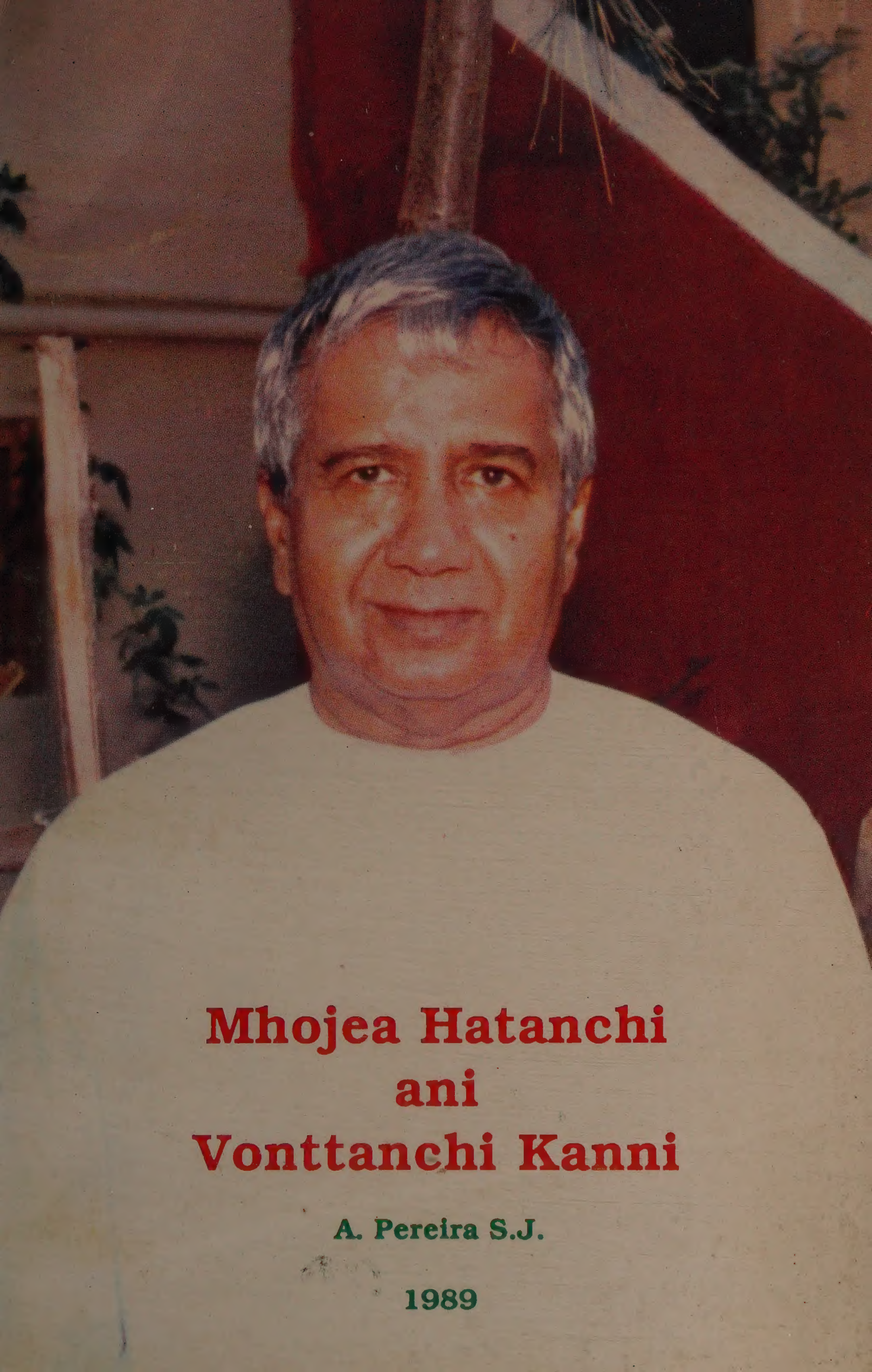

Mhojea Hatanchi ani Vonttanchi Kanni

A. Pereira S.J.

1989

16.12.90

Mhojea Hatanchi
ani
Vonttanchi Kanni

A. Pereira S.J.

1989

Porgottpi: **Fr Freddy J Da Costa**
Gulab Prakaxann
149, 31st January Road
Behind Mary Im. School
Panaji, Goa 403 001

Xap'pi: **Casa Pack Master**
Merces, Goa

Mol: **15 Rupia**

Don Utram

Hi mhoje jinnechi kotha, sottor vorsanchem choritr. Monis ek monddolli ani eki urponz. Oxim mhojea angant jinsavanr mon'xeam aslim ani asat. Tancho ughddas ani vornnon kelear, hem pustok sompchench naslem. Tem dakhttenchxem dovorunk mhaka evzolem.

Hea pustokachem tokhttem Mhojea Hatanchi ani Vonttanchi Kanni. Ho mhoje jinnecho attap. Sogllem mhojem jivit hanv boroit asam ani uloit asam. Likhnnam ani pustokam boroileam. Jivit oxench cholta. Gõyant ani Gõyche bhair hanv sermanv sangit ailam. Borovpacho ani ulovpacho nad laglolo monis hanv! Mhojean boroinastanam ani uloinastanam raunk zaina. Vachinastanam raunk zaina.

Borounk ani ulounk mon'xean zaitem vachunk zai. Hanvem jivitant khup vachlam ani vachtam. Oxi hi mhoji kanni mhojea dolleanchi kanni, vachlolea pustokanchi. Vachlolea pustokanchi gantthonn.

Hi mhoji jinnechi kanni ek bori khobor. Jedna hanvem Vadoll ani Varem boroilem, tedna hanvem mhojea otmeachi khobor kadamborichea rupan boroili. Te kanniecho vir ek uttom-vadi mhonn konnem eklean tacher ek toktto marlo. Mhojea jivitant hanv sodanch uttomvadi jielam ani jietam. He kannient tumkam vhoddlim tufanam, ani vadllam dischimnant. Hanv ek sukhest ani somtolit jivit jielam. Hanv vhoddilan kodde zogddunk na, te mhoje-i kodde zogoddle nant.

Jivit cholta-choltam tantunt eka Jezuitachea jivitachi khobor mellta. To koso vaddhta, folleta ani fulta tem gomun-ieta. Devan mhaka Jezuit zaunk apovnnem dilam mhonn mhaka kednanch dubhav ieunk na. Hanv morun punorjivont zalolom zalear hanv Jezuituch punorjivont zatolom

aslom. Tannim mhaka vaddhunk ani fulunk ek vatavoronn dilem. Hanv tankam upkari ani tancho rinnkari. Tanchi mhaka vhoddli apurbai.

Hi mhoji kanni vhoddvikaiechi kanni nhõi. Ti lhanvikaiechich. Hanga-thõi vachpeak ho aplo kongo vazoita gai dislem zalear, to Jezu Kristache mhoimecho kongo mhonn somzochem. Zori hanvem kedna-i mhoji vhoddvik sanglea, tori hanv sokallim utth'ttanam ani sanjecho nhidtanam, ani modhench, Ad Maiorem Dei Gloriam , Ad Maiorem Christi Gloriam — Devache oti-vhoddle mhoimek, Kristache oti-vhoddle mhoimek mhonnit ailam, ani mhonnituch asam. Osleach monan hem mhojem vornnon manun gheunchem.

Ho vaur korunk Pe Pratap Naik hannem mhaka suchna keli, ani Pe Freddy J Da Costa hannem xhapun kaddhunk tokhos ghetlo. Mhojea vhoddilan Pe Edwin de Souza - hannim porvangi ani hurba dili. Tankam soglleank mhoje abar ani argam. Tumkam-i soglleank.

Jivitanchim urlolim vorsam hanv Jezuche sevek ani Konknniche chakrek laitolom. Hem mhojem kherit apovnnem. Hanv tem pallit ravtolom. Hem mhojem pustok Jezuche Sobhek ani Jezuit Bhavank bhettoitam. Tanche ixttogoin hanv jielam ani jietam.

Xavier Centre of Historical Research
Jesuit Residence
Alto de Porvorim
25-8-89

Antonio Pereira, s.j.

Jezuit Bhavank

ani

Sollavea Sotravea

xekddeantlea

Jezuit Borovpeank

hem pustok bhettoitam

Fr. Antonio Pereira s.j.

KHERIT ARGAM

Pe Edwin de Souza, s.j.
Pe Freddy J Da Costa
Pe Pratap Naik, s.j.
Pe Mathew Almeida, s.j.
Shri Romeo Almeida ani Zelia Almeida
Shri Agnelo Vaz ani Zelia Vaz
Shri Thomas Aguiar ani Carrol Aguiar
Shri Julio D'Silva
Shri Joe Correia ani sangateank
Somest Antonio Pereira Puroskarachea borem magpeank ani sohokareank

CHINCHONNEAM

Sirle — Chinchonneam Agostache 25ver, 1919 vorsa, hanv zolomolom. Mhojem purem nanv Antonio Luis Pereira. Mhojea paichem ani maichem nanv Antonio Ludovico Paulo Pereira, ani Anastasia Encarnação da Costa. Mhaka dog bhav asle ek padri Adolfo Pereira ani pulis-odhikari Shri Cruz Pereira. Dogeo bhoinneo Rosita Pereira ani Amelia Pereira.

Sirlecho ganv Chinchonneche firgojecho ek gram. Sirle ek ganvponn asa. Mhoje zanttele Ollesun ailele mhonn porompora asa. Hantle thodde Pereir Chinchonneam, Karamoddar pavle. Sirlesun Oll'le khup lagim. Dangachi vatt. Jezuit padrimnim amkam kristaile. Tem rinn farik korunk hanv tanche sobhent riglom. Tanchekoddlem zaitem ghetlem ani thoddem-bhov tan-kam-i-bi dilem. Jezuit sobha mhaka vaddhunk ek vatavoronn zalem.

Sirlechea ganvant Merxe-Saibinnichem sobhit-sundor kopel asa. Thōi amchea hindu purvozanchem deull aslem mhonnttat. Tōinch tolloi asli. Tichim khunnam atam uronk nant. Zomin ustilear ghoddei melltit. Sirle moir asle zait mhonn kāi zannacho somoz asa. Sirli Sir Ali hachevoilean ieta khuim. Sot kitem ani fott kitem tem sangunk ani vasrunk upai nant.

Sirlecho nisorg ani soimb mhoje mendint purlolem asa. Mhojea ghora mukhar ani kuxik Sal-nhoi vhanvta. Tantunt peunk, uddnam marunk bhorgeponnaili vhoddli khoxealkai asli. Gorounk ani onn'nnam oddunk jivitachem omrut aslem. Gorounk hanv huxear aslom zalear, mhozo padri bhav konddea-palam oddunk, nustim marunk ekdom laik aslo. Nustem marunk, udkant na-chunk iekamekancher udok xevttunk vhoddlo sontos bhogtalo. Mhojea bhurgêponnar gorounk mhaka lagtolo dusro bhurgo naslo. Lhan ani mottvo asunui nhointlim khorsanddam mhaka borim ollkhotalim, ani mhoje goriek poilo ghans martalim. Forsanddio voir kaddhtam teo polleun mhoje baraborche tondd ham korun polletale. Hanv hanstalom. Atam-i

Osoch mhozo bapui vhoddlo nustem-marpi aslo. Nustem marunk, khunn ghalunk, zagor ghalunk tacho khell ani vinod aslo. To Mosbik, Lourenço Marques, ag-gaddiecho poilea vorgacho opxal

aslo. Aple bospagarache poixe to nustea-marpant ghaltalo. Sogllim Sirlechim onn'nam tachea tabeant aslim. Komnidadik kitem farik korchem aslem tem farik korunk taka ek fokann koxem vortolem. Oxe Marea-ogor, Bhenkrea-ogor, ani sobar onn'nam amchea tabeant aslim.

Sirle ek udkacho bandh ani tollem asa. Adim, tem bandhun, amche purvoz don pikho kaddhtale, pavsachea ukdan bhoron amchem tollem sallkamnim ani nusteamnim bhortalem. Thōi aixile ani poixile hanspogdde ani kensar ani bollareo bostaleo. Ek far chukoinastanam mhozo bapui tankam faraitalo. Bonduk gheun to gomtti-bhor udkant vetalo, kednam-i penvtalo, ani armak hans-pogdde ani bollareo laun udkantlo voir sortalo. Tachea hatantlem kas gheun hanv murghott'talom. Soroll vhorun tem māiche lagim ditalom. Ti khuxal zatali. Donparam ani sanje jevnnachem mez xikarechea masan bhortalem. Toxench tem nhoiechea ani tollea-chea nustean ot'talem.

Gōykar nustea-mogi, tosoch hanv. Saxttikar saiea nusteache mogi, tosoch hanv. Bardesant saiem nustem mellona!

Ho nisorgacho ani pritvecho mog mhojea kallzant riglo ani mhojea borovpannim guslo, tache khatir hanv mhojea paik devo. To monxeank ani devcharank bhienaslo. Tachea khandar sodanch bonduk astalem. Tem gheun to sanjecho, sokallcho ani ratcho xetant, bhattant ani tolleant vetalo. Aplem boll to dubllea khatir ani oskotam khatir korchitalo. Ek dis to ratcho khandar bonduk marun, rosteavoilean ghora portotalo. Atam, Sirlechea raxttrik rostear, poderachem ghor asa thōi vhoddli zambull asli. Thōi taka dhovem-ful nheslolem bhut dislem. Dhovi nhesloli bail zhollkoli. Tannem kanv kaddhlo ani far soddlo. Far zaunk na. Bhut hanslem, ani apli vatt tanklem! Nanch zalem. Bhut khorench dislem vo na zalear hanv nokllom. Hanv bhurgeponnar devcharanchi khobor sotmantalom. Atam sompeponnim na.

Mhojea pain mhaka anink eki khobor sangli. To ani mhozo padri bhav ratche onn'n oddunk gelole. Tednam tannim dogam lagxilea ganv-bhavancho avaz aikolo. Lagxile dekhun, te uloitat te suater tankam mellunk gele. Mellunk vetoch, te nanch zale, atam te polltodde uloitale. Polltodde vetoch, te altodde ulounk lagle. Oxem astanam, mhozo bapui ang kaddhpi naslo. Vaittak ani vignnak tondd divpi aslo. Ek dis hanv Ormola sermanv sangtalom. Thōi Dr

Eduardo Furtado, ganvan Chinchonnecho, sorkari voiz aslo. Tannem mhozo poilech pavttim sermanv aikolo. To aikun tannem mhoje fattir hat dovorlo: "Khorench tuzo pai tuje angim asa. To kalljidar aslo."

Khorem, kitlo-i lok asum, xembhreamnim ani ozramnim astea lokak bhaxonn kortanam, hanv konnak bhielom na, ani bhienam. Mhozo pai mhoje bhitor asa. Orxem hanv soimbhan bhivkutto. Hi bhirant mhaka mhoje avoikoddlean ailixi dista, ponn tiche koddlem hanvem zaitem ghetlam.

Oxi asli mhoji avoi! Sokallchi panchank utthpi, Devak pãi poddpi, uprant aplea bhurgeank utthovpi, tankam Devak puzunk xikovpi. Sokallim utthun, ghorkarak ani bhurgeank chav-bhakri toiar korpi, uprant dispotti misak vochpi. Dubllea-dakhtteak hat uklun divpi. Kallzant konnachoch rag no dovorpi, vochon poili zap divpi. Aplea ghorkarak vadllant ani mollant vixvaxi. Xant ani portun na divpi. Sezareank ani samareank borem utor divpi, zogddim-kestanvam palovpi. Ruchik ani rosall jevonn randpi. Nivoll nhespi ani nhesovpi. Muttbhor lavpi ani supbhor lunvpi. Madd ani kovate rakhpi, narlancheo manzoreo punzavpi. E'in tea vellar put-dhuvank favo ti xikxa lavpi. Zonn iekleak apli avoi vorti, mhaka mhoji.

Mhojea pain ani main mhaka ningtteancho mar lailolo to hanv azun visrunk na. Sirlechea Pe Adolfo da Piedade, hachea ghorant hanv poilim okxoram chirunk xiklom. Te vellim Sirle ganvchem mestirichem iskol aslem. Tednam donoi iskolam modhem spordha ani atthfatth, dhor mhoji fatth oslo koslo ddhanv choltalo. Mestirichem iskol bond korunk hanvem fuddakar ghetlo.

Khazkuleo ghetleo ani sogllea mestirichea iskolachea bankank revddaileo. Bhurgim ietoch, ani bostoch, angam khorjit roddot ghora portolim. Fuddari konn to gomtoch, mhojea pain mhaka dhorlo ani ningtteachea boddiamnim boroch marlo. Padrichea iskolant dusreank khast fàvli, mhaka na. Ti mhojea pain mhaka adinch dill'li. Ti dusreank titli favonasli.

Mhojea sezarchea ieka vankddea bhurgean mhaka vankddi vatt dakhoili. Tannem mhaka lingi khobro sangleo. Itkean mhojea kallzant vankddeponnachi axea ruzli. Tachim khunnam mhoje avoik gomlim. Tim gom'toch tinnem mhaka boroch ttapttailo. Tika chodd xikop naslem, punn ti soimbhan zalolea porim vaitt ani

borem ungunk zanna asli. E'in tea vellar boddi marunk zanna asli: *Spare the rod, spoil the child,* **boddi kovoll âni bhurgeak kusoi** hem totv ti palitalli. Ji lingachi ollok atanche avoiank asa, ti tika nasli, teo vostu soimbhan ollkhotali.

Jitle pavttim hanv ani mhoje bhav mis ajudar kortale titlech pavttim ti khoxealkaien bhortali. Ti amkam dispottim misak vochunk sokallchi utthaitali. Osoch mhozo pai. Jednam hanv iskolant poilim-voilim moliam zoddtalom, titloch khoxal zatalo. Iskolant argument zatale, tednam choddso hanv jikhtalom. Ek pavttim don zhuzari zome asle: *Romkar* ani *Kartaginkar.* Mhozo zomo jikhot zalear amcho Cristov-mestiri mhojea hatant bonder diun sogllea bhurgeank mhojea paixim dhaddtalo. Tednam mhozo pai biskutiche dhobe foddun, sogllea bhurgeank vantt'talo.

Ek dis Sirlekaram ani Deuxkaram modhem pāi-pelachi *match* zali. Tednam golak zhallo-ba nastaleo. Deuxkarancho bol golant pavtalo. Hanv dhanvun ailom, samko gola modhem·ubho ravlom, ani bol xevttun modhem marlo. Itlean Deuxkaramnim marlolo gol Sirlekaramnim nakarlo, ani tea disacho kampo hanv zalom. Mhozo pai pottbhor hanslo. Orxem Deuxkaranchem khorem zoit aslem, hanvem tankam nagoile.

Mhozo padri-bhav mhaka khup borem kori. Khup monxall aslo. Mhaka roddpachi sonvoi asli. Roddnem bond korunk toch-bi poilo aslo. Mhojem timan, Amelia Pereira, mhaka chodd ani chodd borem kori. Sodanch mhaka vhoron aplea ghora dovori. Ghorchim vhoronk ietat zalear tem mhaka ghorant vhorun lipoun dovori. Borem jevonn kori. Morover tem aploch zalolea porim mhojer jiv ghali. Ticho put, mhozo bapul-bhav, Pe Guilherme Costa, mhoji motti apulki kori. Taka konnem-i ek per dilem, vo ambo dilo zalear, to tache don kuddke kori, vhoddlo to kuddko mhaka dii. Osoch to dusreank sodanch borem ordh tem dii, apnnak lhan tem dovori. Khup monxall ani doyall asun, Chandor-chea lokan zõi to vigar aslo taka dukhamnim ani fulamnim purlo. Tacho gunn mhaka laglo.

Konui vatter gavlo zalear, to rokddoch zap kortalo, taka to hansoitalo, tachim fokannam martalo. Zaka az ami *recognition,* ollkhun ghevop, dusreachem asnnem manun ghevok mhonnttanv, tem hanv hea ixtta ani bapulbhavakodde xiklom. Sodanch hansto ani khoxal bhonvtalo. Aplem dukh visortalo. Dusreachem sukh sodhtalo. Tachem mornnachem mis bhettounk ani bhaxonn

korunk mhakach favlem.

Mhojea ghorakoddche soiream ani sezaream lagim chodd xiklom. Mhoje bapul-bhav Fanchu, Urbino ani Dr João da Costa Pereira ani tachi ghorkann Dr Adelina da Costa Pereira mhojea jivitant khol riglim. Tim vaur -mogi ani xikop-mogi aslim. Mhojea padri apovnneamcho tankam dubhav dislo tednam, tannim voiz zaunk suchoilem. Apunn sogllo khorch korunk toiar mhonn tannim mhaka sanglem. Hi khobor mhojea māik gomtoch, tika borench dukhlem. Tika hanvem bhuzoili, Padriponnachich vatt hanv tanktolom mhonn tika hanvem kolloitoch, ti khuxal zali. Vhoddli, dakhtti piraiechi ontor astanam-i, Dr João da Costa Pereirachi put ani dhuvo Dr Filomeno Pereira, Eng Jose Pereira, Prof Teresinha Pereira, Dr Celina Pereira, ani hanv ixttagotinuch jieleanv, ani xikpache oddin vaddleanv, azunui tanche ani mhoje modhem vhoddli apurbai vosta: "Man'lear dev, na zalear fator."

Izner Jose Urbano Pereira bhurgoch pasun sodanch huxear aslo. Choddso rikamo vell tannem amchea humorar sarcho. Ek dis hanvem tache lagim vicharlem: "Tum padri zatai?" Tannem sodda-sodd zap dili: "Hoi, zatam, mhozo pai dotor asun, khup pustokam vachtam, padri ekoch pustok vachta." Toklen huxear asun, taka vachpache tras naka asle. Padri zori ek pustok magta, aplo breviar rozar korta, tori to ozar pustokam vachta. Joe-i baban vizachim ani bandh-kamachim pustokam vachlim zatlim. Oxench hea borov-peạn sobar pustokam boroilim ani vachlim kiteak ieka pustoka-chea mon'xeacho hai-hai! Mhojea ghorakoddlem ani sobhonvtto-chem vatavaronn xikpachem aslem.

Bhurgeponnar dev-bhokti asun, zaito lok mhaka magnnim korunk apoitalo. Bhurgim nant tim bhurgim magunk mhaka apoitalim. Ek dis sezarche ekle bailen bhurgem na dekhun, mhaka bhurgem magunk apoilo. Hanvem oxem magnnem kelem: "Saiba, hankam ghor-bhor bhurgim di." Mhoje main mhaka xiddkailo: "Baba-re, ghor-bhor bhurgim magonaka." Chodd bhurgim aslear, chodd tras asat mhonn mhaka somzonaslem. Somtolit ghorabe sontoxi ghorabe mhonn mhaka bhurgeponnar pottlem na. Tori azunui hanv jivit-mogi, *pro-life* zhuzari!

Sat-bonderancho mhozo Chinchonnecho ganv. Chinchonneche Igorjent mhoje thāi batismacheo riteo pall'leo. Zolma-vellar, gom-bhir bholaikeche stithir asun, mhojea ghorantuch, mhaka povitr

snan dilem. Porbek ani somorombhank hanv Chinchonnech Igorjek vetalom. Mhozo bapui apunn ganvkar mhonn boddi martalo. To ganvkaranchea hok'kam khatir zhuztalo. Ek dis, iek onganvkaran Jezuche Imajik khand marlo dekhun, to tache lagi zhuzonk gelo. Luttint mhaka-i vhelo. Hanv bhirantin roddon laglom. Paik oddun haddlo. Devachea ghorant soglleank ekac jinsache hok'k asche mhonn taka hanvem pottoilem.

Chinchonneche Igorjent Mont Saibinnichem noven zatalem. Te novenak ordhea horachi vatt tankun mathear kopel ghalun, han fulam marunk vetalom. Khupdam fulam marche bodla vaghach bochke kaddhun, hanv te cheddvancher ani cheddeancher xevtt talom. Titleak lagon João Mestri mhojea kanak dhortalo. Fular punzaunk, mhoje baraborche ani sangati Dhormapurcho dongc choddttale. Fulam punzaun Saibinnik martale. Sozoddeam mal ddambeachi zhor asli. Thõi Sirlekaram, mhozo pai ani ma nanvunk vetalim. Koddhi vhoronk zaina dekhun, chettni ani amb vhortalim. Ti khaunk tonddant udkam ietalim. Atam hi zhor somp dista. Sozoddchem tollem ani Sirlechem tollem borinch mendir ani motint purlolim asat. Toxench Deuxechem tollem. Deusa ai mhojea nanvacho Sant, Santo Antonio, bandhun asat. Mhoje nanvachea bhoktak bhett diunk, dakhtto astanam ani vaddhtoc hanv Deusa vetalom. Tannench mhaka soroll ulovpachem denne dilem.

Bhurgo astanam, mhoje sangati, hanv oskot dekhun mhojer e mutt marun mhaka sokla uddoitale. Amcho ghorcho sevok leg mhaka lokoun sokla uddoitalo. Jem kuddichem boll mhak naslem, tea bodla hanv xikun tankam kuxin kaddhtalom. Orxe bosun xikonaslom. Mestir xikoita tem rokddench monant vetalen Dotin xikpantui hanv poilo astalom. Kodelir bosun padre kopelar vichar ghaltalo te hanv soddasodd suttoitalom. Tea pasot to mhoz chodd mog kortalo.

Itlea mhonnosor, mhojea pain mhoje thãi padri-apovnneachi khunnam vachlim. Hea pasot tannem mhaka Raiturchean pavoil Primeiro-segundo grau kaddhcho aslo. Tedna Colégio Sidonio Pae fanki asli. Thõi vechem aslem.

RAITURA

rxem, padriponnachea apovnneachim khunnam avoi vachta. Mhoje thãi ullttem ghoddlem. Mhojea pain tim vachlim. Xikpacho anvddo ani bhokti. Mhoje mãiche sangnne ani tiche khas chali pormannem, hanv dispottim misak vetalom. Amchea padr-Kopelanvanchem, Pe Adolfo da Piedade, hachem mis dispottim ajudar kortalom. Titlean mhojem avoichem kalliz khoxealkaien bhortalem, na zalear borench dukhtalem ani boddboddtalem. Ti-i-bi mis soddinasli, tosoch hanv. Mhoji bhokti dhiloutoch, hanv misak vochonaslom, nhidon ravtalom. Tori mhoji avoi mhaka xiddkaitali. Te avoiche xiddkavnnek lagon, ani mhojech bhoktek lagon az meren hanv dispottim mis bhettoit ailam. Tem mhojem jivitachem mukhi kam. Tem na zalear, mhaka kitem tori unnem zata.

Ganvchem iskol soddun, mhojea bapain mhojea bhavanchea, Pe Adolfo Pereira, ani Cruz Pereirache sangatim mhaka Colégio Sidonio Paes, he kolejint ghalo. Pe Ernesto da Costa hi kolej choloitalo, ani Pe Rosarinho Menezes ani tacho bhav Pe Miguelinho Menezes, tegui Kuddtorkar hi kolej choloitale. Ho nimnno thoddeach kallan ti soddun, padriponnacho bhes gheuṅ, Meliapura vaurunk gelo. To mhaka konvall dolleamnim polletalo. Tachea kuarta lagim-ba mhaka pollet zalear, bhitor vhorun mhaka khaunk ditalo. Jevnna-khannache nodren, kolejintlem jevonn oti-dubllem aslem. Kharem khaunk poddtalem dekhun zaite bhurge khorjen bhortale. Nollachem udok nasun, zonn iekleak udok ka-ddhunk poddtalem. Sumanak don pavttim udok nhatale. Kuddichi nitollkai nasun, khorjent lolltale. Punn xikunk zaito vell melltalo ani xist astalem. Vogtar utth'tale, bankar bosun monim xiktale. Konn xikta, konn xikona tem polleunk padri bhonvtale. Kednam-i kitem vicharlear sangtale.

Colégio Sidonio Paes, hangasor, soglleamnim Purtugez ulounk zai asli. Mhaka ti ienasli. Amchea ghorant Konknni uloitalim. Dusre bhurge Purtugez uloupant kir asle. Tanche ghorim ti tanchi avoi-bhas zaun asli. Mhozo avoi-bapui Lourenço Marquesak asu-nui, tim mhoje lagim Konknnich uloitalim. He sonvoiek lagon hanv

tankam upkari. He bhaxent hanv uloit, boroit, chintit, ani sopet ailam. Ji Inglez hanv zantte piraier uloitam, boroitam ti hanv Bagant xiklam. Purtugez nokllo dekhun hanv mono urtalom. Dusre hansta-khellťale.

Pe Rosarinho Menezes primeiro grau xikoitalo. Hanv tahe klasint nimnno aslom. Lisanv vo dhoddo ghetanam, bore xitat tankam poile ubhe dovortale. Oxi mhoji suat nimnni asli. Mhoi choddso guneanv korunk zainaslo. Purtugez mhoji avoi-bhas nasli. Bhas nokllo zaun, dusrem xikop korunk sompem zainaslem. Tori Pe Ernesto da Costa hanv soglleam-on huxear mhonn sangtalo. Kiteak tem konn nokllo aslo. Ek dis, hanv lolo ani baot mhonn visorlom. Xikonk laglom. Je orth Pe Mestre ditalo, te hanv boroun ghetalom, *monte significa dongor, na nossa India significa na nossa India Portuguesa* mhonnit tonddan vhoddlean uchrit ravtalom, patth kortalom. Thoddeach vellan hanv kir zalm. Nimnno aslom to poilo zalom. *Primeiro gravache* porikhxek amitai geleanv. Hanvem vhoddlean vachlem, zhoran zobab dile. Thinchea mukhi xikovpean mhaka *optimamente habilitado* ho pod do. Mhoje porikhxechea boballan ghorache nolle ubhom-ietale mhonn don-tin vorsam tori Raicho mukhi xikovpi aplea xikpeank sangtlo. Zanna tem foddun uddoi, hem mhojem totv aslem. Atam-i!

Uprant Pe Ernestan apli Kolej apla ganv-ghora, Undirem. Kuddtore vheli. Mhojea bapain mhaka thõi *segundo grau* saddhunk dhaddlo. Colégio Sidonio Paes bond poddli, ponn Pe Ernestan thõi mhaka ekleak dovorlo. Tachea ghorantsun hanv dorkari xhallent vetalom. Tea iskolant ek doiest professor aslo. Tacen nanv Prof Jose Manoel. To mhaka doie-maien lekhtalo. Moddgavchea Agostinho Vicente Lourenço hea iskolant, hanv *segundo gravache* porikxek gelom. Mhojekodde botl pintarunk zainasli. Azunui mhaka pintarunk kollona. Ti botl Blanche nanvache baien mhaka chitarun dili. Hanv *distinto* podan mhoji porikhxa pas zalom. Moji gonnitachi bunhead oskot zaun asli. Azunui mhojean soddasdd kontam korunk zainant. Heram sogllea vixoiamnim hanvim unchlim moliam zoddlim ponn gonnitant sodanch oskot urlm. Ponn fail zaunk nam. Mhojea jivitant gonnit ani ankdde sodach onollki ani avghodd urle. Oxem Dr Floriano de Melo hancea jivitant ghoddlem khuim. Itlean hanv hea xhannea ani gineaik Gõykara lagim mhaka sor korinam.

Kuddtorchem xikop somptoch, hanv seminarint ailom. Azunui mhojea kallzant dev-bhokti ani xikpachi odd siztali. Tera vorsanche piraier hanv Raiturche seminarint riglom. Tedna *curso preparatorio — toiarecho kariokrom* mhonn aslo. Latinchim chear vorsam, Inglez, Fransez, Gonnit, Bhuimxastr, Sonvsaritias, Bharot-itias xikpacho aslo. Sogllem xikop Purtugezin zatalem. Pe Mestre Felinto Dias, ho mhozo ganv-bhav Purtugez xikoitalo. Ti bhas xikunk ani borounk mhaka avoddnasli. Je allsaien hanv jietalom, ti oxich urloli zalear, hanv porikxek har khatolom aslom. Mhoji Purtugez utram-bhanddvoll borich dublli asli. Sumanak don pavttim nibond borounche asle. Borounk vixoi zai, ani bhas zai. Donant hanv nalaik aslom. Monant kāi ienaslem. Xoili dhanvonasli. Ednam mhonnllear hanvem adlea Belganvchea Bisp-Saibachi, Mgr Fortunato Coutinho-hachi ixttogot zoddli. Ek dis hanvem unnioglli tachea Purtugez nibondachi kopxi marli. Pe Mestre Felintak atvench koxem dislem. Mhaka ili hurba dili. Hea uprant mhojea kallzant Purtugez xikpacho anvddo ruzlo. Hanv vachunk laglom. Potram, ani Purtugez kadamboreo. Sobd patth korunk laglom. Padre Mestre Felinto Dias mhojer ilexem lokx oddurik laglo. Seminarint Konknni ulounk zainasli. Ek dis, seminarichea portanva lagim, hanv amchi bhas uloitalom. Pe Mestre Felintan Konknni uloitam to dekhun, mhaka dimbier dovorlo. Mhozo ganv-bhav asun, taka hanv Purtugezint porzoll'lolo zai aslo. Mhaka tokli asa mhonn to zanna aslo, ponn bhor ghenam mhonn taka tthavem aslem. Hea pasot tannem Pe Mestre Graciano Moraes — haka fuddem ghalo, mhaka xik ani vhodd za mhonn budh dili. Ti budh choddxi hanvem ghetli na. Khellachea monar aslom. Bhurgeponnam ani mhojim mosteponnam urlinch. Zaitem mat vachtalom. Seminarint zaite vachpi, Pe Romao Machado-osle, ani dusre asat mhonn konnem mhojea kanant funklem. Tanchi dekh gheunk hanvem nirnnoi ghetlo. Vachit-vachit mhojem xikop ani borovp sudorlem. Pe Felintan ani Pe Granciano Moraesan mhaka bud dili dekhun hanv te mhoje dusman mhonn sotmantalom. Mhojem bhurgeponn tem! Vhoddle borem magpi asle.

Pe Mestre Felinto morover mhoji vhoddli apulki kortalo. Boroitanam chuklom zalear, ti chuk mhaka boroun dhaddtalo ponn mhaka varear ghalinaslo. Purtugezin hanv boroina dekhun mhaka xinnttalo. Tempa promonnem mathear korbonnem hi

amchi opar asa. Amcho lok Konknni ani Inglez vachtalo. Hi va
hanvem-i dhorchi asli. Toxem kelem.

Pe Mestre Guilherme Coutinho, ho-i mhozo xikopvi mhozo mo
kortalo. Tannem *segundo ano de Latim*, Latinchea dusrea vors
mhaka *distinção* dilem, ponn tachea uprant hanv nettan xiklom n
Allxich ani khellpich urlom. Ek kherit xikpachi poddot mhonn k
nnech amkam xikounk na, hanvem-i evjili na. Raiturch
seminarint ji Latin, Purtugez ani Fransez bhas hanv xiklom
mhaka vhoddlea faideachi zali. Kurseong zōi choddxim pustoka
ani potram Fransezin asat tim hanvem vachun kaddhlim. Azun
mhaka Purtugez bhas avddichi, tika lagon hanv Purtugala
pavlom. Te bhaxent hanvem mhojim bhaxonnam kelim. Purt
gezanchi apulki zoddli. Azunui mhaka Purtugalak xikun
apovnnem asa ponn thōi chodd hinv khata. Hinv mhaka avoddn

Raiturche Seminarint hanv totvginean xiklom. Ghoddie piraie
lagon, ghoddie xikpache poddotik lagon, tem kholaunk pavlo
nam. Totvgineanchem ek pustok aslem. Tacho rochpi Pe Barb
dette aslo. Latin bhaxen boroilolem. Azun hanv bosun nihallun
ani dheanunk xiklom na. Hea pasot totvginean mhoje tokle
choddxem bhorlem na. Shembaganur, Sacred Collegint hanv tot
ginean kholaien xiklom. Totvginean mon'xeak gombhirkaien a
thikar-thik bosoun chintunk xikoita.

Raiturche seminarint 17 vorsanche piraier hanv boroun
laglom. *A Patria* nanvachem ek hatallem uzvaddaunk laglom. P
Alberto Quadros tacho hat-borovpi aslo. Azun tachem borovo
nitoll ani nivoll. Toxinch, hanvem tera vorsanche piraier mhoje
poilem bhaxonn kelem. Amcho Chinchonnecho Vigar Pe Alexandr
Pereira de Andrade firgoz soddun, Gōycho Kon'g zaunk vetal
Tachea manak hanvem ek man-potr boroilem. Hanvem tem hu
xearkaien vachlem. Padr-Vigaran ani Chinchonnechea vhoddle
mon'xeamnim mhaka boroch vakhannllo. Tethun tthaun mhoje
kallzant ulovpachi ôdd bhorli, vhoddlo ulovpi ani pregador zaun
axelom. Mhaka boro tallo asun, Raiturche seminarint hanv av
ddicho vachpi zaun aslom. Jevnna mezar vachtalom. Osoch Mo
reira das Neves ho mhozo venchik kadmaborikar zaun aslo.

Seminarint vhoddlem vachnaloi aslem. Pustokam pornnim a
lim. Atam novim-novim pustokam asat. Vacha ani sudra mhon
sangtole choddxe monis nasle. Pustokaloiant bosun vachtol

thodde distale. Formailolem ek pustok mat xiktale: *Vae homini unius libri!* Ieka pustokachea monxeak hai-hai!

Sonvsarant monis-xastra (psychology) ani Bharoti-xastrachi zanniv borich vaddhloli. Amche kallim amche seminarint tanchem xikop naslolem. Ixttogot Devagelem vhoddlem dennem, tem otmeak borem ani ankvarponn sambhallunk ek vhoddlo upai mhonn sangtolo konn naslo. Zo naro naka purosor ami aikotaleanv to ho: "*Raro unus, numquam duo, semper tres* — kednam-i eklo, dog kednanch na, sodanch teg." Tea kallar motthamnim ani seminarimnim *amizades particulares*, kherit ixttogotinchea nanvan ixttogotincher far soddtale. Orxem padrink, ani anvkarank ani ankvarink somtolit ani nivoll ixttogoteo gorjecheo ani bholaikecheo. Hem atam seminarintuch nhoi, sogllea sonvsarak ughtem zalam. Atam amche seminarint monis-xastrachem xikop borench vaddhlam.

Mhojea jivitant ek monis bhitor sorlo. To mhonnllear Pe Antonio Bernardo Gonsalves. Tannem mhojea jivitak ek novench vollon dilem. Tannam mhaka ani zaite Gõykar tornatteank Jezuche sobhechi vatt dakhoili. Hanv mhojem totv-gineanachem dusrem voros sompouncho aslom. Ednam mhonnllear hanv dubhavamnim bhorlolom. Mhoje adim mhozo sangati ani ixtt Frutuoso Mascarenhas, Lottlecho, Jezuit sobhent riglolo. Mhaka-i apoitalo. Hea apovnnea vixoim hanvem Pe Antonio Bernardo Gonsalves hache lagim bhasabhas keli. Jezuche sobhent sogllim mhojim dennim fultolim ani folletolim mhonn tannem mhaka kolloilem. Kitem korchem tem hanv nokllo aslom. Gõyant ravchem, vo Jezuit zaunchem? Eke vatten mhoji avoi asli. Ti mhozo bhorpur mog kortali. Tika soddunk mottem avghodd lagtalem. Dusre vatten Jezuche sobhent Deva ani monxeam khatir khup korunk soeg melltalo. Hi nimnni chintna mhaka vhoddli khoxealkai ditali. Oso hanv Pe Bernardo Gonsalves-ache budhi khala Jezuche sobhent bhitor sorunk fuddem sorlom. Voros somptoch ili thoddi inglez xikunk nirnnoi ghetlo. Mon mhojem Jezuit bhagevontachea jivitachea ghodditamnim bhorlolem. Tanchech bhaxen zaunk sodhtalom. S Luis Gonzaga, St Stanislaus Kostka, S João Berchmans, St Francis Xavier ani St Inas Loyola-chim chitram mhojea dolleam mukhar khelltalim. Kednam kai jezuit zaunchem ani Agostache 15ver mhojeo angovnneo korcheo hem mhojea

kallzant lhasot ani perot aslem. Oso hanv Jezuit novisiadant Jezuit novxis zaunk fuddem sorlom. Kalikat vechem aslem.

KALIKAT

e Antonio Bernardo Gonsalvesache bhair Gõyant dusre Jezuit nasle. Pombalan tankam bhair ghalea uprant, retir vo misanv diunk kednam-i ek Jezuit Gõyant bhitor sortalo. Te Belganvchea misanvant kam kortale. Tantuntle choddxe Macausun Indiek ailole. Tantuntlo eklo Mumboicho Arsebisp zalo. Arsebisp Joaquim da Lima. Purtugez Jezuit thodde asun, tanche lagim novxisghoram vo xikpeam-ghoram naslim. Te aplea xikpeank ani novxisank Shembaganur, Kurseong ani Kalikat dhaddtale. Kalikat Italian ani Mongllurche Jezuit asle. Mongllurkaranchi bhas ani dostureo Gõychech sarkeo. Pe Antonio Bernardo Gonsalvesan mhaka Kalikat dhaddcho kelo. Tea adim hanvem inglez bhas xikchi asli.

Khoinchich bhas uloilea ani vachlea xivai somzunk kotthin marta. Ami Raiturche seminarint Inglez xiktaleanv ponn uloinasleanv. Vachinasleanv. Ti xikunk mhaka St Paul's High School, Belgaum dhaddlo. Thõi mhaka Pe Joaquim Abranches gavlo. Tannem mhaka mogan ani moipasan ghetlo. Zata titli inglez xiklea uprant, hanv kedna-kai mhozo novisiad suru korunk axetalom. Oso hanv 1941 vorsa, Agostachea mhoineant, Kalikat vochonk ſuddem sorlom. Mhojem kalliz umalleamnim bhorlolem. Kednam kai vochon dusrea novxisam bori jieunk anvddetalom. Tache adim hanvem mhoje māik, paik ani bhoinnink adeus korcho aslo. Belganv mhojim soirim aslim. Tankam hanvem vidai keli, ani Gõyam ailom. Ixttixinar mhojim Kormonnechim soirim ubhim aslim. Tedna amchem poinn ag-gaddien zatalem.

Belganv soddun, hanv Sirle mhojea ghora ailom. Soglleank vidai keli. Ghorantlo bhair sortanam mhoji avoi roddunk lagli. Hanvui roddlom. Poile pavtti tinnem sobhemazar mhaka beij dilo. Orxem ti mhaka aſuddnasli. Hea pasot ghoddie mhojea angant ostorechi vhoddli bhirant urli. Ti bhirant hanvem he mhatar piraier domaili. Oxe hanvem ozar ostoreank mhoje pole laileat, ponn konnak pole launuch raulo nam. Konnak mhojem kalliz bandhlem na. Mog dilo, mog ghetlo ponn konnachoch gulam zalom na. Virokt kallzan jielom, ponn lingache bhirantichem zoit ſokot zantte piraier vhelem.

Mhoje bhoinnik mhojea hata lagsar dovorinaslom, mhojea kuartant bhitor sorunk dinaslom. Ailear, dhanvddaun ditalom. Ostore lagim koxe bhaxen vagunk zai, ostore ani dadlea modhem nirmoll ani ankvar mog asum ieta, mhaka osle ollkhichi chimtti legit nasli. Ti mhaka uprant bhorpur gavli.

Moddganvchea ixttixinar, mhoji mãi, mhojeo dogeo bhoinneo aileo. Hanvem tankam veng marli, chodd sosunk zaina dekhun ag-gaddient dhanvlom. Mhozo padri bhav Adolfo Karwarchea misanvant astalo. Adios korunk favlem na. Mhozo bapui kanpear asun, taka Moddganv ieunk ghoddlem na. Ordho chintest, ordho sukhest, chintit ani magit hanv Londda pavlom. Thõi Hubli veti ag-gaddi dhorunk zai asli. Uprant Mungllur vechi bus dhorchi asli. Osoch hanv eksuro bosun astanam, eklo Pinto nanvacho Mung-llurcho padri, kallo lob ghalun mhojea dhobeant bhitor sorlo. Kallzak xanti bhogli. To Pe Pinto Gõy-mogi zaun aslo. Tacho-i ek bhav Jezuit sobhent aslolo. To Gõyam ieun-vochun aslo. To Pe Faustino de Souza hacho dhatt ixtt zaun aslo. Pe Faustinan Mungllurkar padrincho ani madrincho lav ghetlo. Mgr Raymond Mascarenhas, Bethany Taincho ghoddnar, Pe Faustinacho vhoddlo ixtt zaun aslo. Tache Bethaniche madrimnim San-kavlleche madrink motthvaxi jivitant poilim pavlam marunk xikoileo. Amcheo Gõycheo madreo aplo novisiad korunk Bendur geleo. Thõi xiklea uprant, tannim Sankvalleche madrincho motth ghoddlo.

Ag-gaddien Bengllurche ordhe vatter pavtoch, ami gaddievele Kaddur ganvant denvleanv ani Mungllurchi bus dhorli. Ratche halot-dholot choll'lea uprant, ami sanjechea chear horancher Chikmaglur denvleanv. Thõi amkam Porreche eki Freitas nanvachi famil gavli. Ti Monglluran vosti kortali. Aplea bhurgeank St Aloysius kolejint xikoitali. Vatter Pe Pinto Beltangaddi denvlo. Thõi to vigar aslo. To vochona fuddem, mhojea kallzant eksurponn ailem. Gõycho ughddas ietalo, Mãicho, bhoinnincho, bhavancho, paicho, gorovpacho, seminarintle suttiecho. Ordho chintest, ordho khuxal hanv St Aloysius kolejichea boardingant gelom. Thõi eka Coelho add-nanvacho Jezuit padri ailo. Tanche vhoddil halinche Gõykar zaun asle khuim. Te xembhor vorsam adim Gõysun Mungllur gelole. Thõi tannim nanv ani kirti zoddloli. Tea ghoranneantlo Pe Aloisio Coelho Mungllurcho poilo novxis-master

zalolo. Khup xhanno ani khup bhagevont aslo.

Pe Coelhan mhaka chav dili. Boardingant ek Jezuit zauncho xikpi aslo. Taka polleun mhaka motti gomot disli. To ani thōinche xikovpi puddvem ghalun bhonvtale. Konknne-Konknne mhonnunk vetananch, hanvem mhojea tonddar hat dovorlo. Purtugez apnnak puddvem nhesunk dinant, aplim ganvchim nanvam, ani add-nanvam dovorunk dinant dekhun zaite Gōykar Mungllurant gelole. Oso amkam itias ani porompora sangta. Adim amcho lok jevtalo ani nhestalo tosoch amcho Mongllurcho lok jevta-khata, nhesta. Mungllurant Oidonnkarancho ek sogllo ganv asa. Thōincho lok St Thomasak ulo marta, ek Shiroddkarancho, Saloicho asa. To lok S Salvadorak ulo marta. Gōyant kastam asat toxinch Mungllurant asat. Atam kāi Mungllurkar aponn Gōysun vochonk nant mhonttat. Toxem zalear, sogllo itias novean borouncho poddttolo. Choddxea Mungllurkarank Gōychi boddai dista.

Sanjechea jevnnak boardingant mhaka bori pez, nustem, jitrop dilem. Sokallim hanv Misak gelom. Gōyant ghoddtalem te bhaxen Mungllurant sokallim pez jevttat, chavui pietat. Chav pietoch, hanv St Aloysius kolejint gelom. Thōi hanvem kolejichem kopel pollelem. Bro Moscagnin sogllem kopel S Luiz Gonzagachea jivitachea dekhaveamnim bhorlam. Chitram kolen ani somzonnen bhorleant. Mungllurant Veneto-Milanvache Jezuit kam kortale. Te kolakar zaun asle. Adim Mungllurant Gōykar padri dharmik kam kortale. Jezuit padri Mungllurant ietoch, te Gōyam portole. Eklean bondd kelem, tachem nanv Mar Alvares, to Vernnecho. Tachem ghor azunui asa. Tache pattlavdar azunui Brahmavar, Mungllurche vatter, asat.

Agostache 12ver, 1941t, sokallchea ikra horancher, hanv ag-gaddient boslom. Kalikat vochunk bhair sorlom. Vatter konnachich ixttogot zoddli na. Kerollkar Gōykaram bhaxen nhoi. Tanchea tonddantlean Inglez bhair sorona. Ag-gaddientle poinnari Molaialam uloitale. Mhaka ti ienasli. Sanjechea chear horancher sumar, hanv Kalikat pavlom. Christ-Hall, Eranhipalam, Eranhipalam mhonnit hanv novisiadachea ghora bhair pavlom. Kapinn oddli. Monis-mogall Pe Aldo Maria Patroni, uprantlo Kalikatcho Bisp-Saib, mhozo novxis guru, ailo. Boro distalo. Aplea haddak hat laun, mhojekodde monxallaien uloitalo. Uprant

tannem mhaka Pe Del Zotto, ghorachea vhoddila ani Latin-xastrea fuddem vhelo. Mhaka gorom-udkachem nahann dilem. Novo novxis ietokuch, taka rokddoch ghorant bhitor kaddhinant. Taka bhairuch eka kuartant dovortat. Taka eka somtolit novxis bhavachea hatant ghaltat. Oso mhaka eka Gōykar novxis bhava khalim, Lottlechea Frutuoso Mascarenhas, Pe Mauro Mascarenhas, hachea bhava khala ghalo. Aninkui thōi Goykar bhav asle. Gōyche misanvache Keralache-i tornatte asle. Te atam Keralachea Jezuit prantache vangddi zaleat. Gōychea Jezuit prantant choddxe nant.

Dha disamnim mhaka Jezuit samudaient (community) bhitor kaddhlo. Novxis Frutuoso Mascarenhas novxisanche kaide, kednam utthonk zai, kednam nhidonk zai tem mhaka xikoitalo. Zaite pavttim hanv uloitam-uloitam modench vontt haloit rozar kortalom. Toxench hanv pasoiek vetanam, modench toklek mirio ghalun, sakramentantlea Jezuk ulo martalom. Tednam Frutuoso Mascarenhas, mhozo rakhnno anj, taka *guardian angel* mhonnttale, khelltanam, ani uloitanam, magnnem korina zaunk xiddkaitalo. Hanv ti xiddkavnni kanar dovorinaslom.

Bhav Frutuoso mhaka xikoitalo tem apunn poilo pallinaslo. Aponnui toklek mirio ghalit *nama-japa*– jakulatori mhonnttalo, khella modhem magnnem kortalo. Tem taka zoddar poddlem. Tachi tokli foddunk lagli. Uprant taka Jezuchi sobha soddunk poddli. Tornne piraieruch to bhair poddlo. Mhozo rakhnno anj, mogall ani monxall zaun aslo. Magnneacho monis aslo ponn kitem-i chodd korchem nhoi, magnnem-i.

Rokddoch hanv magnneancho riteo xiklom. Pe Lombardini nanvachea misionaran mhaka tin disancho retir dilo. To hanvem vhoddlea utsavan kelo. Emkonddachea chintnamnim legit mhoje dolle dukhamnim bhortale. Devacheo vostu mhaka khoxealkaien bhortaleo, kednam-i magnnem korunk avghodd lagtalem, dukhi zatalem. Ghora portun vochunk distalem. Hea xivai azun meren dusrea novxisam lagim ulounk mellonaslem.

Atam mhoineacho retir aslo. Pe Aldo Maria Patroni hea novxis-gurun ho retir dilo. Mhoinobhor retir korunk sompem nhoi. Zankam Devan apoileat tankam to kurpa dita. Ho retir chear atthvoddeamnim fanttlolo asta. Poilem satollem pirajitachi vatt tankta. Kalliz nitoll korta. Dusrea satoll'leant Kristachea rajeacho

nihall, Jezuchea zolmacho ani tachea bhurgeponnacho itias nihalltat. Tisrea satolleant Jezuchem koxtt-moronn nihalltat. Chovtheant Jezuchem jivontponn. Ek Jezuit sogllem aplem jivit Jezuchea jivitacher manddta. Sant Inas de Loyola hannem *The Spiritual Exercises, Los Exercicios Espirituales* — Atmik Kosroteo, hem pustok, boroilem. Hem pustok Jezuit Otmitaiecho bunhadicho fator. Tem eka Jezuitak apli kherit osmitai ani atmitai xikoita. Jitlim taka okxoram asat titlea monxeank he pustiken bodoll'leat mhonn khobor ani khatri asa. Poilech pavttim heo kosroteo kortoleak kherituch onubhov mellta. Ekdam kalliz lasta, ekdam monis chintest zata. Sant Inas de Loyola hea onubhovak *discernment of spirits* — otmeanchem vasrop mhonnta. Boro otmo borea mon'xeak buzvonn dita, sukhachim dukham dita, vaittak chonchoita, ani borea margar haddta. Vaitt otmo borea mon'xeak guspaita, gondllaita, chintest korta ani vaittak eka kuddichea sontosantlean dusreant vhorta. Boro otmo ani vaitt otmo veglle-veglle vattamnim vagtat ani vagoitat, he soglle onubhov mhaka gavle. Sangpachem itlench, Dev-mogachea dukhamnim mhojem kalliz lastalem, hanv huskar-suskar kaddhtalom te mhojea sezarchea bhavank huskaitale. Devachea denneancho ughddas kaddhun hanv sogllo ek dis ani ordho ullasamnim roddlom. Pormesvor kitlo boro mhonnit hanv xiramdaramnim roddlom.

Amchea novidiadant ami Ankvar Maiecho mog korunk xikleanv. Sant Istanislau Kostka, S João Berchmans, S Luis Gonzaga he amche avddiche sant asle. Bhagevont Josek ami ulo martaleanv. Jezuchea Kallzachi bhokti amche modhem borich vostali. He bhoktechem xastr hanv nokllo aslom. Tem magir hanvem xikun kaddhlem, ani dusreankui xikoilem. Mhojea baraborche sangati choddxe Mungllurkar asle. Tantuntlo eklo Staney Coelho. To Nagalandak porzollo. Vhoddil zalo.

Novisiadant, ispottol-proiog — *experiment* mhonn asa. Jezuit novxis ispottolant veta, thōi piddestank dhuta, nhannoita, jevoita, agri ani mutri korunk adhar dita, Sant Inas ani tache sangati ispottolamnim nhidtale, piddestanchi seva-chakri kortale. Piddestanchi seva korunk, ani apnnacher zoit vhorunk Sant Inasan ho proiog sthaplo. Piddestanchi seva korunk mhaka mhojea novxis-gurun Marikunnu mhonnllolea ispottolant dhaddlo. Poilim-poilim mhaka vitt ietali, uprant mhaka sonvoi zali.

"Ganva pormannem bheos" hi amchi mhonn'ni. Kerollar zantteo ostoreo horddim ughtim ghalun bhonvtat. Avoiponnachir khunnam dakhoit, komrevoir ang ughtem ghalun choltat. Novxis tantunt hanv, kednam-i osle ostoreank polleun, dolle dhampun choltaleanv. Oxe ami khollient poddtaleanv. Ghora ietoch gaiek v sunneak lagon poddleanv mhonn sangtaleanv. *Cada terra com' seu, cada roca som o seu fuso* — eka eka ganvant ap-apli sonvo eka-eka chokrak aplem sut asta. Jem Gōykarank atvem distalem tem Kerollkarank sodanchem zalolem. Mhaka tem somzunk ma vell laglo.

Novisiadant choddxeo chitteo borounk dinant. Toxench ixttan ani soireank bhettunk dinant. Bhair jeunchem ani pieunchem mhonn naslem. Kednam-kednam māicho-paicho ani bhav bhoinnincho mhaka ugddas ietalo. Ek dis, sanjechea tin horanche Bhattkalsun mhozo padri-bhav Pe Adolfo ani dog xikxit moir-padi aile. Te Konknni uloitale. Aponn Konknni uloitat ani boroita mhonn tannim mhaka sanglem. Tipu Sultanachea kallar, kā Bhattkolche kristanv, te Gōysun gelole, moir zalole mhon porompora asa. Te moir zale ponn Konknni bhas visorle na. Kā Mongllurkarui moir zale ponn choddan-chodd Jezuchea dhormar thir ravle.

Zo proiog nakam bond korun korunk poddtalo to komunvach proiog. Kumanv nitoll korpacho proiog. Oxem hanvem ghor kednanch korunk na. Mhojem ang xirxirtalem. Ponn zonn ieklea aponvnnem aslear, koslem-i kam mon'xeachean addaum-iet mhonn sangun, hanv Jezuche sobhent riglom. Atanche bhaxen xinxeache kumanv nasle. Folleanche kumanv asle. Zaite zonn udka bodla, kagtam pustale. Potranche kuddke korun dovorch poddtale. Hem-i mhaka atvench distalem. Jem tuka naka tenc tum addai, *agere contra*, monis-soimbacher add tem tum kor, oxem amkam Sant Inas sangta. Nakak dhorun, vo na dhorun hem kar kelench.

Jevnna-khannache nodren ek Jezuit khata, pita, Dev dita, tot pallta. Tanche modhem formailole ani nemlole choddxe jinnva nant. He jinxim Kalikat amkam Mungllurkaranchem an Italiananchem jevonn melltalem. Mungllurchea misanvan Veneto-Milanese prantantle Jezuit kam kortale. Aplea misanvar tannim zaitea Mungllurkarnk ghetle. Tantuntle zaite zonn vhoddle

vhoddle xikovpi ani misionar zaunk pavle. Tanche St Aloysius kolejik lagon Mungllurkar, voiz, vokil, monnsubdar, montri zaunk pavle. Kāi Gōykarui thōi xikle. Thoim mhozo ganv-bhav Dr Alvaro Loyola Furtado xiklo.

Sokallchea nosteak pez astali. Tonddak launk kalchi koddhi, murdoxi, kall ani chingull melltali. Kurkurit vattkulo unddo ani mosko astalo. Khavpachench ani jiroupachem aslem! Jezuit sobha aplea vangddeank jeunk ani khaunk kāi unnem korinasli, ani korina. Sant Inasak Jezuitamnim pottbor jevlolem ani kam kelolem zai aslem. Pottbhor jevonn, pottbhor kam.

Novisiad don vorsam togtalo. 1941, Agost 13ver hanv Jezuche sobhent riglom. Kaidea pormannem, don vorsam uprant, Agostache 15ver, 1944t mhojea anvdeam pormannem hanvem poileo angovnneo korcheo asleo. Ek Jezuit aplea novisiada uprant, tin angounneo korta: ankvarponnachi, dubllepomnachi ani khalteponnachi. Hea xivai eki bhasavnni korta. Sogllem xikop ani toairi zatoch, Jezuche Sobhechea kaidea pormannem, apunn, nimanneo angovnneo korun, tech Sobhecho puro gotr-membr zatolo mhonn utor dita. Novisiadachim don vorsam somptoch, ek Jezuit *juniorad*, ho panvddo choddta. Oso hanv Junhachea mhoineant Junioradant bhitor sorlom. Kāi novisiadacheo zhutteo hanvem junioradant raun pall'leo. Ieka juniorak ek dakhttoso quart aslo. To lugttan dhampum ietalo. Bhitor ek mez, kodel ani kam. Xikpak sogllem sompeponn aslem. Pustokaloiantlim pustokam haddun artun-portum-ietalim.

Junioradant Latin xiktale. Hem xikop mhaka avghodd lagonaslem, ponn mhoje lagim borem, nivoll, Cicero-sarkelem Latin borovp zainaslem. Tori kednam-kednam mhojem borovop tambddem tint lainastanam urtalem. Pe Del Zotto Latin xastri aslo ani zache fattlean *Cic*, Cicero lailolem asa, toslem Latin utor vapurlolem taka zai aslem.

Ingleziche babtint hanv sodanch oskot urlom. Mhoje novxis-bhav ani junior-bhav Inglez tastale. Te choddxe BA, BSc pas zaun ailole. Mhozo Inglez Raiturche seminarintlo zaun aslo. Ieki inglezichi klas ani uloinasloli bhas. Hea pasot mhojea xikovpean, James Coelhan mhaka ek adhari dilo. To mhonnllear Gōykar Pe Eric Condillac. To mhaka *MacBeth* Shakespearechea nattkachi somzonni ditalo. Hanvem borich progoti keli mhonn sorgest

profesor James Coelho mhoji vhoddvik kortalo. Fokannamnim hanvem mhojea guru-on bori porikxa dili mhonnttalo. Oxe toren sogllem mapun ani mezun mhaka borinch vortim moliam poddlim. Junioradant jevta astanam, amkam sermanv sangunk laitale. Sermanv sangunk mhaka tallo aslo ponn bhaxechi giresthai, ani vhoddlim inglez pustokam vachpachi xokeatai nasli. Tori mhojem apovnnem sermanv sangpachem, mhojea jivitachi kanni jibechi kanni zatli mhonn mhaka ughtem zait vetalem. Junioradant ek Mungllurkar padri Pe Pinto, mhojea barabor Mungllur ailolea Beltangaddichea Pintacho bhav, mhozo bhorpur mog kortalo. Zori mhaka Molaialam bhas ienasli, tori to mhaka apnna bori misak vhortalo. Mhaka saikol borixi ienasli, tori kampinn vazoit-vazoit, boball korit-korit hanv mhojea thannear pavtalom. Ho padri mhojem khuim chukta tem mhaka sangtalo. Bori inglezui xikoitalo.

Agostachea mhoineant 1943t hanvem mhojeo angovnneo keleo. Sibinnicho dis to. Mhojem kalliz khoxealkaiechea dukhamnim bhorlem. Tea disa eka Mungllurkar Jezuitan Pe Ambrosio de Melo, hannem mhojem obhinondon kelem. To uprant St Aloysius Collegicho Principal zalo, uprant Mungllurkarancho Provinsial, Nagalandacho vhoddil, atam Darjeelingcho. Mhozo juniorad somplea uprant, don vorsam filsofi vo totvginean xikunk formonn poddlem. Mhojea boroborche novxis, Pe Kuncheria ani Perumpra hache bori hanv Shembaganur pavlom. Vatter Trichy-xhar pollelem. Thõi vhoddlea nanvache Jezuit asle. Pe Carty ani dusre. Tankam bhett dili. Shembaganur Gõykarank Rottievoilean ollkhichem. Thõisan Pe Ireneu Lobo, bisp-saib Charli Gomes-ba Rottier boroitale. Atam Shembaganur ia.

SHEMBAGANUR

Shembaganur, Tamil Nadunt, Kodaikanalak tenkun urta. Thõi vhoddlem ek ghor aslem. Lyonchea Jezuit padrimnim, dongor kantoun, Sacred Heart Collej bandhli. Varem ani vatavaronn thondd-gar aslem. Nhidunk ani pangrunk don-tin khamblleo zai poddtaleo. Sobhonvtim piam-rukh astale. Goge vhanvtale. Dobdobe distale. Bhorpur pavs poddtalo. Choltanam pãiank zollvo lagtaleo. Mhaka ghoddie-ghoddie thonddi zatali. Sogllem ghor moderan bandhlelem. Pãianchea boballan akhem ghor haltalem. Ganvant zollar nasli, ponn ghorant zaite bhikunn asle. Xikpak ani nhidpak zonn iekleak ek kuart aslo. Soglle Indieche totvginean Jezuit-xikpi Shembaganur ekvott'tale. Gõykar, Mungllurkar, Kerollkar, Madrasi, pakle, thõi zoma zatale. Thõi Jezuchi *mini-society*, dakhtti sobha ekttaim zatali. Tankam bhettunk ani tanchekodde vagunk xikop, ani xil-bandhop zaun aslem. Gõykar, Mungllurkar ani Mumoikar sompeponnim ekvott'tale. Konknni-bi uloitale. Kednam-i piknikink vetale. Avoi-bapain chovrisam-ba dhaddlim zalear, ekttãi zaun khatale. Chonnianchi dos jiroitale.

Raiturche seminarint hanv totv-ginean xiklolom. Jem mhaka amche Jezuit sobhent khup avoddlem tem mhonnllear zonn eklean ap-aplea paianr ubho raunk zai, xikpachem asa tem xikunk zai. Tuka polleunk *prefeit*, vo *director da disciplina* mhonn nasle. Vhoddil vo Reitor mat aslo. To gorje-bhair tujea kuartant tondd ghalun tuka pollenaslo. Zonn ieklean zababdaren aplem kam korchem aslem. Xikpant zaum, devosponnant zaum, zonn ieklean ap-aplem hoddem tannunk zai aslem. Novisiadant hanvem *interna charitatis lex* bhitorlo, mogacho kaido apnnailolo. Kitem kortai tem mogan kor, ho polleta, to polleta, hem chintop pois kor. Oxem atam hanv mogachea kaidean totvginean xikonk laglom. Adim hanv filsofi xiklom tednam **Barbedette**-hachea pustoka bhair dusrem pustok vachunk pavlom na. *Vae homini unius libri*, ieka pustokachea monxeachem kotta! Jezuche sobhent sogllea ghoramnim sodanch ek girest pustokaloi asta. Shembaganur hanvem Bhagevont Thomasachem *Summa Theologica* vachun kaddhlem. Zonn iekleak ek proti ditale. He toren S Thomas kitem sangta tem porxim kholaien xiklom. Choddxe xikovpi fransez asle. Tannim

amchea hatant *Three degrees of knowledge of Jacques Maritain* ghale. Toxench Boyer, Noldin, Urraburu hanchim pustokam vachunk lailim. Jezuitanchem xikop bhagevont Thomasachem xikop, *Thomism* zaun aslem. Tori mhojea xikovpeam modhem *Thomists, Suarezian* ani *Escotist* asle. Suares tori bhagevont Thomasacho vivaronnkar aslo. Mhojea kallar Père Revel Thomist zaun aslo, Pere Anglade Suarezian. Sorvojonnik vivad zatat tednam tanche ani tanchea xikpeam modhem vivad zatale, ponn konnuch jikhlo mhonnunk zai naslo.

Shembaganur hanv *self discipline* ap-xist xiklom. Jezuitachea jivitant hi ap-xist astoch, to vhoddponnache tonkxer pavta. Karl Rahner zaum, Teilhard du Chardin zaum, George Schurhammer zaum, te ap-xisteche monis asle. Vellar utthpi, vellar nihallpi, vellar nhidpi, vellar xikpi. Karl Rahner sokallchea chearank utt'htalo khuim, uprant Jezuit bradaram khatir mis bhettoitalo, aplea hatamnim tanchi seva kortalo; uprant disbhor xiktalo, ani xikoitalo. Vachtalo ani boroitalo. Shembaganur astanam hanvem Pe Revelak ollkholo. Khup xikpi, dev-bhokten bhorlolo. To Thomist aslo, tori tachim daram soglleank, Suarezianankui, ughtim aslim. Choddxe toklem huxear monis kallzan xhellmolle astat. Toso naslo Pe Revel. To zaitea zonnancho budhvont, ani atmik guru zaun aslo. Père Anglade vhoddlo zhadd-mogi aslo. Tannem zaitea novea zhaddancho sodh kelo, zhaddam lailim thoddim gorje pormannem kaplim. Tannem zhadd-xastrachem pustok boroilem. Inglez nokllo asun, mhojean tacho vhoddloso lav gheunk zalo na. Hea xivai to zomni-pondavoileo moddkeo sodhun kaddhtalo. Tantuntlim haddam topastalo, tim *pitecanttropus* vo adhunik dravidianachim zalear vasurtalo. Vidneanik, todneanik ani vevharik monacho asun, to Franciso Suarez hachi xikovnn apnnaitalo. Tannem *de analogia entis* hacho khol sodh kelolo.

Anink eklo xastri, zachem chitr mhojea monant urlam, to Pere Gathier. To Bharoti Dev-xastrant ani totvgineanant boroch tizlolo aslo. Orxem kherit soimbik (natural) Bharoti totvginean asa mhonnunk zaina. Amche vhoddle totvgineani Shankaracharia, Ramanuja, Madhva he Hindu Likhitanche ani Purannik vivaronnkar. Te Vedas ani Upanishad dolleam mukhar dovorun, aplim totvam manddtale. Père Gathierachea ttipeanchem pustok borem mottem aslem. Dekhun tea pustokak ami *bomb-shell*

mhonnttaleanv. Zaite pavttim to fokanamnim hanstalo ani hansoitalo. Ek dis khuim, ekli tornni bail ubhi rostear asli. Ti konnak ravtali. Tannem tichekodde vicharlem. Tum konnak ravtai, *Who are you waiting for?* Tinnem zap dili: *"I am expecting a child."* *Expecting a child* mhonnllear hanspachench. Ti eka bhurgeachi vatt polletali – zolm diunk nhoi.

Shembaganurcho xikpacho kariokrom inglezin zatalo. Hi bhas mhaka samki ienasli dekhun, kakutin vo somzonnen zalear nokllom, mhaka fail korche bodla mhoje xikoupi pas zavpi gunn ditale. Oxem mhaka Nekhetr-xastrant, zhadd-xastrant, monis-xastrant pas moliam tannim dilim ponn totvgineanant hanvem unchlim moliam zoddlim. Totv-ginean xikovop Latin bhaxent zatalem. Ji Latin bhas ani Fransez bhas hanv Raitura xiklom ti mhaka borich upkarli. Shembaganurchea pustokaloiant zaitim Fransez pustokam vostalim. Thoddim Konknni ani Purtugezui astalim. Thõi zaite Gõykar xikpi asle ani astale.

Totv-gineanant *Licenciad-* podvi zoddunk inglezin nibond vo *thesis* borounchi asli. Nibond Shri Shankarachariachea *Vivekachudamani, The Crest of Jewel of Discrimination* hache vixoim borouncho aslo. Kitem borounchem ani koso borouncho aslo tem mhaka somzonaslem. Boroun ieta toso boroilo ani Pe Gathiera lagim dilo. To taka man'lo na. Hanvem to pinzlo. Novean borounk laglom. Boslom, chintunk laglom. Sogllo nibondh novean boroilo, Pe Gathier ojap zalo. Tannem tea nibondha khatir unchlim moliam ani gunn dile. Toklen huxear mhonn tannem mhoji tokhnnai korit Shembaganur gazoilem.

Shembaganur unch dongrar poddta. Thõi choddxem kãi pikhona. Oxem astanam, Fransez Jezuit khup chotur, ani fuddaracher nodor marpi asle. Tannim Palamalai ani dusre suatanr zhaddam-mollam vo bhattam ruzoilim. Thõi laranjam, toranjam, kofi, chav pikhtali. Tanche ienavolli vorvim, te aplea xikpeank postale. Toxech te dusrea dubllea Jezuit prantachea xikpeank adhar ditale. Goa Mission, ani Purtugez prant dublle asle. Fransez padrimnim amkam Gõykarank boro adhar dilo. Borem zaunchem.

Jevonn-khann bhorpur astalem. Tori bhorpur nustem naslem, sukrara-dis Trichisun nustem ietalem. Gõykar nusteak axetale. Thodde kednakai Sukrar ietolo-gai mhonnit, tea disak anvddeun

anvddetale. Sanje-vellar Fransez ani Tamil brodar vhoddli ômlet korun ditale. Bhitor soi, piav, tanteacho boll. Eki ômlet khailear pott upott bhortalem. Chaiek, pejek donparam ani ratchem mezar nana-torechim follam astalim, mosumbi, tanjerinam, Evropi ani Bharoti peram, saptal (peaches), lambsar ambe. Borem mas melltalem. Itlem jevonn-khann astanam, konn piddest zainaslo. Zo monis Sant Inas de Loyolachem totv, *tantum quantum*. Chodd nhoi, thoddem nhoi, titlench, jevnnant, khannant, ani jinnent palltta to piddest zaina. Hem totv mhaka sodanch faideak poddlam. Atam-i poddta: *tantum quantum* — titlench.

Tamil Nadunt Gõychim tonddam mellunk kotthin. Dr Froilano de Melo ani tachi ghorkann thondd varem khaunk Khodaikanal ietalim khuim. Amkam kednam bhettunk na. Osoch Prof Francisco Correia Afonso, tachi ghorkann, tacho Jezuit zauncho put, John Correia Afonso Shembaganur astea Jezuit putak, Fr Roque Correia Afonso, apnnailolea nanvan, Parmananda Divarkar, hankam bhettunk aile. Gõykar Gõykarank bhettun, ami chodd khuxal zaleanv. Visorloli Purtugez marunui, sontoxi zaleanv, Prof Correia Afonsak aikunk khoxealkai bhogtali. Amcho vhoddantlo borovpi ani ulovpi.

Pe Roque Correia Afonso mhaka Inglez xikoitalo. Ti koxi xikunk zai tachi ollokh ditalo. Ek dis ami dogui borabor Shembaganurche Saibinniche dholi-fuddem (grotto) geleanv. To grotto kolen bandhlolo. Dholint murti asloli. Uloit-bhaloit astanam, ek surekh komblo ailo. To ieun samko Saibinnichea kopolar boslo. Jivit amchem oxem! Saibinnichea kopolar komblo boslo! Ti moniskullachem chintita, mhojem ani tujem. Tika Sasvot Adharachi Saibinn mhonnttanv. Ti soglleank sogllea jinsacho ani sogllea vellar amkam adhar dita. Hi mukhel chintna gheun inglezin hanvem lekh boroilo. To mhojea guruk, Pe Roque Correia Afonsak, boroch avoddlo. Tosle aninkui boroi mhonn tannem porathlem. Tori mhoji inglez titli sudorlina. Tosle nibond boroile na. Inglez xikun xhanno zavpachem-i mhojea monant euzolem na. Itlea mhonnososr Konknnint borounchem dislem. Xoili ghetli ani hanvem ek lekh boroilo. To Rottiek dhaddunk evjilem. Vochun to lekh hanvem mhojea ieka Gõykar bhavak dakhoilo. Tannem mhaka uttejon dilem na. Jezuit boroitat tem ekdom vortem zaunk zai mhonn sangun mhaka porto dhaddlo. Oxem astanam hanv Pe

Heraud, hea Fransez vhoddila fuddem gelom ani hanvem lekh boroila to hanv *Rottiek* dhaddtam mhonnllem. Tannem vogot korinastanam, dhadd mhonnllem. Hanvem to dhaddlo. Pe Antanasio Moniz hannem to xhaplo. To mhozo poilo lekh mhonn tannem vachpeank gomoilem.

Ek pavtti mhozo lekh xhapun ietoch, hanv boroit-boroit ravlom. Dhaddtam titlim borovpam xhapun ietalim. Az meren hanv *Rottier boroit* asam. Chukoinastanam. *Rottier* borovpeam modhlo hanvuch oti-zantto borovpi. Rottiechea vachpeanchi morover seva korunk mhoji itcha. Hatant xoili gheun morcho hoch mhozo anvddo. Mhoji dakhtti bhoinn mhaka xinnttali: 'Boroi, boroi ani mor.' Oxench korpachem ani morpachem! Vhoddlem bhagiem-i!

Shembaganur don vorsam totv-ginean xikun kedna-kai soron gelim. Mhoji porikxa ietoch ti hanvem foddun uddoili. Atam *Regency* korpachi urloli. Totv-ginean xikchem somptoch, ani dev-xastr xikche adim, *Regency* don-tin vorsam xikoit vo boarding-master-ba zait sarchim astat. Mhaka Gõyam ieun, xikounchem distalem. Mhoje avoicher ani soireancher dollo ghalunk axeun-axeun axetalom. Ponn toxem ghoddlem na. Mhojea vhoddilan, Pe Augusto de Mirandan Alleppeychea Leo XIII iskolant vochunk formonn marlem. Tannim adim mhaka Trichy Colejint itias-xastr xikunk dhaddtam mhonn sanglolem. Tem-i-bi mhaka chuklem. Hanv mhoje kodelir bosun thoddo tori itias xiklom, hea vixoiacher boroilem. Alleppey veche adim, mhaka mhoje avoik polleum-di mhonn hanvem vhoddila lagim maglem. Tannem mhoji magnni kanant dhorlina. Dukhest ani chintest zaun hanvem him utram *their's is not to reason why, their's is to do and die,* vicharpachem anink kãi na, voch ani mor, ucharit hanvem Kerollachi vatt dhorli. Kãi vell mhaka Gõy chuklem. Atam Alleppey ia...

ALLEPPEY

Alleppey hem ek Kerollantlem mottem vhoddlem vaurachem ani vauradeanchem xhar. Thoim sum kortale. Bhattkar vauraddeenk favo to disvoddo dinasle. Hea pasot thōi ghoddie-ghodie vauraddeanchim nidorxonnam zatalim. Lok dubllo asn. Komunistanchi xikovnn vego-veg posortali. Kristanvam modhm-i Komunist asle. Alleppey eki vichitr zollar asli. Udok dhanvna dekhun zaitea lokak *ellefantiasis*, vhoddlea pāianchi pidda aii. Zaite dadle vhoddle pāi gheun rosteavoilean bhonvtale. Xharnt zhodd udkacheo nhoio asleo. Vorsa-vorsa thoim Onam-somiar hoddeancheo dhireo zataleo. Teo polleunk aixilo ani poixilo ok ietalo.

Alleppey tin ritinche Kristanv asle: Latin, Syro-Malabar, ani Syro-Malankara. Purtugezamnim choddxea doria dhoddecea lokank Kristanv kele. Tancheo Igorzo choddxeo Arbi samudrahe kinarer astaleo. Te choddxe dublle astale ponn soglle okori (literate) asle. Syro-Malabar ani Syro-Malankara aponr S Thomasan kristailole kristanv mhonn somzotale. Dogui zone Purtugezam kallar Romi Katolk dhormant ailole, ani tantuie bhair sorlole. Poileank Karmelit padrimnim Pap-Saiba khla haddle, dusreank Mar Ivanios-hannem. Thodde Jakobit nanvahe katolk igorjeche pangi bhair ravle. Azunui asat.

Azun meren Purtugez Bisp-Saib Cochin, Alleppey ani Trivandrum dharmik sutram gheun asle. Tankam adhar dink Gōyche ani dexi padri asle. He nimnne aplea ganvant aponn Isp zaunk sodhtale. Toxem ghoddonk zai aslem ani ghoddlem. Orea ganvant mhaka vechem aslem.

Kerala vechem mhojer formonn poddtoch, hanvem mhoji khatli pottli ghetli, ani Alleppey vechi vatt dhorli. Mhoje borobor mhje dog ixtt ani Jezuit sangati asle. Eklo Fr Joseph Puthenkalam ani Fr Kuncheria. Fr Joseph Puthenkalam Trivandrum St Joseph's kolejint arth-xastr (economics) xikoitalo. Uprant to vhodlo Keralacho somajik vaurpi zalo. Tannem rikxavaleancho ekott ghoddlo, tankam duddu sambhallunk ani vaddhounk xikoilem. Fr Kuncheria tornne piraieruch somplo. Tache huxearkaiek laon Bharot ani Keroll Sorkaran boro ani nanvadik xikoupi mhonn tka

raxttrik puroskar dilo. Hanv ekloch Gōykar mhonn tannem mhozo boro poramors kelo. Aggaddi itiasik Tamilnaduntlea mukhi xharantlean vetali. Madurai pavtoch, mhaka S Joao de Britacho ughddas ailo. Pombalan Jezuitank Indieche pora kortoch, zaite Gōykar padri Tamil Nadunt dharmik kam kortale. Itias monant golloit ami Kochin pavleanv. Vatter Koonan Cross, Koonancho Khuris dixtti poddlo. Thōi Kerollkamnim ekamekanchea benddar razu bandhlo, ani aplea ganvant Purtugez bispank raj cholounk diunche na mhonn soput ghetlo. Itlean Jakobit ruzle. Tantuntle zaite katolk dhormant aile. Tankam aiz Syro-Malabar mhonnttat. Hea zomeantle zaite Jezuit asat. Uprant Man Ivanios, Syro-Malankara ritintlo Bisp-Saib katolk Ingorjentle riglo. Tache barabor tache ixtt, ani sangati. Te-i-bi amche Jezuit Sobhent asat. Gōykaramnim Kerollkarancher kāi add korunk na ponn te Portugezam borobor ani Padroadant zhuztale dekhun, Kerollkaranchea mona ani soiranna ponda amcho iloso rag asa. Tori zaite Kerolli amche vhoddle ixtt zaun asat. Toklen ani kornnen huxear.

Regency-ho vell porikxecho vell. Xikovpacho vell. Xikpacho vell. Bhurgeank boardingant topaspacho vell. Bore bhaxen bosun nihalltolom mhonnlear, vell mellona. Bhurgeancheo rattavolleo disbhor. Sokallim uttom pasun tem nhidom meren bhurgeam barabor vell sarunk tancho sangat soddinastanam jieunk zai aslem. Ieka jezuitachi porikxa zatali, jim Dev buzvonnechim dukam ditalo, tim atam unnim zatat. Otmeạnt sukti zata, ani sukar poddta. Thodde tori Jezuit hea onubhovak lagon, ghoddie tanchea jivitant osomptolit ixttogoteo ruztat dekhun, Sociedad soddun vetat. Mhoji porikxa mat ili chodd vaddhli kiteak Allepeyntlo hanv ekloch Gōykar zauncho aslo. Gōykarponn mhojea haddant bhorlolem aslem.

Kochin ani Alleppey Portugez jezuit vaur kortale. Cochin ani Meliapur Gōyche arkidiosezicho bhag zaun aslo. Mhojea kallar Kochincho Bisp-Saib D Jose Alvernaz zaun aslo. Tachea kallar Purtugez Jezuit ani Gōyche diosezan padri bhov thodde asle. Tacherui eksurponn ailolem. Tednam tannem amchea vhoddilakodde Gōykar jezuitank dhaddunk maglem. Oso Alleppey vochpacho mhojer far ailo.

Purtugez Jezuitamnim Cochinche diosezint borem nanv

zoddlolem. Cochin xharant te Santa-Cruz iskol choloitale. Tem borea unchlea panvddear pavtokuch, tannim tem Diosezicha tabeant kelem. Thõi ani Alleppeynt Fr Fortunato da Veia Coutinho, Dr Sales da Veiga Coutinhacho bhav, xikovpachem ai iadniki kam kortalo. Sokallim-sanje kumsaram aikotalo. Bo Molayalam zanna aslo. To retir diunk ekdom laik aslo. Loka somadhan diunk to boroch gollolo aslo. Uprant kãi vorsam Alleppey aslo. Xekim to Gõyam pavlo. To Bagantlea Retiracha ghorant mhozo vhoddil aslo. tednam mhonnllear to toklolo. Chod-xem kam zainaslem. To Louvain dev-xastr xiklolo. Tannem adlea retirachea ghorachem novem kopel bandhlem. Thõi atam kopel n, 16 kuart asat. Vhoddle sosnnikaiecho monis, toklen huxear. Ve thõi tannem bhagevontponnacho pormoll dovorlo. Bagar astanam tannem mhaka aplea jivitacho onubhov dilo. Saibinnich bhorpur mog kortalo. Raiturche sominarint to amkam Retir dital. Titlo aplea utramnim nhoi, aplea jivitan bhagevont zaunk oddtal.

Alleppeynt, ani Cochinant zaite Gõykar padri kam korit asl. Mhojea kallavoile ani mhoje ollkhiche Pe Antonelly Godinho, ai Mgr Platino Monteiro, poilo gaunk, rebek vazounk ekdom huxe aslo. Borea nateancho padri aslo. Soglleanche ollkhicho Pe Platin Monteiran Alleppey vhoddli Igorz, atanchem katedral, bandhlen Taka xharant ani gramant vhoddlem nanv ani probav aslo. Tak Latin ani Sirian kristanv mantale.

Alleppey Leo XIII iskol aslem. Toxench thoi dakhtti Seminar as Leo XIII Purtugez jezuitamnim sthaplolem ponn tem te Cochi Diosezichea nanvan choloitale. Atam tem Alleppey diosez choloit Eka Keroll iskolant xikounk Inglez bhas ani Molayalam bhas zann zaunk zai asli. Inglez bhas mhojean oxi-toxi choloum ietalich pon Molayalam koso uloitolom aslom? Goroz poddlear hanv dotinn klas diunk Leo XIII iskolant vetalom ponn choddso ieses zainaslom.

Mhojem mukhi kam Alleppey-che seminarint Latin xikovpacher aslem. Hi bhas hanv boro zannam aslom. Inglezui Kerollkaram-o chodd zanna aslom. Tankam somzonni diunk mhaka kotthi martalem. Kednam-i te mhaka somzonasle, ani hanv tankam.

Mhojea vhoddilan mhaka sasnnak koso Kerollak dhaddlolo Hanv anink Gõyam portun ieunchonam. Oxem koxem mhak dislem. Oso hanv Molayalam xikunk laglom. Molailei bhurgean

lagim ulounk laglom "Bier poddom, bottear poddom" hem anink hanv chintunk vochonaslom. Hanv uloit ravom. Kāi mhoineamnim Kerollkar mhoji tokhnnai korunk lagle. Mhojea vhoddilamnim mhaka Shouriah-nanvacho ek guru dilo. Tachea noiona khal hanvem borich progoti keli. Hanv nibondh borounk laglom. Bhas xikunk utram patth korunk zai, hanvem tim bhorpur dekor kelim. Sankrit orombhachim jim utram aslim tim kerollkaram-on hanv boro zannom aslom. Tim molailam bhaxek ani amche Konknni bhaxek samanio ani tenkun aslim. Oxem **vorx**, mhonnge **voros.** Oxinch Molayalant zaitim Purtugez utram aslim vo Molayalantsun purtugezint ganvkaram zalolim: **Kurixu**, Khuris, **meza:** mez, **camisa:** komis, **manga:** ambo, **jaka:** ponnos. Hea utramnim hanv Kerollkarank xapotam sangtalom, ponn aple bhaxent te. Bhas xikun hanv Kruzadachea bhurgeank sermanv sangonk laglom.

Eka Gōykarak kāi Molayalee uch'char khup kotthin. Ek **rh** uch'char asa. **Parham**, bhitorlean **rh** mhonnunk amam Gōykarank kotthin marta. Zaite Kerollkar to **rh** uch'char sarko zata zalear polleunk, **rh** aslolim utram ani vochnam mhaka ucharunk laitale. Hanv tim foddun uchartalom. Avhan ani apost hanv jikhtalom.

Alleppeyik mhozo adlo vhoddil ani atmik guru Pe Antonio Bernardo Gonsalves gavlo. To mhaka mogan vengoitalo. Thōi hanvem vhoddli gomot polleli. Pe Gonsalves iskolacho Principal zaun aslo, ani tache sokla tacho adhari Principal, Pe Joseph Putenkalam. Zoxem sanglam Purtugezank ani Kerollkarank poddonaslem. Ponn tankam dogainkui borench poddtalem. Kednam-i Pe Putenkalam adlim itiasik gharannim gheun bostalo, ani gozalint gozal haddtalo. Tednam Pe Antonio Gonsalves taka xiddkaitalo: "Amche aje-ponje zogoddtale ponn amkam zogoddpachem karonn na. Ami ixtt zaum-ia." Oxe te ixtt asle.

Amchi Jezuit sobha eki ontorraxttrik sobha ani somudai. Thōi Bharoti, Evropev, Amerikan, Australian asa. Hea pasot ek vhoddlo Italian misionar, Alexandro Valignano, mhonntalo: "Amche modhem Italian ani Portugez nant, amche modhem sompurnnai asa." Sompurnnai mhonnge soglleam thāi mogall ani monxall zaunk.

Alleppey dogam Jezuit padrincho mhaka xek laglo. Ek Padre de Silva, dusro Pe Beirão. Dogui zonn Molayalam nokllo asle. Pe Silva

ghora bhair vochonaslo. *Orat pro Societate*, zantto zaun Jezuch Sobhe khatir magnnem kortalo. Pe Beirão sanjecho pasoiek vetalc Itlo moriadin ani magnneant gul'l zaun choltalo ki thõichean el bhagevont cholta mhonn lok sotmantalo. Vagnnuken xant nirmollponnan dev-dutam sarkelo. Eklo tori Jezuit tornatto Pr Beirãoche dekhik ani chalik lagon Jezuche Sobhent riglo. Khoren mhonnlear amim soglleamnim ganvchi bhas xikunk zai. Jednan ti xikunk ghoddona tedna *Body Language* mhonn asa, kuddichi an dekhichi bhas. Ti bhas Pe Beirão uloilo, tiche vorvim tannem zait ixtt ani otme zoddle.

Hanvem atam ek dexi ixtt zoddlo. To mhonnlear Fr Reynolds. F Reynold's hachem Onath Bhurgeanchem ghor aslem. Te bhurgeank hanv bhett'talom. Hanv atam bhas zanno aslom ponn utor suttonaslem. Dekor kelolo sermanv mat sangtalom. Hem pur naslem. Uloinant ti bhas suttona, uloitat ti sutt'ta. Mhoje mãiche mornna uprant ghora ietoch, mhojean Konknni ulounk zainasli Konknni uloitanam, Molayalam bhorxitalom. Pe Reynolds Molaialam bhaxentlo vhoddlo provochonkar zaun aslo. To apun veta thõi mhaka-i vhortalo. Tachea tonddantlim zhorintlim koxin utram vhanvtat tim hanv punzaitalom. Oso hanv zhankun zhankun ganvkar zait vetalom, boroun-boroun shennoi zatalom ponn Alleppey hanv chodd urlom na. Mhojem kalliz Gõyveslear oddtalem.

Kerollantlem jevonn mhaka pocho naslem. Jezuitanchen boarding astalem. Kednam-kednam jevonn oinnem vo unnen zatalem. Tednam bhurge mhojer challvotale. Xitant fator astale Tanchi bhas somzo nastanam, amche modhem sompork unn aslo. Hea xivai Kerollche bhurge amchea bhurgeam sarke titl mogall ani monxeall nhoi asle. Mhaka-i kednam jevonn unnen zaun, mãicho ughddas ieun, hanv roddtalom. Moiddechin vhoddlim kellim khaun dis kaddhtalom. Kerollant oslim vhoddlin kellim zaitım asat. Moiddekar fokot Moiddeam asat mhonn somzotat. Bhuk lagta, brodar sarkem jevonn dina mhonn sango tedna vhoddil brodarachi bazu ghetalo, mhojea kanak voll ghaltalo Bhurgenachea jevnna mezar ubho ravlea uprant, hanv Jezui samudaiechea jevnnak fattim poddtalom. Tedna ghorcho an mãichea jevnnacho mhaka ughddas ietalo. Bhair konnage jevnnak vetolom mhonnlear, mhaka ixtt nasle. Bhas tonntonni

uloilea xivai, ixtt korunk zainant. Thõi ek Pe Arrackal mhonn aslo. Tosoch ek bhagevont Chandy nanvacho dexi Jezuit aslo. Te mat mhaka iloso mog dakhoitale. Vhoddil sermanv sangunk bhonvtalo. Kednam-i dixtti poddtalo. Pe Puthenkalam kednam-i Kerollantle ganv polleunk vhortalo. Kerollant mhojer eksurponn ietalem. Tacher hanv magnnean ani xikpan ani xikovpan zoit vhortalom.

Itlem mhonnosor Kerollant mhojem ek voros sompchem aslem. Thõi hanv dolle dhampun ravlolea bhaxen aslom mhonnllear lottkem zaunchem na. Rovanneant boslam distalom. Bhas sarkhi nokllo zalear, ixttui asonant.

Thõi koslem ek mottsar cheddum vo bail mhojea monant bhorli na. Nhõi mhonn mhojea monant eki vankddi vo lingi chintna bhorli na. Toxench mhaka Kerollant dhaddla, thõi hanv jietolom, ani mortolom mhonn hanv somzotalom. Oxem mhojem jivitachem apovnnem, mhojea hatanchi ani vonttanchi kanni puri zatli, oxem mhaka dislem na. Punn mhozo Kerollantlo ovesvor sompcho aslo.

Mhojem kalliz Gõyveslean oddtalem. Omxik ietali. Kednam-i ek Gõykar, Cochincho Fernandes, mhoji bhett ghetalo. To orombhim Konnguttcho. To magir mhaka Bagant ieun bhettlo. To Alleppey ieun mhaka Gõychi khobor sangtalo. Gõychea eka vokilan Governadorachea poleacher tapott marlem mhonn tannem mhaka sanglem. Julião Menezes, ani Ram Manohar Loia Gõyche khatir zhuztat, soutontrai zoddunk vaurtat mhonn tannem mhaka kolloilem. Gõykaran eka pakleacher tapott marlem mhonn hanv sontoslom ponn Gõy sutontr zatolem mhonn mhaka titli khoxealkai bhogli na. Ami Purtugez nagrik zolmoll'leanv. Ami Indian mhonn onbhovunk itias xikunk zai aslo. Ami xikleant to itias Purtugezuch aslo. Bharoti itias xikunk laglom tosoch hanv Bharoti zait rilom. Ieka-don disanchem hem bodlop nhoi. Tem sovkas-sovkas zait gelem. Ek dis hanv Bharoti zalom, tacho foll mhaka Divchole astanam gavlo. Thõi mhaka suotontr soinik gavle. Tanchekodde Bharotacho mog korunk xiklom.

Ek dis, Marsachea mhoineant, dista mhaka, Saib ghetoch mhojem kalliz lastaxem mhaka dislem. Mhaka mhoje mãicho ughddas ailo. Gõyam dhanvchem dislem. Sokallchim ikra vaztat mhonnllear, mhaka Gõysun telegram ailo. Avoik polleunk ie, tichi stithi gombhir, oxem boroilolem aslem. Ghorant vhoddil naslo. Tednam Pe Arackalan mhaka ghora voch mhonn sanglem. Hanvem

thoddim kapddam gutthlailim. Mhoje barabor mhozo sangati F Joseph Puthenkalam ailo, tannem mhaka Ernakulam porea pavoilo.

Fr Puthemkalam ag-ghaddi suttom meren mhaka adios korun ravlo. Orxem-i zalear, hanv ekloch Kerollant Gõykar padri dekhu to mhaka churchurtalo. Tachean churchuream bhair anink ki korunk zainaslem. Eksuro ani chintest hanv St Joseph's Colleg Bengllur pavlom. Thõi pavtoch hanvem Moddganvche ag ghaddiechi tikett kaddhli. Eka brodaran mhaka ratche ag-gaddien bosoilo. Ag-gaddient dog Mumoikar asle. Tantuntlo eklo kristan Mungllurkar aslo. Te dogui Gõykarancher borech add uloital Mhojem kalliz siztalem ponn eksuro asun jib damun ravchem poddlem. Hea xevai, tankam tanchem poddlolem, Mhaka mhoj māichem. Avoichem chintit, hanv Moddganvam pavlom.

Oso mhoje Regency-cho poilo bhag somplo. Dusro Moddganvan suru zauncho aslo.

MODDGONVAM

Londa Gõychi ag-gaddi dhorun, Dudhsagor ani dongor denvot hanv Gõyam pavtolom aslom. Sov vorsam zalolim. Gõychi sobhit dhortori soddun, hanv bhailea ganvamnim vosti kortalom. Ponnjechea dokear paunche adim zoxim bhurgim Goa, Goa, Goa mhonnit gaian kortat, oxench mhaka kantar korchem distalem. Teach farak mhoje mãicho ughddas ietalo. Ordho dukhest, ordho sukhest hanv Gõyam ailolom. Portun Kerollant vetolo mhonn somzun, hanvem mhoje kapdde ani petto Alleppey-ch dovorleo. Tea uprant teo mhaka Moddganvam dhaddun dileo.

Chandra pavtoch, pondra min'team bhitor hanv Moddganvam pavtolom aslom. Magir mãicher vo tichea pretacher dollo dovortolom aslom.

Moddgonvam ixttinar denvlom, soroll Sirle mhojea ghorant pavlom. Sogllim dukhest bosun aslim. Mhozo padri bhav Pe Adolfo Pereira, ani Cruz Pereira mhaka polleun roddle. Ilexem magnnem kelem. Mhoje avoichea mornnachi gozal keli. Tichea mornnachi gozal mhojea padri-bhavan ani chulot-bhavan Dr Joãosinho da Costa Pereira hannim sangli. Tika kuddiche ani naitik koxtt sosche poddle. Sogllea ghorabeamnim dukh asach, dukh naslolo ghorabo nasta. Oxem amkam Budha sangta.

Ghora pavna fuddem, hanv mhoje avoiche somadhi fuddem gelom. Mhojea dolleantlim dukham vhanvlim. Hanvem mhoje avoi khatir magnnem kelem. Sov disamnim hanv mhojea bhavak gheun, tachem dukh visraunk nhoienche lagim gelom. Xitari gheun gorounk laglom. Forsanddio mhaka visrunk nant. Teo mhaka boreoch chonchaitaleo. Khorsanddio, nustem dhorop mhaka sodanch avddichem aslem.

Kharvi ani nustem marpi mhaka mhojea apovnneacho ughddas haddtat. Kharvean sosnnikaien jieunk zai. Ubghonnin vell sarunk favona. Ji forsanddi ghans marina, tech suater ravot zalear, uprant martach. Padrin sosnnik ani bhorvanxik jieunk zai. Ek kristanv omor kiteak to bhorvanxean jieta. Kharveam sarkelo. Goroitanam, ani petromax gheun dhipkaunk vetanam, oslim bhavnam ani chintnam gheun hanv nustem martalom. Sermanv sangunk ani borounkui oslich sosnikai ani sasai zai. Borovpi ani uloupi

fatrancho dhunvor ani fulancho xinvor ghetat. Donantui tanm jivitacho somtol rakhunk zai.

Atth dis sarlea uprant, porto Alleppey vochunk mhaka ãi ienasle. Tori hanv mhojea fuddarachi khobor gheunk Moddgonvm Loyloa iskolant gelom, ani Pe Augusto de Miranda, hea Gõycha Misanvachea vhoddilak bhettlom. Mhoje avoichea mornnachi goal aikun, to soglloch thottaklo. Tannench mhoje avoik polleuk dinastanam mhaka Alleppey dhaddlolo. Devachi khoxi mhonit hanv gelom, eksurponnachem pint pielom ponn Devache sasam porto Gõyam ailom. Pe Miranda chintest aslo. Mhoje avoik polleuk mhaka dhaddunk na dekhun taka aplem khõi tori kitem chuklm dislem, hanvem oslem kai chintunk na. Borem ani vaitt Devaci khoxi. Atam tannem mhaka ek bori khobor sangchi asli. Gõyce Jezuit atam Kerollant veche nasle. Kerollant atam ek novo Kerll Jezuit Prant ghoddche asle. Tea pasot tannem mhaka Gõyan Loyola Iskolant, Boarding-master zaunchi suchna keli. Thõi Latn-ba xikounchi asli. Inglez xikovpak mhaka titlem ieunchem naslen. Dhaddaun pikounchem poddtolem aslem. Tem korunk mhaka eli naslo. Tori mhaka xikpachi vhoddli axea asli. Ti puri korunk Pe Mirandan sond dilina. Ponn hem-i asa "Devachi sasai kednanh chukona. *Deus cufus Providentia numquam fallitur*, eka Purtugez Jezuitan, Pe Ferreira da Silva hannem hi mhonn'ni mhaka xikoili. Ti hanv jielom. Jietam.

Monxall ani monis-mogall Pe George de Sá, adlo Bom-Jezuco Reitor, boarding sanchalok aslo. Tannem bhurgeanchim kallzm jikhun ghetlolim. Tachea mocheamnim bhitor sorunk mhaa kotthin zatalem. Orxem hanvui mogallui, ponn mhojea angat vhoddli bhirant asli. Sodanch bhivkutto koso hanv jielam pon goroz poddtoch, hanv xinv koso ubho-i ravlam, ani moxeank ai ghodditank fuddo kela. Heach pasot John F Kennedy *"Courage is grace in emergency* — Kalljidarponn mhonnge sonkottantli kurp mhonnttalo. Osli kurpa Devan mhaka zaiti dilea. Ghodd-ghoddiechi kurpa, **sacrament of the present moment asa**.

Ek dis Pe George de Sa Loyolantlem boarding sanddun gelo. To veta to polleun, bhurge roddtale. Te roddtat te polleun mhak-i dukham ailim ponn teach farak pottantui chablem. Zaite pavttm amkam amchea ixttanchi-i nosai dista. Nosai disunk vaittapon na, ponn nosaie pormannem jieunk mat sarkem na.

Nosai vo nirdukai unnakponnachim bhavnam. Tancher ixttagotinuch zoit vhoronk ieta. Oxe ami Fr George de Sa, ani hanv sodanch ixttuch koxe jieleanv. "Bhava mhojea fuddem vochonaka, mhojea tuji fatt dhorunk zaunchi na, mhojea fattlean ieum-naka, tujean mhoji dhorunk zaunchina, hatak-hat dhorun kuxik cholum-ia, ami ixtt zaum-ia."

Boardingantle bhurge mon'xeak boroch topastat. Oskotai dakhoili zalear, te tujea mathear bostat, ghottai ani dhir pollelear, te kolea bhaxen bostat. Oxe te mhoji porikxa gheunk sodhtale. Eke rati, tankam mhojem kitem vaitt dislem tem hanv nokllom, eklo lat boddoitalo, eklo baldi rokhoitalo, dusro dar dhaddaitalo. He vatten gelear konn na, te vatten gelearui konn na. Hanv aslom eklo. Kitem korchem tem hanv nokllo aslom. Azun meren bhurgeam modhem ek ixtt mhonn naslo. Orxem mhaka azunui bhurgeancho mog oti vhoddlo. Dusrea disa, ratchi khobor mhojea vhoddilak Pe Ireneu Lobak hanvem sangli. Kiteak tem nokllom, Ireneu Lobo mhoje motti apurbai kortalo. Bori budh ditalo. Pe Ireneva lagim hanv monxeanchim borim natim zoddunk xiklom. *Como esta, esta bom* mhonnun to soglleank ollkhitalo. Toxem mhonnunk hanv tachekodde xiklom. Tachech bhaxen hanv loka lagim vagtalom dekhun, Jezuit mhaka **Chotta Ireneu,** dakhtto Ireneu, mhonnttale. Mon'xallaien ani Gõy-mogan bhorlolo Ireneu.

Pe Ireneuak mhoji stithi sangli. Ratchea latanchi khobor sangli. Tannem budh dili. Hanvem fuddareank apoile. Thoddeank ningtteache boddiancho boroch mar dilo. Oslim addkam-naddkam mhaka upkarchim nant mhonn sanglem. Itlean soglo boball somplo ani hanv Boardingacho kopit zalom. Sogllem boarding mhojea hatant poddlem. Atam mog dakhoupacho urlolo. Kallzam jikhchim urlolim.

Bhurgeank khellunk borich umed ditalom. *Mocidade Portuguesa* mhonn asli. Ti *Portuguesa* dekhun nhoi ponn bhurgeank march xikunk hurba dita dekhun, hanv tantunt bhag ghetalom. Ek dis mhojea Boardingantle bhurge spordha jikhle. Tea disa tannim mhaka khandar marun pursanv kaddlem. Dusman ixtt zale.

Bhurgeanchem xikop ani tanchem xil bandhop mhoji zababdari zaun asli. Te koxe xiktat tem hanv xikovpeam lagim vicharunk vetalom. Oxe avoi-bapui mhoje ixtt zale. Bhurgeancher visvas dovorlear, te-i visvas dovortat. Te mhoje lagim poixe ditat te hanv

mejinaslom. Govetant ghalunk laitalom. Pollenaslom. Te velli hanvem eka Irlandez padrichem cholchitr pollelem. Tannem *Boy Town* xhar ghoddlolem. Tachea fonddar him utram marloli aslim: "*Lover of Christ and of Men*" Tosloch hanv zatlon, bhurgeancho bhorpur mog kortolom, tanchi seva kortolom mhon nirnnoi ghetlo. Suttie-vellar hanv tanchea ghora-ghorak bhe ditalom. Tanche avoi-bapaik hanv vhoddlea manan mhojea ofisa ghetalom. Bosoitalom. Kednam-i chaiechem kop hanvuch haddu ditalom. Ho-i lok mhaka vhoddlo mog dakhoitalo. Boardingant bhurge choddxe AVC-intle asle. Tancho bapui tarvarsun ietocl mhozo-i ughddas kortalo. Meianche par, sabu ani penam hanve kitlim ghetlim ani kitlim dilim tacho mhaka ixob na. Azun han padri zaunk na, tori lognachi saud korunk mhaka apoitale. Itlea mhoje jibechi ani vonttanchi kanni oglli-unni chaluch asli. Zo mhaka choddxi inglez ienasli, tori hanv don utram boroitalom, ti patth kortalom, ani soddasodd uchartalom. Bhitorlean bhira disli zalearui, hanv bhailean ti dakhoinaslom. Bhailea kalljidarponn dakhoitalom. Oxem mhojea jivitant ghoddot ailan Oxi mhoji vonttanchi kanni sodanch jivitant taji urli ani urlea.

Jeo ostoreo Kerollant mhojea jivitant rigonasleo te Moddgonvam bhitor sorunk lagleo. Thõi sobhit ostoreo asle Xikovpinneo-i. Tankam zap diunk bhietalom. Mhojeo soireo asleo. Ostoreo patkache soeg mhonn amchea kanant sadoilolen Tem monant dhorun, dolle dhampunuch hanv jietalom. Te e'in te vellar ughddunk, e'in tea vellar dhampunk zanno zalolom zalea jivit giresth zatlem aslem, ponn Devache gutth Dev zanna Mon'xeachea jivitant poilo oxir zaun, magir sudoll zalear borem.

Loyola iskolant mhaka dog vhoddle Jezuit gavle. Ek Fr Adrian Le Tellier, dusro Fr Joseph Neuner. Fr Adrian Le Tellier-achea nanva sogllem Gõy gaztalem. Tannem Bagantlem, Mungllurchem Ranchichem, Vandrenchem retirachem ghor bandhlolem Kednam-i hanv tachem mis ajudar kortalom.

Ek dis tannem mhaka mis somptoch sanglem: "Bhienaka, De tuka zaitim besanvam, ani dennim ditolo." Ek dennem mhaka dist tem hem. Hanvem Le Tellierachea Retirachea Bagantlea ghora chovdha vorsam sarlim. Bagant, Gõyant, ani Gõyche bha xembhreamnim retir dile. Jezuitanche Encyclopediecher Le Tellie vixoim borounk mhakach favlem. Dukhant astoch, hanv P

Tellierak ulo martalom.

Dusrem ontorraxttrik zhuz pettlem tedna Inglezamnim Jerman padrink bondkhonn-mollar *concentration camp* hantunt ghalole. Ti bhondkhonn poisaunk, Pe Joseph Neuner, Gõyam ailo. Gõy Purtugezam khala aslem. To Loyolant xikoitalo. Ti tachi suat nhoi asli. Taka vhoddilamnim dhorm-xastr xikounk vinchun kaddhlolo. Suotontraie uprant Bharoti sorkar taka Indiek gheunk toiar aslo ponn tannem amchea raxttrache sevek upkarta tosli vevsai apnnaunk zai asli. Hea pasot Pe Neuner Austriak, Viennak gelo, thõi sanskrut bhas xiklo. Porto Puneak ailo. Moddganvam astanam, tannem mhaka borem noion dilem. Devacheo ani atmik vatto xikoileo. Uprant tannem mhaka Puneant dev-xastr xikoilem. Tankam hanv chodd upkari. Mhojem dev-xastrik xikop somptoch, hanv Pe Neunerachim pustokam magoitalom, tim xikun kaddhtalom. Tim xikun hanv mhojim pustokam rochtalom. Oxe toren mhojim rokddea-rokddim sompun gelolim pustokam ***Vadoll ani Varem*** ani ***Avoiche Manddier,*** Pe Neunerachea ttipeancher bosoill'lim asat.

Loyolant Bro John Alfonso aslo. To jevonn-khann polletalo. Tosoch to bhurgeank ilaz ditalo. Sokallim 4.30 horancher utth'talo, magnnem kortalo, mis bhettoitalo, uprant kamak lagtalo. Uprant tannem Belganvchem farm sudrailem. Tannem Jezuche sonsthechim vortim ani vhoddlim kamam addailim. Tache vell nhidpachi ani vegim utthpachi sonvoi xiklom. Jezuitachea jivitant sokallcho nihall khup vhoddle gorjecho. Magnnem nastanam, monis rito ani rikamo zata. Rito zatoch, to aplem kalliz sonvsari vostumnim bhorta. Hea pasot monxeachea jivitant ek kariokrom asunk zai, magir to pallun gheunk zai. Zaite mhoje ixtt, sokallcho nihall sanje kortole mhonnttale, sanj zatoch nhidche adim kortole mhonnttale, ponn nhidche adim soroll bajer poddon goretale. Tantuntle zaite zonn Jezuchi sobha soddun ghora gele. Brodar Alfonsak, ani dusrea-i brodarank tanche dekhi khatir hanv upkari. Zaite bhagevont padri mhojea jivitant gusle. Brodarui.

Mhojea kallzant nisorgacho ani Gõyche dhortorecho mog bhorpuruch laslo ani lasta. Ughtea mollacho mog bhurgeanchea rudaiant vompunk hanv cycle-picnics addaitalom. Oxem ami saikolir sogllem Bardez ani Saxtti bhonvun kaddhli. Cabo-de-Rama, Porvota dongor, Kolveam ani Kollngut heo suato amkam

chalteo zaloleo. Bhurgeam barabor bhonvun monis tarunn un. tanche gunn ani ogunn zanna zata. Te ollkhicher olombu, bhurgeank borem noion dium-ieta. Cabo de Rama ek Fernanes nanvachi famil asli. Ti amkam sodanch khotkhotit ievkar dii.

Loyola-iskola lagim Sal nhoiencho fantto asa. Thõi hanv mhoja bhurgeank gheun gorounk vetalom. Forsanddeo ani kallo mhaa boreo ollkhotaleo. Kednam-i gorovpacheo spordha zatalo, tantuntlo poilo jikhnnar hanvuch zatalom. Monxeank gorouk xiktalom.

Regency – ho vell porikxecho vell. Bhurgeam barabor misa, khellak, xikpak, jevnnak, nhanvnnek, sangatim vochunk ai aslem. Apnnak aplo mhonnunk vell mellona. Novxis astanam ai totvginean xiktanam, mhoje dolle buzvonnechea dukhamnn bhortale. Dukall ani sukall astalo, buzvonn ani dukh astale, ponn Moddgonvche regency-nt *Osle Otme*, Inasachea utramnn *good and bad spirits*, onbhovunk mello nasle. Tori mon'xeak bhettun, hanv Devakuch koso bhettlomso distalem. Tori magnne ani dhean titlem sufoll zainaslem.

Itle mhonnosor mhoji regency sompchi asli. Alleppeycho ai Moddganvcho vell dhorun, mhojem totvginean xikop sompoila uprant sadde-tin vorsam sortalim. Tori mhaka boarding-mastr zaun, bhurgeam modhem raunuch, jivit sarchem distalem. Ii mhaka Saxttikar bhurgeanchi ani lokachi goddi lagloli. Tanka mhoji. Kednam tori hanv padri zaunk zai aslo. Diosezani padri mukhar apli iodniki makhnni sodanch dolleam mukhar ast. Toxem Jezuitank ghoddona kiteak, tankam tanche poi angovnneche somorombh asat, dusre-i zaite bhagevontponnach upai asat. Lamb xikpak lagon eka Jezuitachea poilea misak khu vell lagta. Tori Jezuitanchi sobha Iadniki Sobha, *Sacerdotal Orde.* Poile Jezuit khotkhotit padri zaunk sodhtale. Tea padriponnak ti ani mol zoddunk poile Jezuit Parisak xikle ani pod zoddle. Mhojem dev-apovnnem padrichench aslem.

Ednam mhonnosor Loyola-iskolant novo vhoddil ailo. T mhonnllear Pe Augusto de Miranda. To Goycho Vhoddil asl uprant to Mwanza misanvcho zalo. Tannem mhaka Punea dhorm-xastr xikunk formonn marlem. Uprant, teologichea tisre vorsant hanvem mhojem mis bhettounchem aslem. Oxem astana mhojem kalliz bhurgeank *boys*, pankhun aslem tem ata

pustokank, *books*-hankam pankhchem aslem. Pustokam mhojim ixttam zaunchim aslim.

Janerachea mhoineant hanv Puneant vochonk aslom. Tache adim don mhoine Moratthi bhas xikchi asli. Ti mhaka Pe Pinto hannem xikoili.

Belganvam Moratthi xiklea uprant, hanv atam Puneant dev-xastr, tiology, xikunk vecho aslom. Azun meren, sott korun, mhaka jag-gaddiechea dhobeant bosonk kollonaslem. Atam-i kollona. Hea pasot mhojea soireamnim mhaka gaddiechea dhobeant ghalo. Sokalim utthun hanv poilech bhov sokallim samko De Nobili College, Yeravda, pavlom. Dhorm-xastr xikun tem sompem korun lokak diunk axelom. Puneant sogllem dev-xastr xikunk xikovpi ani favo tedem ghor naslem dekhun, hanv Puneant ani Kurseong dev-xastr xiklom.

Mhaka Sanskrut bhas xik mhonnllolem zalear, az hanv vhoddlo Konknnicho ponddit zatolom aslom. Bori Konknni xikunk, bhaxechim kunsam, bhaxecho alankar, sobd-rupantor zanna zaunk Sanskrut-bhas chodd gorjechi. Tori az mhojea dakhttea pustokaloiant sanskrit kox asat. Toxech Moratthi, Hindi ani Konknni, Purtugez ani Inglez. Moddgonv soddun vochunk mhaka borench dukhlem. Bhurgeankui. Te roddtale. Hanvui. Soglle mhaka pavounk Moddgonvchea ixttinar aile. Thodde *day scholars* disa-dispotte xikpi Sanvordem pasun aile. Tankam hanvem vidai keli. Atam Moratthi xikpachem dhoronn suru kelem. Hea pasot hanvem thodde mhoine St Paul's H Schoolant kaddhle. Moratthi-i hanvem soddasodd xikun kaddhli. Devnagri okxoram xiklom dekhun atam mhaka devnagri vachunk ieta. Tori ti mhojean soddasodd borounk zaina. Vell lagta.

POONA

adri zaunche adim, eka Jezuitan chear vorsam dhorm-xa xikun kaddhunk zai. Jezuitanchem xikop chodd lamb dekhun, c xastr xikpachem tisrem voros somptoch, iadniki vo padriponna makhnni ditale. Dev xastr xikunk Puneant De Nobili College as Adle Jezuit St Mary's College, Kurseong, hangasor dev-xa xiktale. Kurseong-xhar pois urtalem. Atam Jezuitancho a vaddhlolo. Thõi soglleank suat mellonasli. Kurseong eksuri su zaun asli. Kurseong Himalay dongrache tonkxer urtalem. Th thonddai ani unchai chodd asli. Xikpeank ani xikovpeank lo lagim natim zoddunk choddso lok naslo ani Kristi lok khup thod aslo. Hea pasot Jezuit vhoddilamnim Indiechi modsar anink suat vinchun kaddhli: **Poona.** Poona zannkaranche, xikpeanchem ani xastreanchem xhar zaun aslem. Thõi nanvost Kolejeo asleo, Ferguson College, Wadia College, Bhandark Institute ani Engineering College, dusreo vhoddlim sahit mahavidialoiam aslim. Hea pasot Jezuit odhikareamnim Punea aplea xikpeam khatir De Nobili College sthapli. Roberto de Nob vhoddlo Bharot xastri aslo. Ganvan Italiacho, kallzan Indiecho. Nobili College bandhche adim, ti St Vincent's High School-a lag choltali. Choddxe profesor Jerman Jezuit asle. Romi Jez vhoddilamnim ti poili Jerman jezuitanchea tabeant ghali. Pe Haa Pe Hans Staffner ani dusre profesor asle.

Hanv ani mhoje sangati xikop korunk geleanv tedna, hi kol Pune 14 hangasor choltali. Novich imarot bandhloli. Thodde kuart aslole. Vhoddlem kopel ani gronthaloi aslem. Xikpi thodd Gõykar, Mungllurkar, Mumboikar, ani Kerollkar, ani kãi Evrope Tanche borobor jieunk ani tankam somzun gheunk vhoddle xikop zaun aslem. Zonn ieklo ieka-mekak somzun gheu vaurtalo. Dusreak dukhoita titlem pois kortalo.

Hanvem De Nobili Kolejint tiologichem ekoch voros kaddhle Thõi ami *Theologia fundamentalis, De Inspiratione, De Evangelus* ba xikleanv. Xikop latin bhaxent zatalem. Tea pasot mhaka xikpa koslich addkholl lagonasli. Grik bhas xikoitale, ti ami potttiddke xikonasleanv. Misionar monache mhoje baraborche xikpi moratt bhas, hindi bhas, uraon bhas, shantali bhas xikun kaddhtale. Te

xikop tankam vhoddlea faideachem zatalem.

Fr Joseph Neuner Puneant pavlolo. To mhaka ixttagotin vengoitalo. To mhaka Moddgonvam ollkhotalo. Tannem Romak vochun vhoddlim moliam zoddlolim. Xikoun-xikoun, vachun-vachun, to zannkar zalolo. Tannem ani Karl Rahneran Denziger novean prokaslolo, ani vaddhoilolo. Uprant xikun to itlo tizlolo ani gazlolo ki to Vatikani Vixv Sobhecho **peritus**, zannkar zalolo. Sonvsar-fanki dev-xastream modhem bosun to vivad kortalo. Ji xikovnn Vatikanache dusre sobhen dusrea dhormam vixoim dili tantunt Fr Joseph Neuneracho vhoddlo probav ani fattboll aslem. Indiek asun Hindu, Budhist ani Musolman dhormanchi taka barik-sarik ani khol ollokh asli. Hea xivai jednam Paul VI Pap Saib Mumboi ailo, tednam Pe Joseph Neuneran tachem bhaxonn boroilem. Tem mhojea jivitachem varem ani verem zalem: *I have come as a pilgrim of peace, of joy, of serenity and of love.* Hanv sovostkaiecho, khoxealkaiecho, xanticho ani mogacho vattsur koso ailam. Hea utram vorvim Pe Joseph Neuneran Indiechea otmeant bott ghalem. Bharoti otmitaiecho sar dilo. Sogllea mhojea jivitant tim pallunk koxttovlom. Jitlem hanv Pe Neunerakodde xiklam, tache thãi hanvem pollelam, taka lagon hanv chodd upkari. Jitlim tannem ttipeanchim pustokam boroilim, tim hanvem vachlim.

Dusro mhozo avddicho xikovpi Pe Hans Staffner. To amcho ghorantlo vhoddil vo Reitor aslo. Khup mon'xall ani mogall. Gõykarank hanv bhett diunk vetam mhonnllear, to mhaka rokddoch porvangi ditalo. Ixttank bhett dinastanam ravot zalear, toch aplo tujea ixttank bhett diunk vochona gai vichartalo. Pune-xharant City Churchint, amche Gõykar padri bhav asle. Tantuntlo godd-mhonv mhozo ixtt ani ganv-bhav Pe Presentacão Furtado. To soglleanchea mogacho aslo. Jitle pavttim to Gõyam vetalo title pavttim to mhaka City Churchint apoitalo ani chourisam randun pott futtosor khaunk laitalo. Tosoch Ornellás H Schoolacho mukhi xikovpi, Fr Sabino de Souza Gõykarank apurbaien ani mogan vengoitalo. Punem dusrem Gõy koxem aslem. Thoinche choddxe Kristanv Gõykar asle.

Novisiadant, Shembaganur ani Kerollant hanvem dolle dhampun dis kaddhlole. Moddgonvam-i itleo sobhit teachereo astanam, hanv bhirantin dis kaddhtalom. Ostoream lagim koxe

toren amim vagunk zai tem amkam konnench sangun ani iskuttaun dilem na. Orxem Sant Inasasachea jivitant zaiteo ostoreo rigloleo. Tanchea adharan tannem Igorje khatir itleo boreo vostu addaileleo. Khoinchi eki sobhit ostori disli zalear, ti bori disli zalear kens buddtalom. Jivitachi khoxealkai toddtalom. Nirmoll kallzan mog korum-ieta, borem disop ani lagop patok nhoi mhonn mhaka evzonaslem.

Puneant ek Kashmiri bhurgo aslo. To Kashmiri razancho lagxilo soiro aslo. Kashmirache don kuddke zatoch, to pollun Indiek ailolo. To mhaka Loyolachea Iskolachea boardingant bhettlolo. To atam samko dubllo zalolo. Tacho bapui Puneant sabu korun aplem udarposonn zoddtalo. Ho Kashmiri bhurgo Loyolant astanam hanv tacho bhorpur mog kortalom. Farik korunk zaina dekhun to apli pett Gõyant dovorun Puneant ailolo. To boardingant astanan, kristanvanchem jevonn jeunk, ani pivonn pieunk fattim soronaslo. Hea bhurgeak hanvem Punechea xharantlo sodhun kaddhlo. Tache bapai modhem ani ghorabea modhem ani mhoje modhem bori ani dhatt ixttagot full'li. Hea pasot hanv Fr Staffnerak gheun tanger jevnnak-ba vetalom. Oso ieta-vetanam mhoji chitr-podvi ghorchea vaddtea cheddva veslean vetali. Tacho ughddas ieun, hanv vilap kaddhtalom. Osli odd ani ughddas ieunk ek monis-zaticho bhag mhonn sangunk mhaka konn naslo. Jevonn mhaka ruchonaslem, bixtto hanv mhakach khatalom. Oslea vellar mhaka konn ek somzaitolo ani sangtolo ixtt zai aslo. Ponn mhojem tufan hanvuch tanntalom. Hem mhojem bhitorlem zhuz koxei bhaxen atmik guruk sangchem tem hanv nokllo aslom. Ixttagotichi giresthai Vatikani Vixvsobhen porghottli. Tache adim ami oznanponnan urle, ani gorjebhair tollmoll'le. Ami amchem monxeponn visorle. Monxeponnan padriponn gillun-naie, ani padriponnan monisponn gillum-noie, Tancho ekchar zaunk zai.

Anink ek amcho Gõykar xikovpi aslo. Tachem nanv Pe Alberto Mendonça. To ganvan Tallganvcho. To Coimbrak Dr Oliveira Salazar hache khalim xiklolo. Toklen ekdom huxear aslo. Oso aple chintnent gul'l zatalo ki apunn khõi asa, kitem korta tem nokllo zatalo. Oso taka Punekaramnim xharache modhem ubho aslo pollelo. Kitem chintitalo tem Devuch zanno.

Pe Alberto Mendonça, toni vo sermanv sangtat ani toiar kortat tankam noion ani budh ditalo. Puneant St Xavier Igorjent Maiachea

mhoineant sermanv ditat tankam to boroun haddunk formaitalo. Sobhemazar jevonn zatanam to ucharunk laitalo. Ek dis, jevtanam mhoji sermanv sangpachi palli aili. Hanvem musta chodd boball kelo. Sermanv somptoch, Pe Mendonçan mhaka zhupatti dili. *Noves fora nada* mhonnlolea porim tannem mhaka kuxin uddoilo. Puneche S Fransisk Xavierache igorjent sermanv sangunk soeg mhaka diloch na. Hanv chintest zalom. Hanvem novisiadant, Shembaganur totvgineant xiktanam khoddegan sermanv sanglole ponn Puneant mhojea sermanvachem *requiem*, mornn koxem sadlem. Pe Mendonçan tantunt kãich borem polleunk na. Ponn zaum. Hanvem kalliz soddlem na. Mhojea angant sermanv sangpi asa mhonn mhaka zaitea baraborcheamnim sanglolem. Hanvem ang kaddhlem na. Hi mhoji vonttanchi ani jibechi kanni jivich uronk zai asli. Hanvem zaitem vach'chem-xikchem aslem. Hanvem tori sangchi ani koxem sangchi kola xikonk zai asli. Hanv ti xikot raunk zai aslom. Hanv ti xikot ravlom. *No turning back*, fattim sorchem naslem. Sorlom na.

De Nobili Kolejint astanam, ami dublleanchi seva korunk mhonn fuddem sorleanv. Eka vaddeant tollem aslem... Tem tollem nitoll korun ani pondaun, ami sogllea vaddeak udok diunk sodhtaleanv. Ponn tollem pondaunche adim, te konnachea faideak poddtolem tem mat ami nokllo asleanv, jika ami az *analysis* mhonnttanv ti mat amim keli na. Ami tollem pondailem, xhelli kaddhli, udok vaddhoilem.. Ponn tolleacho sogllo lav dubllea lokak nhoi, bhattkarank favlo. Taka udok, xelli, ani nustem adavak poddlem, dublle babdde suke urle. Oxem, amim kitem addaitanam, amchea dolleam mukhar xevott dovorunk zai, chovkoxi korunk zai, na zalear boltoch faido kaddhta.

Itlea mhonnosor, amchem poilem dhormxastrachem voros somplem. Puneant hea vorsa fuddlem xikop zavpachem naslem. Fuddlem xikop korunk ami Kurseong, Darjeeling, vechem aslem. Mhoje baraborche ani mhoje sarkele xikpi Mumboichea Misanvanche asle. Tancho sangat hanv soddinaslom. Poinn kortanam, Kurseong ani Bihar vetanam hanv tanchoch sangat dhortalom.

Tiket-teo kaddunk, sogllem poinn manddaunk Asgonvcho Jezuit Pe Adrian Dias ekdom laik aslo. Tannem amcheo tiketteo-ba ghetleo ani amim Puneantsun Kurseong vochunk vatt dhorli.

Ednam mhonnlear Puneant mhoji kazar zaloli bhoinn asli.
mhaka ixttixinar bhettunk aili. Eka mekak, bhett-patth nastana
amim tin vorsam sarchim aslim. Tika hanvem vidai keli. Jezuit za
Fransiscan zalo, amchem monisponn morona. He babtint dus
motthvaxi bhav aple familik zaito mog dakhoitat to hanve
pollelam. Mhojea jivitant to khup guslolo. To hanvem sodanch In
de Loyola sangta tea pormannem somptolit dovorlo. Choddui nh
thoddoi nhoi. Familichea guspagondollant hanv poddlo nam, ha
sovostkaient jielam. Xikunk, vaddhunk, Devachi buzvonn a
sukall zoddunk sovostkai motte vhoddle gorjechi. Oxe a
Kurseongche vatter asleanv. Mumboi ani Nagpurchean Kalkat
veti ag-gaddi dhorli. Uloit ani magnnem korit vatt dhorli. Kurseo
vetanam, amchea poilea misacher dolle dovrun, amchi vatt tan
ravleanv.

KURSEONG

Kurseong Himalaya dongracher urta. 8,000,00 futt voir. Thõi tori thonddi poddtta Pausache goge. Thondd vatavoronmak ani ksurponnak lagon Belgian Jezuitamnim Kurseong xhar sodhun kaddhlem. Xikpeank ani xikovpeank bholaikek borem aslem. Thõi andull pikhona ponn bottate zatat. Vhoddle pia-rukh distat. Ghora sobhonvtim dongor distale ani zhore, ani dhobdhobe utt'tale. Pasoi marunk vhoddlea zhaddam modhem vatto kantoileleo. Zaite-zaite vhoddle-vhoddle Jezuit Kurseong xikun geleat. Zaite Gõykar. Gõykar udent-ostompteche monis asun, te Evropeam lagim boro sobondh zoddtale. Evropevam bhaxen te nuzg vachunk ani vazounk zanna asle. Xikpantui huxear asle. Zaitea zonnamnim vhoddlim moliam ani gunn zoddlole. Atam Tiologi vo dev-xastr xikunk don zage asat, Pune ani Delhi. Puneant totvgineano-i xikoitat. Adim ekuch aslo. Kurseong.

Ek ozar Jezuit tori Kurseong dhorm-xastr xikleat. Thõi padri zaleat. Hea itleank makhnni divpi Kalkatacho arsebisp Perier. Makhnni diun-diun tache kens pikhlole. Apnnem itlea Jezuitank makhnni dilea mhonn te boddai martale.

Kurseong vochunk Kalkata kaddhunk zai aslem. Thõi vochunk Nagpurchi vo Allahbadchi vatt dhorum-ietali. Pe Adrianache suchovnne pormannem, ami Nagpur denvleanv. Thõi Bisp-Saibache polasint ravleanv. Arsebisb Saib, Eugenio de Souza, Sallganvcho Gõykar ghora naslo. Ami Katedralak bhett dili. Vigar Geral Gõychoch aslo. Taka bhett dili. Nagpurchi Seminar polleli. Tednam ti dakhtti asli. Atam khup vaddhlea. Ti Dominikan padri choloitat. St Francis de Sales – iskol ani kolej polleli. Choddxe padri ani xikovpi Gõykaruch asle. Xhar Gõykar kristanvamnim bhorlolem. Roste ani ghoram dullan bhorlolim. Bhonvtanam ani choltanam mathem dullan bhortalem. Nakant dullo bhortalo.

Nagpur xharant dantam-voiz Barreto ravtalo. To ganvan Raicho, tache atam dog soinik put Porvore, Gõyam asat. Eklo dantam-voiz. Dr Barretan aplem kamachem ghor dakhoilem. Thõi ek Mahatma Gandhicho dant aslo. Dr Barretan to kaddhlolo. Mahatma Gandhi aple dant kaddhunk tachexim ietalo, aplea ixttankui dhaddtalo. Tannem Dr Barretak khatre-potr dilem. Dr Barretak Nagpurchea

xharant vhoddlo man aslo. Nagarpalikecho vangddi aslo.

Nagpurant vhoddle manache dog Gōykar asle. Ek voiz Albert da Costa, dusro vokil Policarpo Lobo. Dogui katolk igorje khatir zhuztale Adivaxeanchi seva kortale. Tankam bhett ditale. Tanchea sodhacher bosoun Prof Aloisio Soares hannem *Truth shall prevail* hem pustok boroilem. Veta thōi xikxit ani promannik Gōykar griostheamnim igorjechi seva kelea. Hea ani dusrea zhuzareank ami bhett dili, uprant ami amchem poinn chalu kelem. Te kallim Nagpur Gōykaranchem xhar aslem. Atam thōinche Gōykar Mumboi pavleat.

Ami Kalkatak denvleanv. St Xavier's College, hantunt, ami vosti keli. Nivoll, borem jevonn. Bore Bengali kuzner asle. Hangasorlea Jezuit padrimnim amcho boro poramors kelo. St Xavier Kolejint ani iskolant vhoddle-vhoddle Bengali xastri xikun gelole. Ravindranath Tagore, Sir Jagadis Chandrabose, Jyoti Basu Jezuitanche xixu. Tannim tankam manan lekhle. Atam-i zalear, Bengali sorkar komunist asunui, jezuit padrink ani misionarank adoran lekhta. Kitem-kaint chukle zalear, te tankam rokddench soddtat. Te tori dubllea-dakhtteachi seva-chakri kortat mhonnit tankam soddtat. Zata thōi vhoddlo adhar ditat.

Kalkatak ek vhoddlo Gōykar dhondekar aslo. Gama Bakery and Confectionary mhonnllear soglleanche ollkhichi. Shri Gama ganvan Oidonncho, Jezuit ani Gōykar padrink vhoddlea adoran lekhtalo. Ami taka bhett dili ami kednam Kurseong vetanv ti mahiti kaddhun, tannem amkam vhoddli unddeanchi ani cakinchi pottli dhaddli. Gōiykar modur ani mogall, Gōyche bhair to chodd modhur ani monxall. St Xavier Kolejichea profesorak Dr Baylon de Sa, hankam hanvem bhett dili. Taka xikovpi sonvsarant vhoddlem nanv aslem. Uprant to Ghana Mahavidialoiacho sanchalok zalo. Azunui amche modhem Gōyam asat.

Mumboisun tin chear disanchi vatt kaddhun ami xekim Siliguri pavleanv. Siliguri foskam-dhobeanchi ag-gaddi amkam ravtali. Dhobe khup dakhtte. Gunvot-gunvot ami Kurseong gaddie-ixttixinar pavleanv. Taxi korun ami St Mary's kolejint rigleanv.

Gōychea misanvanche mhoje adle xikpi asle. Mumboiche Gōykar, ani Puneche Gōykar aslole. Adim Punechem ani Gōychem misanv veg-vegllem aslem. Gōychem misanv khup dubllem aslem Gōychem misanv Purtugez pranta khala aslem. Purtugez jezui

hup thodde, tanche arthik upai unne asle. Purtugalk sun monis atthounk avghodd aslem. Kednam-i Gõychem misanv khoinche usre Provinsint vo jezuit prantant rigounk zai aslem. Hem hoddlem. Goa-Pune ek jezuit prant zalo. Zaite baraborche uneche Jezuit, tantuntlo eklo Pe Leo Ferrão, Varkenchea lavelock Ferrão-hacho put, Ahmednagarcho vhoddlo misionar ortolo. Obsoeg zaun to sorlo. Moratthi lokacho vhoddlo mog ortalo dekhun thoinchea lokan taka fulamnim ani dukhamnim urlo. Azun meren lok tachea fonddacher vateo pettoita ani ulanche thure dovorta. To dalitancho vokil zalo. Mog ani nanv oddlem. To bori Konknni uloitalo dekhun hanvem tachi ixttogot oddli. Oso Pe Adriano Diasui uloitalo.

Kurseong zaite Mungllurkar asle. Te adle Gõykar mhonn mhaka hobor nasli. Kurseong astanam, hanv tancho mull-ganv ani itias iklom. Te amchi bhas uloitat dekhun mhojem kalliz ancheveslean oddtalem. Hea xivai zaite Mungllurkar xikpi mhoje ori Kalikat novisiadant asle. Thodde mhoje bori Shembaganur orvginean xiktale. Sumanak ek pavttim ek hor bhor Konknni iloitaleanv. Ek hantuntlo bhav Pe Liguori de Souza, Mungllurchea Kireantlo, St Joseph seminarint Povitr-Pustokacho xastri ani ikovpi zalo. Piddest asunui, to aplo kanpear raun, aplea xisank ovit pustok xikoita. Thoddem ulovpi ponn zaitem xikpi.

Kurseong vhoddle xikovpi asle. Tantuntlo ek soglleanche apurbaiecho ani ollkhicho Pe Joseph Putz. Ganvan Luxemburgcho. litle Kurseong xikon geleat te jezuit tachi povitr iad kaddhtat. Zaite iklole-sanvorlole monis asat ponn te bhagevont nhoi. Zaite hagevont asat, ponn te xastri nhoi. Pe Joseph Putz sant ani xastri ortolo. Pe Joseph Putz xikpan ani gunnan porzolltalo. To *Clergy Monthly* hem mhoineallem sompadaitalo. Tea potrak Indiek, nglanddak bori vhoddli vikhri ani kop asli. Nanv aslem. Atam tem Vidiajyoti zalem. Sogllem mhoineallem dhormxastrik ani hoktechea pormollan bhorlolem. Hea potrak *Missionary Supplement*, Misionar Vaddop, aslolem. Tea vaddhpacher sogllem nisionar xastr xikum-ietalem. Jem kitem Pe Putz boroitalo tem samkem nivoll, soglleank somzota toslem aslem. Igorjechei ikounn kitem, ani xastreanchem kitem tem nivollponnim angunk zanna aslo. Aplem kitem tem vasrunk zanna aslo.

Ozar Jezuitancho to guru zalo. Poilech pavttim hanv taka

bhettunk gelom tednam tannem Gõykar xikpeanchi iad kaddhli. Te toklen huxear, te bore gavpi, bore jevpi, hanspi ani hansovpi mhonn tannem mhaka kolloilem. Zaitea zannanchi tannem nanvan iad kaddhli. Tannem mhoje lagim vicharlem: "Tum khoincho?" "Hanv Gõycho", hanvem portipall'lem. "Tuka rebek ieta?" "Mhaka rebek iena," hanvem sanglem – "Toxem zalear, tum Gõykar nhoi," tannem mhonnllem. Sangpachem itlench, bhailea jezuitank Gõykar mhonnllear vazovpi, gazovpi ani songitkar. Oxim Kalkatak, Darjeeling, borim ani nanvostim benddam aslim. hea xivai zaite Gõykar jezuit violin, clarinet ani dusrim songiti sadhnam vazoitale. Ponn mhaka ekui instrument ienaslo. Nhoim mhonn hanv solfam zanna aslom. Kanan gaian kortalom.

Kurseong astanam, hanvem harmonium xikunk suru kelem. Ponn tem ghoddona zalem. Tea pasot mhojea ixttan Pe Francis Siluvai - hannem mhaka ttaip korunk, boddboddunk xikoilem. Hanv taka upkari. Boddboddunk xiklom dekhun hanvem ozramnim lekh xhaple. Te hanvem baddboddaile ani hanvench te nittaier ghale. Toxinch az meren 25 pustokam xhaplim. Bagant astanam mat hanv dusrea ttaipistinnincho upeg korunk laglom. Pe Francis Siluvai ganvan Tutikorincho, thõi S Fransik Xavieran ani zaitea Gõykar padrimnim kam kelem. Taka zaitea karannank lagon upkari. Ixttanchi goroz, Jezuche sobhent chôdd. Jednam vhoddil somzonant, tednam ixtt somzotat. Vhoddilank sogllem sangunk sompem nhoi, ixttank, hoi, sompem. Devache kurpen, az meren mhaka mhojea apovnneacho dubhav ieunk na. Devan mhaka jezuit zaunkuch apoilolo, Ixttanchea sangatan, ani sohokaran mhojem hoddem hanvem tannllem.

Jezuit skolastic mhonnge ek xikpi. Tannem Kurseong dongrar xikunk zai. Mhaka ani mhojea sangateank xikpachim anink tin vorsam aslim. Xikpachea farak Jezuchi sobhent xik-re mhonn konn tuka sangpacho na. Zonn ieklean xikunk zai. Oso hanv mon laun dhormxastr xikunk laglom. Tednach *Kerygmatic theology*, sermanv-sangpi-xastr suru zalolem. *Theologia Biblica* – Purannik Dev-xastr suru zalolem. Jitlo hanv dhorm-xastr boro xiktam titloch hanv boro pregador zatolom, titloch hanv boroitolom mhonn mhaka tthavem aslem. Vell ibaddnastanam, hanv xikonk laglom. Mhoje profesor mhoji apulki kortale. Tanchea kuddant vochon, mhaka somzona tachi hanv somzonni ghetalom. Mhojea chovthea

rsant, Pere Gillman-hannem mhaka Kant-haka zap diunk
sputatio, vivad korunk vinchun kaddhlo. Hanvem favo te porim
hojem kam kelem. Hanv xikpant ani dheanant gul'l zalolom. Dev-
astr mhoje avddichem xikop zalolem. Hanv padri zatoch, vortim
tam sadhe ani sompe xoilen lokak xikoitolom mhonn hanvem
chev kelo. *Simple but sublime* hem mhojem totv zalem.

Xikpeank bore xikovpi mellunk vhoddlem-xem noxib. Pe
utzachem xikop khup nivoll aslem. Ek pustok vachunk, tem
gllem somzun gheunk, tacho somoz dusreank diunk hanv Pe
utzachech lagim xiklam. Kednam-i to mhaka Fransez lekh
chunk laitalo, tacho mozkur dusreank diunk mhaka formaitalo.
em kam hanv somzonnen ani spoxtt utramnim sangtalom. Pe
utz vhoddlo vachpi aslo, amkam-i vachunk laitalo.

Pe Putzachi *thesis*, mhonn'nnem-i *"Sacramenta sunt actiones
hristi*, sakrament Jezu Kristacheo kornnio," ozar tachea
kpeanchea kallzant boslem. Oxinch tannem ullekhlolim
ochnam, *Sacerdos os Christi, manus Christi*, Padri Kristachem
ndd ani hat, mhojea kallzant xhapun urlim. *Sacerdos Christo
nguam commodat manum porrigit*, padri Kristak jib dita, hat dita,
im Crisostomachim utram mhoje mendint purun urlim. Tim
hojea dolleam mukhar dovorun, hanvem padri vixoim sermanv
angle. Tim aikun zaite tornatte padri zale. Hi thesis hanv padri
aunche adim dimbier nihalltalom, azunui dukhant ani sukhant
ihalltam. Osoch amkam Sant Inas ek jezuit mhonnllear
istrumentum Deo conjunctum*, Devak bandhlolem atiar mhonn
angta. Sermanv sangtanam Padri Jezuchem tondd zata, Jezuk to
pli jib dita. Mhojea vonttanchi kanni hem pustok. Mis
hettoitanam, padri Jezuche hat zata: Mhojea hatanchi khobor hi,
iz khobor.

Mhaka Devachem utor xikpachi vhoddli ôdd asli. Tem amkam Pe
olckart hannem xikoilem. To mhozo chodd mog kori. Mhaka
pnnam borobor kednam-i eki pasoi marunk vhortalo. Mhaka
ovitr pustokachi vhoddvik dekhun to mhozo bhorpur mog kori.
omak vochon, Povitr-Likhit xik mhonn sangtalo. Tosoch Pe Putz
horm-xastracho xikoupi zaunk mhaka ollkhitalo ponn Gôychea
isanvak profesor zaunk goroz ani suat nasli. Profesor hanv zaunk
a dekhun, hanv Devak upkari. Hanv thoddea Jezuit xikpeank
ikoitolom aslom, ponn soglle Devagele porjek visortolom aslom.

Konnem mhoje vixim boroilem: *'doutrinador das mass populares*, monis-zhunddecho dev-xastri.' Tosloch hanv zalam. *say sublime things in simple language*—vorteo vostu sadhe bhax sangunk, Devan mhaka dennem dilam mhonn eke dakhttu madrin mhojer xhap marlam. Lokak somzota te bhaxen ulounk a borounk vhoddlem Devagelem dennem.

Bore bhaxen xikunk ek boremxem granthaloi vo pustokanche ghor asunk favo. Orxem amchea khoinchea-i ghorant Jezu bhorpur pustokam ani potram ghetat. Aplem ginean kolmeu dinant. Disa-dixim jem kitem ghoddta tem vachun ghetat. Tanc te aplea provochonant ani sermanvant ani magnneant upeg kort Karl Barth ho Swiss xastri sermanv sangtanam kortalo toxe kortat: *The gospel in one hand, and the newspaper in the other*- Xubhvortoman eka hatant, ani vortoman dusrea. Serma sangunk ek *life situation* jivit-stithi zai. Oxech Jezuc xubhvortomankar jivit-stithi, jivitantlim ghodditam, dollea mukhar dovorun aplem xubhvortoman, ovesvor, ani kolma boroitale. Oxech Jezuitanche sermanv vevarik ani mon'xea lagtat tosle zatat. Zaunk zai.

Sermanv sangpache nodren, adhunik padri mhonnge adim po ek provochonkar. Oxem amkam Vatikani Vixvsobhen sangla Hea pasot novisiadantsun Jezuitank sermanv sangunk xikoit Sumana-sumana sermanvacho obheas zata. Gõykar a Mungllurkar Konknnint sermanv sangtale. Kednam-i sobhemaz jevnna-mezar, sermanv sangchele asle. Hanvem Konknni bhax Kurseongchea jevnna-manddpantlea pulputrant raun Konkn sermanv ghonnghonnailo. Te vellim amchea mezar Pe Jerome Souza, vhoddantlo vhoddlo Bharoti Jezuit, Bharoti kaidea ghoddpi sobhecho ani UNO-cho vangddi to sermanv sangtana hajir aslo. Taka to sermanv boro lagloso dista. Tannem-i-bi poileh pavtti amchi avoi-bhas, Konknni bhas, UNO-nt gazoili. Tache jiv kothent tachi avoi-bhas Moratthi mhonn sanglam. Sarkem nhi tachi avoi-bhas Konknni.

Kurseongchea xikpa-ghorant ek vhoddlemxem grontha aslem. Mhojea vellar tantunt 60,000 pustokam aslim, t pustokam vimorxea khatir ietalim. Kurseong Pe Joseph Putz, *T Clergy Monthly*, as *Vidiajyoti* journal, Delhi, hacho sompao astalo. Hea xivai vorsa-vorsa Jezuit xikpeam khatir pustoka

hetale. Padroado ani Propaganda hea vivadacho vas ani xêk
ustokankui laglolo. Amchea pustokaloiant itiasik pustokam
slim. Kāi pustokancher Gōykar padrinchi khobor boroiloli asli.
hōisorui amche modhem, bore ani xikxit padri asle mhonn
oroilolem aslem, te suater konnem tambddem pen marun
akarlolem melltalem. Oxe kāi Evropev padri Padroadachea ani
ōychea padrincher zolltale. Tanchea motan Gōykaram modhem,
onnachean Sant zaum-ienaslem. Konnachean zannar zaum-
enaslem – *mala nostra pelle*, amche kalle katik lagon zaum-iet,
hoddie Padroado ani Propaganda-vivadak lagon zaum-iet. Az chitr
odoll'lem. Choddxe Ut'toreche Bisp Gōykaruch zale.

Birestara-Birestarak amkam *villa*, visov gheunk voir eke dongri
uater dhaddtale. He vellim ami amchea ixttank-ba bhett
italeanv. Kurseong Gōykar nasle. Ekich famil asli. Ti
ascarenhas-hanchi. Te ganvan Peddnneche asle. Tannim
urseong dongrar ghor bandhlolem. Thōi te aplem pensanv gheun,
ietale. Soglle Gōykar padri tankam bhett ditale. Tim-i-bi tankam
hoddle apulken ghetalim. Kednam-i Gōychim chourisam ditalim.
k tancho put Clarence Mascarenhas, vhoddle zhuttier aslo. Tachi
horkann Kalkatak Purtugez Consul asli. Kalkatak ani hea
attaramnim ti Gōykarank ani Gōykarponn vosoitali. Az Mr
Clarence Mascarenhas ani ghorkann Goan Overseas
Associationchim mozbut vangddim. Mascarenhasachi famil ghor
ikhun Kalkatak geli. Az Kurseong Gōykaranchi savlli na. Aschi
asun, Sant Helen iskolant xikovpinneo astit.

St Helen's Conventant ek High Iskol choltalem. Thōi Belgikacheo
Holy Cross madreo astaleo. Hea iskolant Gōychim bhurgim
xikoitalim. Tankam ami bhett ditaleanv, tim amkam. Ednam
mhonnllear padrim ani ostoream modhem bori ani nirmoll ixttagot
asum-ieta mhonn mhaka tthavem naslem. Jivit mhonnge dolle
dhampun jieunchem. Ostori mhonnge patok, patkacho soeg oslim
chintnam mhojea monant khelltalim. Oxem aslem mhojem
dhoronn. Oxim St Helen konventant sobhit-sundor Gōykar
xikovpinneo asleo. Tanche lagim ulounk, ani borea nateamnim
jieunk mhaka kotthin lagtalem. Bhirant, bhirant, bhirantich. Jem
monis-xastri Houselanderan sanglam, mon'xean linga bori jieunk
zanna zaunk zai, ti kaddhunk zainasli eki vostuvai, hem polleunk
noklo aslom. Gorjevinnem lingache bhirantin hanv jivit sartalom.

Mhozo atmik guru ostoream lagim ulounk, borea nateamni
jieunk koslench vaitt na mhonn mhaka sangtalo ponn tem mhoje
monant vochonaslem. Hanv iskruplamnim ani dubhavamni
bhorlolom. Gorjevinnem mhoje kens buddtalom. *To find God*
peace, Sovostkaien Devak sodhunk, hem totv hanv xiklonam. Ata
xiklam. Pirai ani zannvai ek vokot. Adim xiklolom zalear, ha
aninkui zaitem borem korunk pavtolom aslom. Ordhea ostorech
sonvsarak vengoitolom aslom.

1952, 21 Novembre hi amkam vhoddlea molachi tarikh zaun as
Tea disa ami padriponnachi makhnni gheunche asleanv. Ami bo
ani khotkhotit retir korcho aslo. He somoim borea ani zannv
padrik retir diunk vinchun kaddhtale. Pe Putzan amka
makhnnecho retir dilo. Padriponn, makhnni, Mis hea vixoiamni
to boroch tizlolo. Tannem tancher amchem lokx oddlem. Vatika
Vixvsobhe adim padri ek pujari, sakramentancho monis mhon
tacher choddxem lokx oddtale. Tachem vhoddponn, Graha
Greene, hache sagnne, mhonn'ne pormannem *Power and Glor*
Podvi ani Mhoima, vornnitale. Padri ek Devachea utrach
porghottnnar ani monxeancho sevok hacher lokx oddinasle. Ata
oddttat. Hantunt vhoddlixi ontor na. Ami porghottnar ani padr
Ami Devachem utor porghott'tanv mon'xeank batismachea a
Krist-Prosadachea sakramentank haddunk. Ami porghottnar
padri nhoi, ani porghottnnar ani padri. Bore bhaxen padri zaun
ani mis bhettounk Pe Joseph Putzan *My Mass* hem pusto
boroilolem. Tem borench sadlem, sobar bhasamnim onnkarailen
Tacher bosoun hanvem *Amchem Mis* boroilem. Tin ozar prote
nanch zaleo. Pe Putzan mhaka, mhojea baraborcheank misac
apurbai laili. Ti amchea kallzant lasta. Misachem xikop kortoch, D
La Taille-hachem lamb ani rund *Mysterium Fidei* vachtoch hanve
ek nichev kelo: *To know the mass and make it known, to love th*
Mass, and make it loved, to live the Mass and make it lived—misac
ollokh gheunk, ani diunk, misacho mog korunk ani launk, M
jieunk ani jieunk launk. Oso hanv jietam, mhojea vachpeank a
aikupeank misachi apurbai hanvem dilea. Bhurgeamnim a
nentteamnim mhojea misachi tokhnnai kelea. Bagantlea iete
vetea pavnneamnim tench porkhondlam. Misar mhoje dol
khoxealkaiechea dukhamnim vhanvleat.

Raiturche seminarint astanam, Mis bhettounche adim poile

antochão gaiananchi porikhxa pas zaunk zai asli. Amche sobhent asli porikxa-ba pas zaunchi nasli. Hanv'khuxal zalom. Mhaka Devan borexe kan dileat ponn solfam vachunk kollonant. Cantochao-che klasint klas zaum meren banka ponda lipun ravtalom. Nimnnim magnnim zatoch mhoji tokli voir kaddhtalom. Mhaka boro tallo astalo, ponn solfam ienaslim. Tori Kurseongchea choir-acho ek vangddi aslom. Kednam-i chuktalom. Hea pasot mim solfam xikunk zai, na zalear Alfredo Rose sangta tê bhaxen, addnam marpi zatanv. Atam ami do-re-mi-fa ani *sa-da-ni-pa* xikunk zai.

Poilea misachi toiari baraborcheanchea sangatan ani zonn eklean korunk zai asli. Uprant eklo Jezuit padri topastalo ani zonn ekleak adhar ditalo. Oso Pe Timmermans, ghorachea vhoddilan, mhaka adhar dilo. To mhoji motti apurbai kortalo. Osle apurbai dusreanchea dolleant veta dekhun, hanv tachea kuartant choddso vochonaslom. Adhunik monis-xastra pormannem, mon'xean chodd gazonk favona, choddui mog korta mhonn dakhounk favona. Bixtti nosai ruzta.

Kurseong ordenasanvak konn-konnacho avoi-bapui ietalo. Soirim ietalim. Tankam raunk ghor-ba astalem. Amche brodar tanchi seva-chakri kortale. Mhozo lagxilo konn naslo. Sogllim pois Gõyam aslim. Ponn hanvem Darjeeling ani St Helenachea konventant ixtt ani ixtinneo keloleo. Zaite Gõykar Darjeeling muzg vazoitale, ponn India suotontr zatoch, te Kalkatak ani Gõyam portole. Nachonk Evropev naslolo. Amcho sezarcho Shri Coutinho, ganvan Tollavllecho, azunui St Joseph kolejint, Darjeeling songit xikoitalo. Tacho put xikon voir sorlo. To atam St Joseph kolejint xikoita. Mr Vaz kolejint BA xikoitalo. Hea xivai Planter's club-acho Mr Souza ani tachi ghorkann asli. Osnoddche Lobo asle. Tanchem hotel choltalem. Te azunui thõi asat. Eklo tancho put Darjeeling xikoita. Kednam-i Gõyam ieta. Eklo Mendes nanvacho Osnnodkar ekle Lepcha ostore lagim logn zalo. Tannem tika ani bhurgeank kristanv dhormant haddlim. Mr Havelock-Ferrão, Pe Leo Ferrão-acho, novea nanvan Leo Dessai hacho bapui, putache makhnnek ieuncho aslo. Bamptteamni taka vatter dhorlo ani chorlo. Tache poixe vhele. Taka vatter soddlo. Taka putachea ordenasanvak pavunk favlem na. Orxem taka amche modhem gheunk hanv huskeun-husketalom. Uprant hanv Gõyam pavtoch, hanvem taka

bhett dili. Mhaka polleun chodd khuxal zalo. 'Jiv aslear, bhik magon khain' mhonnit to Gõya pavlolo.

Mhojea ordenasanva disa, Pe Anthony Manjil - hannem hea Keroli Jezuitan mhaka ilixi khobor, kanni mhonn tum, sangli. Ti mhojea monant borich rigli. Ticho hanvem mhojea upaxamamnim ani sermanvamnim boroch upeog kelo. Ti dakhtti khobor padrichi osmitai ani hanvki ughti korta.

Ek aslo bebdo. To ghorant borich modd-fodd kortalo Tachi bail taka razanvan kuskuttaitali. Ek dis ho bebdo ratcho ghorantlo bhair sorlo. Vochun Igorjechê maddiek tenkun ubho ravlo. Tednam eklo monis ietalo taka dimbi moddtalo. Dusro chepem kaddhtalo. Tisro man bhagoitalo. Itlean bebdo mhonnunk laglo: "Hanv titlo unnak nhoi, mhoji bail chintita toxem nhoi tem, lok mhaka chepem kaddhta, dimbi moddta." Itlean to fattlean voll'lo. Rukhacher khursar marlolea Jezuchi imaj vo protima asli. Lok Jezuk chepem kaddhtalo, bebdo apnnak kaddhtat mhonn somzotalo. Lok Jezuk noman kortalo, bebdo apnnak kortat mhonn somzotalo. Jivit amchem oxem! Padrichem jivit oslem. Padri dusro Krist hem amkam dhaddaun-pikhoun sanglam. Zori ami mana khatir padri zainanv, seve khatir zatanv, tori Jezuchim utram amcher bes-borim bostat: 'Zo tumkam lekhta, to mhaka lekhta, zo tumkam lekhina to mhaka lekhina." Pe Putz amkam antrea poirean sangtalo: *Sacerdos os Christi, Manus Christi,* padri Kristachem tondd ani hat. Hi Jezuchea hatanchi ani vonttanchi otmitai hanv jiet ailam. Dukhant ani sukhant him utram nihall'leant. Tea pasot mhojea jivitant sovostkai porti ailea. Osoch hanvem Jezu Kristak borovpan ani ulovpan *Resonare Christum* Jezuk gazounk, jivitachem brid hanvem kelam. Dukhant-tallnent *Resonare Christum* him utram ucharun tallnio pois kelea.

Anik eki kanni mhojea tornnea jivitant gusli. Eka Italian ganvant ani gramant komunistanchem bhirem vaddhlem. Padr vigarak nhid poddonasli. Kednam tori he komunist Igorjent bhitor sortole-xe disle. Hea pasot tannem eka bhurgeak apoilo ani tachea hatant Santismachi chavi dili. Taka sanglem "Bab-re hi chavi ghe, Santism ughto kor, ani komunist Igorjent rigche adim povitr partikulam vanttun di." Tea bhurgean soglleank, aple avoikui komunhanv dilo. Uprant tannem aple avoi lagim vicharlem: "Mama, atam hea hatanchem kitem korchem?" Tache avoin portipall'lem: "Baba-rê,

...nat Jezuk sambhall." Mhojeani mhonnum-ietalem vonttui ...k dovor. Hi atam sobhit-sundor kanni.

...m kitem kanni sangta tem amche dhorm-xastri zodd ani ...mhir utramnim xikoitat. Adle poromporik padri iadnik dusro ...s. Jezucho rupkar, Jezuchem sadhon, Jezuchem rup mhonn ...t aileat. Hem sot amkam khol sodhan Parisachea Arsebisp ...ealan, Suhard, hannem aplea sonvsar-fanki pustokacher *...ets among men*, pottoun dilam. Tem pustok hanvem nihall'lem, ...em. Vatikanache adim boroilolem asunui, tannem amkam ...iponnachem *a reason to live, a reason to die*, jieunk ani morunk ...nn dilem. Kardeal Suhard-hachi padriponnachi otmitai hanv ...n. Vachunk mhaka vhoddlim pustokam zai, jieunk mhaka ...ttim pirlam zai.

...ests among men oxem amkam Kardeal Suhard-hannem ...lem. Taka addav, Pe John Hugues, hannem-i dilo. Pe John ...uesan padriponnacho sar *A Man for Others*, hea pustoka ...m dilo. Tachevoili padri-otmitai hanvem chinvli ani jiroili. *A ... for Others*, ho tokito poilo ieka protestant xastrean, Jezuk ... To sogllea kristanvancher bosta, bes-boro padricher. Mhojea ...iponnak lagon hanv sodanch khoxal. Morun punorjivont ...m zalear, hanv padrich koso jivont zatolom aslom. Dukha ...onvtim sukh, sukha sobhonvtim dukh, dukh sodanch ...em na, sukh sodanch urchem na, oxem padrichea-i jivitant ...dta. Tori padri bhorvanxean jieta. Bhorvanso omor, ovinaxi *...fectibel, immortal.* Oxem mhaka dislam.

...mkam Kalkatachea Arsebisp-saiban Pe Perier-hannem vis-ek-...nank makhle. Don utram sangun, tannem amkam xiddkaile: ...avamno, tumi dusream khatir padri. Khoinchea-i vellar, konn ... tumchea darar martolo. Tumim taka portun dhaddcho nhõi." ...adnea pallunk kotthin. Ponn hanvem ti sodanch pall'lea. ...hole, ani Bagant zõi hanvem mhojem kam kelem, poisun lok ...ka sodhunk ietalo. Mhojea sevokank ani sisterink hi adnea ...: "Hanv kitloch ghorghorum, mhaka tumi utthaiat, mhoje ...dechem tumkam poddunk na, ami loka khatir asanv." Oso hanv ...m, utthlam, lokachim kamam keleam. Nhidek lagon hanv ...nacher taplom na.

...aite pavttim hanv jevnna-mezar astalom. Aila tosoch, ailea ...ch, aileant toxinch tankam jevnna-mezar vhortalom. "Asa

toxem jev-ia," mhonnttalom. Hem hanvem Bagant ani Divcho kelam. Tednam hanv vhoddil aslom. Vhoddil na tednam, mhoj hatant podvi na tednam toxem korunk mhaka favlem na. Motthva jivitant osleo ximo ani oddchonneo asat. Teo pallunk poddt dekhun hanv roddlonam, roddonam. Devachea hatantleo ximo a sotea gheunk zai.

1952 vorsa Gõychea Saibachea mornnachi xotabdi bhortali. T vorsa Gõyant vhoddle somorombh zaunche asle. Pap-Saiba Arsebisp Gilroy haka aplo protinidhi koso dhaddlolo. Tannem G polleun, *Goa Dourada*, Bhangari Gõy, *Beautiful Goa*, Sobhit Gõ mhonn ullas kaddlhe. *The Clergy Monthly* Gõychea Saiba vixoim kherit ank kaddhcho aslo. Hanv ek Gõykar ani Saibacho ek vhodd bhokt ani premi asun, Pe Joseph Putz mhojea kuartant ailo a **Saint Francis Xavier the Catechist** hea vixoiacher boroi mhon mhoje lagim vinovnni keli. Mhojê inglezichi khobor hanve sanglea. Ponn borovpi to sodanch borovpi, magir to Inglez boroum, Purtugezin boroum, vo Konknnint boroum. Hanve boroch tokhos ghetlo, ani mhozo poilo Inglez lekh boroilo. Alexander Brou, SJ, hannem S Franskak *an incomparab Catechist*, sor zainaslolo Katekist mhonn porkhondlo. Pe Geor Schurhammer, SJ, hannem Gõychea Saibache dotonn-xikovpac poddotik '*pedagogy of grace* — kurpechi poddot' mhonn ullekhi Borim utram, ani vortim chintnam gunthun, **Xavier the Catechi** ho mhozo Inglez lekh hanvem rochlo. To Dezembr 1952 vorsa, *Th Clergy Monthly* hacher xhapun ailo. To zaitea zannank avoddl Toxench Gõyam xibir zalem tednam Ispanhol Padre Coyn hannem tacho ullekh kelo, tantuntle vhoddle kuddke kaddhl Itlea mhonnosor Amerikeksun eki chitt aili. Porvangi magun sogl mhozo lekh Amerikan nemalleacher xhapun ghetlo. Poile pavtti a poilea mhojea Inglez lekhak lagon 280 rupoi hanvem zoddle. Deva argam. Oxem borovpi sodanch dubllech.

Hi mhoji hatanchi ani vonttanchi kanni! De Nobili College, Poor hanga astanam hanv Udentechea Nekhtracher borounk laglolon Atam sumanachea sumanak neamit borovpam dhaddtalon Tosoch hanv Rottier boroitalom. Vachpeanchim motam vachu hanv khoxal zatalom. Boroit-boroit ravlom. Kurseong eksuri a boball nasti suat asun, mhojea angantlo borovpi boroch sadl Zaito *feed-backui* ietalo.

Orxem Kurseong-che profesor, konnui ek xikpi, xiknastanam borounk laglo zalear, taka porikxek fail kortale. Mhoji got vegllich asli. Hanv xiktalom tem boroitalom. Tioloji xiktalom, tioloji boroitalom. Itlean mhoje xikovpi mhojer khuxal asle. Oso Kurseongsun *Udentechea Nekhetr*-acher, *Aitarachea Vachpacher*, *Ixttacher*, Mungllurchea *Rakhnneacher* neman boroitalom. Asat itlim Konknni nemallim, ani potram vachtalom. Eng Pedro Correia Afonso Gõysun mhaka Purtugez dainikam dhaddtalo. Wardha-sun Ravindra Kellekar *Mirg* dhaddtalo, mhaka Goa Mail funkott ietalo. Goa Times mhaka vankddea dolleamnim polletalo. Tori astanam Mumboi pavlear, hanv Dr Simon Fernandesak bhett ditalom. Udentechea Nekhtrak vakhanntalom dekhun, doutoran mhojer vhoddli boddi marli. Mhaka voizache suien toplo. Ponn borovpachem kam korit ravlom. Korit asam. *Goa Times*-acher, Fausto da Costache vinovnnen azunui boroitam. Kurseong astanam, mhaka itlim potram ani post ieta to polleun, mhoje baraborche ttotak zatale. Thodde ttika-i kortale.

Kurseong astanam mhoje makhnnechea nimitan hanvem ek pustok boroilem: ***Kurpechim Kirnnam.*** Mhojem dev-xastr xiktanam, kurpa, Devachea kallzantlem asnnem, Bap, Putr, Atmeachem ttikann, monis Devacho put ani dhuv, him sotam mhojea kallzant borinch gazlim. Tim dolleam mukhar dovrun, hanvem *Kurpechim Kirnnam* boroilim. Tim vachun Pe Olympio Mascarenhas hannem Konknni mollbar ek suria udelo mhonn porghottlem. 1952 vorsa meren Konknni pustokam chodd-xim zhollkonaslim. Mhoje bhoinnin, Amelia Pereira, ani kunhadan John Pereira, hannim tacho khorch kelo. Kãi pustokam hanvem misa-somoiar funkott vanttlim. Tedna mhojea vhoddilan, Pe Augusto de Miranda-hannem, oxich amim amchea lokak vachpachi goddi diunk zai mhonn sanglem. Tannem mhaka vakhannllo. Aninkui borounchem dislem. Sirlekaramnim Smith Ferrão hachea fuddkara khala manpotr dilem.

Ieka-ieka ghorant mhojem pustok ani Konknni pustokam pavoitolom mhonn hanvem boroitoch, Ďr Mariano Saldanhan mhoji thiksannin ttika keli. Gõykar kirstanv Konknni vachinant ani vach'che-i nant mhonn tannem *Herald*-acher boroilem. Punn zaum. Ttika keli mhonn vo angacher xellem udok ghalem mhonn mon'xean jiv soddunk favona. Hanvem-i soddlona. Ozar

ghoramnim mhojim pustokam ani likhnnam pavleam. Hem ata boroitam tem sovisvem, ani lekhanchi sankholl mhojea tabeant n Tim sambhallunk dha-bara pettanchi goroz poddtoli asli. Hea xiv mhojea kuartant valloi etoli asli.

Mhojea vonttanchi khobor oxi, Mumboi Mgr Ayres Fernand aslo. Tannench ani Prof Joaquim Antonio Fernandes hanne amkam Konknni xikunk odd ani noion dilem. Te mhaka ani Moreno de Souzak bore ani nivoll Konknni boroupi ani ulov mhonn potrancher ani sobhemazar vakhanttale. Mgr Ayres mhak *All India Radio* - hacher bhaxonnam korunk amontronn korta Mumboichean ieta-vetanam hanv Radio-cher Konkn bhaxonnam kortalom. Poixe-i zoddtalom. Orxem Konknni borou konn giresth zaunk na. Hanvui zaunk nam. Inamam m poddleant, vhoddlem inam mog.

Itlem mhonnosor, mhojim Kurseongchim sadde-tin vorsa sompchim aslim. Makhnni ghetlea uprant, ek Jezuit *Third year Probation* , Prokxechem tisrem voros vo teartianship mhonnlld addaita. Oso hanv *Tertianship* korunk Hazaribagh, Bihar vech aslom. Tache adim Belganv urlom.

Tache adim hanvem *De Universea Theologia et Philosphia*, sog sorv-teologichi ani totvgineanachi porikxa dili. Ti hanvem foddu uddoili. Ghora portotanam, hanv Nasik denvlom ani mhojea bor dekhpeam khatir mis bhettoilem. Dev borem korum mhonnller Soroll Belganv St Paul-iskolant gelom ani Pe Walter Mathiasa Gõychea vhoddilak, bhettlom. Tache adnek ravlom. Edna mhonnllear Belganv, novo Bisp-Saib, Michael Rodrigue Belganvche diosezichim sutram aplea hatant gheuncho aslo...

HAZARIBAG

Kurseong denvun hanv Belganv pavlom. Itlea mhonnosor mhoje porikhxecho nikall pavlolo. Mhojea xikovpeamnim mhaka unchlim moliam dilolim. Tim vachun ani aikun khoxal zalolom. Gorvak lagon dista, adle vhoddil amkam amchim markam ani moliam omounk fattim sortale. Te vellim Pe Waler Mathias Belganvchea Misanvancho vhoddil zaun aslo. Mhozo fuddar tachea hatant aslo. Tednam mhonnllear Pap-Saiban Belganv novo Bisp-Saib nemlolo. Mgr Michael Rodrigues, orombhim Santa Cruzcho, Belganvcho Bisp-Saib zauncho aslo. Tachem brid ani motto *Exultabunt montes*, Dongor khuxal zatole. Belganv gantthar poddta, ganth dongri ganv. Soglle Belganvche Kristanv Gõykar ani Bardeskar zaun asle. Thodde Saxttikarui asle. AVC, Asolna-Cuncolim-Velim hangasorle kristanv ieun Belganvam pennem kortale. Choddxe tarvotti asle. Tanchean poiso-addko Gõyam dhaddunk zainaslo. Tednam *Economical blockade*, Gõycher Arthik Bondi ghaloli. Bharoti sorkarache adne pormannem Indieksun Gõyam poixe dhaddunk zainasle. Hem formonn zori Purtugezank lagon marlolem tori tacho porinam khud Gõykarancher bostalo. Oxench zaite, Gõykar put Karwar ani Belgaum dharmik kam kortale. Tantuntlea ekleak Belgauncho Bisp zaunk favtalem, ponn amchea sorkaran Gõyam zolmololea putak bisp zaunk nirmunk na. Oso Mumboiche diosezicho ek padri Michael Rodrigues Belganvcho poilo Bisp zaunk pavlo.

Bisp-Saibache makhnnechi seva dharmik toiari mhojea hatant poddli. Ti hanvem mon laun keli. 60 vedi-sevokank toiar kele. Ek-eklean ap-aplem kam chukiviret kelem. Jinsanvar nheslolea bhurgeanchem pursanv polleunk vôt distali. Poilech pavtti mhozo fottu *Times of India*, inglez potracher poilea panar ailo. Konknni lokachea nanvan hanvem man-potr vachlem. Tem porjen tallianchea pettar manio kelem. Pe Mestre Graçiano Moraes hannem tem *Gramática Concani, Syntaxe*, hacher xhaplem. Tem azunui xhaplolem mellta. Mhojem nanv mat ghalunk na.

Belganv Krist Raiachi porob ghonnghonnan zatali. Mukhi xharachea rosteamnim pursanv zatalem. Pursanvant vhoddlea munddaxeanchi mirvonnuk zatali. Amche gantthavoile kristanv

oxech nhestat. Uprant St Joseph konventa bhair povitr Sonskarachem besanv ditale. Tache adim inglezin sermanv zatalo. To sermanv hea vorsa mhojea khandar poddtalo. Hanvem ho mhozo sermanv boroilo, patth kelo, ani eka kan'pear ubho raun, Br Apolinario Pintachea mukhar obheasailo. Tannem to aikolo. Kanni ani ek ghoddit naslolo sermanv oinni mhonn tannem mhaka sanglem. Hanvem mhozo upaxam novean boroilo. Don dakhttuleo kannio zoddleo. Sermanv boro zalo. Brodar Apolinaran mhaka gomoilem. Tosoch to hanvem patth korun, Belganvkaram uzram ghonnghonnailo. Itlean mhojem sermanv sangpachem jivit suru zalem. Mhozo sermanv soglleank avoddlo. Tannim vochun Pe Walter Matiasa mukhar mhoji tokhnnai keli. Itlean tannem mhaka Bagantlea Retirachea ghorant dhaddchi apli evzonn gomoili. Tea pormannem hanvem mhoji toiari korchi asli. He bhaxen mhojea vonttanchi kanni suru zaunchi asli. Toiari korchi asli, ponn ordho pregador mhojea angant aslo.

Ednam mhonnllear, Kurseong astanam, hanvem misachem pustok toiar kelolem. Tem hanvem Dr Mariano Saldanhak dakhoilem. Tantunt taka choddxeo chukeo mellunk nant. Hem pustok mhakach avddonk na. Tea pasot tem hanvem xhapunk na Janeracho mhoino ailo. Pe Walter Matiasan mhaka Bihar Hazaribah vochun, mhojem tisrem voros vo tertianship sompoun formonn dilem.

Oxi hanvem mhoji khattli-pottli bandhli. Mumboi mhoje ixtt P Adrian Dias, Pe Valentine Lobo, Pe Percy de Souza he mhoj Kurseongche sangati, mhaka ravtale. He pavttim Hazaribag vetanam Allabadchean geleanv. Thõi ami Gõykar Bisp-Sai Raymond hankam bhett dili. Hanvem tankam mhojea pustokach *Kurpechim Kirnnam* hachi bhett dili. Tem Konknnint asun, tankar choddxem vachunk zomlem na. Tori dhorm-xastr amche bhaxer ghalunk iotn kelo dekhun tannim mhaka vakhannllo. Allahaba astanam Nehruchea ghorak bhett dili. Itiasik vostu ani suat polleleo. Disbhor konn na konn, Nehrunche polasik bhett diun ietale. Uprant ami Jumna ani Ganges zomtat to sangham polleun geleanv. Renvenche vhoddlem moll kaddhchem aslem. Renv, ren sogllich dhovi renv. Donii nhoinchem udok nivoll ani nitoll aslen Sui poddlear legit ti dista mhonnttat tem khorem. Dhovem f udok.

Allahabadchem katedral lamb ani rund. Italian padrimnim ndhlolem khuim. Ponn kitlem-i kelear, Gõychea katedrala lagim r zaina. Ek dis Allahabad sarlea uprant ami amchem poinn vean chalu kelem. Allhabadchea ixttixinar vhoddlim peram vtat. Tankam lok *amrut* mhonnttat. Amrut devanchem pivonn. slinch him peram. Khup godd ani mhonvall. Jezuit padrimnim *nrut* hem utor Saibinnik lailem.

Sokallchim bara vaztoch ami Hazaribagh vechea rostear vleanv. Thõisun ami bus dhorli. Tantunt lokot-morot ami targarha, Hazaribagh, St Stanislaus kolejint pavleanv. St anislaus College, Calcutta, ani Ranchi Misanvanchea drimnim ghoddloli. Thõi novxis-ghor, juniorad ani tertianship oltali. Soglle mellun, thõi xembhor ek jezuit asle. Gõykar, Kerolli, engali, choddan-chodd Ranchivale, adivasi tornatte. Tankam onstant Lievens, hea vhoddlea Belgikachea misionaran katolk hormant haddlole. Uprant dusrea vortea Belgikachea isionaramnim tachem misionar kariem ani kam chalu dovorlem. z Ranchi ani lagxilea vattharamnim ozaramnim adivaxi katolk sat. Te vhoddlea ankddeamnim igorjent rigtat dekhun, RSS allvotat ani tankam tras ditat. Adivaxeam modhem zaitim otth'vaxi apovnnim asat.

Sitagarha ek dakttulo gram. Hazaribagh sun don-tin moilam ois asa. Ghor vhoddlem, nolleanchem. Malloi na. Eke vatten rtian, dusre vatten novxis and junior ravtale. Junior mhonnge ovisiad sompoun, Latin ani dusreo bhaso xiktat te. Lagsar Jezuit rodaramnim nustem posunk ani udok rakhun dovorunk oddlem tollem bandhlolem. Tantunt zaiteo gureo astaleo. hoddlim bhonvddam martaleo. Bhagint jinsavar fulam astalim. agim vhoddlim ani mhatarim ambeachim zhaddam astalim. iharant bore ambe zatat. Peaches, Leeches ani vhoddlim peram atalim. Borem xet pikhtalem. Kednam-i borem xihn poddtalem, nimant uneth sosunk zaina toslem. Hazaribagh kollxeanchim, uneachim ani lokhonddachim minam asat. Tea pasot gormi odd. Lokui kallo.

Hazaribagh Australian padri kam kortale. Thõi eki igorz asloli. Ti nvsar-fanki De Meulder hannem bandhloli. Vonnttincher anskrut outoronnam zholkotalim. Jezuit Padrinchem vhoddlem kol asa. Mungllurcheo apostolic Carmelantlea madreo astaleo.

Kednam-i Gõycheo madreo astáleo. Amkam bhett'taleo, a
tankam.

Oslea ganvant mhoji teartianship vo tisrem voros kadh
hanv Hazaribagh pavlom. Tertianship vo tisrem voros mhon
jezuit padri don vorsancho novisiad korta. Aplem motthva
bore atmik toiaren ani bunhadin sthapta. Ponn jezuitancher x
khup lamb ani kotthin. Oso ek xikpi tokhom-ieta. Atmean n
gar zaum-ieta. Jim totvam to novisiadant xiklo tim tachean vs
ietat. Vhoddlea xikpachea ani vaurachea bharan ek Jezuit p
brodar xello-mollo zaum-ieta. Hea xivai aplem dharmi
addaiche adim, eka jezuitan aplo kariokrom manddunk z
tachean aplea tisrea vorsant chintun, ani evzun manddu
Jivitacho kariokrom boroum-ieta.

Hazaribaghchea tisrea vorsacho Guru, tertian master P
Schillebekx zaun aslo. To sonvsar-fanki dhormxastri E
Schillebekx, hancho bhav zaun aslo. Soimbhan ani sobhava k
xant ani somtolit. Xikpanui ani vachpanui huxear. Bholai
okhondd naslo. Oskot buchacho asun, chodd jevinaslo,
pienaslo. Budh ani noion diunk boroso laik aslo. Bore otme a
otme, zaka ami *discernment of spirits* mhonnttanv, vasru
bori laiki asli. Jitle *tertians*, tisrea vorsak, tachea probhav k
poddle, title-i huxear atmik guru ani xhanne ani budhvo j
utorle. To mhaka kherit apurbaien lekhtalo. Retir diuk
zannvaiecheo vostu addaunk mhaka vinchun kaddhtalo.

Oso Ranchichea seminarintlea prodhan-sevokank vo dia
padriponnachi makhnni gheunk veteleank, Inglezin reti
tannem mhaka vinchun kaddhlo. To retir hanvem huxeark
khoxealkaien dilo. Soglleanchim kallzam jikhun ghetlim. z
mhojem dhorm-xastr, ani Povitr likhitachem xikop ani a
jivem -tajem aslem. Oxem mhaka aikupeamnim sangle
xikot ravlam.

Mhaka Latin bhas bes-bori ietali. Hea pasot mhojea
mhaka ek mhoino bhor Latin-bhas xikounk Manresa l
Ranchi hangasor, dhaddlo. Dog tornatte ek Munglurcho d
Mumboicho, Jezuit sobhent rigche asle. Tankam hanve
bhas xikoichi asli. Ti hanvem bore bhaxen xikoili. Ranchi
nant. Ranchiche seminarintui Gõykar nasle. Soglle Ra
asle. Chukon ek Mumboikar asum-ietalo.

Ranchichea katedralant hindint mis zata tem aikunk vhoddli iokti bhogtali. Gaianan ani gitan soglli igorz gaztali. Dadle ani ilo gal fuloun gaitaleo. Bisp-saib ieta tednam gumttanchea ani ntthanchea sadar, nachot-nachot lok taka ievkar ditalo. isanvant padri ietoch, lok tache pāi dhutale. Sadho-sudho lok avarthan bhorlolo ani bhavarthan jietalo. Padrik Dev koso khtalo.

Belgian padrimnim hea adivaxi lokak vhoddlem xikop dilem. rso ho lok Gōychea adivaxi vo gavddi loka bhxenuch. Ranchi St avier's College asli. Te kolejintle chedde ani cheddvam xikun rinch voir sorlolim. Toxinch tim bhavarthant tizlolim. Itleo voir rlolea lokak polleun, Constant Lievens, zannem adivaxeant poile ormant haddle, khoxealkaien ufetolo aslo. Ranchi eki Igorz asa. sarki eka tarva bhaxen bandhlea. Tacher him utram marleam. *xtra ecclesiam sulla salus* — Igorje bhair soddvonn na. Ti Igorz Pe Meulder S J hannem bandhloli. Ednam mhonnllear Igorje bhair oddvonn na, hacho orth boroch dhilovla. Jitle borea monache onis asat, Devache khoxi palltat te Devachea rajeache vangddi honn ami zannonv. Devachea rajeachea mon'xeank Devache orjent haddunk ieka kristanvacho kaido. Devachem raj ani igorz zaunk, ani korunk amcho somestancho kaido.

Ranchi, Manresa House hache lagim vhoddlem tollem aslem. ori Ranchik ani hea vattaramnim doria, nhoio ani tolllim nant, divaxi lok nustea-mogi. Dakhttim kadduvam legit marun khavpi. Sokallchem magnnem ani nihall kortanam, Manresa ousantlea tollea lagim bostalom, ani pager martat tem polletalom. adduvam ani pitoll uddnam martat tim polleun hanv khuxal talom. Nusteank polleun, mhojea tonddant udkam ietalim. anchi ani Hazaribagh nustem mellona. Vorsak ek pavtti nustem elltalem. Tem-i zalear borem randlelem nastalem. Ieka Gōykarak ustem nastanam, jeunk ani jieunk sompem nhoi. B B Borkar ngta tem khorem. Ek Gōykar morcho aslo. Yama-dev, ornnacho dev taka vhorunk ailolo. Gōykaran taka xiddkailo: 'ama, matso rav. Az amger nusteachi koddi kelea. Ti khaun haka morum-di!" Oxench ros nasloli khoddi khaunk mhaka otthem kotthin martalem. Kurseong ani Hazaribagh ros nasloli oddi khaun mhojem pott dukhtalem. Pintan mhojem pott ukhun-dukhun vetalem. Xikunk, magunk, vachunk ani borounk

avghodd martalem. Hanv mhozo kam korit ravtalom. Vaur mhoje
vokot zaun aslem. Azunui.

Tisrea vorsantlem vhoddantlem vhoddlem kam mhonnllear ek mhoineacho retir vo *Exercicios Espirituales* korunk. Tankan hanvem Atmik Kosroteo mhonnleat. Kosroteo mhonnllea utthunk, dhanvunk, cholunk, bhonvunk. Zoxeo heo vostu korun kotthin, ponn eki pavtti keleo mhonnttoch bholaiki ani sovostka ditat toxeoch Sant Inasacheo kosroteo mon'xeak atmeachi bholail ani suddsuddai ditat. Magnnem ani nihall kortanam amche dol dukhamnim ani sukhan bortale. Magnnem ruchik ani rosa zatalem. Kednam-i dukhall zatalem. Kiteak?

Sant Inas de Loyolache xikovnne pormannem, toxench Hind ani Budhist atmitaie pormannem, *attachments*, bandhpas monxeachea atmik jivitant addkholleo rochtat. Devachi kurp zoddunk, monant uzvadd gheunk, ani khoxek ghottai melloun ieka mon'xean mekllea ani virokt (detached) kallzan jieunk za Virokt monis suotontr. Taka he ani te vatten guspopachem na. T soddasodd jieta. Jinnent ani magnneant iesesvi zata. Oxem mhak ghoddlam. Jitle pavttim hanv mekllea kallzan jielam title pavttin hanv sontosbhorit jielam. Jitle pavttim hanv vostumnim an monxeamnim gul'l zaunk tollmollam, title pavttim osontoxi jielan Sant Inas de Loyola *inordinate attachments* hanchi gozal sangt Omoriadit ximebhaile bandhpas amkam tê tê vostuche v mon'xeanche gulam kortat. Amim konnachech gulam zaum-nai He bandhpas toddunk, jivitant manddavoll haddunk, *tantu quantum*, chodd nhoi, thoddem nhoi, hem totv jieunk *Los Exercicio Espirituales*, Sant Inasachea retiracho haves. Hanv Sant Inasak h xikovnnek lagun khup devo. Hanv titlo patkak bhienam ponn tira ani nirontor bandhpasank bhietam. Ostoreank ani dadleank po laitam ponn launuch ravona. Tantuntlean mhoji khoxealkai an somtol, *Balance* ruzla. Tea pasot hanv sodanch khuxal. Hem s hanvem novisiadank chaklolem, tem atam tisrea vorsant chaklem Jivitachem noion ani totv kelem.

Ho mhoineacho retir kortanam **tertian master,** guru amkam k bhaxonnam korta, ani zantte padri mhonnttoch to lamb serman sangona ponn thoddkean sangchem asa tem sangta, upran omkim-tomkim pustokam vachat mhonn sangta. Hanvem mhoz mhoineacho retir kortanam Sant Inasachea retirachea pustok

air dusrim vachlim na. Tea pustokachem ek ek utor nihall'lem nihall mhojem kalliz dev-preronnan (inspiration) dev-ubhovan bhortalo. Modian-rati, ratcho utthon ek horbhor nihall rcho aslo. Oslea eka nihallant mhojem kalliz dev-ujean pettlem. dnam mhojea jivitant hanv pondra ozar lekh boroitolom ani rjek Jezuchi ollok ditolom mhonn nichev kelo. Jem kitem sobhit, lavont, sanskrutik, sahitik hanv boroin, tem Jezuche bhonvtim vo Jezuche mhoimek bhettoitolom mhonn Taka nvem bhas dili. *To make theology beautiful* — dev xastr sobhit runk nichev kelo. Ponnas vorsam hanv boroit asam, vhoddle ch boroitam, dakhtte boroitam, zo ankkddo hanv anvddetalom leak hanv pavot ailamso mhaka dista. Azunui hanv tisrea rsantui U Nekhetrak lekh dhaddtalom. Osoch hanvem anink ek chev kelo. Mhojea jivitant hanv tis ozar sermanv vo upaxamam, oddlim-dakhttim sangtolom aslom. Oxe hanvem dor eka misant rmanv sangleat Retiramnim kednam-i dha-i sermanv sangleat. r hi kanni mhojea vonttanchi kanni, jibechi, hatanchi.

Jezuit Sobhent bhitor sortanam novisiadant ani tisrea vorsant manv dhuunk poddtat mhonn aikun, mhojem ang xirxirtalem. ri Kalikat astanam hanvem moderache kumanv dhule ani pusle. k bond korunk poddtalem ponn heo lhanvik vostu korpachi haka sonvoi zali. Tisrea vorsant kumanvachi-i porikhxa asli. nvem ti sompeponnim pall'li. Hazaribaghche kumanv dove ful nxeache asle. Sogllem rokddench vhanvtalem. Atam ho *periment* vo porikhsha mhaka avghodd lagli na. Hantunt amkam andhichi dekh asli. Sant Inasan tinxim vorsam adim dili.

Tertianship-hea kallar amkam *charity-class* mhonn dinant. onn dogam dogam bhavank dhaddtat, ani eka-mekanche khtteo chukleo sangunk laitat. Oxe ami dog bhav ek-ekachim nneponnam sangunk zomleanv. Hanv hea mhojea bhavak ngunk sodhtalom: "Bhave-rê mhojea, tum korredoramnim honvtanam, tuji tokli eke bhazuk sokla ghalun bhonvtai. Tunvem ji tokli soroll dovorun cholonk zai." Taka sangche adim, hanvem hojeo chukeo kollunk maglem. Tannem teo oxeo sangleo: 3hava-rê mhojea, tum, korredoramnim bhonvtanam, tuji tokli eke tten ghalun, choltai. Tunvem tuji tokli soroll dovrun, cholchem." em polle, hanv taka sangunk sodhtalom, tem tannem mhaka nglem. Hem ghoddit mhaka eke amche oparicho ughddas

haddta: 'Dusreachea dolleantlem kisoll kaddhunk, ap
dolleantlem musoll visrunk.' Ami rokdench dusreank l
dakhoitanv. Tem dakhoina zaunk, hanvem ek nichev kelo. Pu
kāi pavttim chuklom.

Tertianship sompche adim, amche chukincho ek attap di
Jem kitem soglle tertian-bhav amche vixoim chintitat tem terti
guru punzaun zonn iekleak boroun ditat. Oxi mhaka eki punji
Te punjent hi eki asloli. Hanv hatancho vaur korunk fattim asl
ponn aponn ek *intellectual*, ginean-puzpi koso vagtam mho
mhaka gomoilem. Koslem-i atmik kam korunk fuddem mhonno
mhaka sanglem. Sangpachem itlench. Jivitant hanvem hatan
choddso vaur korunk na. Divchole ani Bagant zōi hanvem jivita
vhoddloso bhag sarlo, thōi mhoje khalim *domestics*, ghorche
ghorchim aslim. Tim khoxe-monan, vhoddlea mogan mhoji s
kortalim, ani mhojea dakhttea-dakhttea gorzank pavtalim. At
jednam hanv Porvorê asam, hangasor sevok nant, tednam ha
mhojim sogllim kamam hanvuch addaitam. Gorje pormann
hatachim ani monachim kamam kortam. Hatan borovp hatanch
kam nhōi?

Intellectual ho sobd mhaka unneponnan lailo. Punn mho
jivitant hanv xikot-xikot ravlam. Pustokankodde xiklam, monxe
lagim xiklam, pritve lagim, disa-disachea ghodditam lagim xikla
Pustokank lagon hi kanni mhojea dolleanchi kanni zata. 6,0
ogllim pustokam vachlim zatlim. Kednam-i ghorant, kednam
zhadda ponda, kednam-i boxint boson astanam. Ogunn aslo
gunn zalo.

Gōykarponnachi ani Konknnichi-i hi kanni, ani khobor. Ran
zaum, Hazaribagh zaum, Gōykar nant. Hanv Ramga
mhonnllolea ganvant soinikam khatir mis bhettounk gelolom. Tl
ek *circus* aila, thōi Gōykar muzg aileat mhonn konnem mho
kanant funklem. Hanv tankam porxim bhettunk gelom. Ponn tl
konn Gōykar mellunk na. Kāi disamnim ho *circus* Hazariba
pavlo. Hanv Gōykarank bhettunk gelom. Tanche modhem sonvs
fanki Braz Gonsalves aslo. Tosoch anik eklo Neurenkar as
Tankam hanvem St Stanislau's Collegint vhele, tanche khatir m
bhettoilem, jevonn dilem ani ghora dhaddle. Te ani ha
khoxealkaien bhorleanv. Gōykar Gōykarak poixilea ganva
bhett'toch, khuxal zatat.

Tisrea vorsant anink ek porikxa asa. Taka hospital experiment, ospital-porikhxa mhonnttat. Hi porikxa vo proiog korunk amchea rtian-vhoddilan amkam Serampore, Kalkatta, dhaddle. erampore eki pornni Igorz asa. Ti Ganges-nhoieche dhodder urta. hõi adim zaite kristanv asle. Atam te nhõiche polltodde gele asle ait. Hangasor Père Fontaine ek zannvik ani xhanno vigar aslo. acho kuzner Bengali aslo. Borem randtalo. Kednam-i amkam inddaloo randun ditalo. Mhozo sangati Père Bill Goudreau aslo. oudreau ani hanv ruchin jevtaleanv. He igorjentsun ami erampore ispottolant kam korunk vetaleanv. Sumanak don pavtti iddestank *sponge bath,* dhuvunk-pusunk zai asle. Oslem kam anvem adim korunk na. Ponn hanv xiklom. Monis khotkhotit ani tmik totvamnim jiet zalear, taka koslem-i kam sompem zata. gostinache sangnne pormannem, mog asa thõi vaur nasta, slearui tea kamacho ami mog kortanv. *Ubi amatur, ibi non aboratur, et si laboratur, amatur.* Moganuch, heo jeo vostu hanv ittetalom, teo hanv mogan korunk xiklom.

Serampore ek vhoddlem gronthaloi asa. Thõi William Carey achim pustokam asat mhonn hanvem khõi tori vachlolem. annem Konknni bhaxent, Mungllurche pottbhaxent, Lukas, Iotes, Markus ani Juanvachem xubhvortoman Konknni bhaxent nnkarailolem. Tem hanvem bottailem. Pustokam samkim ornnim zaleam tori him amche bhaxentlim pustokam vachun oroch sontoslom. Katolk dhorma bhair zaite protestantimnim ezu Kristacho ani tachea xubhvortomanacho bhorpur mog kela to olleun hanv boroch sontoslom. William Carey Baptist zaun aslo. aka Konknni bhaxechea itiasant ani Bharoti sorospotint hoddloso zago favta.

Dha mhoine kãi na korun bollanddle. Atam mhaka kamak agchem aslem. Mhojea hatant aslolem zalear, hanv Gõyach kam ortolom aslom. Hazaribaghche bhair sortanam ami anik ek atth lisancho retir kelo, ani hanv Belganv pavlom. Mhoje baraborche angati Indiechea chearui konnxeamnim pavle. Hanv Bagant avlom. Pe Walter Mathias mhaka vo Moddgonvchea Loyola - skolant boarding master koso vo Bagant Retreat-Master koso lhaddunk sodhtalo. Poilo pavot zalear, hanv Loyolant vetolom aslom. Thõi mhoje adim Pe Vincent de Souza pavlo, hanv Bagant gelom. Azunui Gõy Purtugezanchea khala aslem. *Economic*

Blockade choltalo, ani Colem pavtoch purtugez ani kalle katicl
Gõykarui Gõykarank bore tras ditale. Hanvem mhojem pust
Kurpechim Kirnnam mhoje pettent ghalun haddlolem. Eklo Gõyk
odhikari tim artitalo ani portitalo. Tantunt purtugezancher kite
add asa zalear, vichar-vicharun jiv khatalo. Xekim tannem te
soddlem. Heroi pustokam soddlim.

Hanv soroll Bagant gelom. Ednam mhonnlear Bagai
choddxem kam zainaslem. Thõi Fr Fortunato Coutinho ka
kortalo. To babddo khup zantto zalolo. Orxem Cochin ani Allepp
tannem kam kelolem. Hanvem mhozo poilo retir padrink dilo. Mh
huxearkai ani tarunnai polleun, Konguttchea Pe Andradin mha
Bagantlea kopelant Fatima-Saibinnicho sermanv sangunk apoil
To hanvem foddun uddoilo. Tea uprant Bagkaramnim mha
Candelaria Saibinnichem noven korunk apoilo. Dr Eduardo Egip
de Souza mhozo vhoddli apurbai kortalo. Mhaka apnnager vost
dovortalo. Sokallcho utthun hanv Retirachea ghorant vetalo
Disbhor xiktalom. Bagantlo boball Koinguttche igorjent pavl
Poilech pavtim hanvem Lurdes Saibinnichea novenachim a
porbechim provochonam kelim. Ani itlea mhonnosor hang
thõisor novenam ani retir diunk apounk lagle. Osoch poilech pav
Pe Eugenio Coutinho, Tuenchea vigaran, Tuen retir diunk apoil
Tosoch mhaka Pe Frederico Soaresan St Thomas iskolant ret
diunk vhelo. Oxem mhojem retir divpachem jivit suru zale
Sermanv sangunk hanga-thõi vochunk laglom.

Bagantlea sogllea lokak hanvem bhett dili. Eklo monis mis
vochonaslo. Kumsar zainaslo. Tachem hanvem kumsar aikole
taka piddevontancho sonskar dilo. Osoch to monis mhojea hata
somplo. Tachi ghorkann upkaran bhorli. Hanv tornno pad
dekhun ti mhaka khaunk korun dhaddtali. Toxich nanvosti a
sogleanche ollkhichi Bagantli Srimati Isabel de Souza, dogi mad
dhuvanchi avoi asli. Ti-i mhoji vhoddli apulki kortali. Khau
dhaddtali. Tori hanv ostoreche bhirantinuch dis kaddhtalo
Oxich Santan Maiechea kopela lagim zantti eki ostori asli. Ti mha
khaunk korun dhaddtali; sogllo vaddeantlo lok mhozo chodd m
kortalo. Lagxile ramponnkar bhav mhaka nustem mar
dhaddtale. Aplim hoddim benhar korunk apoitale.

Mhaka sermanvak zõi-mhõi apoitale tednam Pe Coutinho ek
urtalo. To mhaka xinnttalo. Taka hanv zap ditalom: "Amche

povnnem sobar suatamnim bhonvunk – *per varia loca peragrari*" xi mhaka sermanvachi pel zatali ki Pe Frias, to atam Purtugalak sa, mhonnttalo: *Cesse tudo o que a musa antiga canta porque maior poder se alevanta* — adlo kovi gaian kortalo tem sompom-di, am anik ek podvi ubzolea.

Ednam mhonnllear Retirachea ghoracho vhoddil Pe Walter Matias zalo. Tednam taka lok boro ollkhotalo. Hanv halinch padri aun ailolom. Hea pasot kednam-i hanv Bagant eksuro urtalom. Hea pasot dog dakhtte bhurge Lourenço Dias ani Domingos Caetano Dias Retirachea ghorant mhaka sangat korunk ietale. zunui te mhoje ixtt, aill'le aill'le pavtti te mhaka ek pen, vo ek olsanv, vo shirt haddun ditatuch. Oxem vetam-vetam thõi dakhttea bhurgeanchi ixttagot zoddtalom. Tankam gheun hanv horank ani lokank bhett ditalom; hantuntle zaite bhurge padri ale. Zaunk nant te mhaka bhett'tat ani apnnak ollkhota gai ichartat. Tancheo avoio ietat, aponn omkea-tomkeachi avoi mhonn sangtat. Gõyche Arsebisp-Saib, D José Alvernaz, Krism diunk veta tedna aponn purtugezin uloitalo. Thõi hanv dislom alear, kedo-i kong vo tacho chittnis aslo zalear mhaka apoitalo, aplem bhaxonn konknnaunk laitalo. Kednam-i bhaxantor bhaxonna-on jivall ani utsavik zatalem. Zaka bhas bori ieta achean bhaxonnak jirem-mirem laum-ieta.

Itlea mhonnosor Purtugez Jezuit Gõyant ek misanv koxem suru korunk evjitale. Tannim gavddeam modhem Kormolechem misanv suru kelolem. Thõi Pe Santa Rita Vaz kam kortalo. Atam he jezuit, D José Alvernazachê vinovnne khatir, Bichole ek misanv suru kortale. Fonddeam Fransiskan minorit asle, Valpoi Salesian àsle, atam Jezuitamnim Bichole veche asle. Bhair sermanvak vetanam, konn-konn mhaka hanv Bichole vigar zatam, zatam mhonn boball ghaltale. Mhaka khont bhogli. Hanv itlo boro sermanv sangtam, Gõycho lok mhaka itlo vakhanttalo ani mogan vengoitalo tem polleun, mhaka Bagantuch ravchem distalem. Ednam mhonnllear Pe Walter Mathias, Bom Jezuchea Basilikecho Reitor zalolo. To gelo mhonnttoch hanv Bagantlo vhoddil zalom: Chodd mhoine uronk na.

Ek dis Ponnje gelom tednam Pe Antonio Bernardo Gonçalves, hanv dhanvtam to polleun, mhaka dhorlo ani Bicholê voch mhonn mhaka sanglem. Hanv roddkulom zalom. "Mhaka dhaddinaka,

hanv sermanvuch boro sangtam", hanvem mhonnllem. Tenam Pe… Gonçalvesan mhaka xiddkailo: "Tuje oslo laik dusro jezui dakhoi… hanv taka dhaddtam." Mhojea tonddantlim utram suttlima ponn… monantuch *Deus esereve direito por linha tortas*, Dev vakddea… okxoramnim sarkem boroita,' mhonnit zodd kallzan harem hoi… mhonnllem. Bichole vochpachi toiari keli. Malam maddlim… Bagantlo lok dukhest zalo. Hanv Bagant kednam tori port ietolom… mhonnllem. Mrs Isabel de Souza, Mrs Santos ani gancho lok… mhaka vidai korunk ietalo. Xekim Baga soddchench poctalem. …

Tednam hanv *The White Cavalcade* hantuntlim ogilim-… unnimvochnam ucharlalom: *Theirs is not to reason why, theirs is to… do or die.* *"Karenga vo marenga"* Gandhi mhonnttalo. Tim …chnam… hanvem apnnailim.

DIVCHOLE

ınhachea mhoineant mhaka mhojem D José Alvernaz-hem nemnnuk-potr ailem. Atam hanvem mhoji novi suat, ani m kam polleunchem aslem. Hanv Divcholche Igorjê lagim lom ani Kalvar-dongurle sarke choddter Igorz asli. Igorjechea ar zhaddam vaddhlolim. Igorjecho adr ordho moddlolo. echem mukhamoll chuttamnim dhamplolem. Igorz bhitor tali. Igorjent bhitor kallok aslo. Tori Tabernakl marmorichea cho asun, boro zhogzhogtalo.

dr Vigarachea ghorant riglom. Sakristi laginuch kallo-kitt ek ncho kuart aslolo. Thōi Purtugez soinikancho kopelanv Pe les Saldanha s.j. ravtalo. Pe Saldanh sogllea aplea jivitant honneank ani addmelleank bhienaslo. Sua-zoitacho ani ap-cho monis. Uprant hanv padr-vigarachea salant riglom. Thōi n thenvloli. Zomin olsar asloli. Sogllea ghorak ekuch kuart . To mat vhoddsar aslolo. Padr-vigarak, Pe Antonelli Godinhak, tlom. Hanv tankam Cochin ollkhotalom. Mhaka, vego-veg , mhojem kam suru korunk zai aslem. Padr-vigar fattim-em sortalo. Kāi tachea ixttamnim igorjeche poixe vhelole. Te im haddun diunk zai asle. Orxem Divcholche Konfrarint ani ikant choddxe poixe nasle. Divcholeant mhozo ollkhicho konn o. Osoch eksuro ani ekmullo hanv Camrakoddlean gelom. Thōi ka Teodorico Lobato de Faria gavlo. "Father tum bhienaka. a amim sogllo adhar ditoleanv." Orxem, tacher konnem mottem dlem ghorannem ghalolem. Punn dista toxem nasta ıunuch monis fosta. Oxi amche modhem opar asa. Oparincho is hanv, teo hanv jiet asam.

ea uprant hanvem konfrarichea chittnisak Camilo Fernandes-hett dili. To adim pulis-odhikari aslo. Taka Igorjechi soglli oor asli. Ti hanvem xittukaien aikun ghetli. Tache-i thāi borem ani borem kalliz chakhlem.

ivcholek dhanvti bhett dilea uprant, hanv porto Bagant ailom. rachi chavi Ponnje dili. Retirachem ghor bond korun, iache 26ver 1956 vorsa, hanv Divchole ailom. Gogeamnim poddtalo. Mhoje pettek hat launk jito mus ani monis naslo. santleanuch hanvem mhoji pett khandar marli. Bhitor dovorli.

Padr vigarak bhett dili. Julaiache 27ver, Kunkollen
martirinchea disa, hanvem Divcholche firgojechi pos ghetli.
Vigarak vidai korunk ani mhaka ievkar diunk konn ek monis
Padri orxem eksuroch. Mhoje borobor mhozo Shiroddecho
Matheus Fernandes ailo. Morover tannem mhozo pai koso
mog kelo. Mornna-disa tachea otmea khatir mis bhettoilem.

Bagantlem ghor nivoll aslem. Kumanv nitoll asle. Zas
udok vhanvtalem. Divchole ek tori voros dukranchi seva ghe
poddli. Evropi padri-bhavank hem matui pochonaslem. Tann
tem tharear ghalem. Xinxeache kumanv bandhle.

Divchole bhitor sorona fuddem, ixttogot zoddchi asli. Voo
korchi asli. Jim utram Paul sovean, Indiek ailo tednam Santa
viman-tollar sadoilim tim hanvem mhojim korchim aslim: *I a*
come as a pilgrim of peace, of joy, of serenity, of lo
sovostkaiecho, khoxealkaiecho, xanticho ani mogacho va
koso ailam." Him totvam jielam, jietam, ani jietolom.
Agostachea poilea aitara, mhojem Padr-Vigarkechem poilen
bhettoilem. Thoddoso ganvcho lok aslo. Choddso lok Saxttik
minam-foddpi lok aslo. Ho lok Saxttisun aill'lo. Tanchekodde
lhanvikaien uloitam, tanchea mangrant tankam hanv bhet
tem polleun tim khoxealkaien bhorlim. Itlean tim vhod
zomemanim Igorjent mis bhettounk ietalim. Tem tednam a
bhaxent zatalem. Tannim mhozo poilo poilo Konknni sem
aikololo. To aikun tim sontosan ufelim. Atam tim chukoinast
misak ietalim. Tem bhettoina zalear, tanchea jivak b
disonaslem. Aitarachea aitarak hanv, Divchole ieunche
bhette-vellar, ofertorik dedd rupia poddtalo. Bhettovnni mh
kitem tem amchea lokak, ganvchea, ani ganv-bhailea, go
tim apli komri sudoll korun ful na pakli, uprant udarponnan
danam diunk laglim. Poile 25 rupia, uprant 40, xekim xe
rupoi kolektak poddunk lagle. Komunhanv naslolem mis opa
mis, katorlolem mis mhonn Divcholkarank somzotoch, sog
Saib gheunk laglo. Partikulam gheunk poixe nant de
komunhanv gheia mhonn sangunk padr-vigarui bhietale.
bhirant nasli. Misacho lok vaddhun, amchi khoxealkai-i va
Gaianan, ani songitan Igorz gazlali.

Mhoji Igorz fultoli asli zalear, hanvem tornatteank dhorch
Ganvant choddxe xiklole-sanvorlole monis nasle. Khupxe to

ouza-Mines hantunt ani minam topaspi sonsthamnim kam ortale. Te choddxe bhaile asle.

Hea xivai ganvche-i asle. Tankam hanvem bhett dili. Ami odality of Our Lady, hi sonstha ghoddun hadd-ia mhonn hanvem nkam suchoilem. Oxe mhaka bara-tera huxear godde mell'le. Te hoje sangati ani sohokari asle. Igorjek ieto-veto lok vaddhot talo. Tednam bosunk bank zai asle. Igorjeche duddu mbhallunk lokhonddi bhanddar-pett zai asli. Sanvoddechea nri Mathew Pereira ani tachea sangateanchea sohokaran hanvem tiatr, *Salvo Sakrament*, addailo. Bank ani tisouri haddunk nkam favo title poixe hea tiatra vorvim gavle. Vostu zatat teo olleun, lokache humalle ani borem mon vaddhlem. Seva-dharmik ostram naslim tim amim toiarailim. Lok vostu diit ravlo. Tanchi olleri azun eka pustokacher boroiloli mellta.

Dakhttea bhurgeanchim kallzam ani ixttogot zoddchi asli. ankam dotinik haddchim aslim. Tanche kuveti pormannem nkam Igorjechea kamant gollounk zai aslim. Oxe hanvem akhtte ixtt zoddle. Tantuntle azun mhoje ixtt urleat, mhaka hoddlea mogan vengoitat te Agnelo Vaz, Julio da Silva, Martinho a Silva, Roldão Matias, Manoel Fernandes, Cesar Miranda, Agnelo ni Julio ani Martinho mhaka ratcho sangat korunk ietale. Veta nõi mhaka xipai koxe rakhtale. Dakhttea bhurgeank hanv mhozo orxim doton xikoitalom. Dusreachea hatant ghalinaslom. Oxem S ransisk Xavier kortalo mhonn hanvem vachlolem ani boroilolem. em hanvem pallchem aslem. Doton xikpachim bhurgim thoddim slim. Mangrant, minant zhopddeamnim ravtat tea bhurgeanchi eva mhojean sompeponnim korunk zainasli. Hea pasot eka atekistachi goroz asli.

Itlea mhonnosor 'mhojea xelliank hanv ollkhotam, ani teo mhaka llkhotat' hi Jezuchi adnea pallchi asli. Kardeal Heenanache angnne pormannem *best parishes are where there is best contact* – zõi borem borem mell-mellop asa thõi bore-boreo firgozo ruztat. lem totv pallchem aslem.

Agnelacho ani Julio, ani Martinhacho sangat dhorun, hanvem ka-eka kristanvanchea ghorabeak bhett dili. Bichole adim zaite akle ani mistis kristanv asle. Te atam Australiek ani Purtuges frikek pavlole. Tori bhuimche nodren, Divcholchi firgoz lamb ani und asli, soglle firgozam-on vhoddli, tori atam bhov thodde

kristanv ganvant asle. Soglle mellun, 800 kristanv lok aslo. Min lagon 400 lok bhair sorun ailolo. Itiasik nodren Divchole d Gõykar Bisp asle, Dom Matheus de Castro ani Dom Custodio e Pinho.

Dom Matheus de Castro, ganvan Divarcho, motthvaxi zauk sodhtalo. Taka Jezuitamnim ani Fransiskanamnim gheunk n dekhun to Theatin zomeant ani motthant riglo. Propaganda Fid taka zõi Purtugezancho xek pavonaslo thoincho taka Bisp nem. Taka dexi razam modhem vhoddlo probav aslolo. Taka Purtug Indiek ravlole naka asle. Toxench Igorjechim sutram d padrinchea hatant poddlolim zai aslim. Oxem atam ghoddla. Sod'deak soglle diocesinche bisp ani vhoddil Bharoti. D Matheus e Castro Divchole ieun ravlo. Tachi Igorz zõi atam Passal do Viga ani Canara Bank asa thõi urtali. Divcholesun D Matheusache pa Sawantwaddi, Banda ani dusrea ganvamnim firtale. D Mateusac kallim Divchole eki konfrari choltali. Tache nem kaide Romak as mhonn Dr Theotonio de Souza, s.j. hannem mhaka sanglem. e xhapun gheunche.

D Matheusa uprant Divchole D Custodio de Pinho ravta. Tannem Gõyant Bisp-Saib na tedna Pe Jose Vasak diakna makhnni dili. D Custodiak Shambagin Purtugezam vixoim ulou apovnnem dilem. To taka bhettunk gelo na. To pollun Gõyam pav. To dupett ganvkar aslo: Vernnecho ani Curtorecho. Ta Bannavlle, Salvação-Maiechea altara mukhar purla. Aplea fond tannem him utram marunk lailim: *Pulvis, nihil, cinis*, dull, mati gobor.

Divcholche firgojent tin kopelam aslim. Ek Maiem, tem Visco de Maiem-hachea ghorant aslem. Tem atam-i asa. Tea kop khorcha khatir Viscondin poiso-addko ani bhatt dovorlolem a. Mhojea vellar Maiem sov tim sat viskondichea sevokanch ghoram aslim. Dr Eurico da Silva, Dr Wolfango da Silva, hacho p ani viscondicho natu astanam, Maiem aitarachea-aitarak n zatalem. Uprant mhoineachea mhoineak. Atam sompeponn asat. Boxi ani mottoram asat. Lokachean misak Divchole vochu- ieta. Maientui mis zata.

Oxench mhaka Doddomargar vechem poddtalem. Doddomar pulis-odhikari ani abkariche monis astale. Toxen Maharastrache ximer ek pavtt tori, kednam-i sumanak ek pa

bhettounchem aslem. Purtugezam-kallar, misak vochunk te kam aplo jeep ditale. Oxem kam sompem zatalem.

iligão ek dakhttemxem kopel aslem. Hanv Divchole pavlam nam tache nolle-ba ubhon gell'le. Tem kopel Bacharel Leandro Rosa - hannem bandhlolem. To tea ganvcho bhattkar zaun aslo. stanv korunk, vo na korunk, to ganvchea bhurgeank ekttãi talo ani tankam doton xikoitalo. Oxim zaitim hindu bhurgim onn zanna aslim. Pe Leandro da Rosa ek vhoddantlo vhoddlo on-xikovpi aslo. Tannem dotinichem pustok xhaplem. Zaitim dhlolim Zunvenchim tornattim, az mhatarim, Pe Rosachi iad dhtat. Tannem xikoiloli doton visrunk nant. Oso hanv ghamet met Kristanvanchim ghoram sodhun kaddhtalom. obdhobear ekoch Kristanvanchem ghor aslem. Sa-hanchem. thōichim bhattkaram aslim.

ivchole bhitor sortananch, hanvem ek nichev kelo: Hanv stanvancho, hindvancho ani moirancho padr-vigar zatolom. em hanvem Karl Rahnerachi xikovnn aikololi: *Anonymous istianity* ani *Existential Supernatural.* Jitle Devache khoxi ttat title Kristanv. Tanchea kallzant Jezu asta. Oxe mhaka tt'tat te Kristanv mhonn hanv bhitorlean sotmantalom, ani ilean vagtalom. *Existential Supernatural,* Devachi kurpa lleak ani soglleant asa. Osoch hanv sogllea mon'xeanchea zant Povitr Otmo thikann korta, soglleank uzvaddaita mhonn aka tthavem aslem. Itlea mhonnosor hanvem *The Unknown ist of India* hem Raimundo Pannicker, hachem pustok hlolem:

havarthan, bhorvanxean ani mogan Jezu Krist mon'xeanchea zant jieta, tankam uzvaddaita mhonn mhaka pottlem. Hea xivai lle monis somibhan ani sorgachea apovnnean ek sarke. Him tnam ani bhavnam monant golloun, hindu ani moir lokakodde unk ani kednam-i jevnnak bosunk sompem zatalem. Oso hanv dvanchi, moiranchi ixttogot zoddunk vaurtalom. Bottank ani -mondirank bhett ditalom. Tanche lagim vhoddlexe vivad inaslom. Tanchim kallzam jikhun gheunk vaurtalom. Monam un gheunche adim, mon'xeanchim kallzam jikhun gheunk zai. zalear, *you may win an argument, but may lose a friend,* tum d jikhxi ponn ieka ixttak ibaddxi. Mon'xeak jikhun haddunk zai, Devllank ani pujareank bhett diun, hanvem tanchi ollokh

ani mog zoddlo. Tantuntle zaite mhoje lagim ulounk ietale. Upr
amchem iskol bottanchea bhurgeamnim bhorlem.

Oxech mhaka dog musolman ixtta asle. Aman ani Badru
Tanche sangatim hanv sanjecho peunk vetalom. Tannim mh
musolmanachea ghoramnim vhelo. Tosoch tancho kasiz mh
bhett diunk ietalo, hanv taka bhett vetalom. Oxem musolmana
vhoddle porbank hanv hajir zatalom. Te mhaka lognnak
vhoddlea soegank jevnnak apoitale. Bhaxonnam korunk vinoit
Hanv mhozo Kurann-ba boro xikun vetalom. Hea upaiam
hanvem soglli Divcho jikhun ghetli. Caesara bhaxen *veni, vidi,*
— hanv ailom, hanvem pollelem ani hanv jikhlom, oxem mhoj
mhonnum-ietalem. Lokui toxem mhonnttalo. Divchole che
ganvcho lok aslolo. Borim natim aslear, dakhtteo vostu vhd
zatat, naslear vhoddleo dakhtteo zatat. Oso Saxtticho
boreponnacho sad Saxttint gazoitalo, Bardescho Bardes
Rostear mhaka sogott chepem kaddhtale, kristanv, hindu mh
vegllochar naslolo. Vatter sobar zann thambun mhaka hat diti
Havui tankam. Oxi Divchol mogachem ek kondd vortolem.

Itlean bhov thoddeanchem pottant chabtalem. Amchi konf
ani fabrik borem cholonaslem. Tem koxê-i bhaxen thar
ghalchem aslem. Hea hetvan hanvem Arsebisp-Saib D
Alvernazak chitt boroili. Te xittuk ani xhanne aslole. Tan
firgojent rokddinch bodlopam korchim nhoi mhonn mh
suchoilem. Na tor he monis mhojea angantli hurba kaddhtole a
ani hanv ang kaddhtolom aslom. *Festina lente*, sovkas dh
Arsebisp-Saiban mhaka xiddkailo. Tori Divchole konfrarichim
fabrikachim karasthanam samkim bond poddlolim. Hanvem
vortea monxeacheo soio ghetleo, ani noveo somiteo vinc
kaddhunk magnni keli. Hê pavttim Patriark Saiban mh
magnnek kan dile. Noveo somiteo sthapleo, karasthanam *squ*
one mhonnttat thõisun suru keleo. Donui sonsthanche pet
poixe-ba kainch nasle. Atam te ekttaim zait asle.

Oslim krasthanam tharear ghalunk gelo mhonnttch
fuddareacher tufanam ietat. Konnem-konnem mhoji bodli za
hanv vetam mhonn khobor ghali. Hi khobor hanvem Pe Cha
Saldanhak, Jezuit-bhavak sangli. Tannem mhaka koslich a
dinaka, kãi ek zaunk na zalolea porim vag mhonn budh dili. H
xant ani sovost choll'lom. Mellta taka zap korit ravlom. Sog

xinch thondd zalem. Itlea mhonnosor Pe Charles Saldanha nik kopelanvacho ud'do soddun gelo. Hanv 35 vorsancho natto aslom. Tornatteank eksure dovorche nhoi, oxi amchea hikareanchi somzonni asli. Hea pasot Pe Walter Mathias zo nozo Bagant vhoddil aslo, atam tachi bholaiki bhigddun, to naka Divchole sangat korunk ailo. Tache kens pikhlole. Taka nttikai ani zannvai asli. Ek somorombh koso mandddunk zai, gllo kariokrom adinch fuddem boroun dovorunk zai, vedi-vokank koxe toiar korunk zai, bhokten ani zannvaien seva-orm koso pallunk zai hem tannench mhaka xikoilem. Taka hanv odd upkari. Koslea-i kamak to uchamboll zainaslo. Oxi mhaka i vankddea okxoramnim boroileli nanv-nasti chitt aili. Hanv glloch kachabul ani uchamboll zalom. Pe Walter Matiasan naka somadhan kelo. Konnem boroilea ti zannunk vell addnaka. Kāi zaunk na zalolea bhaxen tujem kam korit rav. gllem apxinch samadhan zatolem, tannem mhaka pottoilem. *Ita ctum est*, toxem ghoddlem. Hi mhoji poili nanv nasti chitt, magir ink eki aili. Otthra vorsam anink atth mhoineam potthim vchole astanam nanvnasti chitt aili na. Azun ieunk na. Ietit lear, kitem korchem tem hanv zannam.

Amchi igorz dukhest vostram ghalun bhonvtali. Hanv Divchole itor sorlolom, azunui amche igorjecher uzvadd poddunk na. vcholchi Igorj *edificio nacional*, sorkari imarot mhonn choltali. Ti rki korunk ani bandhunk sorkarachi zobabdari asli. Oso hanv rkari mon'xeank huskaitalom. Tancho jiv khatalom. Xekim nnim ti bandhun haddunk nirnnoi ghetlo. Izner Sebastião Pintan bore ritin bandhun gheunk zaito tokhos ghetlo. Sogllem toiar lea uprant, Igorjechem mukhamoll uzvaddit ani novem zalem. dnam Pe Walter Mathiasan *Goa Mission Letter*- hacher *It all gins with a new facade* — sogllem novea rupan suru zata, mhonn roilem. Novea mukhamollachi ughttavnni korunk Gōycho vernador Bernardo Guedes, tachi ghorkann, ani Patriark Saib D sé Alvernas ailo. Tornatteamnim borem gaian kelem, ani nvchea lokan boreo boreo doxeo korun dhaddleo. *Papo-dos anjos* doce Rajpalache ghorkanik itli avoddli ki tinnem tichi recipe agun vheli. Sogllo ganv khoxealkaien bhorlolo aslo. Vollok korun, re dharmik somorombh ghoddoun, kristi na kristi lok khoxal talo. Orxem hanvem Padr-Vigarachem vo kurachem adim kam

korunk na. Bagant hanvem ekech pavtti piddevontanchi makh
mat diloli. Sermanvak gelole kodden Utorda ek batism dilolo. P
'zhankun, zhankun ganvkar zata, boroun-boroun Shennoi z
mhonnttat te bhaxen mhojê lagim ghoddlolem. Atam hanv
sakrament ani sonskar diunche adim ani ditanam tea-
sakramentachi somzonni ditalom. Dusro mis bhettoitan
misachem vivaronn ditalom. Dusreak batism diunk laitalom, h
povitr-snanachem dhanvtem vornnon kortalom. Mhojem mis h
bore bhaxen toiar kortalom. Dor misar hanv dakhttem bhax
kortalom. Oxich 30,000 sermanv sangpachi tisrea vorsa
bhasavnni mhojean pallum-ietali. Dixim-maxim sermanv sang
sangun lok mhozo bhavartache vostumnim kir zalolo.

Divcholent konfrari asloli. Ti dusre Gõychê konfrarinche bha
festak ani mornnak dixtti poddtali. Divcholechi konfrari Kurp
Maiechi ani Povitr Sonskarachi zaun asli. Oxe Divcholche konf
Povitr Sonskarache sevok asle. Tannim Povitr Sonskarak m
diuncho aslo. Hea pasot aitarachea aitarak hanv do-
konfradink apli opmurs ghalun misak hajir zaunk nemtal
Divchole asum meren, hi chal togli. Bhokte bhair misak sobh
robh haddtali. Pe Leopoldo da Rocha - hannem Divchol
konfrarichi ani hea borovpeachi aplea fanki pustokar *As Confrar*
de Goa, hacher tokhnnai keli. Konfrari koxi aili, khõisun aili
amkam koxi bhagevont korta hacher hanv bhaxonnam kortal
Divchol soddum meren, atmik Budhvont koso, hanv so
konfrariche boskank hajir zatalom. Sogllem somjika
addaitalom. Konfradi-i sogllo sohokar ditale. Tanche vinn
mhojean kãi addaunk zainaslem.

Dakhttea bhurgeam khatir Vedi-sevokanchi sonstha a
Hanvem ti suru keli zalear, tika Pe Franklin de Souza hann
borem vollon dilem. Aitarachea samudaiachea misak (commun
mass) bara vedik sevok hajir zatale. Chukiviret ani somzonnenu
bhurge sevadhorm palltale. Uprant Pe Angelo Bonamis hann
tankam bore xikoile. Divchole padrincheo makhnneo zaleo. H
bhurgeamnim aplem kam chukoinastanam kelem. Bisp-Saib
tanchem obinondon kelem. Oxem mhojem mon poilem d
dharmik vostuncher goll'lem. Mhojea ixttan, Piedade Fernan
hannem he sonsthek adhar dilo.

Igorjechim festam ani porbo asleo. Maiachea mhoineant Kurp

:aiechi ani Povitr Sonskarachi porob zatali. hanv Divcholent glom tedna amchea lokachi arthik poristithi vhoddlixi nasli. Fest orunk lok fuddem soronaslo. Hea pasot ami salveo konn-onnacher ghaltaleanv. Amche Hindu-bhav Shriram Dondd, ani asant Naik ek tori noven addaunk sodanch fuddem sortale. asant Naikan Povitr Sonskarachi pal korun bhettoili. Toxench riram Donddan Igorjek don petro-max dile. Dakhtte ani vhoddle ostunchi volleri kherit pustokacher boroiloli asa. Konnacheanui gara lagim magum-ieta. Tanchem mol 48.00 rupoi aslem.

Amchea porbank ani festank padrincho vhoddlo ankddo astalo. hoddxe mhoje Jezuit ixtt porbank ietale, ani firgojeche havponnache porbent bhag ghetale. Porbe disa, muzgachem endd sokallchem *alvorad vazoitalem* ani xharachea mukhi osteamnim songit vo muzg vazoitalem. kristanvank, hindvank ani oirank festacho dis mhonn gazoitalem ani zagoitalem. Porbek nchim ganvchim bhurgim kermesse addaitalim. Purtugez stanam, jinsavar khellam ani sortim vorvim Igorje khatir poiso-ddko punzaitalim. Hea poixeam vorvim igorjek nant teo vostu orun ghetlaeanv. Amche bhurge Igorz ani Igorjechem moll onderamnim oddtale. Julio, Agnelo, Cesar, Honorato, Martinho, 'alter, Caetano, Roldão, Antonio, Manuel, Minguel hankam oglleank mhojim argam. Amchi xikovpinn Julie Fernandes ani usreo xikovpinneo vhoddlo sohokar ditaleo.

Ednam mhonnllear mhojea sangatak Pe Joaquim da Ferreira da ilva Bicholecho vhoddil koso ailo. Toch bi vigar zauncho aslo. unn taka Konknni iena dekhun, hanv chukon koso mhojea garachea podar urlom. Ponn kam kortanam, konnui vhoddil sum, mon laun korunk zai. Mhaka sudoll jib asli, bholaiki ani ogall kalliz aslem. Tancho upeg korun, hanvem mog, moipas, irti zoddli: "Murti lhan, kirti mahan." Oso lok mhojer toktte artalo. Mog dilear mog ieta, mog dina zalear, to porot mellona.

Pe Ferreira ani hanv motor-saikolicher Mapxeansun ietanam, mkam mottor-saikolicho akxident zalo. Hanv ghaiall zalom. Pe erreirak kãi zaunk na. Lokacho boball zalo. Lokache londde hobor gheunk ietale. Pe Ferreiran mhaka rokddoch Mapxenchea pottolant vhelo. Mhozo uzvo hat bhair sorlolo. Dr Gaitonden, loitam-uloitanch, bhitor ghalo. To sarko zaunk tin mhoine lagle. evan mhaka edea-vhoddlea obsoegantlo vattailo dekhun,

hanvem Divchole Krist-Raiachi porob ghonnghonnan korunk evjilem. Jitle minache truck, kirstanvanche zaum, hindvanche zaum, moiranche zaum, te hanvem Igorje lagim haddunk laile lekacher padrik Povitr-Sonskar gheun voir choddoilo. Tache fattlean muzgachem bendd, gavpi bhurgim ani Pe Ferreira da Silva Mhojea hatant mikrofon. Hindvank, moirank ani kristanvank favtat toslim chintnam ani bhavnam hanvem sadoilim. Atthechallis minache truck asle. Hea xivai dakhttim mottoram Sogllea ganvantlean pursanv gunvlem. Sogllo lok khoxealkaien ufelo. Pursanv sompche adim, hanvem ieka-ieka vahonacher mottroacher axirvad ghalo. Ieka-ieka vahonacher axirvad ghalche adim somestank Povitr Sonskaracho Axirvad dilo. Tednam sogllim buzinam vazlim. Tin minteo thambonastanam soglli Divchol Kirst Raiachea manak gazli. Poilech pavtti oslem ghoddit Divchole ghoddlem. Vorsachea-vorsa oxench ghoddtalem. Atam Krist Raiache porbecho orth bodoll'la, festui bodoll'lam.

Ganvcho lok tuzo mog korta ki na hem zanna zaunk, tum piddes zalai vo melai mhonn khobor poddonk zai. Oxem Czechoslavakiak ek Bisp-Saib melo mhonn khobor poddli. Bisp jivo aslo, moronk na Ozaramnim chitteo, telefon, tar aile. Bispak lok aplo kitlo mog kort tem gomlem. Oso hanv 50 vorsanche piraier mis bhettoitalom Soglli Igorz bhorun chikar asli. Mis bhettoitanam, hanvem, ubh astananch dolle dhample. Mhozo tallo bond poddlo. Igorjent sogll lok roddonk laglo. Dhanvun tegam voizank apoun haddle. D Pundolika Kandeaparka mhozo sodancho voiz dekhun, igorjen bithor sorlo, mhaka vhoron tannem kanpear ghalo. Injeksan marlem. Borenxem dislem. Itlean lokan mhojea ghorak vedd ghalo. Saxttikaram, minantle mhoje bhav ani bhoinneo, sanglem astanam, ghorant bhitor sorunk sodhtalim. Oxim tim mhozo mo kortalim. Morcho nhoi hem tanchem magnnem aslem. Oxem ghoddlem.

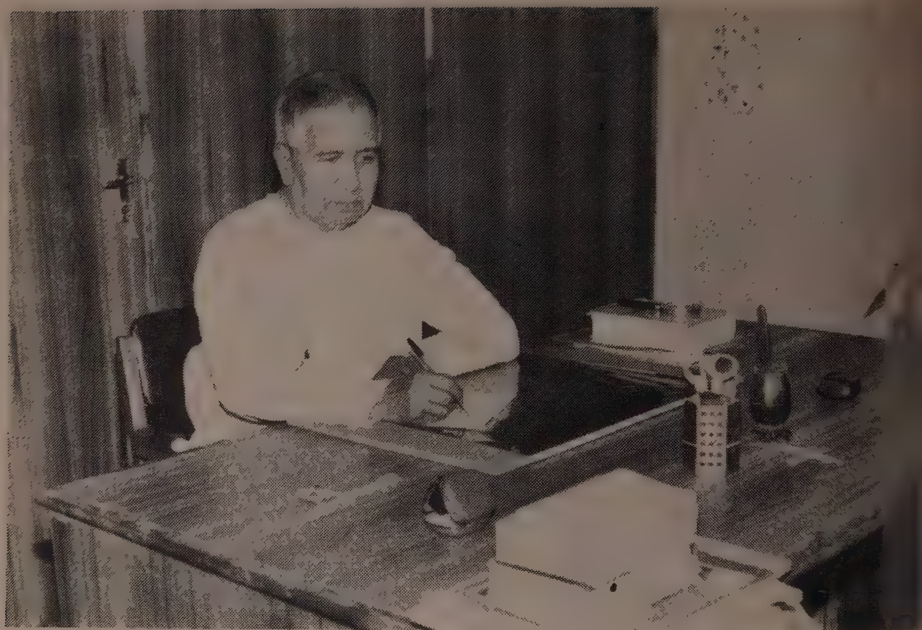
Osoch hanv Belgão, Xavier Traning College, hangasor, mhoz retir korunk gelom. Uzo martalo. Sermanv sangtanam, vhoddlea ani arddun sangunk laglom. Hanv bond poddlom. Mis bhettoitanam, ttap korun zomnir apttolom. Makhlolo soro mhojea angar poddlo. Bhavamnim mhaka utthailo. Don pavtti mornnak tenklom. Devan mhaka Jezu ani Konknni khatir rakhlo. Sod'deak vis vorsam tori hanv bholaiken boro asam.

Sirlim, Fr. A. Pereirachem zolmachem ghor

Vonnttanchi Kanni — Goenchea sorvoi konnxamni Devachem Utor porgottlem

Hatanchi Kanni — Khup-ḳhup boroilem Sodheak 26 pustok uzvaddak haddleant

Kalliz tachem Divchole — Kurpevont Saibinnichi Igorj

anvui ek lisanv ani dhoddo xiklom. Sermanv sangunk boball chi goroz na. Sermanv sangunk vortim chintnam, ani rosall ani onnvall utram puro. Altar boddounchi goroz na. Boball korchi oz na. Atam mikrofon asat. Mikrofon astoch, tuzo avaz soglleank ta, mikrofonant tondd ghalun ulovpachi goroz na. Oxem rank ani nachank kortat, utram khatat. Sermanvachem ddponn tujea utrantlean ani chintnantlean gomta. Xik ani uloi, ani boroi.

lea mhonnosor ek dis, poilea komunhanvachea bhurgeank un, hanv igorjechea eka korredorant tankam doton xikoitalom. a mhonnosor dogam hindvachim bhurgim, Nila Naik ani Sheila k mhojexim ailim. Tannim mhojekodde iskol kednam suru tat gai vicharlem. Jezuit aileat. Te, aple porompore pormannem, n iskol choloitole. Oxem sogllea Divcholchea lokak dislem. u kortanv, kortanv mhonn voileavoiruch Sheilak ani Nilak vem sanglem. Disam uprant, borea monacho ani sobhavacho nis, Shri Ramnath Naik, tea bhurgeancho xapai, mhoje mukhar ani iskol kednam suru kortat gai vicharlem. Iskol-iskol mhonn vui sopnelom.

dim igorjechea korredoramnim *Fatima* nanvachem ek iskol ltalem. Tem Pe Feleciano de Souza, Konguttcho, choloitalo. Thõi ar claseo choltaleo. Thoddimxim bhurgim ietalim. Iskolak em-xem ghor naslem. Kitem korchem tem hanv nokllo aslom. dis hanv Souza-Dempo komponint gelom. Iskol bandhunk cho adhar maglo. Shri Gabriel de Souzan apunn kompone ivim adhar ditlo mhonn mhaka gomoilem. Hi khobor hanvem D sé Alvernaz hankam gomoili. Tanchea kallzant Gõycho ani ychea bhurgeancho mog boroch siztalo. Gõychim bhurgim, gir tim hindu, kristanv vo moir zaum ekvottan bhounchim, ho ho anvddo zaun aslo. Mhaka-i tench zai aslem. Iskola vorvim nv hindvam, moiram ani kristanvam modhem ek pul dhtolom, amchem iskol ek mogacho zunvo kortolom, oslim nam sopnetalom. Anvdde vhoddle, kalliz vhoddlem, ponn hat khtte asle. Koxê-i bhaxen eka ghorachi goroz asli. Hanv cholent ietanch, Sallganvkarache bhoinnin Igorje mukhar em ghor vikhtem ghetlolem. Hanv vogtar pavlolom zalear tem or iskola khatir apnnaitolom aslom, ponn zo konn vetek chukta vhanvak chukta mhonnttat te bhaxen ghoddlem. Tem ghor

mhaka chuklem. Kitem korchem aslem?

Dusrem ghor sodhunk zai aslem. Je súater aiz Divcho madrincho konvent asa tem ghor baddeak ani vikrek aslem. Har tea ghorache malkinni fuddem gelom, ani tem ghor iskola khai maglem. Dita, na dita mhonn dis gele. Hanv mhojea dakhtte bhurgeank gheun Sasvot Adharache Maiechem Novem kortalon Itlea mhonnosor ghorachi ghorkann aplem ghor Sesa-Gc Componik baddeak diunk fuddem sorli. Hanv mhojim magnni ani noven korit aslom. Te ghorkannik hanv magnnim korta mhonn gomtoch, tinnem ghor mhaka vikhchich na mhonn gho nichev kelo. Itlea mhonnosor te ghorkani modhem ani Sesa Goachea odhikarea modhem goirsomoz zalo. Ti ostori ghor mhak vikhta mhonn dhanvim-dhavim sangunk aili. Hanv anink ravon na. Hanv Jezuit Superior, Carlos de Melo, haka bhettunk gelon Tache lagim poixe nasle. Tem ghor ghevpachem tachea monar naslem. Hanv kaddhlom D José Alvernaza fuddem gelom. Tanne mhaka boro ievkar dilo, Pe Joao Fernandesak, Dioseziche bhanddareak, mhaka 20,000 rupoi diunk laile. Dusrea disa t ostorek hanvem tabelianvager vheli. Poixe mezle ani rokddea rokddench kagot boroilem. Ghor Patriarkadachem zalem. Toxenc tem azunui asa. Thõi Fransiscanas Misionarias de Maria ravtat, ar aplem kam choloitat. Patriarkache polasintsun porto ietanan Saibinnik argam diunk hanv Tieche Igorjent bhitor sorlom. Tea dis sermanv-sangpi ailo na. Toairi ba korinastonam, Pe Kurar Inocencio Correia, ani Padr Vigar Lemos hannem mhak pulputrant lottlo. Hanvem to sermanv foddun uddoilo. Mhak kelolea dennea khatir hanvem Ankvar Maiek argam oplim. Sasvc Adharache Maiechea manak ani Tieche igorjent ani kopelamnir hanvem sumar donxim-tinxim sermanv sangle zatole Kanxekaramnim sov tori novenam ani porbo korunk mhaka apoil zatlo. Anink apounn nakat mhonn hanvem tanchekodde maglem

Ednam mhonnosor, Igorjz ani dharmik kam tharear ghale uprant, iskolachem kam tabeant gheunchem aslem. Ghor ghetle uprant hanvem iskola khatir poixe magun chitteo boroileo.

Bicholechea Mumboichea kluban mhaka ek ozar rupia dhaddle Tanchea adharan thodde bhov bank, vostu keleo. Klaseo toia keleo. Ghor nitllailem. D José Alvernazan iskol, suru korunk aplem nemnuk-potr xhaplem. Purtugezam-kallar ieka penachea

ihopkean iskol sthapum-ietalem. Purtugezank Purtugez iskol zai aslem. Mhaka ani lokak inglez zai aslem. D José Alvernazak inglez iskol maneo aslem. Hanvem Purtugezanche dubhav pois korunk lokallchem inglez iskol, ani sanjechem Purtugez iskol suru korunk vjilem. Purtugez iskolache professor toiar kele. Osnoddcho ikovpant tizlolo Profesor Trinadade ani Magdalena Lobato Faria tim purtugez xikounchim aslim. Inglez xikounk Fatima da Rosa Lobo, Cirilo de Souza, BA, ani Lamgancho Desai, hankam inglez xikounk vinchle. Fatima Lobo hika hanv 60 rupoi farik kortalom ani Cirilo de Souzak 80 rupoi. Desai poixe ghenaslo. Hi chimtti farik korunk mhaka avgodd lagtalem. Soglle mhoje xikovpi ani xikovpinneo somzotaleo. Fatima teacher tori zaitim vorsam, logn zaum meren, amche modhem ravli. Khup tras ghetle. Poixeam khatir vaurli na.

Setembrache 1ler 1958 vorsa iskol suru korunk ani Agostache 31ver iskolachi ughttavnni korunk sodhtalom. Konnem musta Purtugezank hanv Inglez iskol suru kortam mhonn laun dilem. Sangonastanam, ani magonastanam, hanv toiari kortananch, Purtugez inspektor ailo. Orxem to Gōykaruch. Inglez xikoun ami Gōykarank oraxttri. Purtugez raxttracher add. anti-nacionais kortat mhonn tannem pottoilem. Hanga mhaka kallok, thōi khallok, hem mez sarkem na, to bank vankddo mhonn mhaka uddounk ani benkddaunk laglo. Purtugezam-on purtugez distalo. Mhojea angant bhirantxi aili. Vochun hanv Patriark-Saibak ghettlom. Tannem mhaka bhiumnaka mhonnllem. Apunn polleta mhonnllem. Chol fuddem mhonnllem aikun hanv Divchole ailom.

Tharailolea pormannem Agostache 31ver 1958t, iskolachi ughttavnni zalich. Pe Ferreira da Silvan bhurgeank borimxim gaianam xikoilim. Sogllo lok misar Latin bhaxen zobab ditalo. Tem amchea Patriarkak bhouch avoddlem. Uprant soglle vhoddle-vhoddle Divcholkar iskolache ughttavnnek hajir zale. Tankam apounk hanv mhozo ghora-ghoramnim porxinch gelom. Itlea okristi lokak polleun Patriark Saib ojap zalo. Tannem mhaka mogachi veng marli. Aplea bhaxonnant tannem purtugez vo inglez bhas mon'xeak raxttri (nacional) ani oraxttri (anti-nacional) korina mhonn porghottlem. Purtugalak vochun, purtugez uloun, Gōykar Purtugezancher add gelole. Purtugezanche mahavidialoiamnim xikun, Gōykar Purtuzancher add zalole. Tantuntlo eklo mhozo

ganv-bhav Dr Antonio Furtado. Gõykar sogllea sonvsarak asa tankam inglez gorjechi mhonn amchea Patriark-Saiban pottoilen Hem jem iskol cheallis bhurge gheun lhanvikaien suru zatalen tem ek dis vhoddlem zatolem aslem. *Ita factum est*, oxem ghoddlen 28 Mai, 1974 jednam Divchol soddun hanv Bagant ailom tednan Our Lady Grace Iskolant 1200 bhurgim aslim, hindu, kristanv a moir. Poilim pasun, hem Padrichem iskol, sudrot gelem. Our Lad of Grace H School hem nanv astanam taka padrichem isk mhonnttale. Hem nanv **Padri** mhaka bhouch avoddtalem Iskolacho padri hanvuch aslom. Uprant dusre aile.

Hindu bhurgeank kristi iskolant ieunk atvench distalem Dattaram Dondd ho mhozo sorgest ixtt mhojê borobor onollk ghora-ghoramnim bhonvtalo. Amchea iskolachi gozal ganvche lokak sangtalo. Ek pavttim ollokh zali mhonnttoch, han Divcholkarancho ghorcho ani soiro zalom. Toxench tem! Padr soglle familintlo, ani khoinchech ekle familintlo nhoi. Oso han vhoddlo ghoram bhonvpi zalom. Lamgão, Sirigão, Maiem, Aturli Piligão, Nanora, Doddamarog, Asonora, Sanklle, Valpoi, Tiska, h sogllea ganvamnim pavlom. Itlea mhonnosor poileach faral amchea matrikek dhaddlolea bhurgeank xembhor ttoke pas nikha mell'lo. Ami khoxealkaien ufeleanv. Hea bhurgeantlo eklo Shr Vishnu Naik, Gõycho MLA aslo. Oxem amchea iskolachem nan borench gazlem. Tea vorsa Chinan Indiecher akromonn kelolem.

Iskol-iskol mhonnllear xikopoch nhoi. Iskolant sogllem sudaro asunk zai. Bhurgeachea angant sogllem borem asa tem upzou kaddhunk zai, choddxim bhurgim hindvanchim aslim. Tim otan khellonaslim. Nattkant bhag ghenaslim. Tankam bhair kaddhunk tanche avoi-bapaik sangunk ani somzaunk, bhurgeank rong bhuienr, ani khellachea moidonar haddunk vhoddloso bhag Kun Fatima Lobo, az Smti Fatima Furtado, hika labta. Ti ghorachea ghorant vetali, ani bhurgeank nattkant ani khellant bha gheunche khatir vhoddilam lagim porvangi magtali. Oxi Divcholen eki novi kranti suru zali. Amchi kridha-spordah, ispott, polleunk ani School Day polleunk soglle Divcholcho ani sobhonvtonncho lo ietalo. Ek festoch koxem he somorombh zatale.

Divcholent sport Olympik poddotin korunk amcheach iskola favta. Iskolachea bhurgeank ami chear ghoramnim vanttaleanv Tim ghoram bandhun haddunk, tim nettounk, bhurgim ani xikovp

ani xikovpinneo rat foddtalim. Sporta-disa sogllem igorje fuddlem noll Olympik xhar koxem distalem. Jitlem olympic xharant ghoddtalem titlench Divchole sadtalem. Olympik torch pettovpacho somorombh ani ti mollar haddpachi sonvoi hi poili amkam favta. Sporta vorvim mon'xeanchim kallzam jikhun gheum-ietat. Tim amim jikhun ghetlim.

Itlea mhonnosor Patriark Saib iskolachi novi imarot bandh mhonn mhaka xiddkait aslo. Mhoje lagim poixe nasle. Dempo-Souzan mhaka fokot 15,000 rupir dilole. Anink kuskutt naslolem. Sumar chear lakanchi evzonn asli. Tori Patriark Saiban mhaka xinnan bhorloli eki chitt boroili: "Tum tori Devan dilole sondicho upeg korinaim, ticho devchar lav ghetolo." Tednam hanv fuddem sorlom. Bunhadicho fator Gõychea Razpal Vassalo e Silva-hannem ghalo. Taka hea iskolachi kallji asli. Tannem adhar diunk bhasavnni keloli. Hanv ti bhasavnni pallun gheunk anthrea-poirean tankam bhettunk vetalom. Diunche adim 1961t Gõychi suttka zali. Ponn bandhpachem kam hanv choloit ravlom. Kermesseo keleo. Tiatr kele. Tanchi vorvim 25,000 rupoi ekttaile. Kardeal Fringes, Munickcho Kardeal Hoffmann hankam hanvem chitteo boroileo. Toxench Conrad Adenauer, ani John F Kennedy hankam boroileo. Voilea kardealamnim apli ful na pakli dhaddli. Ponn Conrad Adenaueran, ani Kennedin mhoje chittik zap dili. Mumboi gelom ani Bicholkaranchi domddi punzaili. Ek dis oso ietalo mhoje lagim pidrelank diunk poiso nastalo. Hanv aitarache kolektant poddtat te poixe taka kaddhun ditalom. Purtugezanchea kallar ximitt sovai melltali. Kitem-i korun, Gõyche Arkidiocesiche 125,000 rupoi gheun, iskolacheo fee bore bhaxen punzaun, kristanv, hindu, moir mhonninastanam tancho adhar magun imarot voir sorlich. Ti voir kaddhunk D José Alvernaz ani mhojea mogachea ixttan D Francisco da Piedade Rebelo, hannim mhaka duddvancho ani utrancho sohokar dilo. D Francisco Rebello hanche lagim poixe magunk gelom. Tanche lagim nasle. Tinxim ponnas rupoi kaddhun mhaka tannem dile. Gõykaramnim dha ozarancho bhangaracho khuris tankam bhettoilolo. Tantuntle urlole te poixe tannim mhaka dile. Te mhojo bhorpur mog kortale. *Kalljidar* hem pustok hanvem xhaptoch, tannim khorchak mhaka 700 rupoi ani dusrea pustokak anink tin'xim dile. Soglleank te mhoji vhoddvik sangtale. Hanv tanchi. Mhojea kopolachi te mukha

ghetale. Aplo putuch zalolea porim te mhaka lekhtale. Kontan dakhounk vetoch te mhaka vakhanttale. Kontanchi pustokan azunui asat. Tanchi tancher maniotai asa.

Divchole atam madreo ieuncheo asleo. Ostoream lagim kiten kherit asa tem dadleam lagim na. Ostoreancho poramors korun ostoreoch boreo. D José Alvernaz *Fransiscan Missionaries of Mar* hankam Divchole haddunk evjitale. Ednam mhonnllear iskolach imarot ordhi toiar zaloli. Patriark Saiban bhurgeank thõi vhoron laile. Je suater iskol choltalem, igorje fattle imarotint madrin vhoronk laileo.

Mother Franscisca, ganvan Ispanhachi poili vhoddilinn zali Amcheo sistereo kam korunk lagleo. Dubllea dadkhtteak bhet ditaleo, piddestank voktam, dukhestank buzvonn. Divchole tednam Vasco Alvares nanvacho mamlatdar aslo. To madrink bor sohokar ditalo, somajik vaur korunk soglle torancho adhar ditalo He vellim, Mother Fransiska borich huxear asli. Ti xinvonn-su xikounk ekdom laik asli. Hindu-bhurgeank ani kristanv bhurgeank bhagevontacheo kannio ani khobro sangtali. Ek dis tinnem Santa Clara ani S Franskachi khobor sangli. S Franskan Santa Clarache kens katorle, tika motthvaxinn keli. Hi khobor eka vaddhlolea cheddvachea monant rigli. Tannem-i apunnui kens katorta mhonn kolloilem. Apunnui Clara bhaxen zata mhonnllem ani ghorchem nanch zalem. Tem khõi asa tachi khobor konnak nasli.

Itlean sogllea ganvant boball zalo. Padrimnim ani madrimnim taka kristanv kelem. He bhaxen soglli rat Bhaile Petthantlo lok amchea ghorak paro korunk laglo. Madrinchea konventak veddo ghalo. Soglli rat nhid na. Hi khobor soglleak gazli. Madrimnim bhurgeak chorun vhelem ani taka kristanv kelem. Itlea mhonnoson hanv Dr Pundolica Kandeaparkarak bhettunk gelom. Thõi ganvcho lok ekttãi zalolo aslo. Dotoran mhaka buzvonn dili. *"This is a storm in a tea cup."* Ednam mhonnllear Gõy suotontr zalolem. Bharot Pulis-odhikari Gõyant Shri Jog hannem mhaka ani mother Fransiscak apoun vheli. Tankam amche thãi koslench kãi chukichem gavlem na. Thoddea disamnim cheddum Maharastrant gelolem mevlem. Ghorant lognnak lagon goirsomoz zalolo khuim. Tea pasot tem ghorantsun pollun gelolem. Itlean hem ek vhoddlem tufan sompche adim, amche modhem *Visitador* Jezuit Topaspi, Pe

Mann ailo. Tannem mhaka sanglem: "Fadar, xant rav. Tum guspoxi ani uchamboll zaxi zalear, soglle kristi monis bhietele. Ghott rav, xant rav." Hanv ghott ravlom, jivitant hanv Theresa de Avila hichim utram jielam: *"Let nothing disturb you, let nothing frighten you, everything passeth away. God alone suffices* – kiteakuch lagon gabrum-naka, kiteanuch tuka benkddaum-noie, Dev puro, sogllem veta." Sogllem veta, oxem amkam Pe Antonio Vieira s.j. sangta: *"Tudo acaba com a morte, até a mesma morte* – sogllem mornnan sompta, mornnan mornnui sompta."

Amchem iskol ani firgoz vaddot geli. Iskol suru kortanam, monxeallaiechim, susankrutaiechim biam ani naitik totvam ximpddaunk hanvem eujilolem. Mog ani moipas ximpddaunk mhozo tir aslolo. To xarti pavot ietalo. Vasco Alvares amcho voir ulekhlolo administrador aslolo. Taka ani dusreank amchim bhurgim melltat title pavttim *good morning, good morning,* mhonnttalim. Hem itlem tunvem bhurgeank xikoilem zalear, tunvem zaitem kelem, tannem mhonnllem. Osoch Prof Sadanand Koddkoddo mhaka sangtalo: "Tujim bhurgim kai bore bhaxen *thank you, thank you* mhonnttat. Kai boreli xikovnn. Oxi tunvem amchi Divchol sudraili."

Ek dis ekli zanttixi bail bhoxin aplea bhurgeak khankent gheun boxint ubhi asli. Amchea iskolantlea bhurgean Krishnanath Fogueri hannem utthun apli suat zantte ostorek dili. "Padrichea iskolantlo bhurgo tum, Devan tujer axirvad ghalum," tinnem mhonnllem. Oxem amchem iskol boreponn ani bholeponn fankrait gelem.

Osoch amcho eklo Julio Silva nanvacho bhurgo, Dubai pavlo. To az vhoddlo savkar zala. Ek dis tacho dhoni ghorant bhitor sortalo. Julion tachem hatantlem beg ghetlem. Dhonian tachekodde vicharlem: "Hem tuka konnem xikoilam?" Julion zap dili: "Mhojea Principalan, Pe Pereiran." Oxim zaitim bholeponnachim kirnnam Divchole ani Divchole bhair ximpoddlim. Jim sanskrutaiechim ani moriadichim biam hanv ximpddaunk vaurtalom, tim ximpddot vetalim.

Ek kristanv *mature* zantto kednam zalo mhonnum-ieta? Jednam ek kristanv bhagevont Motesacho 25vo ovesvor pallta, dublleant ani dakhtteant Jezuk polleta ani pavta tednanch ek kristanv khoro ani zantto zalo mhonnum ieta. Peleak karunnai ani konvallai

dakhoita ani tache tthāi Jezuk polleta taka Kristacho khro pattlavdar mhonnum ieta. Oxi amche firgojent St Vincent de Pa Society hi sonstha ghoddloli asli. Ti aplo bhavarth thirauk anvddetali. Toxich ti dubllea-dakhtteachi seva kortali.

Ek dis rostear poddlolo onollki monis aslolo Cesar Miranda a tachea sangateamnim taka ukholl'lo ani vhorun Divcholcha ispottolant thevlo. Tachi tannim kallji ghetli ani boro korun ghea dhaddlo. Taka haddunk-vhorunk poixe ekttaim kele.

Iskolantui bhurgeanchea kallzant mog ani moipas, doiaa vomp'pchi asli. Hea psot ami *social centre* hi sontha ghoddli. Ii evzonn Pe Bras Faleiro, s.j., hanchi asli. To tin vorsam uprat Jermanik vetoch, Divchol soddum meren, hanvem hem somak kendr choloilem. He sonsthe vorvim amim bhurgeank moce uniformam, pustokam ani donparchem jevonnui ditaleanv. Jezu Sobha-i hea kamak aplo atthik adhar ditali. He sonsthe vorvim Gr Lady of Grace H School monis mogi ani karunnaien ani mogn bhorloli zaloli. Zaite xikpi hea bholeponnacho ughddas kaddhit.

Ednam mhonnllear suotrantaiecho avaz sadtalo. 1961 Purtugezamnim Divchole Gõenchea Saibachi porob Dezembrace tisrer keli. Bicholeche polis-odhikari hi porob kortale. Purtugz mhojer nodor dovorun asle. Tanchea gupt pustokar, Pe Antoio Pereirachea nanvar *nacionalista não perigoso* boroilolem aslem

Hanv Purtugezancho ixtt aslom. Tosoch hanv kallzan Bhart aslom. Ami Bharotich te Bharoti. Vokil Mulgaokar ani Appa Kamt mhoje ixtt asle. Tanche borobor hanv sanjecho pasoiek vetalo. Hem Purtugezank sorol distalem. Purtugezankui hanvem kosle vaitt kelem na. Thoddo vell mhaka capelão militar nemlo por mhojean hem kam korunk zaina zalem. Hanv ekloch aslo. Aitarachim tin misam, doton xikovp, ani bhaxonnam koro. iskolant xikovp hem mhaka chodd zatalem. Hea pasot hanvem ha ud'deacho rajinamo dilo. Borem kelem. Khoinche-i tori eke vatı asunk zai aslem. Mhojem kalliz Bharoti aslem por Purtugezancher add naslem. Tanchi ani somestanchi ixttopı sambhall'li. Tannim kednam-i tori Gõy soddun vechem aslem.

Dezembrachi 18, 1961, hi tarik lagim pavtali. Purtug Mavlingem raun rakhonn kortale. Tantuntlea dog zannank Bhart soinikamnim faraile. Moddim Divcholchea postar haddlı. Hanvem pretank *otti khalim, sub conditione*, sontesanv lailem. e

ni te vatten ddo, tto aikum-ietalo. Bharoti soinik sovkas Osnoddchean Divchole bhitor sortale. Amche borobor Fr Walter Mathias, Fr Moreno de Souza, ani Bras Faleiro asle. Capitão Engracia amcho vhoddlo ixtt aslo. Boro katolk ani boro monis. Apnna lagim zhuzari atiaram asat tim bhov thoddim mhonn to bes boro zanna aslo: "Hanv jea S Franskak hat na tacher patietam. Hanv purtugez atiarancher patiena." Veche adim tannem Povitr-Sonskarak bhett dili. Pe Walter Matiasachem ani mhojem besanv ghetlem. Hanvem nimnni vinonti keli: "Senhor comandant, tumi vetat, tôr Divcholcher koslench vaitt ieum dium-naka, nhoi mhonn petrol pompaxim bomb-ba ghalunk dium-naka." Komandantin aikolem. Tannim kuartelar bomb purun dovorle. Ponn petrolachea pompaxim dovorle na. Xharantui dovorle na. Ratchim tin vaztam, Purtugezamnim Divchol soddli. Te Fonddechean Vasco veche asle. Divcholcho pul moddlo ani Fonddenchi vatt dhorli. Pull foddtoch, sogli Divchol hall'li.

Soglli rat ddo-tto zatalo. Bharoti fouz ordhi Osnoddchean Mapxeamveslean vetali, ordhi Divchochean ietali. Sokallchim panch vazlim. Hanvem gantth vazoili. Lokan suskar kaddhlo. Amcho vigar jivo asa. Iskolak ani Igorjek kãi zaunk na. Sadde-panch horancher hanv mis bhettounk gelom. Modhench bomb futtlo. Kuartelar dista. Mis bhettounchem vo bond korchem, hem mhaka somzonaslem. "Toxench bhettoi" Pe Walter Mathiasan mhaka sanglem. Hanvem mis bhettoilem. Somptoch, mhaka Igorje laginch bombacho kuddko gavlo. Konnak kãi zaunk na. Amchea bhinantlo hat-kampti lok, Saxttikar Igorjent ieun asle. Amche lagim ghoddta te bhaxen tankam amim jevnnacheo vostu dileo. Tim-bi bhirantinuch aslim. Ratchim igorjent nhidlim.

Uzvaddtanam Bharoti Fouz Divcholent rigli. Mhaka loban bollena fuddem Pereira nanvacho ek Tamil xipai uddki marun ghenvlo. Mhaka tannem veng marli. Ieklea Kurseongchea xipaian hat dilo. 8 horancher soglli Dicholchi porza kamra lagim ekttovli. Vasco Alvares hea kamrachea zallvonndaran Purtugez bavtto denvoilo ani Indian bavtto choddoilo. Amchea iskolachim bhurgim aslim. Tanninch Divchole **poile pavttim *Raxttrik Git, JANA GANA MANA,*** gazoilem. Sanje-vellar Divcholchea mollar vhoddli sobha bhorli. Thõi hanvem mhojem bhaxonn kelem, B B Borkaranchim vochnam *Gõy aslem lhan, atam zalem mahann*

gazoilim. Vasco Alvaresache sangnne pormannem *Quando o Padr Vigario fala é sempre brilhante* – Padr Vigar uloita tednam sodanc uzvaddit ulovp korta, osoch hanv uloilam. Purtugez gele mhon Igorjek kāi vaitt zavpachem na, ti sogllea raxttranchi a raxttranbhaili, ani vorti mhonn hanvem porghottlem. Jezu sotmanunk khoinchea-i raxttrachi goroz na. Hem itlem thodde mhojea kristanv bhavank zomlem na. Te *Portugal Eterno,* Sasnni Portugalak, sotmantale. Sasnnik ekloch Dev. Oxe te Bharo vimanam ietoch, poi-poi Brasilaksun vimanam aileam, amkar soddounk aileam, mhonn bottam dakhoitale. Tankam han somzaitalom: "Az itias bodoll'la, anink to porto ieuncho na. Sovkas-sovkas mhojea kristanv lokak Indiecho mog korunk oddl Tannim aikolem ani faideak poddlem.

Sanjeche ani sokallche Bharoti soinik amche Igorjent ieta-vetal Tankam hanv ani mhoje sangati mogan ghetaleanv Suotontraiecho dis thoddeak dukhicho zalo, ponn somzotolean khoxealkaiecho. Mhaka-i.

Divcholchea xhara khatir hanvem kitem tori korchem aslem Adinch pasun Divcholkar bore futtbol khellpi asle. Administrado Mauricio Pegado ho-i bi futtboll mogi aslo. Tannem futtbol mo toiar kelolem. Oxe amchea iskolache bhurge hea mollar khelltal Sports-ba thoinch zatale. Atam ganvchea bhurgeank eka klub khala zomounche asle. Tor ek boroso klub ghoddcho aslo. Divchol ek fanki futtbol mogi aslo. To mhonnlear sorgvaxi Dattaran Dondd.

Tachea sohokaran ani utsavan hanv ani Pe Franklin de Souz klub ghoddunk fuddem sorleanv. Sogllea ganvkaramnim apl sohokar dilo. Oso Divchole **BAFF, Bicholim Association o Football Fans,** hi sonstha 1970t udeli. Dattaram Donddan an hanvem tantunt amchem sogllem kalliz ani dhean-mon ghalem BAFF sudrot gelem. Kolhapur, Gaddinglaz ani Gõychea lagxile ganvantlim kopam amkanch favtalim. BAFF-achem nanv sogllea gaztalem. Caetano Dias, Excelso Carvalho, Rajnikant Lavonis Martinho Silva, Govenkar, he mhoje iadint ietat te poile khellpi 1974 vorsa meren hanv hea klubacho odheokx aslom. Zait pavttim klubant futt ghalpachi proitn zale. Ponn sogllean bandhunk ani ekttāi dovorunk Devan mhaka kherit dennen dilolem. Hea jinsavar karannank lagon somestank, hindvank

moirank, ani kristanvank hanv **amcho padr vigar** ani dusreank **Dicholecho Vigar** zalolom. Teach nanvan te mhaka ulo kortale. Tea podachi hanv boddai martalom.

Divchol sudarlolem ani maiemogachem ani ekcharachem xhar zalem. Divcholchi firgoz ani Divcholchem iskol bandhun haddunk zaitea Jezuitamnim, padrimnim, ani lokan mhaka adhar ani pozhokar dili.

Pe Walter Mathias bholaiken boroso naslo. Tannem Raiturche Seminarint Atmik Budhvontachem kam korum meren, mhaka moion dilem. Taka *Time Magazine* vachpachi sonvoi asli. Tantuntleo khobro vachun to mhaka sangtalo. To Belganv vigar zaun aslo. Vigarachim dukham ani sukham zanna aslo. Kosli-i addkholl aili zalear, ti suttounk to bori budh ditalo. Oxem-i to mhaka sango: "Konnui tuje lagim rinn magonk ailo zalear, kednanch rinn dinaka. Taka dha-vis rupoi di, ani portun dinaka mhonn sang. Na zalear to tuka dixtti poddta tedna liptolo. Asloli ixttogot toddon vetoli." Hi tachi budh hanv jielam, tea pasot hanv sukhest jielam. Rinnkarii na, lippachem-i-na.

Pe Walter Mathiasak ungunuch monis kosle jinsache te gomtalem. Ek dis ekli bail ieun sorli. Ti mhoje kodde uloun somptoch, ghora vetanam, Padr Walter Mathiasan vicharlem: "Ti tuje kodde uloitali ti bail koslea jinsachi?" Hanvem tachekodde vicharlem: "Ti vankddea jivitachi mhonn tuka konnem sanglem?" Tannem portipall'lem: "Ti khas marta tachevoilean ollkhum-ieta." Toxench tem!

Osoch ek dis hanv mhojea volterar dholtalom. Eklo tornatto mhoje fuddem ailo. Tannem mhaka sanglem: "Fadar, tum dhovo lobh ghalun, ganvantlean pasoi martai tednam, mhojea otmeant pondra min'teo fodoll poddta." "Tor kiteak?" hanvem vicharlem. Tannem portipall kelo: "Fadar, hanv kazari monis, hanv dusre bailek gheun asam. Mhaka tar na. Hantuntlo mhaka soddoi." Sangpachem itlench, patok mon'xeak dhadoxi korina, khata. Pe Walter Mathias lokachim kumsaram aikotalo. Tosoch mhojem-i, azunui hanv sumanak ek pavtti nhoi zalear, pondra-pondra disamnim mhojem kumsar kortam. Mhoje firgorjent Sonvarachea-sonvarak kumsaram zatalim. Hea kamak Pe Mathiasan ani dusrea jezuit padrimnim bat-bhar lailo. Lokak zai title ani zait tosle pap-aikupi asle.

Pe Walter Mathias gelea uprant dog firngi padri aile. Ek Joaqui Pastor, dusro Pe Gracia. Te dogui Konknni xiktale, dogui Gõyar togle na. Gõy soutontr zatoch, dogui Ispanhak portole. Te-i apnna lagim ghoddta te bhaxen mhaka adhar ditale Eksurponnant ghottaieo asle. Garciak tori boro tir aslolo, poissu makddancher far martalo. Tankam zomnir uddoitalo.

Hanv Divcholche Julhant bhitor sorlolom, kãi mhoineamnim P Joaquim Ferreira da Silva voktam gheun Piligão, Lamgão, a Doddomargar vetalo. Lok voktam farak voktam ghetalo. Pon doton aikupak toiar naslo. Tache bori mhozo dakhtto ixtt Agnel Vas vetalo. Hem kam titlem iesesvi zaina dekhun, Pe Joaquin Ferreira da Silva Purtuges soinikancho kopelanv zalo. Uprant t Divak gelo. Tachea uprant to Portugalak gelo. Divchole amche bhurgeank Latin gaian, ani misant bhag gheunk xikoitalo. Tacher kalliz Portugalaveslean oddtalem. Amchem Indieveslean somb pormannem oddtalem.

Tin vorsam uprant Pe Brás Faleiro, ani Pe Moreno de Souza aile Pe Faleiro xikpi aslo. Koslea-i kamak toiar. Konn mhaka marun ba eit zalear, to eke muttin konnakui zomnir uddoitalo. Am barabor bhonvtaleanv, borabor nirnnoi ghetaleanv. Tanner amchea bhurgeank borech xikoile. Azunui zaite tache ixtt tach ughddas kaddhtat. *Ex-Students Association* ghoddun haddun tacho motto fuddakar aslo. Hi sonstha porbo ani somarombh kort tednam tachi iad kaddhtach. Hea xivai to mhozo ghott ixtt zau aslo. Azunùi. Tannem Gõychea nustem marpeam khatir zaiten kelam. Soslam. Bondkhonnint gela. Azunui tanche khatir zhuzt Pe Bras Faleiran mhaka mog, somzonni ani ixttogot dili. Hatak-ha dhorun ami bhonvtalean. Bhonvtanv.

Pe Moren de Souza ani hanv dogui Udentechea Nekhetra boroitaleanv. To Ispanhak xiklo. Hanv Indiek. Konknnichea moga amkam bandhlole. Pe Morene Igorjechea ani iskolachea kaman bhorpur adhar ditalo. Tachea utsavan Sirganvchem kop zolmolem. Shri Raimundo Mascarenhas, Bernard de Souza, Sh Freiras hannim ani dusreamnim hem kopel bandhun haddun motte tras kaddhle. Morenachea jivitantli hi khobor. Ek bhurg ghorantlo ani iskolantlo nanch zalo. Avoi-bapaik mello nasl Pollun gelolo. Tednam Pe Moreno tache sodhik gelo. To tak Osnoddeam chaiechea dukhonar gavlo. Pe Morenan somzaun tak

hora haddlo. Iskolant bosoilo. To atam xikun vhoddlo monis zalo. Iskolant *astha, concern*, mhonnttat ti asunk zai.

Jezuitancho ankddo thoddo zaun, D Francisco Rebelo hanche agim mhaka adhari diunk magunk gelom. Tannim mhaka Thomas Justus de Souza dilo. Thomas bhuimxastr xikounk ekdom laik aslo. Toxench taka igorjechea battam-vittanchem karasthan borench gomtalem. Hanv taka upkari. Tachea uprant Pe Conradinho Lopes hannem mhaka adhar dilo. To sportachea kamant ekdom huxear aslo. Vidnean-xastr tache avddichem xikovp aslem. Bhurgim tacho azunui ughddas kaddhtat. Atam to Colveam mukhi xikovpi zaun asa.

Fr Agnelo Bonamis, mhozo kur koso ailo. Tannem igorjechea ani dharmik kamant vhoddloso bhar ghetlo. Sumanachea sumanak piddestank Saib vhortalo, vedi-sevokank mis ajudar korunk ikmotin ani pottiddken toiar kortalo. Bore-bore tiatr toiar kortalo. Taka songit ietalem. Solfam vachunk zanna aslo. Tannem amchea bhurgeank chear vozamnim gaian korunk xikoilim. Cheddvank ani cheddeank nott-nottinchem kam xikoilem. Tache modhem ani mhoje modhem vhoddli ixttogot vostali. Hea pasot to Divchol soddun vetanam, hanvem lekh boroilo 'Mhozo Kur'. Azunui to Devachea molleant bes-borem kam korta dekhun hanv chodd khuxal. Voilo 'mhozo kur' lekh vachun, mhaka zaitea zannamnim potrancher ani porxim porbim dilim.

Hea uprant Pe Vivian ailo. Tannem iskolachem bes bore bhaxen kam kelo. Uprant to hea iskolacho mukhi xikovpi zalo. Atam to Loyola H School, Puneant, headmasteracho vaur korta. Osoch Pe Joe Palli vaurlo. Taka ani mhaka vhoddle ixttogotin bandhleat, MSc asun, taka xikovp khup sompem aslem. To mhojea dukhant ani sukhant bhag ghetalo. Azunui to mhozo vhoddlo ixtt. Porxim mhoji khobor gheunk ieta.

Pe Franklin de Souza ani hanv barabor ikra vorsam sumar jieleanv. Pe Franklin xistecho monis. Sogllem manddavollin chintunk ani manddunk Devan taka vhoddlem dennem dilam. Thoddem ulovpi, chodd korpi. Iskolant ami eka-mekank puraitaleanv, bhitorlem kam to kortalo, hanv monis-natim (good relations) vaddhoitalom. Kednam-kednam to mhojer taptalo ponn dusrea disa adlech bhaxen uloitalo. Amcho rag eke rati bhair tognaslo. Pe Franklinak orxem mog dakhounk gomonaslem. Tori

eka-eka vellar to khup monxall zaunk zanna aslo. Eke rati mhoj
dant foddtale. Taka dant foddtat mhonn gomtoch, te rati to e
udkachem kop ani ek aspro gheun mhojexim ailo. Aspro gheunch
adinch, he doiall kornnen hanv adinch fuddem boro zalom
Franklinak dubllea-dakhtteacho bhorpur mog aslo. To dubllea
bhurgeank apoun haddtalo, tancheo gorzo topastalo, tankan
adhar ditalo. Pe Franklinak Konknni ienasli, punn zhankun
zhankun, to ganvkar zalolo. Uprant to bore Konknni serman
sangtalo. Zaite pavttim to Divcholechea mollar borim-borin
ulovpam kortalo.

Padrim xivai, sogllea dhormachea mon'xeamnim Divcholchen
mhojem kam addaunk adhar dilo. Poile suater Smti Fatima
Furtado hinnem 1958 Septembrache poilersun tem 1974 merer
iskol voir kaddhunk ti mhoje bori vavurli. Bhurgeank iskolan
haddunk, git ani gaian, sport xikounk tollmolli. Tika hanv chod
ani chodd upkari. Osoch hanv Smt Maville Britto, Kum Juli
Fernandes, Estrela da Costa hankam upkari. Hannim soglleamnin
mhaka nirmoll mogan vengoilo. Tosoch Snri Cirilo de Souza, R
Thakur, Vinayak Takur, Vishnu Naik, Amruth Kansar, hannin
mhaka bhorpur mog dakhoilo. Vishnu Naik Gõycho amdar an
Amruth Kansar Delhicho khasdar zalo.

Mhozo vixvaxik mestir aslo. Tachem nanv Pedro Coelho. To adim
Tirakola xikoitalo. Thoincho lok tachi azun iad kaddhta. To zos
hanv boroitam titlo soddasodd solfam boroitalo ani vachtalo. Khup
sosnnik ani mon'xall, tapoilear tiddnaslo. Sosnnikaiecho monis
dekhunuch itlo toglo. Tea magir mhozo mest Matheus Fernandes
To mhoje bori ailo. Tannem mhozo poramors kelo. Hanv ghora ailea
xivai kednach jevinaslo. Tache lagim ozaramnim poixe dium-ietale
tantuntlo ek kaddhpak naslo. Tantunt aplo ghalpacho aslo.
Divchole astanam Fabrikachea ani Konfrarichea monxeamnim
zaito mhaka adhar dilo. Tantuntle mukhi Roque Fernandes,
Thomas Carvalho, Honorato Dias, Osoch mhaka Savoikaramnim
ani tanchea bhurgeamnim Vasant Naik, Dr Pundolica
Kandeaparkar hannim sohokar dilo. Oso Mokumudin ami dusrea
moir-fuddareamnim. Hea voizan morover mhozo mog kelo. To
fokannamnim mhaka sango: "Tujem popis borem na zait, ponn
tujem kalliz sodanch ekdom borem asa." Dr Kandeaparkar hanv
mogacho monis mhonn sangunk sodhtalo. Morche adim, amchea

atriark Saibak bhettunk gelo tednam tannem taka mhoji boro hobor pondra minut tori sangli. Oxench Igorjechea bhattant bank andhunk bunhad ghaltale tednam, dusreo vostu koddek ovorun, Dr Kandeaparkaran dha minteo tori mhoji tokhnnai keli.)r Pundolic Kandeaparkarak zaitea karonnank lagon hanv chodd ni chodd upkari. Osoch Dattaram Donddak. Xanti tanchea tmeank.

Kai vhoddilamnim mhaka uttejon ani buzvonn dili. Pe Carlos de Ielo haka hanv ghoddie-ghoddie mhaka Divcholcho kaddh-kaddh nhonnttalom. Purtugez Jezuit mhaka choddxe somzonasle. To nhaka sango: "Anink tum mhaka kaddh-kaddh mhonn angonaka. Hem Jezuk manchem na." Khorem mhonnllear nan'chem naslem. Jem hanvem Divchole kelam tem korunk avchonaslom. Pe Ireneu Lobo zaite pavttim Divchole mhaka bhett liunk ietalo. To mhaka sango: *"qui confidit, in Domino non festinet*)evacher patieta tannem dhanvchem nhoi." Khorem raunk ani lhanvunk vell asa. Toch Ireneu mhaka mhonnunk xikoi: *"Lord I elieve in you, I hope in you, I trust in you." "Qui confidet in Domino on minorabitur* – zo Devacher patieta to dakhtto zauncho na — em-i-bi Ireneu sangtalo.

Pe Charles Gomes ho-i mhozo vhoddil aslo. To-i-bi mhaka ttejon ditalo. Hanvem taka omko-tomko padri sangati dhadd nhonn sanglem. Tannem mhaka budh dili: "Tum omkea-tomkea adrik magonaka, tuka dhaddtat to padri tum manun ghe. Tum agtai to padri, ek dis tujer add vetolo. Tednam to tuka naka hhonnttoloi." Khorem, oxem ghoddta. Dev dakhoita ti vatt hench otv borem. Dev dhaddta te monis chodd bore.

Pr Vincent de Souza hannem mhaka sanglem: "Pe Pereira tum hienaka, tum sadho monis (simple man) sadhea mon'xeank Dev akhta." Devan mhaka rakhla. Kednam-kednam monis vagh koxe ihaka khaunk ietale ponn mhojexim pavtoch, menddre koxe zaun hora portun vetale. Ek pavtti ami Vengurla poknikik geleanv. klem bhurgem buddtolem aslem. Konnak sangonastanam dkant pavlem. Buddtolem aslem. Eka tornattean taka kensank horun voir kaddhlem. Na zalear Divchole boball zatolo aslo. uddlem zalear, mhaka khatole asle. Devan mhaka rakhlo.

Otthra vorsam hanvem Divchole kaddhlim. Mhojea jivitant ek is ietalo. Tea disa hanv sogllim dukham visortalom, ani sukhant

lolltalom. To mhonnllear Agostachi 25 tarikh, mhozo vaddis. Te disa, hindu, kristanv, moir mhoninastanam mhaka bhettunl ietale, ani fulamnim mhaka bhortale. Fulamnim pantlle bhortale Sokallchea panch horancher poilo fon ietalo. Ratchea bar horancher nimnno ietalo. Kekancheo punjeo korit zalear, teo vo pattsak tenktoleo asleo. Soglli ganvchi firgoz, Osnoddkar, Tiekar Sankllekar misak hajir zatale. Povitr sonskarak salam kortale Bonderam gheun ubhe aștale.

Poilim-poilim vorsa nimitan, firgojecho lok tiatr kortalo. Os mhojea vorsacho poilo tiatr Kujira, Santa-Cruzchea Gonsalve hannem kelo. Uprant Smti Fatima Furtado, dusre xikovpi ar xikovpinneo ho somorombh iskolant addaitaleo. Hea disa han padriponnacho nihal kortalom. Itlem lok mhak korta, itlo mo dakhoita to mhojea padriponnak lagon mhonn hanv somzotalom ani sotmantalom. Atam-i lok mhaka denneamnim bhorta. Azunu mhoje xikpi mhaka bhett ditat. Kednach ritea hatamnim mhoje mureant ienant. Koslo-i tori *ek gift* dan, tannim haddchench.

Tis vorsam potthim jim lognam ani kazaram Divcholent zalean don-tin bhairaun, tancho mukhi iadnik hanvunch zalam Soglleancheo saudeo hanvench keleo. Saud korunk mhoje xikpeamnim mhaka poissun mottor korun apoun haddla. Atam oxench ghoddta. Konn ieklean saud ganvchea ieklea griosthea korchi mhonn suchna keli. Hanvem ti manio keli. Ponn na. Mhoje fregezamnim ani xikpeamnim oso zobab dilo: "Tumkam tumch saud ani tust korunk dusro zai, tor tumim hadda, mhaka mhoz vigar ani principal zai." Oxi hi mhoji saud korpachi chal ani ma moddonk na. Azunui oglli-unni hich chal asa. Azunui mhoje ix mhoji iad kaddhtat. Hanv tankam upkari.

Mhojea hatanchi-i hi kanni. Borovpachi. Borounk vel mellonaslo. Borovpachi sonvoi moddli mhonnttoch, toxich urta Oso hanv thoddem boroitalom. Atam hanv titlo boro nastalom Mhaka kakoi zaloli. Mhojem pott dukhtalem. Hanv mhojea ghor vochonaslom, ghorchim-ba mhaka choddxim polleunk ienaslim Mhoje oneik hanv borona mhonn konnem sanglem musta. T mhaka soddasodd mhaka polleunk aili. Orxem hanv familich samko pois ravlom. Pott dukhta pott dukhta mhonn mhojem duk visrunk, hanvem mhojea hatant ttaip-writer vo boddbodd ghetll ani boddboddunk laglom. Lekh boroilo. Te hanvem V Ixtta

haddle. Tednam Ixttacho sompadpi Pe Lactancio Almeida aslo. lanv *Onvllam* hi sankholl boroit ravlom. Dhaddtam titlem xhapun talem. Lok abru diun chitteo boroit ravlo. Ednam mhonnllear anvem Ixttar anink ek vibahg 'Tuzo Vichar' suru kelo. To azunui halu asa. Sadhe-sudhe bhaxen tiologi vo dhorm-xastr borounk aglom. Vichar iet ravle. Hanv zap diit ravlom. Divchole raun anvem don pustokam boroilim. *Onvllam* ani *Tuzo Vichar*. Onvllank Konknni Bhaxachea Monddalachem inam favlem. 'achea uprant hanv lekh ani pustokam boroituch ravlom. Vorsak k tori ek inam mhaka favtalem. Ponn inama khatir boroinaslom.

Ek dis mhojea ghorant ek tornnatto borovpi ailo. To mhoji budh heunk mhonn ailo. Tachem nanv **Pe Freddy da Costa.** To tednam attkam borounk laglolo. Tannem aplem borovp topasunk naglem. Tedna pasun amche modhem eki ghott ixttogot ruzli. Ti disandis vaddhot geli. Toslo ixtt mhojea jivitant anink eunk na. Amche modhem 35 vorsanchi forok asa. Tori ami zonvlle bhav koxe ieleanv. Barabor bhonvleanv, iekamekanchea dukhant ani sukhant amim bhag ghetla. David ani Jonathan osli amchi ixttogot. Divchole suru zali. Ti chaluch asa. Ti fulot asa. "Tum poilo, magir hanv' taka fokananmni sangtam.

Borovpi-borovpi mhonn mhojem nanv fanklem. Tem boreak poddlem. Swissak thaun Pe Felix Plattner Gõyam ailo. Tannem Divchole mhaka bhett dili. Pe Bras Faleiro hannem, to atam Jermanik sun ailolo, taka mhoji vhoddvik sangli. Hanv azunui tiologi, dev-xastr xiktam ani boroitam mhonn tannem Pe Plattnerak sanglem. To ojap zalo. Divcholchem Padr Vigarachem ghor pornnem zalolem. Xellien bhortalem. Hanvem Igorjechea mukhamoll bandhunk fuddarkar ghetlolo. Our Lady of Grace H School bandhlolem. Atam Padr Vigarachem ghor bandhchem urlolem. hanvem amchi goroz Pe Plattnerak sangli. Tannem mhonnllem: *"Tujea dhormxastrachea mogak lagon hanv tuka ek lakh rupoi bhasaitam."* To lakh mhaka tannem dilo. Toxench hanvem Divcholchea lokakoddle anink tis ozar rupoi komaile. Oxem mhojem dhoronn aslem. kitle-i bhaile poixe ailearui, ganvchea lokan ful na pakli diunkuch zai. Tankam tem ghor aplem disonk zai aslem. Oxem dislem. Jezuit bhair sorlea uprant tem Gõyche Arkidiosezichem zalem.

Oxem ghor-bandhpa khatir Divcholchea Kristi ani okristi lokan

aplim-i danam dilim. Divcholchea Vigarachem ghor ubhem zalen *Deo gratias!* Ednam mhonnllear mhaka Divchole otthra vorsa bhorlolim. Atam mhoji boldi zaunchi asa mhonn hanga th gaztalem. Divcholchea lokan don pavttim tori amchea Provinsiala Pe Vicente de Souza ḥankam ani Pe Pedro Aruupek amchea Ro Vhoddilak, mhaka Divcholecho kaddhum-nakat mhonn boroilen Pe Vicentin zap dili: "Tumim taka Divchole dovra ani thoinch tak mara." Pe Geralan Jezuitamnim dhaddta thõi vochonk zai, tac amkam dusrekodden goroz asa mhonn boroilem. Itlean lok xa zalo. Dev dakhoita ti vatt hanvem mhonnllem.

Pe Romualdo de Souza hannem hanvem Bagantlem ghor ughte korunk zai mhonn mhaka sanglem. Hanv khuxal zalom. Upra tannem mhaka Karwar vechem poddtolem mhonn kolloilen Mhojem kalliz Gõyam aslem. Borounk ani provochon koru Devan mhaka apovnnem dilolem. Oso hanv supurlea Sant Terezinhakodde mhaka Gõycho bhair dhaddum-naka mhon magonk laglom. Tinnem mhojem magnnem aikolem. Baga vechem mhojer formonn poddlem. Bagantlem ghor toiar zaunk n Mhaka Raiturche seminarint atmik Budhvont koso dhaddu sodhtale. Raiturche Reitoran hoikar dilo ponn kitem khoinchea gunvlem, mhaka Bagant vechem poddlem. Baga mhoje avddiche aslem. Zõi hanv poilo aslom thõi vetolom aslom. Oxem Bagant bhair sortanam hanvem Saibinnikodde maglolem.

Atam Bicholek vidai korpache dis ailole. Baffache bhurgeamnim adios korunk ek khell tharailo. Sogllea Divcholche lokan mhaka kamrant vhelo, thõi mhozo sotkar kelo. Rames Desai, odheokxan, Manohar Porob, Ravindra Fogueri a dusreamnim mhojem obhinondon kelem. Kristanv lok apli vid kortanam, justuch Puneant sun Amruth Kansar vokil zaun ail Vhoddlean roddun tannem aplea ani dusrea bhurgeanche nanvan mhaka argam oplim. Toxench Shri Roque Fernandesa aplem bhaxonn kelem. Dusreamnim-i.

Tache adim, Divcholchea hindu, kristanv ani mo tornatteamnim aplem mhaka send-off dilem. Ek sobhit ghoddi dilem. Ishwaruppa Murguddi, hea iskolache hajirentlea poile bhurgean ani izneran bhaxonn kelem ani argam oplim. Pe Mari Meyrelles hannem-i bi bhaxonn kelem. May 28, 1974 vors hanvem Divchol soddli. Hanv Monte de Guirinchea Dongra

Fransiskan padrink retir diunk gelom. Mhaka adios korunk mhojea mogachi xikovpinn, Julie Fernandes, xikpim Cesar Miranda, Anette Araujo, Milena ani Helena Rodrigues cholun Monte-de-Guirim voîr tonkxer pavlim. Mhojean tankam choddxem diunk zainaslem. Chaiechem kop diun ghora dhaddlim. Ponn Bagantlea ghoracho vhoddil zatoch, tankam khup khaunk, ani jeunk diunk mhaka favlem.

Divchole mhojea kallzantli fasunk zainasli. Azunui zaina. Zaite mhoine mhojea monant khelltali. Thõi hanvem zaito mog ghetlo, mog dilo, mogachem xhar rochlem. Divchole astanam, mhojim bhaxonam suru kortanam, ani sompoitanam 'poilo mog, dusro mog, tisro mog' mhonnit ravtalom. Divchole mhaka mogachem xhar aslem, atam-i toxem. Thõi hanvem chodd mog ghetlo, thoddem dukh soslem. Oso ek vhoddlo ovesvor somplo.

BAGA

oile pavttim Baga soddun vetanam, hanvem Fatima Saibinniche protime ſuddem rozar kelolem: "Saibinn-Mai, mhaka porto Bagant hadd." Tori Bagantlem ghor toiar zalem na. Pe Romualdo de Souza ani Pe Braz Faleiro tem novean toiar kortale Azun korchem zaitem aslem. Hanvem Pilarchea padrink retir dilo Moddganv Holy Spirit igorjent noven dilem. Uprant hanvem Benglur vechem kelem. Divchol visrunk khup avghodd zatalem. T ghoddie-ghoddie mhojea monant ietali. Iskolantlim bhurgim xikovpi ani xikovpinneo, mhozo lok, aitarachem mis, lokacho mo ani apurbai monantli vochonasli. Divcholcho ughddas mhaka khatalo. Tea ganvcho ganvkar koso hanv zalolom. Pe Nicholau Pereirache sangnne pormannem hanv *"the uncrowned king o Bicholim"* zalolom. Kitem-i sang, kitem-i mag, mhojem utrar zatalem. Telefonan konnakodde kitem-i maglem, utor sokla poddonaslem. Ponn atam hanv paktte katorlolem suknnem koxem zalolem. Thodde dis hanvem Bengllur Redemptorist Povitr Atmeache igorjent kaddhle. Kednam-i *Agricultural College* - hantuntli mhoji bhachi mhaka bhettunk ietali.

Redemptorist bhav mhoji bore bhaxen kallji ghetale. Ponn jezuitanchem ghor tem Jezuitanchem ghor. Jezuit sobha, mhojem varem ani vatavaronn. Pierre Teichard du Chardin haka ieka Belgian Generalan Jezuchi Sobha soddunk suchna keli, tedna tannem taka zap dili: "Jezuchi Sobha mhojem daivik vatavoronn - *Le milieu divin.*" Oxench Jezuchi sobha mhakai-i. Tantuntle soglle monis avoddtat tosle nhõi, tori tantunt ozramnim mogall ani monxall monis asat. Jezuitantlo paixtt monis sonvsarantlea oti boreantlea-on chodd boro. Oxem mhaka dista. Jezuche Sobhent pottbhor jeunk, khaunk, pangrunk asa, tantunt ami *at home* asanv. Tantunt ami zogoddtanv, kednam-i roddtanv ponn bore-i zatanv. Amchi Jezuit sobha mon'xeanchi sobha. Thõi monis ogunn ani unneponnam-i asat ponn choddxe gunn asat. Redemptoristank Dev borem korum mhonnun hanv St Joseph's College, Benglur ailom. Thõi mhoje baraborche adle novxis sangati aslole. Chodd xe Mungllurche Jezuit. Konknni bhaxen amkam bandhleat. Hea xivai atanche Mungllurkar adle Gõykar. Tanchem

ševonn-khann amcheach jevnna sarkelem. Tankam-i nusteachi odd. Zoxe Mumoiche Gõykar asat, toxech Mungllurche Gõykar asat.

Bengllurchea Jezuit bhavam modhem hanvem ek sogllo mhoino kaddhlo. Thoinch mhozo retir kelo. Ho mhozo retir chintest ani dukhest zalo. Amchea vhoddilamnim *honrad Gõykar* koso mhaka Divcholcho bhair sorunk dilo na. Tem mhaka khatalem. Tem mhaka dukhin bhortalem. Orxem zo jivitacho ovesvor hanvem Divchole boroilo to boroch zhogzhoglo. Tacho azun meren porza ani padri ughddas kaddhtat. Purtugezin eki mhonn'nni asa: "*As tristezas não pagam dúvidas*. Chinta rinn farik korina. Tor sogllem visrunk ani fuddlem jivit tannunk hanvem atam nichev kelo. Azun meren hanv chukoinastanam, V Ixttak mhojim borovpam dhaddtalom. Tim hanv dhaddit ravlom. *Bobby* cholchitrar ek dhaddlem. Dublleam lagim poixe na, mog asa – Rajuche avoin taka zolm dilo, ponn mog dilo na. Mogachi kanni Bobbychi kanni, mog na tedna bhurgim uchamboll zatat, ghor sanddtat, hippie zaunk pavtat. Hem mhojem borovp lokak borench avoddlem. V Ixttacher mhaka vakhannun zaitim potram ietalim, tim mhozo sorgest ixtt, Lactancio Almeida neamit xhaptalo. Tim tachean xhapinastanam dovorum ietalim. Vhoddlea kallzacho zaun aslo mhozo ixtt. V Ixttak lagon hanv ek borovpi zalom mhonnum ieta. Toxench hanv *Uzvadd* disalleak boroitalom Disallem asun thõi rokddea rokddem borounk sond melltali. Shri Evagrio Jorge pavna fuddem mhojim likhnnam xhaptalo. Poili suat mhaka ditalo. Sobhemazar mhoji tokhnnai kortalo. Mhaka bailo lagonant, duddu lagonant, vaur lagta mhonn boddai martalo.

Benglur hanv suttiek mhonn gelolom. Saibachem exposisanv zaunchem aslem. Tea pasot mhojea monant Saibachem jivit borounk ailem. Hanvem Bengllurchea Jezuit padrinchea gronthaloiantlim pustokam ghetlim ani dakhttemxem ek jivit boroilem. Tin ozar proteo xhapleo. Teo tin mhoineam bhitor sompleo. Atam-i ek boroilear khoptolem. Hea mhojea pustokak Kola Akademichem inam favlem. Eklo kristanv monis hea mhojea pustokak inam diunk fattim sortalo ponn iek promannik hindu bhav taka puroskar diunk fuddem sorlo. Eunchem inam mhaka ailench.

Bengllur Sacred Heart Igorz asa. Te Igorjent inglez sermanv

sangunk ani mis bhettounk mhaka nemtale. Mhozo sermanv-ha hanv bore bhaxen toiar kortalom. Onollki monis mhaka hat iunk ietale. Mhoji kanni jibechi kanni. Hanv boro ulovpi mhonn moiem nanv rakhpacho mhaka kaido aslo. Oso hanv Bengllur, Bganv, Gōyam bore bhaxen mhoje sermanv toiar kortalom. Bori toia boro sermanv. Atam-i zantte piraierui kortam.

Bengllur zōi Gōykar asat thōi tankam bhett ditalom. Oxi hanvem Girvoddchea Lamartina Zuzarte padri-bhavak bhett dili. Oxich hanvem St Joseph's iskolantlea sports master Menezes iachi ixttogot zoddli. Oxi amchi dogainchi ixttogot tizli ani tigli. Shri Menezes mhaka Gōyche ag-gaddient ghalunk ailo. Ek moino somplea uprant, hanv Gōyche vattek laglom. Korchem ani addaunchem zaitem aslem.

Bagantlem ghor azunui toiar zaunk na. Hanv Saibachea Gyam. Fr George de Sá hachexim, ravunk gelom. Fr Georgichi mokallai Gōyant soglleank tthavi. Tannem mhaka bore bhaxen petlo. Gōyant dispottea misar don utram sangunk sond mellali. Kednam-i aitarachem misui bhettounk gavtalem. Gōyanthanv pavlam mhonn khobor nasun mhaka iloso visov gheunk gviem. Kormole Mother Theresicho madreo asleo. Thōi mhoje firgojatiem ani Divcholchem ek bhurgem madr zaun aslem. Tache ostingim madrink tridin diunk mhaka vhoullik aili. To tridin hanvem vhoddle hurben dilo. Tori hanv Mother Thereziche madrink sangtalom: "Tumche motherik bhettunk bhietam, kitak ti bhagevont, hanv patki." Oxench kitem Juanv Paul II Madr Trezik sangtalo: "Hanv Pap-Saib, tori tum vhoddli." Zo monis bhagevont ani monis-mogi toch vorto. Osli eki amchi Mother Thereza Azun tika hanvem kednanch hat diunk na. Lagsarsun polleunk a.

Agostache 25ver 1974t, soglle mhoje xikovpi ani xikovpinneo Bom Jezuchea konventant mhaka vorsachim porbim diunkuilim. Tannim khup khaunk haddlem. Hanvem-i bi thoddem ilem. Mhoje iskolantle poile teacherin, Shrimati Fatima Furtado hinem misalasarkelo vhoddlo cake haddlo. Pe Georgin vhoddlo biskutacho dhobo foddlo: Sangpachem itlench, konnachem-i kitem-i jellot zalear, konnui tuka salam korta, na zalear 'kam zalem, voimelo' mhonntta. Osle nasle Divcholche mhoje xikovpi ani xikpi. Tancho mog niz ani khoro.

Az mhaka Divchol soddlear pondra vorsam bhortat. Mhoje

Bicholeche xikovpi, xikovpinneo ani xikpi chukoinastanam Agostache 25ver, mhojea vaddh-disa eit aileat. Mhojem tankam kai mellonaslem. Hanv tankam kāi choddxem dinaslom. Te mhaka ditale. Tannim ho nirontor, apleponn naslolo mhaka niz mog dakhoila.

1974t, Setembrache poiler, hanvem Pornnem Gõy soddlem ani Bagant ailom. Azun voilem ghor toiar zaunk na. Retirachea ghora sokla amchem dakhttemxem vila aslem. Tantunt hanvem pennem kelem. Mhoje bori amcho adlo sevok, Pe Ireneu Lobachea kallavoilo, Nicholas Fernandes aslo. To mhaka sangat kortalo. Randtalo. Sogllem borem choltalem ponn ek lofddo aslo.

Jea ghorant hanv ravtalom tem mekllem aslem, ponn sobhonvtonnchem bhatt ani madd dusreachea, sezareachea hatant aslem. Mhojea dolleam mukhar, ani mhojea bhattant narl poddtale ponn te mhaka khaunk mellonasale. Amchea sezareache sangnne pormannem bhatt tachem zaun aslem. Pe Ireneu Lobo hannem taka tem dilolem. Jezuche Sobhechem bhatt Pe Irenevachean taka diunk zainaslem mhonnllear, to mhaka aiz ditam, faleam ditam mhonn sangtalo. Amchem asa tem amkam melloun gheunk, Pe Romualdo de Souza ani Pe Bras Faleiro, hannim pulisek sanglem. Pe Brazan bhienastanam amchem bhatt pall'lem, amchem tem amkam gavlem. Zo monis amkam bhenkddaitalo atam thondd poddlo, magir amcho ixtt zalo. Mon'xean niti khatir zogddonk zai ponn niti•mell'lea uprant kallzant rag dovorunk favona.

Voilem ghor toiar zaunk na dekhun, hanv zõi-mhõi sermanv sangit ani retir diit ravlom. Karwar, Mungllur, Gõyam ani Damanv retir diunk pavlom. Karwarchea Gõykar padrimnim mhaka retir diunk apoilo ani vhoddlea mogan ani apurbaien ghetlo, mhojim bhaxonnam mogan, ani apurbaien aikolim, ani nustean jevoilo. Thoinchea vigar jeralan Pe Quintino Alvaresan mhaka vhoullik diloli.

Atam hanv nusteachea ganvant Bagant ravtalom. Bhurgo pasun, hanv nustem marpi ani khavpi aslom. Bagant hanvem nustem khalam tem eke vollin manddlem zalear, tem mhojea ganv-ghora Sirle pavtolem aslem. Thoddem nustem vikhtem ghetaleanv, thoddem funkott moga khatir ietalem. Nusteachi fatodd zatali. *Deus cufus providentia sua dispositione numquam fallitur*, Dev aple

manddavollin kednanch chukona. Nustem zai tankam nuster dita, oso To chukona. Ek dis lokhot-lokhot hanv Karwarsun ratch att horancher ghora portun ailolom. Sokoilea ghorant mhaka e Irlandez tornatto ravtalo. To adim ek xikovpi aslo. To aple ghorantlo bhair sorlear, bara vorsam zalolim. Kam na, Dev na dhorm na. Oso osontóxi ani tollmollit tachean raunk zainaslem. T dimbier poddlo. Aplem kumsar kelem. Apunn hem hippinchem jiv sanddta mhonn tannem sanglem. Irlandak portolo. Novea xikounk laglo. Atam to khuxalbhorit jieta. Kumsar mon'xeak kho sovostkai dita.

Hanv Bagant ieunche adim amchea sokoilea ghorant ek pakl ani paklinn ravtali. Tannim mhojea chakrachea Nicola Fernandesachea monant eki kanni ghaloli. Donparam, bar horancher, disacho ek dhovea kensancho monis bhattantlea bhonvtalo. Konn zait to? Hea xivai Niclu nhidun astanam, ratche bara horancher, konn ieun ratcho darar martalo. Mhaka ma utthainaslo. Gurka-i zo voilem amchem ghor rakhtalo tenc sangtalo. Mhojea monant devcharanchi ani bhutanchi kann bhorli.

Ek dis Niklu ratchea dha horancher ghorantlo nanch zalo. Han eklock-eklo eksuro urlom. Bhailean kallok-kitt zalolem. Gim-gi zatalem. Mhojea kallzant bhirant aili. Nikluchi kanni mhoje monant khelltali. Itlea mhonnosor, sus-sus korun hanvem uzvea boball aikolo. Hanvem ang kaddhlem Uzvean pollelem. Kãi naslen Anik eke pavtti sus-sus zalem. Hanvem dhavean pollelem. Han bhielom. Dhavean pollelem kãi naslem. Dolle ughte kele. Te **Hot Baia do Sol** he dixen laile. Devchar nasle. Hotelantle sevo sodacheo botleo foddtale. Sus-sus zatalem tem sodacho fenno asl hanv devchar mhonn somzotalom. Devchar na hanv mhonninan ponn choddxe devchar amchim monantlim rochpam. Sogller devchar mhonnttat tancherui devchar khuxal, nanch mhonntta tancherui sontoxi. Jivitant, ani chintpant somtol asunk zai.

Mhaka Bagantlem ghor ughtem korunk dhaddlolo. Tem oxer ughtem korum-ietalem. Ghor retirank ani retir kortolean dovorum ietalem. Retir nant tednam hanv loka lagim sobond ar natim nastanam urtolom aslom. Oxem hanvem sokoilea ghorar dakhttemxem kopel ughtem kelem. Thõi dispottem mis zatalen Tem azun chaluch asa. Aitarak jednam hanv Bagant astalon

ednam hanv sokoilea ghorache galerint mis bhettounk laglom. Altoddcho ani poltoddcho lok aitarachea misak Retirachea ghorant eunk laglo. Poilim mis sokla zatalem, uprant voilea ghorant. Devachea utrachi bhuk mhonnttat ti khori. Khupso lok Bagant boro sermanv aikunk ietalo. Orxim tankam kopelam tenkun aslim. Tankam sermanv lambh zalo mhonn naslo. Khoinchea-i kopelant sermanv sangunk gelom zalear, hanv Padr Kopelanva ani vigara lagim kitlo vell sermanv sangcho gai vichartam. Tanche sangnne pormannem, hanv mhozo sermanvacho vell tharaitam. Choddso lok mhaka tuka zait titlol sermanv sang mhonntta. Oxem Sangear ani Karwar sermanv jitlo lamb titlo boro. Sangecho nagarpoti Miguelinho da Costa "tuka zai tedo" sermanv sang mhonnttalo. Dispottim saibinchea sermanvank ietalo. Hanv mhaka zai titlo sermanv sanginam, ponn lokak zai titloch sangtam. Novenank ani porbek pondra min'teo, lokak zai zalear anik panch minteo.

Ek dis hanvem mhoji khattli-pottli ghetli ani hanv voilea Retirachea ghorant choddlom. Ednam mhonnllear mhojê borobor dog sangati asle. Ek Pe Patrick de Melo ani Brodar Marshall. Ho brodar ghoracho poramors kortalo. Ghor toiar zaum meren mhoje sermanv sangit ravlom. Boroit ani vachit ani magnnem korit ravlom. Bagantlem ghor toiar korunk atam Bro Eric da Silva ailolo. Mhojem kam suru korche adim Bagantlea ghoracho itias sanglear boro.

Zõi az Bagantlem Retirachem ghor asa thõi dongurlechea mathear ek khuris aslolo. Thõi Prof Egypsi de Souza, bhurgeank gheun, mangnnim korunk ietalo. Ladin ani magnnim zatoch, bhurgeank chonne ani mittai khaunk ditalo. To Pe Adrian de Tellieracho vhoddlo ixtt zaun aslo. Tannench voili suat Jezuitank funkott diloli. He suatechea dennea khatir tannim vis vorsam porean vorsak chovis misam bhettounchim aslim. Sokoili suat, ani sokoilem ghor Jezuitamnim vikhtem ghetlem. Bagantlem Retirachem ghor Pe Adrian de Tellier hannem bandhlem. Pe Ireneu Lobo hannem tem bandhunk, vaddhounk ani cholounk taka sogllo sohokar dilo. Pe Le Tellier ganvan Belgikacho. To Belgikak zolomolo, Gõyam Raibondchea ispottolant somplo. Tannem Madrasachem, Mungllurchem, Vandrenchem, Ranchichem, retiranchem ghor bandhunk zaite atte-vitte kaddhle. To ganv-ganvamnim poixe ekttaunk vetalo. Cholun mirsango, kande,

tandull punzaun haddtalo. Uprant vikhun tanche poixe zomoitalo Tannem aple bhacheche dotiche 75,000 rupoi Bagantlea Retirachea khorchak laile. Hi tachi bhachi Bond Karmelitanchea motthant rigli. Zalim sumar dha vorsam panch minteo amchea ghorak bhett diun geli. Bagant udok thoddem. Bāinchem udok rokddem sukta. Pe Lė Tellier udok parkhunk hatant vhoddlem ghoddial gheun bhonvtalo. Zaitea lokak udok khōi poddtolem tem topasun ditalo. Kuznank tenkun asa ti bāi marunk ekdom kotthin zalem. Panvdde martat title zomnir poddtale. Tednam Pe Le Tellieran soglli rat Povitr Sonskarachem bhozonn kelem. Dusrea disa bāi marunk laili, panvdde dhorle ani favo titlem udok poddlem. Vhoddlea bhavartacho ani bhorvanxeacho monis aslo Pe Le Tellier.

Retirachea ghorant zaite padri ani Jezuit brodar kam korun geleat. Tantuntlo mukhe Pe Ireneu Lobo, Pe Bras Faleiro, Pe Walter Mathias, Pe Fortunato Coutinho, Pe João Batista da Costa, Pe Santa Rita Vas, Pe Arthur Fernandes, Pe Albino de Sa, Pe George de Sa, Brodar Marshall, Eric da Silva, Rosario, Albert Soares, Venancio Carvalho, hannim ap-aplem kam kelem. Ghor sambhallunk ani sudraunk bore ani motte tras kaddhle.

Ghor nove bandhavollir ghalunk vhoddloso bhag Pe Romualdo de Souza, Pe Bras Faleiro ani Pe Arnaut Pinto hankam favta. Pe Ireneu Lobo somptoch, eklea Shri Costan sogllem Retirachem ghor aplea tabeant ghetlem. Ghoracho dhoni koso jietalo. Retirachem ghor Ponnjechea Jezuitanchea ghora khalim aslem. Tea pasot Pe Arnaut Pintacher choddxi zobabdari poddtali. Pe Romualdan, taka Gōycho ani Retirachea ghoracho chodd mog aslo, Pe Braz Faleirachea hatant retirachem ghor ghalem. Hea niminnean sogllo bhar aplea khandar ghetlo. Sezarchea ramponnkar bhavancho adhar gheun, tannem sogllea hippink ghorantle bhair ghale. Hea hippminim ieka Costachea sohokaran amchea ghorachi pos ghetloli. Zaito vell Jezuitank tras dilea uprant, apli xempddi bhair ghalun, ho Costa nanch zalo. Ghor meklem zalem. Hea vaura khatir hem ghor suru kelolem teach kama khatir tem novean sthapunk hanv Divchol soddun ailolom. Dezembrache 3rer 1952 hea ghorant poilo retir zalo. To retir Belganvchea lokak Pe Animananda Alvahi hannem dilo. Uprant katolk mhenotichea lokak, ani diocesani padrinkui, ani dusrea lokakui retir zatale. Pe Irenevachea ani Pe Le Tellierachea mornna uprant te bond poddle.

lippiminim-i ghorachi pos ghetloli. Retir korpachi ani divpachi conyoi bond zaloli.

Retirachem ghor bond urtoch, retirui bond urlole. Ednam mhonnllear Pe Patrick de Melo Amerikek gelolo. Bro Eric aslolo. Tachea uprant Pe Soares ailolo. Te sogllem ghorachem ani Jevnnachem kam polletale. He baptint mhaka kallji korchi nasli. Retirachem kam koxem suru korchem tem hanv nokllo aslom. Ek pavtti bond poddloli vost jivi korunk avghodd.

Vochon Koinguttchea vigarak Pe Sequeirak bhettlom. Pavsant amche ramponnkar-bhav rikame astat. Tankam apoun haddun don disancho retir dium-ia mhonn hanvem taka pottoilem. Hea xivai Vadlantlea Miguel Carvalho, Peter Carvalho ani Joseph Carvalho hanchi ixttogot zoddli. Minguelak gheun hanv ghora-ghoramnim lokak bhettlom. Sogllea ramponnkarank bhett dili. Tankam hanvem retirak apoile. Tannim mhaka soglle *hogekar*, ramponnkar, ekttãi zatat tea disa apoilo. Oso hanv Padr Vigarak gheun hogekaranche khomptent guslom. Tankam retirachem bhaxonn sanglem.

Oxe Bagant Retirachea ghorant S Fransisk Hogekar, St Anthony Hogekar, Fatima Hogekar, ani dusre-i aile. Te vhoddlea utsavan retirak ietale. Jevnnak ani khannak tankam khãi unnem nastalem. Tanchech sangnne pormannem Retirachea ghorantlem jevonn ghorchea-on borem zatalem. Tonddak launk borem astalem. Ednam mhonnllear amche modhem Sankvallcheo madreo ailoleo. Teo amkam Gõychem ani ghorchem jevonn ditaleo. Xiklolea mon'xeank retir diunk sompem zata zalear, oxikxit mon'xeank retir diunk ovghodd zatalem. Disak sov tori sermanv diunk poddtale. Tea xivai mis, povitr hor, kumsaram, kednam-i ek xikxit ramponnkar bhav atmik vachop kortalo. Dis somplo mhonnttoch hanv samko tokhtalom. Kednam-kednam uloun mhozo tallo poddtalo. Tori Devan mhaka bori bholaiki diloli. He kharvi-bhav mhozo bhorpur mog kortale. Kednam-i nustem-i bi dhaddtale. Setembrache 3rer, 1988 meren hantuntlea hoggekaramnim aplo vorsacho retir kelo. Tanchea fuddareak, Caetano Fernandesak, vhoddlo man favo. Sam Fransisk hoggekarank gheun to vorsa-vorsa retirak ietalo.

Oxi amim dadleanchi seva keli zalear, tanchea bhurgeanchi korchi asli. Tanche ostoreanchi-i. Amim-i bhurgeanchi-i kallji

ghetaleanv. Maddekaram, Bagkaram ani Vadollkara: Umtavaddo-karam vorsa-vorsak retirak ietalim. Oxen chukoinastanam, vorsachea-vorsak Siddonkaram reitrak ietali. Hanv Bagantlo bhair sorum meren tim retirak ailim. Zai zannanchea lognnachea somorombhak tanche magne pormannem hanvuch vetalom. Vaddlantlem bhurgem Meea Fernandes hannem 1988t logn zaum meren, aplea vaddeanta bhurgeank ani zantteank retirak haddlim. Oxench Pedrina Fernandes aplea ganvantlea bhurgeank retirak haddtalei. Toxench Isabel Fernandes. Oxinch zaitim zonnam. Tankm soglleank hanv upkari. Toxench Annunchea Deodita Fernandes hika.

Legianvachim bhurgim, Saxttichim, Bardeschim, soglla Gõychim Bagantlea ghoracho boroch faido kaddhtalim. Soge Konknnntle retir hanv ditalom. Goroz tednam hanv Pe Freddy da Costa, Pe Moreno de Souza hankam adhar diunk apoitalom.

Setembre sompo meren hanv Bagant ramponnkaranche ani Legianvache retir choloitalom. Uprant sisterink retir ditalom. Khupdam sistereo aplo retir korunk dusrea padrink apoitalo. Tednam mhaka ani Gõychea lokak faideachem zai. 'Retiracha ghorant padri asat tednam, hanv bhair retir diunk vetalom. Rikamo aslear, pustokam vachtalom ani pustokam boroitalom. Sovisantlim vis pustokam Bagant boroilim. Ozramnim lekh boroe. Lokachim ghorannim aikolim. Otmeak ilaz dilo. Tancho budhvont zalom.

Mhaka Gõychea diosezani padrincho bhorpur mog aslo. As. Choddxe amche padri mhaka aple firgozamnim misanvan, novenam porghottunk apoitale. Sermanv sangunk apoitale. Mhaa mogan revddaitale. To mog farik korunk, eki *holyday* ani *holiday* amchea padrink diunk tankam panch disancho retir palluk apoitalom. Poilim panch vorsam ho retir hanvuch ditalom. Uprant Pe Arnaut Pinto ani hanv ho retir ditaleanv. Uprant Gõychea ani Gõybhailea laik Jezuitank retir diunk apoitalom. He amche padri bhav vhoddle khoxen Bagant retir korunk ietale. Sokoilea dorin udok nhanvtale. Monim vetale ani ietale. Tanche lagim hanv mon sambhallunk magtalom. Hi mhoji magnni te borê bhaxen kannu dhortale. Konnak kednam-i ulounk tallni aili zalear, durga bhir vochun ulounk suchoitalom. Oxem ghorant moun vostalem.

Vorosbhor Jezuit bhav, Gõyche ani Gõybhaile, ap-aplo retir agant kortale. Tornatte Jezuit bhav ani makhnni ghevpi poile adri mhaka retir diunk vinchun kaddhtale. Xikun-xikun, ankun-zhankun hanv ganvkar zalolom. Retir diunk ani sermanv ngunk ednam mhaka ek dusrem soimb zalolem. Monis-xastr sychology) xiklom. Atmitaiechim pustokam vachlim. Vachun achun xhanno zalom.

Mhojeach atmik jivitache nodren hanv Bagant khotkhotean elom. Dusreank bhagevont korunk zonn eklean bhagevont zaunk i. Mhojem mis hanv xitaben bhettoitalom. Padri mellta tednam amanak ek pavtti pap-ucharnnem kortalom. Ghorant padri na lear, hanv Ponnje vetalom. Kednam-i mhaka mhojem kumsar ikunk padri dhadd mhonn Devakodde magtalom. Konn na konn avun sortalo. Ami kallzan nitoll tednam monantlim chintnam anvtat tonddantlean utram ghosghostat. Mon'xeanchim kallzam odoltat.

Ek dis Gõycho Arsebisp, D Raul Gonsalves, ani hanv Bagant osun asleanv. Uloita astanach ekli bail fuddem sorli. Tinnem hozo ek sermanv dekhor zanna mhonnllem: "Tor sang ge mhozo ermanv," hanvem tika xiddkaili. Tinnem sermanv oso sanglo: Mori mhojem sundorem, mhojem mogrem, mhojem fantem." Mori hojem sundorem, ticho hanv mog kortam. Mogrem tichi dekh hetam. Fantem, tichea uzvaddan hanv choltam. *Illuminatrix luminata* uzvaddailoli uzvaddavpinn ti. Oso tika Bhagevont homas Aquinas ulo martalo. Oso ticho hanv mog korit ailam, oso anv kortam. Ticho mog kelear hanv nirmoll zatam, ticho ugddas elear, hanv xant zatam, tichi apurbai kelear hanv ankvar ravtam.

Bhagevont Josecho-i hanv mog kortam. Taka ulo martam. Tache ermanv bore bhaxen toiar kortam. Retirachea ghora khatir ani etir cholounk amkam poixeanchi goroz asli. Gorzank paunk hagevont Josech boro. Mhojim pustokam xhapunk mhaka uddvanchi goroz asli. Ek pavtti hanvem bhagevont Josekodde dha zar rupoi magle. Tannem mhaka dha ozar nhoi, mhaka ikra ozar upoi dile. Osoch to mhaka ozar pavttim pavla. Tosoch hanv mhojea evdutak, S Fransisk Xavierak, Sant Inas de Loyolak, Sant Antonik ni supurlea Theresak ulo marit ailam. Tinnem padrink adhar iunk bhasavnni keloli. Tinnem sodanch adhar dila. Tosoch S ransisk Xavieran dila Bhonvtam-chotanam hanv tanchekodde

uloitam. Bhonvdder astanam, soglle bhonvddi ek dhean a magnnem kortam. *Contemplative in action and active i contemplation*, kornnent dheani ani dheanant kornnevont, to palltam.

Ek dis Bichole astanam, Konknni xikunk mhonn Mungllurch ek Jezuit Pe Harry Pereira ailolo. Tannem mhaka sanglem: "Tu ani Pe Vicente Costa dogui bore sermanv sangtat. Ponn tum tu dolle dhamptai ani tuzo sermanv ibaddtai. Pe Vicente aple do ughte korun sermanv sangta." Sangpachem itlench, azun mhojea angantlo ostoreancho bhoi vochunk naslo. Zo mon ostoreank bhietalo, tannem ostoream modhem 12 vorsam dol ughte korun sarchim poddlim.

Pe Romualdo de Souzan Retirachem ghor Sankvallech madrinchea hatant ghalunk evjilem. Hi evzonn mhaka a dusreank avoddli. Jevnnacho ani khannacho vevhar ti choloitolim aslim ani atmik ani retirancho vaur ghoracho Jezu Zallvonndar choloitolo aslo. Nimnnem utor tachem zaunchea aslem. Oxeo amche modhem Sankvallecheo madreo pavleo. Ha mhozo bhieun-bhieun dis kaddhtalom. Ek dis Sister Justa Fremi mhojexim aili. Tinnem mhaka sanglem: "Fadar, tum konna bhietai? Ami tujim natram zain." Natram ani bhitram mhak somzonaslim. Tinnench mhaka jivitachi borixi somzonni di Lingachi bhirant kaddhunk sohokar dilo. Ednam mhonnllear Joh Powellachim monis-xastrik pustokam vachun hanv kir zalolo Mhojem jivit mhojea hatant gheunk xiklolom. Zaite pavtti iskruplamnim bhortalom. Eke sobhit ostorek pollet zalear, han bhirantin kollkolltalom, na zalear mhojea pāiancheo mas-pes (muscles) thann zataleo. He bhirantik hanvuch budh xikoitalo Oxem hanvem chintlem. Sokallim utthlo mhonnttoch han mhakach sangtalom: "Ostoreo mhojea sontosachim sadhna nhoi. Teo Devan rochleat. Aple mhoime ani seve khatir Deva tankam rochlea. Madreo Devachim sevikam. Tankam dadlean patkant ghalunk rochunk nant." Oso mhonnit-mhonnint hanv e somtolit ani bhoiavinno Jezuit padri zalom. Hem itlem han Sankvallche madrink kherit bhaxen, Sister Fremiot hika dev Soglle Sankvalleche sisterink sobar karonnank lagon devo a upkari. Kheritponnim Sister Neves, Sister Blaise ani Sister Brigid hankam. Tannim mhozo boro poramors kelo. Mhojea dukhant a

sukhant bhag ghetlo. Tanchekodde Devachi koxi pallunk ani magneancho monis zaunk xiklom. Tim kontam ani ghor nivoll divortalim. Pavnneank ani soireank khuxal dovortalim. Borim randtalim. Kednam-i borim hanstalim. 'Hansto bhagevont, dha bhagevont, roddto bhagevont, na bhagevont.' *Hospes venit, Christus venit,* pavnno ieta, Krist ieta hem totv ami xikloleanv. Kedea-i vellar, taka mogan gheuncho hi mhoji ani amche sisterinchi chal ani porompora zaloli. Ek-ek pavtti ami jevnna mezar boson astanam, konnui pavon sortalo. Tednam taka hanv sango: "Ie, bos, asa toxem amim jiaeum-ia." Mhoje kuartant konn ixtt aila zalear, amche sisterink mhojea hanxeavoilean gomtalem. Tednam teo tray-int ghalun ixttak chav dhaddtalim. Bagant choddunk ani denvunk ek vhoddlemxem pirajituch aslem. Konnakui ek udkachem vo chaiechem kop diunk doiall ani mogachi kornni. Ilexea chaiechea kopa vorvim mog, ani moipas vaddhtalo, borim natim ruztalim. Borim natim sonvsarant sorg rochtat. Hoi rochtat.

Oxech ami Natlam-rati ani Paskam-rati chav-kofi, ani cake ganvchea ani lagxilea lokak vantt'taleanv. Sonvsarant togunk sobhonvtim ixtt ani borim natim gorjechim. Divchole astanam, ozar hat cheapeak ani topiek pavtale. Te salam kortale. Good morning ani Good evening, Dev boro dis dium, Dev bori rat dium vatter ani ghorant gaztalim. Titlem nhoi zalear, Bagantui mogache salam sadtale. Zaite pavttim hanv monxeanchim tonddam ollkhotalom, ponn nanvam visortalom. Jem kitem S Boaventura mhonnttalo tem hanvui onhonvtalom: *Ubique circumdal me amor,* sorvoi vattamnim mog mhaka bhonvtonn marta: Devacho ani peleacho. Uzvean ani dhavean. Mog chinvtalom, ani sopnetalom.

Oxech zaite Evropev Bagant ietale. Amchem Bagantlem retirachem ghor Jermanank ekdomuch avoddtalem. Pe Joseph Ubelmesser, amcho ghoracho vhoddantlo vhoddlo boro dekhpi aslo. Retirachem ghor vikhtem gheun, Jerman padrim khatir ek vila korunk sodhtalo. Toxem ghoddlem na. Azun meren retir chaluch asat. Choltole. Hanv kheritponnim Pe Joseph Ubelmesserak ani Jerman ixttank upkari. Te Retirachm ghor aplench mhonn somzotale ani amkam torektorecho adhar ani sohokar ditale. Dev borem korum.

Baga hippinchem pennem. Te voir ieun mhaka bhett'tale. Ieke

rati, ratchea don horancher, eklo hippi ani hippinn bhettunk ailim
Hanv nhidun aslom. Tannim ghorachi kampinn vazoili. Gho
Jezuit tornatteamnim bhorlolem. Kampinn aikona fuddem te bhai
sorle ani hippim lagim kitem zai gai vicharlem. Tannim "amkan
sovostkai zai, sovostkai zai, amkam Fr Pereira zai," mhonnllem
"Faleam eait" mhonnttoch, tim lokot-lokot, "ami tumkam sovostka
diunk aileanv," mhonnit sokla denvlim. Amkam sovostkai koxin
ditlim aslim? Ganja ani marijuana khaun lal zall'lim.

Anink ek dis, hanv mhozo boddbodd (ttaip-writer) gheun lekl
boroitalom. Chottoch korun, eki lamb Jerman bail mhoje
kuartant bhitor sorli. Ordhikruti nhesloli. Hanv tornatto padr
zalolom zalear, uddki marun, bhion pollun vetolom aslom. Ponn
bosonuch ravlom. Tika chav-panni dili. Bosoili. Tichekodd
hanvem vicharlem:

"Age tum khoinchi?"

"Hanv Jermanachi."

"Tum kazari vo ankvar?"

"Hanv kazari, mhozo ghov Jermanak asa. Atam mhaka gheun
asa to mhozo ghov nhoi. Mhozo put mhoje bhoinniger asa," Povit
Puranantli kanni koxi hi!

"Ho tuka gheun bhonvta to tuka jeunk dita, poixe dita, nhesunk
dita?"

"To sogllem dita ponn to mhaka bhitorli surokxa, *inner security*
dina."

Khorem mhonnllear, bhitorli surokxa bhavarthan, lognachea
sonskarachean dium-ieta. Oxem tika hanvem pottoilem. Uprant t
mhaka anink bhettunk na. Zaitea vellan vankddem jivit soddun
meklli zali.

Anink ekdam mhojea voilea kuartant bosun astanam, hanv
vachit aslom. Tednam ek kaxttivalo hippi bhitor sorlolo. To mhoje
lagim *is this monastery?* ho motth, kai vicharunk laglo. Hanvem ho
mhonnllem, bhitor voch mhonnllem. To bhitor vetanam, to chor b
zait mhonn chintun, hanvui tache fatta-fatt gelom. To kaxttivalo
samko kopelant modhsar dimbier poddlolo. Rozar kortalo
Roddtalo. Magnnem sompun bhair sortanam, hanvem tachekodde
vicharlem: "Tum kiteak roddtaloi?" Tannem zap dili: "Mhaka
Bagant mhojea bhurgeponnailo Dev gavlo. Aiz kitlim vorsam zalim
mhaka kumsar na, Dev na. Dev hangasor mhaka gavla dekhun

hanv roddtalom." Oslem ek jivitantlem ghoddit eka padrik khoxal korta toslench. Kumsar ba zaun kaxttivalo ghora gelo. Uprant to mhaka janot nhesun, kaxtti soddun porto gavlo.

Bagant astanam, mhaka don pavttim ghor-dar sanddun, vilaitek vechem poddlem. Ek pavtti hanv **Arab Emirates** hangasor gelom. Dusre pavttim **Purtugalak** ani **Swisak.**

Dubai, Sharjah, Abu Dhabi, Jalmia hea ganvamnim mhojea Divcholentlea iskolantle bhurge asle. Toxech mhoje konknni vachpi ani aikupi asle. Stephens Po hea mhojea Divcholchea xikpean fuddakar ghetlo ani ixttancho sohokar zoddun tannem mhaka Natalanchea somoiar Sharjah vhelo. Thõi mhoje zaite ixtt asle. Ek poiso khorchinastanam mhaka Arbi ganvamnim vhelo ani pan duddu khorchinastanam porto pavoilo. Sharjah hanv Fransiskan padrinche Igorjent ravtalom. Mis bhettoitalom. Pakleanchem jevonn, ponn thõi ek Mungllurkar randpi aslo. To mhaka xit-koddhi ditalo. Ponn disandis mhaka mhoje ixtt jevnnak vhorunk ietale. Vhoddlim-vhoddlim kombiechim pernam ditale. Tim mhojean jirounk zainaslim. Ek dis hanvem Gõykaram khatir konknnint mis bhettoilem. Zaite Gõykar ani Mungllurkar hat diunk aile. Inglezin bhettoilolem mis ani sermanv soglleank avoddtalo. Karann Italian padrinchi bhas somzunk kotthin martali. Disandis konn na konn dennim haddtalo. Tim Indiek haddunk mat kotthin zatalem. Ozonn chodd, ani Mumoi vimantollar kor farik korunk poddtalo. Ponn mhaka funkea-sovai soddtale.

Janerache 1ler hanvem Abu Dhabi mis bettoilem. Hanv Konknni boroupi ani uloupi zaun, Gõykarank, Mungllurkarank, Karwarkarank bhettunk ailam mhonn hanvem sanglem. Mis zatoch hat chirddun-chirddun dukhle. Padr vigaran tea disachea kollect mhaka dilem. Anink ekdam mhaka mis bhettounk apoilo. Janerache poiler Katedralant mis Latin bhaxent zalem. Gavpi ani vazovpi sogllim Gõykaram aslim. Abu Dhabi mhoje vhoddle teg ixtt asle. Julio Silva, Martinho ani Anthony de Souza. Tannim mhaka mogan ani denneamnim bhorlo. Shri Lelis Grão ani Valpoicho Anton mhaka zõi-mhõi vhortale. Pondra dis sukhache ani chinta naslole pas zale. Hanvem Konknni lokachea ghorank bhett dili, bhaxonnam kelim. Ietanam, denneamnim ani poixeamnim bhoron ghora portolom. Retir diunk laglom.

Vorsachea vorsa hanv ramponnkar bhavank retir ditalom, nimnnea disa tanchem kumsar ani pap-ucharnnem aikun, Saib ghetlea uprant, hanv tankam ghora dhaddtalom. Ek dis ratchea nov horancher ek tornatto ramponnkar-bhav mhojea kuddant bhitor sorlo. Ratchea bara horancher to bhair sorun gelo. Amche modhem bhasabhas zatali. To aponn kumsar zainastanam ghora veta mhonn sangtalo. Karann to eke kazari bailechea mogan poddlolo. To tika soddunk toiar naslo. Taka hanvem somzailo. Ankvar cheddeak *second hand* kazari-bail sobhona. Tannem anvkar cheddvachea mogan poddchem ani khuxal jieunchem, hanvem mhonnllem. Tednam tannem mhaka pottoilem: "Fadar, mhojean te bailek soddunk zaunchem na. Amim dogaim zonnamnim Gōychea Saibachea pāiancher soput dila. Amim ekamekak sanddchenanv mhonn utor dilam." Hanvem taka zap dili: "Puta-rê mhojea, ho tuzo soput ani jurament fottaxi. Eke kazari bailechean tuka kazar zaunk utor diunk zaina. Tea utrak mol na. Tum atam tika sodd, hanvem (Pe Pereiran) tika soddunk sanglam mhonn kolloi. Az tum kumsar za, dukh dhor, dusrea ieka borea sobhavachea cheddvachea mogan podd." Oxem ghoddlem. Don mhoineamnim ho tornatto eka sobhit cheddvak gheun mhoje ſuddem ailo. Tednam tannem mhaka sanglem: "Fadar, hanv atam ekdom khuxal. Tin mhoine zale, hanv jevinaslom, ek unddi gillonaslom. Mhoje pole poddlole. Te atam ſull'leat. Hanv chodd chodd khuxal." Patok mon'xeak khuxal korina, monxeachi khoxealkai chorta. Ho mhozo onubhov. Tumcho-i zatlo.

Retirachea kamant gul'l astananch, Kunkolle loſdde choltale. Kunkolle konſrarik lagon zogddim pettlolim. Ganvkar onganvkarank aple mukhi konſrarint gheunk toiar nasle. Tannim eklea padricho sohokar gheun, Igorjechi pos ghetloli. Tannim *Independent Church of Cuncolim* mhonn igorjecher tokhtto marlolo. He bhaxen kaideaxir vigarachean ani kuranchea igorjent raunk zalem na. Tankam igorz sanddun bhair vechem poddlem. Koxê-i toren Igorz chalu dovorunk zai asli. Hea pasot Gōychea Arsebisp-Saiban D Raul Gonsalvesan ganvkaranchi konſrarri stogit keli. Soglle porjek mis bhettounk ani dusre sonskar diunk, Bambina H School vinchun kaddhlem. Kunkolle konnak dhaddcho-dhaddcho ho vichar zalo. Mhoje adim dog jezuit ieun gelole. Pe Arnaut Pinto ani Pe George de Sa. Kam korunk sovloteo mellona dekhun, ani

ganvkar aikunk toiar nasle dekhun, te ap-aplem kam korunk ap-aplea Jezuit ghoramnim portole. Purvile porompore pormannem, jezuit choddxe firgozamnim vaur korinant.

He pavttim mhojer far ailo. Hanv Devakodde zaite pavttim magon ailam: "*Lord use me, use me*, Saiba mhozo upeg kor, mhozo upeg kor." Devan mhaka mhojea utrak dhorlo, khottin suater mhaka dhaddlo.

Mhaka Bagantlea retirachea ghoracho chodd ani chodd mog. Mhoji jib sudoll, sermanv sangunk mhaka vhoddli khoxealkai bhogta. Hea xivai, Baga eksuri suat zaun, zaitem vachum-ietalem, boroum-ietalem. Tori Dev dakhoita ti vatt mhonnun, vhoddilanchea formonnak lagon Kunkolle vochunk fuddem sorlom. Hea xivai, mhojea vhoddilan, Pe Leslie Almeidan Kunkolle pondrach dis raunk poddtolem mhonn sanglolem. Magir Bagant portun ieunchem aslem.

Mhoji khattli-pottli ghetli, ani hanv Madrinchea konventank gelom. Hanv somzotalom, zo pod mhaka potram laitalim 'soglleanche ollkhicho' khoro mhonn sotmantalom. Ponn konnench aponn soglleanche ollkhicho mhonn sotmanum-noie. Onkollito koso hanv konventant riglom. Konn to sangtoch, Sister Rudolfan mhaka mhozo kuart dakhoilo. Dusrea disa ambea ponda mis zaunchem aslem. Khup lokak polletoch, mhaka tthanv ailo. Hanvem ek boroch sermanv uddoilo. Tachi khobor Moddgonvam ani mhojea ganv-ghora Sirle pavli. Itlea mhonnosor batism diunche ani lognnachi toiari korchi asli. Iekach disa mhaka tin mornnam haddchim poddlim. Hanvem tim, kallji korinastanam, haddlim. Ek dis Panzorkonnint ek mornn zalem. Moddem Dubaisun haddlolem. Ganvkaranchem moddem. Hanvem sokallim vochun meleleachea ghorak bhett dili. Porto Koventant ailom. Ikra horancher meleleacho put bhettunk ailo. Konfrad ghalun moddem vhorunk mhaka bondon korunk laglo. Patriark Saiban konfrari stogit keloli mhonnttoch tambddi op-muns ghalun moddem vhoronk bond kelolem. Hanvem tea tornatteak tambddi op-murs ghalinastanam moddem vhoronk maglem. Ponn to vhoddlean uloit aslo. Tambdde op-murxen mornn vhortoloch mhonn tannem mhaka benkddailo. Tannem mutt mhojer marche bodla, mezacher marli ani ghora gelo. Mornn padri nastanam zalem. *It pays to be strong*, oxem mhozo ixtt, mhoje-on dakhtto asunui, Pe Bras Faleiro sangtalo. Toxench eklo

ispanhi jezuit bhav sangtalo: *"O mundo é de Deus, Deus empresta-o aos valentes* – sonvsar Devacho ponn Dev to kalljidarank dita." Tea tornatteachem muttinchem zoit, mhojem otmeachem. Zaite pavtti hanv bhitorlean kollkolltalom, ponn bhailean kalljidar koso vagtalom. Devui aplem kam kortoleank sanddina. Kalljidarponn povitr atmeachem dennem. Tem to sogllea kristanvank, kherit bhaxen padrink dita. Kalljidarponn kurpa: *"courage is grace in emergency* – Kalljidarponn sonkottantli kurpa." Oxem hanvem mhojea jivitant onbhovlam. Mhaka pondra disank Kunkolle dhaddlo. Atam dedd mhoino zalolo.

Hanv pondra disank Kunkolle ailolom. Hea xivai mhojem Bagantlem ghor mhojeach khala aslolem. Borovpachem ani sermanv sangpachem an vigarkechem kam boroborim vochunk sompem nhoi. Padr vigarak, xembhor monis asum, ani ozar asum, eke suater bandhun aschem poddta. Vigar zaun, mhaka sermanvank vochunk mellonaslem. Borovpeak xanti ani suseg zai. Vell zai. Khoinche-i vellar konn tori aplem ghorannem gheun ietolo tem firgojent sangunk zaina. Hea pasot hanvem Bisp-Saibak he zobabdarentlo, mhaka mekllo korunk maglem. Bisp Saibak ani lokakui hanv Kunkollecho gelolo naka aslo. Ponn mhaka Bisp-Saiban rojea dili vochunk. Mhaka eke sobhit-sundor arganchi chitt boroili. Borounk mellona dekhun mhaka vigarkentlo suttounk hanvem magnni keloli. Khoim gelole kodden Bisp-Saiban atam hanvem kitlim pustokam boroileant gai vicharlem. Hanvem sanglem: "Tin." Khorem tin boroilim, ek tantuntlem *Saxttichi Tambddi Mati*, Kunkollchea martirinchem jivit. Taka dupett inam favlem, Konknni Bhasha Monddalachem ani Mapxeanchea Konknni Kendrachem.

Kunkollecho dedd mhoino mhaka eka kherit onubhovacho. He vantten ddo, te vatten ddo zatalem. Tori zonn ieklean Devacher visvas thevun aplea otmeachi kopitai rakhunk zai asli. Kunkolle zaite lokan mhaka bhorpur mog dakhoilo. Tantuntlo eklo, Dr Lourenço, Mgr Agapito Lourenço hacho bhav. To sokallim utthun 'sulloli' gheun misak ietalo. Mis zatoch, ti kaddhun to mhaka ditalo. Dakhttim bhurgim mhojim ixttam zalim. Tim azunui mhojim ixttam. Veta thõi Gõychea dakhttea bhurgeamnim mhaka mogan vengoila. Tanninch ozramvoir mhojim pustokam vikhleam. Tankam hanv upkari. *Jezuchea Komllancher* hea mhojea

pustokant Kunkollechea martirinchi khobor asa. Tea pasot tim Kunkolle khoplim.

Julaiachea mhoineant hanv Bagant porto ailom. Mhojem retirachem kam novean suru kelem. Magkarank ani ramponnkarank punzaun, hanv tankam retir diunk laglom.

Sogllem mhojem jivit sonvkasaien aslem. Retir diun, ratcho add poddunk veche adim, hanvem dukhichi khobor vachli. Kãi Divcholkaramnim Our Lady of Grace H School foddlolem. "Bhailo chor, bhitorlo bedi" mhonnttat te bhaxen, lagxilea mon'xeamnim, zaitea karonnank lagon, hem mhojem iskol foddlolem ani lhaslolem. Retir ditanam hem ghoddlem dekhun, Divchole vochonastanam, ek dis Bagant urlom. Dusrea disa sogllem nisonttonn polleun hanv roddlom. Apxinch mhojea dolleantlim dukham vhanvlim. Kotthi gheun, hanga-thõi bhikxi magun, hanvem iskolachi imarot voir kaddhloli. **The Navhind Times**-hea potran *The Founder Sheds Tears* hea mathallea khala Divcholchi khobor dili. Julai 16, 1986. Hi asa ti batmi: 'Fr Antonio Pereria, the founder of the Our Lady of Grace H School at Bicholim today walked into the school premises and virtually cried after seeing the destruction of the school property in the last week's incident whick sparked off after a corporal punishment was given to a handicapped boy.

Fr Pereira who way back in 1955 (58) laid the foundation of the educational institution when there was not a single high school in the whole taluka. He came down to the town today from Baga Retreat House only to find the horrible situation in the school premises and could not bear the scene. There were tears in his eyes when he watched silently the destroyed property of the school which he founded and nursed for over twenty years without a break.

The Bicholim police have already conducted a panchanama of the losses the school suffered during the arson...

As per reports received by the police after the preliminary investigations, three Councillors of Bicholim Municipal Council were actively involved in the destruction of the school property.'

Divcholchea iskolak bhett dilea uprant, kãi mhojea ixttam lagim uloilea uprant, hanv mhozo ratchea nov horancher mhoje pãi soddun, kodelir bosun pustokam vachtalom. Bhailean boroch pavs

poddtalo. Bhailean kalliki rat zaloli. Konnem darar marlem. Dar ughoddtoch, bhailean Jezuit prantacho vhoddil, Pe Mathew Lederle ubho aslo. Barabor Bro Albert Soares. Pe Provinsial khobor kitem kai mhoje lagim vicharunk laglo. Bicholeche khobrek ullekh kortanam, hanvem Pe Franklinak hea vellar bodolcho nhõi mhonn sangtananch mhojea, vhoddilan mhaka Divchole voch mhonn sanglem. Kiteak?

Bicholechi modd-fodd zatoch tache mukhar Divcholche nagorsevok ailole. Tannim hea sonkott-kallar mhoji chodd goroz mhonn sanglolem. Oxench kristi, hindu ani moir lokan thoddea vellak tori mhaka Divchole dhadd mhonn tache lagim maglolem. Toxench, Montri Proto Barbosan mhojea Divcholchea vaurachi khobor aikololi. Tea pasot koxê-i bhaxen hanv Divchole gelolo taka zai aslo. Oxench Mukhi Montri Pratapsing Rane hankam-i-bi zai aslolem. Gõycho Arsebisp saib, D Raul Gonsalves, porxim Ponnjechea Jezuitanchea ghorant ailolo ani mhaka Divchole dhadd mhonn tannem mhojea vhoddila kodde maglolem.

Mhaka dusri vatt nasloli. Hea xivai Divcholcho lok mhozo chodd ani chodd mog kortalo. Adlea disa, All India Radiocho kolakar Divcholcho Moie, vatteruch mhaka dhorun sangtalo: "Fadar, zoso amim amchea Devacho ughddas kaddhtanv, tosoch amim tuzo ughddas kal-rati kaddhlo. Tum aslo-i zalear, hi modd ani fodd zaunchi nasli. Tujem ekoch utor aikun, challvollole monis, xant zaun mendream bhaxen ghora vetole asle." Oxem zaum-ietalem.

Vhoddilachi sangnni ani magnni aikun, sokallcho utthun hanv Divchole gelom. Bisp-Saiban Vicar Administrator mhonn mhaka nemnnuk diloli. Ednam mhonnllear Moratthi potrancher kaichea kaicheo khobro xhapun ietaleo. To bond korunk Divcholchea potrankarank bhettlom. Hanvui ek dakhttoso potrakar mhonn tankam sanglem. Kosli-i tankam mahiti zai zalear, hanv ti diunk toiar mhonn kolloilem, ponn ordhikruteo khobro borouncheo nhoi mhonn pottoilem. Itlean khobro bond zaleo. Ilixi xanti vaddhli.

Hanv ietanch, Pe Timoteo Lobo, Pe Franklin de Souza, Pe Joe Toscano, Sister Valentina hankam Divcholchim kaddhtat mhonn potramnim khobor porghottli. Oxem tor, he potrakar hea mhojea bhavam-bhoinninchem nanv ibaddtat zalear, koslich bodli korpachi goroz na mhonn hanvem vhoddilank sanglem, hanv kur zatam, ani soglleam fattlean raun, Igorjecher ani iskolacher dollo

dovortam mhonnllem.

Hanv Divchole pavna fuddem soglli Divchol mhojea kuartant bhorli. Jinsanvar mon'xeam lagim khobor ghetli. Hanvem Divcholek khupso mog dilolo to atam hanv portun ghetalom. Vattevoilean hat dinastanam cholonk zainaslem. Konn chepem kaddhtalo, konn salam kortalo. Hanv Graça Maiecho chodd ani chodd mog kortalom. Tinnench mhaka Divchole portun haddlo. Lokak somadhan zalem, xati bhair ghalun bhonvtale te thondd poddle. Vatter challoitoleank zap diunchi nhõi mhonn ixttank xiddkaile.

Agostache mhoineant 25 tarker mhozo vadd-dis aslo. Sogllea ganvchea lokan ho dis ghonghonnan somorombhlo. Ganvchea lokan mis bhettoilem, ani mhojea pustokam khatir 1,500 rupoianchem pors bhettoilem. Oxench mhojea xikovpeanim anink ek bhettoilem. S Inasachea festa disa, Viz-montri Harish Zanttie hannim *Fuddari*, hea mhojea pustokachem prokaxonn kelem ani ozar rupoi bhettoile. Shri Vishnu Naik Gõychea adlea MLA-n, mhojea xikovpean, bhaxonn kelem ani 500 rupoi bhettoile. Agostache 25ver, Pe Freddy da Costa, Gulabachea sompadpean mhojem Oparinchem Pustok, prokaxit kelem. Shri Roque Fernandesan ani Cajetan Vaz hannim bhaxonn korun mhaka pod dilo: *The Founder and Architect of Modern Bicholim.*

Thoddeanche chintne pormannem, Divcholchea iskolacho ani igorjecho tontto hanv chodd bhasabhasun ani chodd uloun suttoitolom mhonn ravtale. Hanv atam zantto zalolom. Piraien zannvaien ani thiraien ho proxnn suttoilo. Benkddaitat tankam bhieunk na. Kalljidar ravlom.

Hea somoiar mhaka zaitea ixttamnim motto sohokar dilo. Tanche modhem poili suat Pe Bras Faleirak favta. To amche modhem ietalo. Bori buzvonn ditalo. Monxeank ani devcharank bhienaslo. Dr Agnelo Caeiro, Shri Amrut Kansan, Cajetan Vaz, Roque Fernandes, Kum Julie Fernandes, Andre Cardoso, Cesar Miranda, Manoel Fernandes, Francisco ani Lelis Grão, Rosario Monserrate, Honorato Dias, Thomas Carvalho Francisco de Souza, Manoel Fernandes, Jose Gomes, Edwin Cardoso ani mhojea iskolantlea xikovpeamnim. Matxe fiv kelea puro aslem, kosle-i oddchonnik te rokdde dhanvon ietale. Divcholent mhojea kensak hat launk konnak kalliz zatolem aslemxem mhaka disona. Divchol

vogi ravchi nasli. Fatorui uloitole asle. Hanv Divcholent otthra a anink ek voros ravlom. Sogllem tharear poddtoch, ani vatavoron xant zatoch, atam Purtugalak vechem aslem.

Soglli mhoji toiari keli. Mhozo sevok-ixtt Vasant Siddap Murgonvam porean mhaka sangat korunk ailo. Tannem mhak mog dakhoila. Atam-i dakhoita. Tokhun ietoch to mhoce kaddhtalo. Magonastanam to mhaka limbu-sodha haddun dita. Piddest aslear, to mhaka vokot ditalo. To sevok nhõi, to mhozo ixt aslo. Taka adios korun, hanv Air Indiechea vimanacher choddlo.

Purtugalak *Indo-Portuguese History*, hachem xibir bhorchen aslem. Hanvem Purtugez Konknni borovpeam vixoim bhaxonn korchem aslem. Thõi mhaka vhorunk Pe José Bacelar de Oliveira hannem zaiti khottphott keli. Tosoch **Gulbenkian** he sonstha Portugalak vochonk ani thõisun porto ieunk sogllo khorch keı. Purtugalachi khobor hanvem zaiti vachloli, ani xiklolom. Atam hanv ti porxim chaktolom aslom. Purtugez monis khup monxall ai su-sanskrut. Purtugalak pavtoch mhozo Divcholcho Ciriao Carvalho ixtt mhaka zõi-mhõi vhortalo. Tosoch tacho bhav Orlano Carvalho. Mhaka dista, zaitea Purtugezam-on hanvem chodds. Purtugal polleun ghetlo. Toxench Dr Bacellar de Oliveira hannem Purtugalacheo sobhit suato dakhoilo. Fatimak pavlom Jacinta ai Fransisk, tegantlim dogam zonnam, zankam Saibinn dixtti podd. tanchea fonddank bhett dili. Te Fatimache Bazilikent asat. e suater Saibinn dixtti poddli thõi dakhttemxem ughtem kopel as. Thõi lok vogo bosun magnnem korta. konnachich zap na. He suatr *Silencio Moun*, boroilolem asa. Sogllo lok moun pallta. Apl angovnneo pallunk, dadle ani ostoreo dimbeanim choltat ani pirat kortat. He povitr suter boson ters bhettoitat.

Gulbenkianant hanvem mhojem bhaxonn kelem. Hanvem te purtugezin ucharlem. Hanv bhieunk na. Bhaxonn somptoch, k zonnamnim ubhe raun purtugez itli bori uloita mhonn mhaa dhinvaslo. Tantuntlo mukhi Dr Bacellar de Oliveira. 'o *Universidade Catolica de Lisboa* — hicho zallvonndar asun, mhaa universidadint bhaxonn korunk apovnnem kelem. *India Antiga e Nova* hea vixoiacher hanvem mhojem ulovp kelem. Zaita zonnamnim mhaka hat dilo. Purtugalantlem Braga hem k dharmik ani gineanik xhar. Mhaka thõi vochunkuch zai aslem. Bragak Mahabharotachea ani Ramanayananchea kannianco

Konknni onnkar asa mhonn hanvem José Pereirachea ani Dr Mariano Saldanhachea lekhancher vachlolem. Teo kannio haddunk mhaka mhojea sorgest Prantik vhoddilan, Fr Matheo Lederlen, porvangi, poixe ani hurba dili. Lisboaksun Bragak vochunk Pe Bacelaran soglli toiari keloli. Bragak adlo Lisevacho profesor, Pe Garcia aslo. Tannem mhaka bhorpur sohokar dilo. Apunn porxim mhoje borobor *Livraria Pública de Braga* hangasor ailo. Orxem taka cholonk avghodd aslem.

Gronthaloiachea odhikareamnim mhaka sogllea jinsacho sohokar dilo. Don disam potthim Ramayanak ani Mahabharotak lagtat te kuddke xerox korun dile. Hanv khoxealkaien bhorlom. Gõyam hanvem vhoddlem bhanddar haddlem mhonn somzolom. Bhanddaroch tem!

Mhojea ixttan, Prof Lurdino Rodriguesan, tem manddavollir ghalem. Konknni kannio xhapun kaddhleo. Purtugez ieunche adim Gõyant Konknni sahiteo aslem mhonn purave dile. Zori teo kannio Romint boroiloleo asleo, ani asat, teo devnogrint vo halla-Kanaddant boroileleo asum-ietaleo. Dexi lipint asleo. Jezuit Padrink, Racholenses, zankam heo kannio ieka Gõykaran vachleo, to tankam sangta: "Hanv vachun sangtam." Vachun sangunk boroiloleo asunk zai. Heo kannio amchea adlea sahitik itiasache purave ani sakxi, tanche xhapnne vorvim amchi bhas giresth zali. Udar kallzachea Gõykar bhavan, Avertano Furtadan, sogllo xhappacho khorch aplea khandar ghetlo. Zori mhaka Purtugalak hinv sosunk poddtalem, hem sogllem sosop Gõykarank faideachem zalem. Mhaka-i. Mhojean hinv sosunk zaina, na zalear Purtugąlak aninkui ravom ietalem.

Braga-xharant *Seminario Ecumenico* hangasor hanvem purtugezin bhaxonn kelem. Aikonk zaite tornatte asle. Purtugalak Gõychea Saibachea porbe-disa, soglle Gõykar ekvott'tat. Vhoddli porob kortat. Lisboa xharant ani Cacem mhonnttat thõi amche bhaxen ani Purtugezin Saibacho sermanv sanglo. Kãi zonnamnim *khõi asat?* Gõyam mhonnllen. Porbe uprant vhoddlem jevonn zalem. Atam Purtugalak puro Gõykar mhonn na. Bail Gõykarnn zalear, ghov Purtugez. Urfattem-i zaum-ieta. Tori zaite zonn Konknni bhas visrunk nant. Ekle Sanvorddeche ostoren mhaka Mira-Tejo hangasor jevnnak vhelo. Soglli tichi famil Mosbiksun Purtugalak aili. Bhurge muzg vazoitat. Purtugalache Gõykar atam

dublle uronk nant. Thodde vokil, voiz, izner, profesor zaleat Purtugalak aileat tednam Gōykar apunn Gōykar mhonn sangunl te fattim sortale. Atam xati bhair ghalun Gōykar mhonn sangtat

Purtugalak ek mhoino raun, porto ievpacho mhozo vell pavlolo Ietanam Swisak mhozo ixtt, Pe Peter Bachman, mhaka ravtalo Tannem mhaka aple firgojent vhelo. Thōi ek Gōykar dentist Kollnguttcho, Pinto nanvacho aslolo. Taka hanvem bhett dili Evropak lok ratcho vegim jevta, vegim nhidta. Jevnnacho idva: korina. Jevlo mhonnttoch, konn fattim pavlo zalear, taka anink kā urona. Jevnna ibaddna zaunk amim Gōykaramnim xikchem asa Dr Pinto ani tachi ghorkann Lottlechea Cancer Asyluma khati khup vaurtat, ani poiso komaitat. Pa-panch vorsamnim tim Gōyan ietat.

Dr Bachmanan mhaka Savisache bore-bore dekhave dakhoile Vhoddlim-vhoddlim tollim, ani borfache dongor dakhoile. Kall Saibinniche ieka borfan bhorlole Igorjent vhelo. Igorz oti-sundor Ieka Swis-provaxea lagim hanvem tumchem Swiss soddun, tum Gōycho varo khaunk kiteak ietat gai vichartoch, tannem mhaka sanglem: "Gōychi sobhitai vegllich, Gōy xanticho ganv." Hoi tosloch to!

Dezembrache 7ver 1986 hanv porto Goyam ieunk bhair sorlom Ciriaco Carvalhan mhaka Swis Airant bhitor ghalo. Jeo vostu haddunk zai asleo, teo alfand-ba korinastanam, tannem teo Swis Airant bhitor ghaleo. Itlo taka probav asa. Konnui Gōyka oddchonnek sampoddlo zalear, Ciriakachea darar marta. To soglleancho alaxiro zata. Ek vhoddlo Indian sitar-vazoupi, **Ravi Shankar**, Lisboak pavlo. Viman-odhikari taka tachem sitar vimanacher, provaxeanche suater bhitor ghalunk dinasle. Te samonnache suater ghalunk laitale. Kitem korchem tem nhokll asun, tannem *Ciriaco* Gōykaranchem tondd pollelem. Taka ulo marlo. Ciriakan tachem kam rokddenche kelem. Sitar provaxeanche suater pavlem.

Dezembrache dhaver 1986t hanv Vasco viman-tollar denvlom. Mottem ojap dislem. Mhoje Divcholkar ixtt Cajetan Vaz, Cesar Miranda, Peter Po, ani Vasant Siddapa mottor korun mhaka Divchole vhorunk ailole. Mhojem kalliz khoxealkaien bhorlem. Iena fuddem, poilea aitarak Divcholchea lokan mhaka man-potr dilem. Zo man Purtugezamnim mhaka dilolo, to aplo mhonn tannim

gorvan spoxtt kelem.

Divchol soddun ieunche adim hanvem sogllea lokak bhett dili. Osnoddeam, Chandrakant Bannaulikache ghorim tannem aplea putak mhojea hatant thevlo ani mhonnllem: "Ho polle asa tuzo pai, tujea paicho pai." Oxem chint'tole zaite mhoje xikpi ani xikovpi asat. Mog morona, toslo mog tanchea kallzant asa. Mhojea-i.

Divchol atam thondd zaloli, atam mhoji goroz nasli. Hea pasot mhojea vhoddilan mhaka Bagant vochunk porvangi dili. Janerache 8ver 1987t hanv Bagant portun ailom. Nove humedin mhojem kam korunk laglom. 8 mhoine Sister Nevesan ani Sister Blasin sogllem ghor rakhlem. Pe Joseph Toscano zata te bhaxen kam kortalo. Taka choddxi Konknni ienasli.

Baga eksuri suat. Thõi ixttanchi goroz poddta. Mhozo ixtt Pe Freddy da Costa mhoji khobor gheunk anthrea-poirean ietalo. Mhojim sukham ani dukham hanv taka sangtalom, to aplim mhaka. Amchi ixttogot vaddhot gelea. Tachea ixttank lagon mhoje ixtt vaddhle ani mhojeank lagon tache. Vhoddle ixttogotin amkam Devan bandhle. Ixttogot Devagelem ek kherit dennem. Amche modhem 35 vorsanchi forok asa. Pe Freddichi avoi, bhav ani bhoinneo zoso aplea bhavacho mog kortat toxinch tim mhozo-i kortat. Ami dogui borabor bhonvtanv, ponn amche ixttogotin konnak vaitt korunk na. Borem mat kelam. Dogui barabor bhonvtanv, mhonnun, konnak tori konnachem kitem vaitt borounk bhonvtanv kãi dislam. Toxem amim kainch korunk na. Velleche Saibinnik, Kombiamodden, Saibinn dixtti poddli mhonnttat tika mat amim bond keli! Aninkui zaitem.

Osoch mhozo ixtt Joe Palli, atancho St Britto Iskolacho mukhi xikovpi, mhaka sangat korunk ietalo. Hanv zantto asunui, mhaka to bori budh ditalo. Hanv zaite pavttim sonvsari man, ani dusreanchi vakhanni sodhtalom. Te oskotaiek to mhaka hem vokot ditalo: "*I have not to prove to anybody my worth* — mhojea vorteponnache purave hanvem konnak diunche mhonn na." Hem pirl gheun, hanv samko ani sontoxi zalam. Boro mhonn, vaitt mhonn, oxikxit mhonn, xastri mhonn mhaka eksarkem. Hanv Pallik mhojea ixttak upkari.

Aninkui mhaka dakhtto ixtt aslo tachem nanv Delio Mendonça. To tornno ani Jezuit xikpi. To mhoje lagim konknni xikunk ietalo ponn konknni xikche bodla ami ixttogoticheo gozaleo purtugezin

sangtaleanv. To Mosbik zolmolo ani Lisevachem satvem voros pas zalo. To Mosbik arkitect aslo. Ami dogui Purtugez borich tastat. Ednam mhonnllear to Konknni-i xikla. Tache-i kodde hanv zaiti *psychology* vo monis-xastr xiklam. Dukha-vellar tannem mhaka borich buzvonn dilea. Ixttogot amrut, Devachi kurpa, Devachem dennem, ankvarponnachem vokot ani darzonnem. Ixttogot ankvarponnachi addkholl nhoi, ponn ek vorto upai. Oxem mhaka onbhovlam. mhozo ixtt Eusebio Ferrao mhaka bhett ditalo. Konknnichi zanniv asun, to-i mhaka xikoitalo. Eusebio Miranda-bi mhaka bhettunk ietalo. Vhoddleacho dakhtto ixtt.

Bagant aninkui mhaka ixttam aslim. John Fernandes, Diana Fernandes, Domingos Dias, Nancy Braganza, mhozo sevok Alex Caldeira ani Vicente de Souza. Osoch Steven Fernandes. Mhozo padri bhav Pe Adolfo mhozo kherituch ixtt aslo. To Bagant ieun, mhojea dukhant ani sukhant bhag ghetalo. Devan taka veginuch apleaxim vhelo. Dev tacho mog zauncho.

Atam mhozo vecho vell ailolo. Hanvem Bag soddunk zai aslem. Chovdha vorsam thõi hanv vaurlom. Atam dusreank suat diunchi asli. Tache adim Bagantlea ghorant Jezuit Mahavhoddilak, Pe Peter Kolvenback, hankam ani *The Jezuit Conference of India* hika ievkar diunk zai aslo. Bagantlea ghorak telefon mellouncho aslo. To mhaka mhoinea bhitor Gõykar bhav, Eduardo Faleiran, eka mhoinea bhitor melloun dilo. Hanv tankam chodd ani chodd upkari. Sister Neves ani Blaise hannim zaito tokhos ghetlo. Soglle amche Jezuit bhav Bagantlem jevonn jeun, ani varem khaun khoxal zaun gele. Pe Peter Kolvenback hannem mhaka arganchi ani dhinvasnnechi chitt boroili. Hem mhojem jivit hanvem suatam pormannem niruplam. Atam hea jivita ponda kitem siztalem, mhojea dolleanchi, vonttanchi ani hatanchi kanni sangpachi asa. Vonttanchi ani hatanchi kanni sangche adim, mhojea dolleanchi kanni sangtam.

MHOJEA DOLLEANCHI KANNI

Borim bhaxonnam kortoloi zalear, boro pregador zatoloi zalear, orem boroitoloi zalear, ieka monxean khupxem vachunk zai. Prof. urdino Rodriguesache sangnne pormannem, jednam hanv achtam tem samkem somzun ghetam, ani tem sadhea utramnim oroitam. Konknni boroupeam modhem ho mhozo vhoddlo gunn. so tancho somoz. xikunk ani xikounk hanv vachit raviam.

Vhoddiea boroinnaranchim jivitam hanvem vachlolim. Ek dis oseph Stalin hannem Sarvapiley Radakrishnan hache vixoim ihonnlolem. "Zo monis disak chovis horam vachta, taka mhaka hettum-di" Oxi Radakrishnachi Indiechea protinidhichi Stalinan hett ghetli, ani vakhann'nni keli.

Azunui jivo asto dhormxastri Bernard Haring disak sov ustokam vachta. Oxench hanvem Mgr Sebastião Rodolfo Dalgado achem jivit vachlem ani boroilem. To Romak astanam, disak ıthra horam vachta-xiktalo. Taka ghoddem-mut zatoch, tache onui pāi katortoch to kanpear bosun disak bara horam xiktalo. acho kuart ek gronthaloi koxem distalem. To kanpear bosunuch hoinchem pustok khōi asa, tantunt kitem boroilolem asa tem onddpatth sangtalo. To pon'nas bhasanche kox bottaitalo. Oxench ıhojem jivit zaunchem mhonn hanvem nichev kelo. Vachta to udorta, vachina to koimeta. Oso hanv vachit-vachit ravtalom. zunui bhorpur vachtam. Vachiea uprant jirontam, borontam.

Ginean-xastr ani dev-xastr xiktanam, mhaka vachunk chodd ell mellonasio. Ponn je tipe amche Profesor, kherit bhaxen Joseph utz, ani Joseph Neuner ditale, te hanv mon laun, artun-portun achtalom. Te Latin bhaxen asunui, hanv sompeponnim ächtalom, somzotalom, dusreankui tanchi somzonn ditalom. onvsari potram choddxim vachinasiom. Kurseong sun *The Clergy Monthly*, atam Delhichi *Vidiajyoti* xhaptale, sorgest Fr Joseph Putz sompadaitalo. Ti hanv surveksun sompter meren vachtalom. oxench *L'ami da Clergé*, *L'Etudes*, *Broteria*, *Nouvelle revue heologique*, *The Month*. Fransez nemalim vachtalom. Jem kitem lasint mellonasiem, jem kitem klasint mellonasiem, tem hanv achpan bhorun kaddhtalom. Sonvsari ani dhormatit potram achpachi mhaka choddxi avodd ani sorvoi nasli. Tori hanv

Kurseong ani Puneant astanam, *The Goa Mail, Ave Maria, The G*
Times, Udentechem Nekhetr, Rotti, Vauraddeancho Ixtt, Heraldo,
Heraldo neamit vachtalom. Gõy mhojea kallzant aslem, ani ha
tachea. Khõi-i asum, Gõychi khobor ghenastanam mhojean jieu
zainaslem. Soglle sompadpi aplim potram mhaka funk
dhaddtale. Izner Pedro Correia Afonso vachlea uprant mha
Heraldo dhaddtalo. Tache ani mhoje modhem Konknnikuch lag
vhoddli ixttagot vostali. Gõyam pavtoch, hanv taka bhett dii.

Lokak Konknni bhaxent dhorm-xastr diunk hanvem suddsud
ani lovlovit Konknni bhas xikunk zai asli. Oxi hanvem Dr Maria
Saldanha lagim budh magli. Tannem mhaka Shenn
Gõybabachim pustokam vachunk ani xikunk suchoilem. Hanve
Shennoi Gõybabachim Mumboi xhaplolim pustokam magoili
Tim hanvem sogllim vachun ghetlim. Tantunt hanv kir zalo
Kristanvank devnogri vachum-iena mhonnttat ti sangnni fott
koxi korun soddli. Kednam-i Gõybabachi borovpachi xoili, a
utranvolleri mhoje xoileantlean vhanvta. Fottax hem utor je
sobar pavtim vapurtam tem tachench.

Osoch hanv Udentechem Nekhetr vachunk laglom. Prof Joaqui
Antonio Fernandes, ani Mgr. Aires Fernandes-achim borovpa
topastalom. Tanchi todneanik borovpachi rit hanve
sompeponnim apnnaili, hanvui mhojea hok'kan borovpi zalo
Toxench sollavea-sotravea Purtugez Jezuitanchim a
Fransiskananchim borovpam topasunk laglom. Diogo Ribeiro, a
Gaspar de S Miguel hanche kox topasle. Thomas Stevenache
dotini-pustok ani veakoronn artilem. Miguel de Almeida a
Antonio Saldanha hanchim pustokam xiklom. Hea xikpant mhak
Prof Lurdino Rodriguesan zaito adhar dilo, tea pasot mhoje
pustok, *The Makers of Konkani Literature* takach orpilem.

Mgr Sebastião Rodolfo Dalgadachem Konknnint boroilolem k
na. Tori hanvem tachea koxanchi ani dusrea pustokanc
prostavna odrun ghetli. Tachea koxancho ani Konknni Oparinche
Jheleacho hanvem bhorpur faido kaddhlo. Tachech sangn
pormannem *"é na phraseologia idiomática da lingua que consiste*
sua principal beleza e riqueza, he bhaxechi kherit sobhitai a
girestkai mhonnllear bhaxechea utranchi modd." Hench amka
Diogo Ribeiro sangta: "Konknni bhaxek moddi bhou — *a lingo*
Concani é difficoltosa" Evropi bhavank amchi bhas ovghodd lagta

Karonn amche bhaxent eka kriapodak jinsavar utram zoddun jinsavar orth dium-ietat. Oxem tonddant bott ghalunk, tondd vankddem korunk asa. Dalgadachea koxantleo bhoddeo, ani moddeo hanvem patth keleo, tantunt hanv shennoi zalom.

Hanvem zaitem dev-xastr xikun kaddhlolem. Ponn vachina zalear, monis fattim urta. Mhojem dhorm-xastr pornnem zaum-ietalem, hea pasot hanvem vachit-vachit raunchem aslem. Oxe hanvem *Sacramentum Mundi by* ***Karl Rahner***, *Commentary on the Vatican II by* ***Karl Rahner*** and *Vorgrimller*, he vachun kaddhle. Tancher sogllem xastr xikum-ietalem. Oso hanv V Ixttacher *Tuzo Vichar* ho bhag choloitalom. Lokak zobab diunk voilim pustokam, ani *Dictionary of the Bible by* ***Leon Dufour***, ani *Bac* hancho upeg kortalom. Oxench hanvem Edward Schillebeckx, Piet Schoonenberg, Chenu, Jean Danielou, Henry du Lubac, Père Leonce de Grandmaison, Ferdinand Prat, Bernard Haring, Hans Kung ani dusreanchim pustokam arti-portilim. Kāi pustokam hanvem voilea-voir, kāi mon laun, don-tin pavttim vachlim. Tancho mozkur jiroilo, ani amchea lokak dilo. Karl Rahnerak tachim pustokam vachun, tancho attap hanv dusreank ditam mhonn sangtoch, to khuxal zalo. Khoinchea-i borovpeak aplim pustokam vachlim mhonnttoch khoxealkai bhogta.

Sangpachem itlench, pustokam mhojim ixttam. Khōi-i vetanam, hanv don pustokam gheun vetam. Ek vachunk, ek ttipe gheunk. Devan mhaka pachvi iad dilea, ponn kedo-i monis vachleleo vostu visorta. Tea pasot ttipe ghetam. He bhaxen hanvem hatan chear pustokam boroilolim. Tanchem hanvem ek pustok kelam ani xhaplam: **Chirmuleo**. Chirmuleo khoddkhoddit asat, sompeponnim somptat. Ttipe ghevpachi sonvoi ekdom bori ani faideachi.

Pustokanchi khobor boroitanam, hanv mhojê Jezuit Sobhek khup devo. Sogllea Jezuit ghoramnim ek boremxem pustokaloi astach. Jezuchi Sobha vorsachea-vorsa sobar pustokam vikhtim gheta. Raxttrik ani ganv-ganvchim potram, nemallim, disallim gheta, ani bhavam khatir mezar manddun dovorta. Hea pasot hanv Jezuit Sobhek khup devo. He nodren Divchole ani Bagant borim-borim pustokaloiam, ani moladik pustokam vikhtim gheunk ani sambhallunk mhaka favlem. Retirachea ghorantlim pustokam vhoddlea faideachim. Retir-korpi tancho bhorpur lav ghetat.

Hanvem *inferior psychology*, monis-xastr Shembaganur xikun kaddhlolem. Ponn Sigmund Freud ani tache sangati kitem xikoitat tem choddxem somzun ghetlem na. Mhaka Inglez choddxi bori ienasli. Hem xikop Inglezintlean zatalem. Atmitaie-xastr ani ani monis-xastr xikonastanam adhunik mon'xeak bori budh ani noion diunk zaina. Hea pasot Bagant ietoch, John Powell, s.j. hachim pustokam vachunk laglom. Oxim *The Art of Loving, The Secret of Remaining in Love, He Touched Me, The Real Self, Get-up*, him ani dusrim tachim pustokam vachlim. Voirsun sokla, sokolsun voir, uzvean thaun dhavean hanvem xikun kaddhlim. Tim mhaka somzunk sompim zatalim. Tim Aristoteles ani S Thomas Aquinache ollki-xastra pormannem (psychology) manddun haddleant. Monxeanchim bhavnam-feeling monxeanche chintnancher bosoilolim asat. Chitnam domai, bhavnam domai, chintnam fuloi, bhavnam fuloi! Hanvem Alfred Adler, Carl Rogers, Carl Jung, Viktor Frankl hanchim monis-xastrik pustokam vachleam ponn somzonneche ani spoxttikoronnache nodren John Powellachea pustokank lagonant. Him nimnnim putokam somzunk sompim.

Poilim pasun tem atam meren hanv Inglezint gagetalom, mhoje lagim giresth utranvolleri nasli. Hem mhojem unneponn bhorun kaddhunk zai aslem. Mhaka Inglez bhaxent borounchem ani retir diunche asle. Hea pasot Bagant pavtoch, mhaka iloso rikamo vell melltalo. Tednam hanv Inglez xikunk laglom. Atam hanv he bhaxent kir zalam. *The Navhind Times*, ani *O Heraldo, Renovação* hancher inglezin borounk laglom. Boroun-boroun shennoi zata, zhankun-zhankun ganvkar zata. Oxem mhaka ghoddlem. Atam hanv Inglez ulounk ani borounk bhiena. Xati bhair ghalun uloitam. Utram khatir gagenam.

Azun meren mhaka Purtugez bhas bori avoddta. Raiturche seminarint hanv Purtugez xiklom. Purtugez potram, pustokam, ruchin ani suddsuddaien vachtam. Raiturche seminarint ani bhair vetoch hanvem xembhreamnim Purtugez kaddamboreo, ani disallim vachlim. Mhojem poilem borovp Purtugezin zalem, uprant Konknni bhaxen mhaka vikhto ghetlo. Tori mhaka Purtugez bhas bes-bori vachunk ani soddsoddit uloum-ieta. Purtugez ek giresth ani sanskrut bhas. Ti ordhea sonvsarant ximpoddlea. Oxich mhaka Fransez bhas thoddi uloum-ieta, bori vachum-ieta. Hanvem Fransez ani Ispanhi pustokam khupxim vachleam.

Oso mhaka pustokanchea vachpan borovpi ani uloupi zaunk toiarailo. Mhoje 70 vorsanchea jivitant unninch zalear 8,000 pustokam vachlim zatlim, chodduch zalear 12,000. Vachit asam, vachit ravtolom. Kolmecho na, jietolom. Vachtolom, vachpacho foll dusreank ditolom.

MHOJEA VONTTANCHI KANNI

Supurloch pasun, hanv Devachem utor porghottunk axetalom. Mhojea ghorant hanv munnoi dovortalom. Ti hanv mandrn ghutthlaitalom. Modhem ubho raun, mhojea bhavank, bhoinnink baraborcheank sermanv sangtalom. Toxench hanv altar korun ns bhettoitalom. Hanv bhurgoch pasun bhagevont zolmolom ai jielom mhonn sangunk sodhinam. Konna borobor tum bhonvu tem sang ani hanv tuka tum konn to sangtam, osli opar Purtugz martat. Tori hanv sodanch Devache kurpent jieunk vaurtalom. k pavtti kurpent poddlom mhonnttoch tantunt jieunk tollmollam. z meren hanv kurpechi bhokti-kortam. Sant Inasa bhaxen jim utran bhurgeponnar xiklom tim az meren uchartam: *"Dai-me, senhoro vosso amor e a vossa graça, isto me basta* – Dhonia, tuzo mog, ai kurpa di, itlench mhaka puro." Oxem mhojem poilem mottsr pustok: *Kurpechim Kirnnam.*

Amche olotorint Sant Antonichi vhoddli protima vo imaj asli. Ti imaj mhojea vhoddilamnim vhorun Sirlechea kopelant dovori. Azunui amchea ghorant Sant Anton asa. To amche familico askari. Ho Sant vhoddlo pregador ani provochonkar zaun aso. Mhoje avoi-bapain mhaka tachem nanv dilem. Tachi dekh gheuk ani Devachem utor porghottunk mhojea nanva pormannem zan asa. Kitem zavpachem ani korpachem asa tem eka disa bhitor zata ponn sovkas-sovkar bhoron ieta. Zaite amche gunn amkam amce avoi-bapaikoddlean ietat.

Oso hanv ek dis Ormola novenache sermanv sangunk gelolom. Sermanv khoddegantt uddoilo. Thõi mhojea bapaicho ixtt, Dr Eduardo Furtado, ubho aslo. Sermanv somptoch, Dr Eduardo mhaka hat dilo: "Tuzo bapui tuje angim asa-so dista." Osoch mhoo bapui konnak bhienaslo. Ozaramnim vo xembhoreamnim mhe mukhar monis asum, hanv bhienam. Kator-re bhaji mhonnit hanv uloit vetam. Bhirant ailearui, ti hanv martam.

Raiturche seminarint, totvginean xiktanam, bhagevont Luisachea novenacho sermanv sangcho aslo. Hanvem o bhienastanam sanglo, ponn chodd soddsoddit sanglo. Oso lokk girob chuklo. Soddsoddit ulovpachi sonvoi zaitea zonnank as. Mhaka-i asli, hanvem ti atam domaili. Na zalear, bore bhaxen tor

kelolem atmik jevonn zaiteank chukta. Choddui soddsoddit, choddui sovkas zauncho nhõi ek sermanv.

Dhorm-xastr xiktanam, Kurseong astanam, *Sacerdos os Christi, manus Christi*, Pe Joseph Putz hannim punzailolim ani S João Crisostomo hachea penantlim utram, mhojea kallzant khol khomblim. Jezuchem tondd ani vontt zaunk hanvem nirnnoi ani nichev kelo. Toxench hanvem *Resonare Christum* – Kristak gazounk nichev kelo. *Jezu Kristacho pregador*. Ednam mhonnlear Kurseong Joseph Putz *Kerigmatic Theology* — provochonnik dev-xastr xikoitalo. Jem xastr ami xiktanv tem dev-porghottnek upkarunk zai aslem. Tednanch *Biblical Theologichem* — Purannik Dev-xastr suru zalolem. Tem mhaka ekdomuch faideachem zalem. Porikhxa pas zaunk nhoi, ponn provochon korunk ani pregador zaunk hanv mhojem dev-xastr xikunk ani dimbier tem rozar korunk, *Theology of the Knees*, dimbianchem dev-xastr apnnaunk laglom. Itlea mhonnosor Vatikani Vixvsobha bhorli ani padri ek provochonkar hacher choddxem lokx oddlem. Padri ek provochonkar. To Devachem utor porghott'ta. Tea utra vorvim eki porza ani sobha bandhta, te porjek batisma ani Krista-prosadachea sonskaranveslean ôddta. Padri konn? Porghottnar vo fuddari ani pujari. Pujari zaunk porghottpi zata. Adhunik padri vhoddlea mapan ek porghottpi. Oslim bhavnam ani chintnam mhojea monant dhorun, hanv Gõycho Pregador zaunk axelom. Mhojea vhoddilamnim mhoje tornne piraier mhozo poilo Belganvcho sermanv aikun, mhaka retir diunk ani provochonam korunk vinchun kaddhlo. Tethun pasun mhojea angant sermanv sangpachi sonvoi rigli. Mhojea vhoddilak Pe Walter Matiasak hanv upkari.

Dixim-maxim, Bagant, Divchole, atam Porvore, khõi-i asum, mhojea disa-disachea misant pa-panch mintteancho sermanv sangot ravlom. Oxi mhoji Divcholchi firgoz dhorm-xastr xikun kir zali. Zori tantuntle kãi zonn sonvsari ani vidnean-xastrik xikpant unne asle, tori te dev-xastrant ani naitik xastrant borech unch asle. Pe Lucio da Veiga Coutinho *Pastoral Institute*, Gõychea gonvllik mondirantsun, amkam adhar diunk, gonvllik onubhov gheunk tornnea padrink dhaddtale. Te Divcholechea griostheank vakhannttale. Tanchi dharmik zannvai polleun, murghott'tale. Oxech te amche firgojechi manddavoll polleun tika **pilot parish,**

dekh-dinnari ani ghenari firgoz mhonnttale. Osoch Pe Lúcio d Veiga Coutinho sobhemazar amche firgojechi vhoddv porghott'talo.

Bhuimxastrik nodren hanvem Indiek, Gōyam, Evropak ani Ar ganvamnim sermanv sangle. Lisboa-chea xharant Purtugezi Zurich, Swisak Inglezin, ani Aram Emirates, Sharjah, Abudhab hangasor Konknnint ani Inglezing provochonam kelim Karnattokant, Karwar, Belgaum, Khanapur, Mungllurant chea dozon pavttim tori madrink, padrink retir dile. Bhaxonnam dilin Gōyam, Gōyche bhair somest lokak misanvam ani novena porghottlim. Maharaxttrant, Mumboi, Pune, Malvan, Sawantwac Azra, Halkarnni, Khanapur, misanvam, novenam bhaxonna sanglim. Zōi Gōykar asat thōi mhojem kalliz oddlem ani tanche mhoje thāi. Devachem utor monam bodolta, kallzam bandhta.

Gōyche nodren Uttorek Peddnem mahal uzvean thaun dhavea voir sun sokla maddoilo. Kankonnche soglle firgozank bhett di Tea lokan mhojer hunhunit mog otoilo. Saxtti, Bardes, Tiswadd eke-ekdefirgojent hanv chear-chear novenank pavlom.

Tie, hanvem 300 sermanv sangle zatle. Tiechea Sasv Adharache Maiechea novenank hanv neamit astalom. Thōiche kopelamnim novenak ani porbank astalonch. Oxenc Osnnoddeam. Oxech hanvem chovdha vorsam Bagantlea ghora retir dile. Bhaxonnam kelim. Madrink ani Gōychea padrink a Bisp-Saibankui retir dile. Sadhe avoiankui dile.

Retir ditolea ani ghetolea, sermanv sangtolea ani aikotole monxeam modhem ek kherituch mogacho bandhpas ghoddon iet Veta thōi hanvem mogachim khunnam chaklim. Byculla, Glori Maiechi porbek hanv sermanvank pavlom. Noven somptoch ek Mungllurche Konknni ostoren, mhaka eke kuxik vhelo ani vhodd sabavanchi pottli mhojea hatant ghatli: "Hi Tuka."

Oxench hanv Velle ani Ahmedabad sermanv sangunk gelon Sermanv zatoch, he donii suatanr, dog zantte ostoreamnim mhoje hatant panch rupiancheo nottieo ghaleo: "Heo tuje bholaike khati Tantim kha ani ghott za."

Halinch Vakola, St Antoniche igorjent sermanvak pavun sorlon Thōi mhaka Pe Casimiro de Melo, ani Konknni sodallittin apoil Fest zatoch, Pe Vigar ani lok mhaka Dev borem korum mhonnun ekttaim zalolo. Okosmat ek dubllemxem nheslolem cheddum aile

ani tannem mhaka diunk Pe Casimira lagim ek dakhttixi ghutthli dili. Pe Casimiran ti mhoje lagim di mhonnllem. Tea cheddvan mhaka bhair apoilo ani mhoje lagim ek gutthli dili. Hanv tachem nanv vicharunk sodhtalom. Tem nanch zalem. Tem khõinchem, tem pen mhaka konnem dilem, tem hanv azun nokllom. *Por bem sem olhar a quem* — konnak tem pollenastanam, borem korunk tea bhurgeacho, tache avoibapaicho kariokrom zaun aslo. Amcho-i zauncho.

Halinch hanv Ormola novenak ani festak gelom. Thõi hanv vaddeam-vaddeamnim bhett ditalom. Sanje-vellar ek-ek vaddo misar ap-aplim dennim haddtalo. Vixoia pormannem danam haddtalo. Ek dis ekle bailen dhovem ful khot naslolem kombiechem pil haddlem. Tem tinnem soroll mhojea hatant ghalem ani mhonnllem: "Pat'tiv, hem **tuka**, Devak nhõi. Igorjek nhoi, tuka."

Oxench sogllem mhojem jivitbhor, khoinche-i suater, sermanvak veta thõi mhaka koslo-i tori ughddas ditat, kosli-i tori kherituch mogachi khunna dakhoitat. Oxem mhojea jivitant vaddh-disa nimitan vo sermanva nimitan mhojea ixttamnim goddialamnim, penamnim bhorlo. Ponn tim hanvem mhaka dovorunk nant. Eka hantantlean ghetlim, dusrea hatantlean dilim. *It is better to be than to have*, hem mhojea jivitachem brid zaun asa. Vostu nant titlem borem.

Mhoje vonttanche kannientlean Devan dakhttixim kurpechim khunnam-i dakhoilim. Ek dis hanv Arxe, Kansavle, misanv diunk gelom. Vhoddlea khaddacho eksuro monis bosun astalo. Ek dis hanv lokak Leonardo de Vinci hachea Jezuchea jevnna-mezache vonntte-chitrachi khobor sangtalom. Leonardo de Vinci Jezuk pintarunk sodhtalo. Tannem ieka sobhit-sundor dispottim mis ajudar kortolea tornatteak apoun haddlo ani tachem chitr pintarlem. Uprant taka Judas chitarunk zai aslo. Tednam Leonardo de Vinci Judasa-sarko distolea mon'xeak sodhunk bhonvlo. Vaddeam-vaddeamnim sodhlea uprant, taka eke gairint poddlolo ek monis gavlo. Taka tannem ghora haddlo, ani Judas pintarlo. Ghora vetanam, tea mon'xan mhonnllem: "Jednam tunvem mhaka Jezu pintarloi tednam tunvem mhaka poixeanchi pottli dili naim, Judas pintartoch, tunvem mhaka poixe dile." He pavttim De Vincin tachea hatant poixe ghalole.

Hi kanni sangtanam konn ieklo sakristint raun, horddear

martalo. To mhonnttalo: "Hanvuch ga Saiba to, hanvuch Judas to." Miss bhettoun somptoch, tannem mhojea hatak dhorlo ani atanche atam apnnak kumsar kor mhonn sangonk laglo: "Atanche atam mhojem kumsar kor, mhojea horddeantlo kantto kaddh." To kantto kaddhtoch to monis mekllo zalo. Khadd, ba kaddhun nivoll bhonvunk laglo. Khuxal zalo.

Ek dis hanv Velle S Rokichea novenak ani festak gelom. Thõi hanvem ek misanv dilem. Tea ganvant ek ghorabo aslo. To Devakui ani devcharakui puztalo. Ponnas vorsam pasun, tanchea ghorachea pattosar bhitorlean ek narl bandhlolo aslo. Tea narlak to ghorabo puztalo. Acharancher ani devcharancher mhozo sermanv aikotoch, ghorkaran nisonn laili, bhailecho nixedh astanam-i, tannem to porbe adlea disa mhaka haddun dilo. To narl hanvem mhojea ghora khavpak vhorche adim, tantunt koslich podvi na mhonnun sobhemazar dakhoilo. Itlean ho ghorabo atam sukhest jieta. Acharponnam bond zalim.

Mhojea bhurgeponnar Quitula, Aldona, misanv diunk gelom. Thõi ek monis aslo. To misak, kumsarak vochonaslo. Taka bhett-patth diunk konnso vochonaslo. Ghorant ek sevok aslo. To soglleo vostu fodd-modd kortalo. Ek dis hanv hea mon'xeak bhett diunk gelom. Lokan vochonaka mhonn mhojekodde porathlem. Hanv gelonch. Jinsavar khobro uloileo. Magir taka kumsar za mhonn sanglem. Zuntthron zhuntthron to kumsar zalo, hanvem taka faleam sokallim Krist-Prosad haddtam mhonn sanglem. Ponn tannem adinch fuddem nirop dhaddlo: "Fadar hanv morpacho asam. Mhaka Saib hadd, ani nimanne sonskar di." Hanv novean tachexim gelom. He pavtti tea mon'xean apnnench kumsar maglem. Saib ghetlo, uprant tannem piddevontacho sonskar ghetlo. Mhojeach hatant somplo.

Morche adim tannem aplo testament vo mornn-potr kelem. Tache lagim mhaka diunk kainch naslem. Dusrea lokan Bicholechea dublleam khatir kitem na kat dilolem. Eklean bhangarachi mudi dili. Tea dadlean mhaka sanglem: "Fadar, tum Fatima-Saibinni bhaxen mhojea ghorant bhitor sorloi. Mhoje lagim tuka diunk kãinch na. Hi mhoji nimnni chikr-pir vhor, ti tuka dovor." Ti chikr-pir hanvem vheli ani Divcholche Igorjent Santism-Sakramenta fuddem bottam dhuvunk dovorli. Azunui asaxi dista.

Divchole astanam, sobar pavttim nirmollponnachi khobor

sangtalom. Mhaka tallnnio ienant nhoi, ietaleoch ponn Devache doien hanv kurpent jielom, morover jieunk sodhtam. Oso hanv Divcholchea xharantlean dhovo lob ghalun bhonvtalom. To dhovo lob lokak kurpechi khunna zaun asli. Ek dis vatter mhaka ek kristi tornatto bhettlo. Tannem mhojea hatak dhorlo. Tannem mhaka sanglem: "Fadar, jednam tum dhovo lob ghalun, xharantlean bhonvtai, tednam mhojea otmeant pondra mint'teo fodoll poddta. Hanv kazari, hanv dusre bailek gheun asam. Hea lofddeantlo bhair sorunk mhaka tuzo adhar di."

Osoch hanvem Loyola-iskolant, Moddgonvam, zōi hanv xikoitalom, bhurgeank retir dilo. Eka vorsa uprant hanv tevxilean porto pavlom. Okosmat ieka tornattean mhojea hatak dhorlo. Taka soreacho, patkacho-i dista mhaka, vas martalo. Tannem vicharlem ani apli ollokh korun dili: "Fadar, tum mhaka ollkhotai? Tunvem amkam Loyola-iskolant retir dilo. Tantunt tunvem amkam musanchi ani fulanchi khobor sangli. Kednam-i mus mhonv khaunk fulant bhitor sorta ponn ful apleo dhavleo dhampta. Dhamplea uprant mus morun veta. Oxech monis patkachea sontosea fattlean vetat, to sontos vikhall zaun, mortat." Sangpachem itlench, patok mon'xeak dadoosbhorit korina, khoxealkai kaddhta. Hea pasot David Deva lagim magta: "Chirddaileleim haddam sojiv korun dakhoi." Mhojea sermanvamnim ani borovpamnim hanv niz-khoxealkaiecho poghottnar zalam. Sontosan jieunk pap pois kor.

Puneant, City Churchint, sermanvank pavlom. Thōi mhaka ekli madr mevli. Tinnem mhaka pacharlo: "Fadar tum mhaka ollkhotai? Tunvem bara vorsam adim amkam Parra retir diloi, ani mhonnllem: 'hansto bhagevont dha bhagevont, roddto bhagevont na bhagevont." Hich nhoi, zaiteo dusreo madreo hansun sant zaunk xikleat. Osoch mhaka eklo retir korpi, tis vorsam uprant, jim utram tednam sanglim tim asat toxinch tannem novean sanglim, ani pall'lim. Zaite pavttim 'oslo sermanv adim hanvem aikunk na, oslo padri ieunk na' osleo otitaio hanvem aikoleo ponn tankam hanv kan dinam. Mhaka lhanvikaiechich vatt bori. Kan dilearui, Devak vakhanntam.

Sermanv sangunk gelole kodden ek novol pollelam. Orxem choddxe amche padri bhav sermanv aikonant. Hanvem onbhovlam tea pormannem padri bhav mhozo sermanv aikunk bosleat.

Ghoddie tankam mhoji Konknni-bhas avoddtali zatli. Mhojea vachpancho follui tankam labtalo. Zo konn sundor bhas zanna to mon'xeachim kallzam bhuloita. Zo monis apli bhas zanna tachea tonddantlean bhavnam ani chintnam zhorintlem udok vhanvta toxinch vhanvtat. Veta thõi mhojea padri-bhavamnim manan ani adoran mhaka lekhla. Oxench zõi-thõi hanv sermanvank gelam thõi porjen boball nastanam mhaka aikola. Bhurgeamnim ogi bosun Devachem utor aikolam. Sermanv sangtanam, hanvem tanche kodde vichar ghaleat, ani tannim huxearkaien zobab dileat. Apnna lagim vicharit mhonnun, zantte-i chotur ani zagrut ravleat. Bhurgeamnim aplea zobaban soglleank zagrut dovorlim.

Jitle pavttim hanv khoinche-i firgojent vetalom te-te firgojentlea lokak bhett ditalom. Ghor-ghoram, khomptte-khomptten lokak zap diunk ani sodh gheunk pavlom. Oxem hanvem novea jhill'leantlim ani pornnea jhill'leantlim ghoram bhonvon kaddhlim. Zaite ganvche vigar mhonnttale: "Tum mhoje-on boro mhoje figojechea lokak ollkhotai." Bhett dilea uprant lokachi khoxealkai vaddhta, te khoxealkaiê vorvim Devachem utor aikuncho anvddo choddhta. Oxeo igrozo ani kopelam bhorun ott'talim. Veta thõi tornatteanche zome vaddhtale. Misanvamnim hanv tankam ek kherit bhaxonn kortalom. Ghoram-ghoramnim bhett ditanam, mhoje bori dakhtte-dakhtte bhurge ietale. Tantuntle zaite padri ani motthvaxi zaunk pavle. Zaitea zonnamnim mhojim xembhreamnim pustokam vikhlim, mhojem bhuzavoilem ozon lohu kelem. Gõychea bhurgeancho hanv rinnkari, mhojim tankam argam.

Hi vonttanchi kanni sompoitanam, Pe Vasco do Rego hea Jezuit bhavachi kallzantli vakhannechi khobor sangun vonttanchi kanni sompoitam. Pe Vasco do Rego, atancho Bom Jezucho Reitor, Bagant sov mhoine vhoddil aslo. To mhoje sermanv ruchin aikotalo. To Konknni bhaxecho vhoddlo mogi. To ti bori uloita, boroita ani dusre bori uloitat tednam bhouch sontostalo. Jitle pavttim Bagantlea kopelant hanv tonntonnit sermanv sangtalom, title-i pavtim, to mhaka khoxealkaien veng martalo. Tuka mhoji nosai disona gai mhonnit zalear to mhaka zobab ditalo. "Hanv Bapak dhinvastam. Tuka dilolea denneam khatir murghott'tam." Promannik monis nosai korinant. Hanv Pe Vasco do Rego hache lagim zaito xiklam. Dev-xastrachem kitem-i vicharit zalear to

mhaka soddasodd zap ditalo. Dev tuka borem korum, bhava.

Latin bhaxen ek mhonn'ni asa: *Verba volant, scripta manent* — Utram uptat, borovpam urtat. Jem kitem tonddan sanglem, tem koxe-i bhaxen boroun uronk zai aslem. Hea pasot hanv borounk laglom. Hànvem mhojea padriponnachem brid ani motto kelolo: "Padri Kristacho hat ani Kristachem tondd." Jednam padri Jezuk aplea hatant dhorta, udkan bhavartheank nhannoita, tednam to Jezu Kristacho Hat. Aninkui asa. Jednam ek padri Jezuchi khobor, bhagevontanchi kanni, Igorjechi xikovnn boroita tednam-i to Kristacho Hat. Oso hanv Choddneam, Saude kopelant sakristint Jezuche imajicher dollo dovorun aslom. Mhojem kalliz lhaslemxem mhaka dislem. To uloitaso mhaka dislo: "Tum mhozo hat." Hem atam polleunchem asa.

MHOJEA HATANCHI KANNI

ori hanvem mhozo poilo lekh solla vorsanchi piraier Purtugezin Raiturche eke komensalidadint boroilo, tori jivitachim ponn'nas vorsam Konknnint boroun sarlim. Boroit-boroit asam mhonnun mhoje dakhtte bhoinnin Amelia Pereira hinnem boroun-boroun mor mhonn mhaka xiddkailo. Borovp atam mhojem dusrem soimb zalam. Mhojean boroinastanam ravonk zaina. *Sine scriptione non possum vivere*, oxem kitem mhaka ghoddlam. Kiteak Padri Kristacho ani Igorjecho hat, *manus Christi, et Ecclesiae*, him utram mhoje mendi ponda ani mendi voir purovololim asat. Jezuchi ani Igorjechi ollokh diunk mhojem jivitachem misanv-kariem, ani vinodacho khell zalo. Vhoddlim borovpam ani dakhttim borovpam, sompim borovpam ani zodd borovpam, Igorjechi ani Konknni bhaxechi seva korunk boroilim.

Igorjechi xikovnn khup giresth, khup adli, ani khup novi, ti lokak diunchi asli. Konknnichi-i seva korchi asli. Hanvem *Dhortorevoil Sundori*, hem Morie-xastrachem pustok boroilem, tedna Renovação hacher Dr Lúcio da Veiga Coutinho hannem mhaka ho pod lailo: "*Doutrinador das massas populares* – lokacho xikovpi. Hanv lokacho xikovpi boroilolea ani uloilolea utran zalonch. Hench mhaka Pe Carlos de Melo, hea Jezuit bhavan boroun dhaddlem. Jem dhorm-xastr hanv Kurseong xiklom, az meren vachtam, nihalltam, ani jiroitam, tench hanv zannarank ani nennarank xikoitam: *to teach the sublime in simple language* – sadhe bhaxen vortim sotam xikounk. *To make theology beautiful* – Dev-xastr sobhit korunk hoch mhozo anvddo.

Gõychea Jezuitancho itias vachit zalear, te soglle amchi bhas hatam-bottancher khelloitale. Te bhaxechi odd ani bhodd amche on bore zanna asle. Pe Thomas Stevens, Miguel de Almeida, Ignazio Arcamone, Diogo Ribeiro, Antonio Saldanha, Etienne de La Croix he mhoje Jezuit bhav Konknni bhaxent tizlole. Tannim amche bhaxek olankaroiloli, ani giresthailoli, toxem hanvem korchem aslem. Jem Pe Moreno de Souzan mhojea *Avoiche Manddier* pustokache porstavnnecher boroilolem *The Second Spring*, Konknni sorospotint novo vasantrutu suru korcho aslo. To hanvem suru kelo ani chaluch asa. Atam borovpeancho ank soglle

sorospotik jinsamnim vaddhla.

Hanvem Shembaganur Rottier poilo lekh boroilo. Az meren Rottier boroit asam. Zalim dha bara vorsam, Magnneachea Apostoladache sonkolp boroituch asam. Ieka-dogank te ovghodd lagtat zalear, je konn te Inglezint koxe boroilole asat te polletat, hanv koxe toren te konknnaitam, ani sompe kortam tem nihallun ojap zatat. Pe Moreno de Souzan te mhaka borounk laile. Te chaluch asat.

Udentechea Nekhetracher hanv Puneanksun thodde pavttim boroitalom, ponn Kurseongsun sumanachea-sumanak lekh dhaddtalom. Nekhetracho sompadi Mgr Ayres Fernandes te manache suater xhaptalo. Prof Joaquim Antonio Fernandes mhaka vakhannun chitteo boroitalo. Kurseongche xikpi aplem dhormxastr koddek dovorun, borounk laglear profesor tankam ghoddo ditale. Mhojem vegllench zatalem. Jem xastr xiktalom tem xikun ani chabun Konknni porjek ditalom. Hea lekhanche sanklle vorvim mhojem dhorm-xastrik pustok ruzlem: **Kurpechim Kirnnam.** Tea somoiar jednam sogllea Gõychea lokachea ghoramnim mhojem pustok khellounk mhozo anvddo mhonn kolloitoch, Dr Mariano Saldanhan mhojer kator marli. Sangpachem itlench, Konknni somaz chodd korun Romi somaz, na vachpi uronk na. Hea borovpeachim unnench zalear sotor ek ozar pustokam ghora-ghoramnim xipoddllim. Pustokam nasun, lok koso vachtolo aslo? Udentechem Nokhetr moro porean tea satolleacher boroit ravlom. Nimnnea Udentichea Nekhetrachea ankacher legit mhozo lekh asa. Tedna Pe Marcelino Remedios sompadpi aşlo. Lokak tem potr somplolem naka aslem.

Kurseong astanam, kedna-kedna V Ixttacher hanv lekh dhaddtalom. Divchole Iskolacho mukhi xikovpi ani vigar asun, mhaka borovpak chodd vell mellonaslo. Tori kedna-kedna hanv lekh boroitalom. Ponn ek dis mhaka kakoi zali. Pott dukhunk laglem. Hi dukh visronk, mhojea hatant boddbodd (ttaip-writer) dhorlo, ani boddboddunk laglom. *Onvllam* dakhttim-dakhttim ghodditam ani kannio borounk suru kelem. Mhojea sorgest ixttan Pe Lactancio Almeidan tankam manachi suat dili. Onvllam boroit ravlom. Abru ani ttanch fuddem mar mhonnit sobar chitteo aileo. Angant xer bhor rogot vaddhlem. F X Ribeiro hannem Abudhabisun tanchi vhoddli tokhnnai keli ani Onvllam pustoka-rupan

xhapchim mhonn suchnna keli. Don ozar proteo kedna-na-kai sompun geleo. Ednam mhonnllear Ixttacher anink ek vibhag suru kelo: **Tuzo Vichar.** Hea vicharan lokak dhormxastr dilem, zaitea zonnanchea monacher uzvadd poddlo. He-i vichar lokache magnne pormannem pustoka-rupan xhapun aile. Proteo soglleo sompleo.

Gõyche Arkidiosezint *Communications Media Centre* vo Lok Sompork Sadhnanchem Kendr naslem. Patriark-Saibachi budh gheun, hanvem lok-sompork-kendr suru kelem. Tacho chittnis Pe Planton Faria zalo. Toch az meren hem kendr choloita ani tacho ezman hanv asam. Sot'tor vorsanche piraiecho zaun, ghoddie-ghoddie, mhojean bhonvonk zaina dekhun, hea uddeacho hanvem rajinamo dilo. Lok Sompork Disachea nimitan, hanv Gõyche porjek konknnint ani Inglezint vorsa-vorsacho nirop ditalom. Pe Planton Farian hea kendrant aplo jiv ghalo. Taka hanv sobar karonnank lagon chodd upkari. Osoch hanv sorgvaxi Pe Lactancio Almeida, Pe Moreno de Souza, Pe Freddy da Costa, Zito Almeida, Tomazinho Cardozo, Jovito Lopes, Netty Dias, Selvyn Fernandes hankam ani dusreank upkarancho rinnkari.

Bagantlea Retirachea Ghoracho zallvonndar astanam, hanv ek dis K S K Menon, *Navhindachea* sompadpeak bhettunk gelom. Gozal gozalint ietoch, Navhindachea sompadpean mhaka xinnllo: "Fadar, tum edo vhoddlo potrankar ani jornalist, tum Inglezint ani Navhindak kiteak boroinaim?" Hanvem taka zap dili: "Mhoji Inglez pajit ani suddsuddit nhoi. Konknnint mhoji xoili dhanvta, inglezint cholta." Tedna Menonan mhaka sanglem: "Shakespeare poiloch vhoddlo borovpi naslo. To boroun-boroun shennoi zalo, vhoddantlo vhoddlo borovpi zalo. Oxem tuka-i ghoddom-iet." Oxi hanvem mhoji xoili dhorli, ani Inglez xikonk na, to Bagant zantte piraier xikonk laglom.Potram vachunk laglom, pustokam. Utram dekor korunk suru kelem. *Navhindacher* borounk laglom. Vhoddlea vhoddlea festam nimitan, Paskank, Natalank hanvem Navhindak lekh dhaddle. Te Shri K S K Menon M M Mudalyar hannim *Sunday Magazinacher* poile suater xhaple. Shri M Mudalyaran mhaka vhoddlea mogan vengoilo. Ek chukoinastanam, soglle mhoje lekh xhaple ani tankam poili suat dili. Hea xivai kosli-i batmi dhaddit zalear, ti rokddeam-rokddi xhapli. Oxench 'O Heraldo' potrachea sompadpean Shri Rajan Narayan hannem mhoje lekh manachea zagear xhaple. Inglez boroun-boroun tantuntui hanv shennoi

zalom. Tea borovpantlean hanvem don pustokam rochlim. *The Makers of Konkani Literature* ani *Dalgado the Man and Scholar.* Heraldacher 'Sunday Salad' boroitam.

Vachpi borouvpeank rochtat ani borovpi vachpeank rochtat. Vachpeam ani borovpeam modhem ek kherituch mogacho sobondh ani bandhpas ruzom-ieta. Kednam-i ek borovpi ek deatmik (material) inam sodhta. Mhojem vhoddlem inam mhonnllear mog. Hanv mhojea vachpeanchea kallzant asam.

Ek borovpi fulunk uttejon ditole zai. Goenchea lokan mhaka uklun dovorlo. Mhojea govetant ozramvoir dhinvasnnecheo chitteo asleo. Teo choddxeo halinch bhair uddoileo. Thoddeoch hanvem dovorleo. Tanche kāi nomune hanv sokla ditam, Mhojea vhoddilamnim-i mhaka uttejon dilem. Pe Romualdo de Souzachea vellar hanvem don-tin pustokam ruzoilim. Pe Leslie Almeidan borovpak mhaka vhoddlem fattboll dilem. Rokddeam-rokddim pustokam xhapunk maniotai dili. Azunui te aninkui pustokam boroitam zalear, mhoje lagim vichartat. Mhojean Pe Mathew Lederle hankam kednanch ani koxech visrunk zaunche nant. Tech Moratthi borovpi ani xastri asle. Dekhun borovpachem bollgem kedem vhoddlem tem te bes bore zanna asle. Tea pasot zori tannem mhaka thoddea vellak Bichole dhaddlo, ghoddtoch rokddoch borovpacho prochar ani apostolad cholounk Bagant portilo. Radiocher ani potrancher mhojem nanv ietoch, rokddoch mhaka porbim diun boroitalo. Unsannin mhozo hat chirdditalo. Bagant mortanam to mhojea hatant melo mhonnllear otitai zaunchina. Hanvem taka nimnne sonskar laile. Bagantle doriache dodder tachea otmea khatir mis bhettoilem. Mogall ani monxall, fuddakar ghevpi, fuddem voch mhonnpi aslolo ho mhozo gunnest Provinsial. Atancho Provinsial, Pe Edwin de Souza, hannem-i-bi mhaka zaiti hurba dili. Anink eka mon'xeak mhojean visrum-nozo. Tachem nanv Pe Joseph Ubelmesser, raxtran Jermani. Poilim-poilim pustokam xhaptanam tanchoch mhaka vhoddlo sohokar aslo. Tosoch Jezuit bhav Pe Warserer hancho. Tanchim nanvam mhojea kallzant kantoilolim astolim. Atam zalear hanv Jezuche Sobhecho arthik adhar magonam. Eka borovpean bhurgeponnachim vorsam sarlea uprant, zantto zaunk zai, aplea donui paiancher ubho raunk xikunk zai. Oso hanv ubho ravtam, Gōykar bhavam ani bhoinnichea adharan ani dilole hurben hanv bholaiken vaddhtam.

Boro-boro mhonn aikun, aninkui boro monis, boro borovpi, ani boro ulovpi zatam. Sodanch ttanch fuddem martam, *continua oratio, continua lectio, continua scriptio, continua praedicatio,* nirontor magnnem, nirontor vachop, nirontor borovp, nirontor provochon, jivitachem varem ani verem kortam.

Bhikareak bhikareachi nosai oxi amchi mhonn'ni asa. Oxich borovpeak borovpeachi nosai. Mhoji nosai kortoleanchi eki nakxibhor lok asot. Hanvem zatat titleank hat dila, vakhannllea. Mog kortoleanchi volleri dha panamnim vo ogllea panamnim sorounk zaunchi na. Mhojean sorgest Pe Lactancio Almeidak visrunk zauncho na. Orxem hanv tache adim borounk laglom. Ponn tachea hatant borovpachi ani eka potrachi chavi asli. To V Ixttacho sompadpi aslo. Tachean jeo chitteo mhaka vakhannun ietaleo teo tachean kagtachea dhobeant uddoum ietaleo. Toxem tannem kelem na. Ek kalliz ek otmo, oslea nateamnim ami jiele ani vagle. Mhojea borovpancher sorgarsun axirvad ghalunk ek ixtt asa, toch mhozo ixtt Pe Lactancio Almeida. Dukhache ani sukhache ami ixtt asle. Tacho bhav Zito Almeida mhozo vhoddantlo vhoddlo jiveantlo ixtt. Tache modhem ani mhoje modhem vanttop na. Dukhant ani sukhant vantto ghevpi mozo ixtt Zito. Amchean iekamekank pollenastanam ravunk zaina. Omxik lagtoch, iekamekank bhett'tanv.

Prof Lurdino Rodrigues mhoje-on don vorsamnim zantto. Amkam vhoddle ixttogotin bandhleat. Mhoje chittinche bhoream modhem hea mhojea ixttacheo chitteo ani doznamnim postkardam mell'lim. Prof Lurdino mhozo khoro ixtt mhojim kuspottam zanna zaunui, tannem mhozo mog kelo. To neman mhojim pustokam vachta, Inglezintlim, Purtugezintlim ani Konknnintlim mhojim likhnnam topasta. Vankddem aslear, khōi chuk asa ti dakhoita. Oxench mhojim borovpam khobordar zatoch, mhaka vakhannechim utram boroita. Tannench mhaka Konknni samki borounk xiddkaila. Hanv chuklo zalear, fuddli pillgi teoch chukeo kortoli. Mhoji ollok ani probav vhoddlo dekhun tarunn borovpi mhoji dekh ghetole. Profesoran xembhor pavttim mhoji tokhnnai kelea dekhun hanv taka ani tachea ghorabeak chodd chodd upkari.

Mhaka chodd ani chodd ollkhiche monis ani ixtt asat. Tantuntle ekloch eklo Pe Freddy J da Costa. Amchi poili ollok Divchole zali. Thōi to mhaka bhettunk ailolo. 20 vorsam potthim ami iekamekank

bhett'tanv, utoitanv, zogoddtanv, taptanv ani rokddech bore-i zatanv. Dukhant ani sukhant bhag ghetanv. Vatter khõi hanv gavlom zalear, Freddin mhaka aplea mottorant ghalcho. Ek dis Varkeam, ek dis Rai pavouncho. Ami dogui borovpi ani ulovpi, ponn ulovpi ani borovpi dekhun ixtt nhõi, ami soroll ani saf ixttuch. Dog monis ponn ek otmo. Jonathan ani David osli amchi ixttagot. Freddy atam vhoddantlo vhoddlo ani hurben ani bhorvanxean bhorlolo potrankar ani Konknni borovpi. Jonathana bhaxen tum voir, ani hanv sokla oxi mhoji ixttagot. Pe Freddichea poilea misak hanvem sermanv sanglo ani saud keli. Ami barabor jieleanv, hansleanv, roddleanv. Devan amkamm bandhle, sorgar laginch asche. Gõychi khobor gheunk, Gõycho avaz aikunk, lagsaruch bosche. Pe Freddy amcho bhorvanxean bhorlolo ani buddlolo tornatto. Devan taka sobar vorsam dovorcho. Gõychi tannem seva korchi.

Borovpachem bollgem ekdom vortem. Borovpan monis khõi-khõi pavta tem nirupun sompounk zaina. Lisboak ieka latachea ghorant bhitor sorlom. Thõi Bagantlo Armando Fialho aslo. Tannem mhaka V Ixtt dakhoilo ani sanglem. "Tum Purtugalak ietai mhonn hanv zanna aslom. Ho polle tuzo fottu polle." Osoch hanv ek dis Sawantwaddi sermanvak pavlom. Ranantlea eksurea ghorant. Thõi ekli Boddienchi ostori ravtali. Kazar zalear, ponchvis vorsam vortolim. Sumanachea sumanak V Ixtt vachta. Tinnem Ixttavoilo mhozo fottu dakhoilo: "Fadar, hanv tuzo fottu sumanachea sumanak polletam. Kednam tori amchea ganvant sermanv sangunk pavtoloi mhonn mhaka khatri asli." Oxem ghoddlem. Oslim ghodditam aninkui asat. Halinch hanv S Pedr igorjent sermanv sangunk gelom. Thõi hanvem ieka Annunchea mon'xeak hat dilo. Tannem mhaka sanglem: "Fadar, hanv tuzo sermanv aikunk ailam." "Tuka konnem sanglem?" "Hanvem Heraldacher vachlem." Hi asa potrachi podvi.

Hi hatanchi kanni sompounch adim, ietea ovesvorant mhojea pustokanchim nanvam ani vornnonam ditam, uprant kãi chittintli ovtoronnam ditam. Hi ap-kotha sompoitam.

PUSTOKAM

Xinvtulem: Hi ek dakhtti kanni. Xinvtulem, hindu bhurgem, tem Kristi boardingant ravtalem. Dusre ek ixttinnin tika samaritan bailechi khobor sangli. Novem jivit mellounk tem katolk zalem. Hi kanni. Pe Frederico Soares hannem Pilar xhapkhanneant xhapli ani ti mhoji poili kanni.

Kurpechim Kirnnam: Hem mhojem dev-dharmik pustok. Kurseong xiktanam, kurpechem xastr mhojea monant borench riglem. Hanvem Udentechea Nekhetrar kãi lekh boroilole. Uprant hanvem tanchem pustok kelem, ani mhojea poilea misak vanttlem. Tem Mubmoi Udentechea Nekhetrachea xhapkhanneant xhaplem. Tacho khorch mhojea kunhadan ani bhoinnin, John Pereira ani Amelia Pereira hinnem bhorun kaddhlo. Azun meren Kristi Gõykaram modhem vachpachi sonvoi nasli. Ti hanv rochit ailam. Lok atam pustokam ani potram vachtat dekhun hanv khuxal zait ailam. 1952 vorsa xhaplem.

Onvllam: Hem mhojem pustok rokddench khopun gelem. Tem vhoddlea monxeamnim ani dakhttea mon'xeamnim, Dr R V Pandit, Dr Manohar Sar Dessai, Ravindra Kelekar, Utordechea Wency Pereira, Zuenchea Francisco Ribeiro hannim vachlem. Zaitea zannanim tem pustok magun vhelem ponn tem dusrean portem haddlem na. Az tachi proti mellunk kotthin. V Ixttacher **Onvllam** ani **Tuzo Vichar** boroun chodd fanki zalom. Hem pustok, Ponnje, Casa J D Fernandes hangasor xhaplem. Taka Konknni Bhasha Monddol hachem inam favlem.

Tuzo Vichar: Vauraddeanchea Ixttacher lokache naitik ani dharmik proxnn suttounk laglom. Xembhreamnim mhaka vichar aile. Tankam borim-borim pustokam vachun zap dili. Hea vichar-zobabancho ek bhoro korun hanvem ek pustok rochlem. Taka boro ievkar dilo. Don vorsam bhitor avruti sompli. Pilar xhapkhanneant hem pustok xhapun ghetlem. Hem pustok mellunk kotthin.

Kalljidar: Hem pustok Gõychea Saibachem jivit. Hea pustokacheo tin ozar proteo tin mhoineam bhitor sompleo. Mhojech lagim eki proti na. Taka Gõyche Kola Akademichem inam favlem. Tem pustok Casa J D Fernandesachea xhapkhanneant hanvem xhapun ghetlem. Tem Saibache somadhicher *'Nihil horum vereor* — hankam bhienam' marlolea utrancher bosoilam. Mon'xeank,

Divcholeant padrink ravpachem ghor tannem bandhlem

Xikxonnik mollar tachem vhoddlem dan —Our Lady of Grace High School, Bicholim.

Bagantlem Retirachem ghor — hanga sumar 14 vorsam to khup vavurlo

Xavier Centre of Historical Research, Porvorim — sodheak atam hanga to jieta.

zonvarank, tiamaxeank bhienaslo S Fransisk Xavier. To kalljidar aslo.

Zatrekar José: Pe José Vazachem jivit. Tem adlea ani novea itiasik vakeancher bosoilolem. José Vaz sodanch bhonvdder astalo. Tea pasot hanvem tacher *Zatrekar* ho gunn-sobd bosoilo. Hea pustokak Kala Akademichem ani KBM hachem inam favlem. Oslem itiasik mud'deancher bosoilolem pustok amche bhaxent naslem. Te Pe José Vazache Beatifikasanvache somiten Pilar xhapkhanneant xhapun ghetlem. Kãi Sankvallkaramnim poixeancho adhar dilo.

Amchem Mis: Kurseong astanam Pe Joseph Putz hannem amkam misachi xikovnn diloli. Toxench tannim *My Mass* hem inglez pustok rochlolem. Oslem kitem amche bhaxent aschem mhaka dislem. Tem griosthi lokak ani sermanv-sangpeank vhoddlea faideachem zalem. Zaitea tornattea padrinchea hatant polleun hanv khupuch sontoslom. Proteo sompleo. Tem hanvem Pilar xhapkhanneant xhaplem.

Gõychem Mannik: Pe Agnelachem dakhtiem-xem jivit. Tem Pilarkaramnim aplea xhapkhanneant xhaplem. Tem moratthintui onkarailam.

Dhortorevoili Sundori: Hem konknnintlem Morie-Xastr. Tem adhunik xastreanche xikovnnecher bosoilam. Pustokachi proti mellona. Tin ozar proteo rokddeoch sompleo. Zaitea pregadorank faideachem zalem. Eklea mhojea ixttan, Pe Manoel Gomes, hannem Konknnintlean Morie-xastr xikun, Raiturche seminarint apli porikkxa dili. Pilar-xhapkhanneant xhapun ghetlem. Hea pustoka vorvim Moriechi bhokti uzvaddit zali. Lokak xikovnn mell'li.

Gõyche Dhortorevoilo: Pe Agnelo de Souza hachem lamb jivit. To Gõyche dhortorevoilo kiteak tannem provochon korun soglli Gõychi bhuim maddoili. Hea mhojea pustokak Konknni Bhasha Monddolachi ani Mapxeanchea Konknni Kendrachi tosrip favli. Tem pustok Pilarche sonsthen aplea xhapkhanneant xhaplem. 5,000 proteo kaddhleo ani aplea borea magpeam modhem ximpddaileo.

Jezuchim Komllam: Hem ek Jezuit bhagevontachem jivitachem pustok. Jezuit bhagevontanchi ani martirinchi hunhunit khobor. Tin ozar pustokam sogllim khoplim ani somplim.

Vadoll ani Varem: Hi mhoji poili kadambori. Thõi eka padrichem jivit niruplam. Padrichem jivit vadoll ani varem, tufan ani xant varem. Jem kitem mhaka padri-jivitant onbhovlem tem hanvem niruplem. Kãi padrimnim tem chear-chear pavttim vachlem. Azunui tem retirant ani konventamnim jevnna-mezar vachtat. Taka KBM-chi ani Konknni Kendrachi tosrip favo zali. Tin ozar proteo tin mhoineam bhitor kobar zaleo. Mhojech lagim ek tori proti na. He kadamborik loka modhem vhoddlo ievkar mell'lo. Padrichi apurbai vaddhli.
Konknni-xastri Dalgado: Monsenhor Sebastião Rodolfo Dalgado hea Konknni vidvanachi jivit-kotha. Thõi tachem jivit niruplam, pustokam topasleam. Tannem amche Konknni bhaxê khatir jitlem-titlem kelam tem sogllem nivoll bhaxen vornnilam. Hem pustok hanvem Pilar xhapkhanneant xhaplem. Avruti samki sompli. Hea pustokak Konknni Kendracho puroskar favo zalo. Xhapp'pachem voros 1981.
Gõycho Onod: Pe Peter Cardozo, Pe Ubaldo Fernandes, hancho ani mhozo sohokar aslolem pustok. Tem *operetta* rupan gaianan ani sobhit utramnim revoddlam. Pilarche sonsthen tem casetti rupan uzvaddak haddlem.
The Makers of Konkani Literature: Hem pustok inglezin boroilam. Tacher hanvem Purtugez Jezuitamnim ani Fransiskan motthvaxeamnim Konknnichi seva keli ti niruplea. Tin ozar proteo soglleo sompleo. Fuddarak hea vixoia sobondim vhoddle gronth boroitole, hanvem tallavik ani mullavik tem boroilem. Hem pustok Pilar xhapkhanneant hanvem xhapun ghetlem. 1982.
Dalgado The Man and Scholar: Hem mhojem pustok Delhiche Sahitya Akademin xhaplem. Mhojea Konknni pustoka-on dakhttem. Hea pustoka vorvim inglez uloitoleam modhem Dalgadachi ollokh vaddhtoli. Pustokachi avruti sompli. 1983.
Avoiche Manddier: Hem pustok Pilarche sonsthen xhaplem. hem pustok *Christology*, Krist-xastrachem pustok. Sompe-sadhe bhaxen boroilam, hea pustokak Konknni Bhasha Mondollachi tosrip favli. 1983.
Saxttichi Tambddi Mati: Kunkollechea martirincho itiasik sodh. Taka Konknni Bhasha Monddolanchem inam favlem. Toxench Konknni Kendrachem. Itiasik mud'deancher bosoill'lem pustok.

Pilar xhapkhanneant xhaplolem pustok. 1984. Avruti sompli.

Dev Kakuticho Nirop: Hem ek supurlem dev-bhoktichem pustok. Tem Pe Ernesto Saldanhan xhaplem. Khorch aplea kandar ghetlo. 1986.

Konknni Oparinchem Bhanddar: Gõycheo, Kerollcheo, Mungllurcheo opareo punzaun tanchem hanvem pustok gunthlem. Hem pustok mhojean visrunk zainaslea ixttak Pe Freddy J Da Costa haka bhettoilem. 3000 proteo sompleo. Oparinchem Bhanddar Casa J D Fernandes hangasor 1985t Gulab Publications hachea asrea khal xhaplem. **Konknni Oparinchem Bhanddar,** Devnagrint xhaplem. Ozar proteo kaddhleo. Tem Mhapxeam Offset Printers Complex hangasor xhaplem. 1987.

Fuddari: Hem Sant Inas de Loyolachem jivit. Taka Konknni Bhasha Manddal ani Konknni Kendr hanchem inam favlem. Avruteo sompleo. Sant Inasachi ollokh diunk tem boroilolem. To haves hanvem pall'lo. Tem Pilar xhapkhanneant xhapun haddlem. 1985.

Chirmuleo: Dakhtteo-dakhtteo kannio ani vhoddlea mon'xeanchim vortim chintnam. Sermanv-sangpeank ani doton-xikovpeank, ghorant bosun vachtat tankam, vhoddlea faideachem pustok. Tem Fr Freddy J Da Costa hannem Gulab Publications he sonsthe khala, Casa J D Fernandes hangasor xhaplem. Borea ievkarak ravta. 1989.

S Vicente Pallotti, Anvddeancho Monis: Hem pustok S Vicente Pallotichem jivit nirupta. Tem Pallotti House, Chicalim, he sonsthen Pilar Xhapkhanneant xhaplem. 5000 proteo kaddhleat. S Vicente Pallotti vhoddlo borovpi aslo. 1989.

Dev Kurpeche Maiechem Noven ani Porob: Dakhttulem pustok. Tacher Kurpevont Maiechem noven ani porbe khatir dha nihall dileat. Dakhttulem tem sobhit. 1987.

Expressões Populares Religiosas Cristãs: Ho ek mhozo sodh. To hanvem Purtugalak purtugezin dilo.

Konknni Xetkamti: Konknni bhaxecho itias. *The Makers of Konkani Literature* hacho onnkar. Ho sodh azun xhapunk na. Orthik karonnank lagon xhapunk favlo na.

When East and West Meets: Ho mhozo sodh hanvem Ponnje zalolea Indo-Portuguese xibirak vachlo. Azun xhapunk na. To *Dalgadachea Glossário Luso-Asiático* ani *Influência do Vocabulário*

Português eu Línguas Asiáticas hacher bosoila. Xhapunk na.

The Contribution of Racholenses to Konkani Literature: Ho mhozo sodh ordho *The Makers of Konkani Literature* hacher xhapun ailo. Diocesani padrink lagta to bhag Raiturche Seminarichea 1986-vea vorsalleacher xhapun ailo.

Mhojea vonttanchi ani hatanchi kanni chodd nhoi, thoddem nhoi. Hem 26vem pustok. Tea xivai voir ullekhlolim xikpam ani sodhe dusreanchea pustokancher xhapun aileant. Itlean hanv pustokanche ani borovpanche molavnneche nomune ditam.

VHODDLEA-DAKHTTEANCHIM MOTAM

Eka borovpeachea jivtant *feed back* mhonn asa. Zaite pavttim borovpea ani borovpam vixoim ttike ani vakhannechim potram ietat. Toxench lok aplim motam potrancher ani nemalleancher xhapta. Hea xivai, vimorxe xhapun ietat. Mhojean him sogllim borovpam ekttãi korunk zalim na. Govetant vhoddli kagtavoll punji zatoli asli. Toxench soglle boroilole mhoje lekh hanvem ekttãi kelole zalear, chear-panch trankam sambhallchim poddtolim aslim. Hea pasot thoddech dakhle ani nomune xhaptam. Thodde omkea-tomkea mhojea pustoka vixoim, thodde samanio mhojea borovpam vixoim

Dr F M Rebello

Dr F M Rebello Novem Goem hea disalleacho sompadpi zaun aslo. Tannem mhoje ani borovpa vixim oxem boroilam.

Moddganv 1/2/82

Tujem Konknnichem amrut guiltanam akea angant eki sokti nirmonn zata tosli khoinchea-i okdan zaunchi na. Tumcho lek vachtam-vachtam oxem dista jivoch polloilea porim."

"Tum ek amche Kristanvam modlo motteantlo motto deshbhokt, Goenkarancho, Hindusthanancho obhiman rakhpi, amchi osmitai sambhallpi, ani amkam bud divpi.

Maurelio Dias

Maddel-Grande, Margão, 22/12/84

Fadar, hanv tujim borovpakm ruchin vachtam. Tujem borovp vachtanam tum mhoje lagim uloitaso dista. Tuje likhnnek dhar asa. Tujim zaitim pustokam hanvem vachleant. Ekdom zannvaien bhorlolim tujim borovpam. Jezuit padri xikon-xikon pikta. Hanv tujinch utram uchartam. Tumim xikleat tem tumi amkam amche bhaxent ditat. Amcho bhavart okhondd kortat. Konknni bhaxe khatir kelolo vaur Gõykar kednanch visorchenant. Tujem *Avoiche Manddier* pustok vachlam, kãi borem tem tumim boroilam."

Edward Alfonso

Santo Estevão, Polvaddo, 19/8/1974

Hanv tuka mhojea kallzacho evkar ditam. Tum amche mãi-bhaxek, Konknnik lagon, tuji tokli gastar kortai. Tornatteanchea vicharank nivoll zobab ditai. Tum loknnasarko Konknnicho khambo mhonn sotmantam. Tum pusto

kam xhaptai te bhaxen pustokam xhapxi zalear, amchi bhas attve vollerint poddtoli.

Wency Pereira

Utorda, Pereiravaddo, 4/4/75

Father, hanv tuka khud ollkhona, ponn tujim tim zannvaien bhorlolim ani atmeak ghottai ditolim borovpam vachunk hanv kednanch visornam. Ani vachit asam. Boroit rav ani moujedar kuddintlea otmeacher uzvadd ghal. Tuje osle borovpi zaite zai ponn nant. Pikavoll zaiti ponn kameri thodde.

Kovi Dr Manohar Sardessai

V Ixttavoilem kovon. Mhojea sattvea vorsa nimtan boroilolem kovon.

Devachea monxea,
Mogachea mon'xea
Az tuka
Satt vorsam
Satt pavlam
Kitlim borpam!
Tujea mogall nodre khala,
Fulum, follum amchi bhaxa
Sorgintlean oxinch zhoddum
Vors-fulam ghosa-ghosa
Monxeanchea monxea
Aichea disa.

Vauraddeancho Ixtt, sonvar Setembr 8vi, 1979 — Konknni Bhasha Manddal, Konknni Kendr, Katolk Boroinnaracho Ekvott, he sonsthamnim mhojea 60vea vorsa nimitan somorombh pall'lo. Te vellim V Ixttan agrlekh boroilo:

Pe Pereira sodanch obhimanan sangta apunn ek *Konknnicho Sevok.* Varde Valaulikar, Mons Dalgada bhaxen to Konknnichea mogan zollta

ani tachea danvtea bhangra likhnnentlean moladik borovpam vhanvtat. Xrest Konknni sahitik borovpi mhonn tachem nanv itiasant omor zaunkuch zai. Konknnint, Romi lipintlean tannem rosall-ruchik tera pustokam uzvaddaileant ani Kala Academy ani Konknni Bhasha Manddalachim inamam ghetleant. *Romi lipintlean Konknni nitoll ani nirmoll ti vatt tannench fuddle pillgek dakhoilea* oxem Uday Bhembro hannem sotkara disa aplea bhaxonnant sanglam, tem khorench. Oi, oslea konknni borovpeak sotkar kelo mhonnllear amche avoi-bhaxecho man vaddoilo, tika vakhann dilo.

Zoxem, Pri Pereiran abhar mandun kel'lea ulovpant ucharlem: "konknni amchi avoi-bhas, ti paleum, fulum, udeun vochum."

Goykar, Setembrachi 1979

Pri Pereira soglleanche ollkhiche ani bori fank zoddlole ek Konknni Sahitik. Tanchim porghott zalolim terai pustokam borim utorleant ani tantleam pustokank Kala Akademy ani Konknni Bhasha Manddal hanchim inamam mell'leant. Ek borem pustok boroitole zalear, zaitench vachop korchem poddta. Ho oslo vaur Pri Pereiran kela dekhunuch te Konknni sahiteachea mollar zoitivont zaleat.

Pri Pereira zõi-zõi aplea vavra pasot gele, thõi-thõi porje modhem misoll'le ani porjechim kallzam jikhlim. Tea-tea ganvamnim lok azun upkaran bhoron ugddas kaddtat. Provochonachea kamant te sudoll ani movall jibeche. Toxech ek sosnnikaieche ani chukon konnak dukhovpi nhõi tosle dev-munniari.

Shri Patrick Perry

C/o M V Jay Shanti
Hong Kong Bank Bld
Bombay
Malaysia, 18/4/87

Survatek, hanv toxech mhoje baraborche kallzant tthaun tuka porbim ditat, tujea rosall utranchea tinoi pustokam khatir. Him pustokam tunvem zaito tokhos gheun somestanche nodre mukhar haddleant, ani khoreamnich mhakach nhoi, dor eka vachpeak tim avoddleant.

Tambddi Mati, Goenche voir boroilolem borem pustok

Fuddari borea vinchun kaddlolea sobdamnim nettoilolem pustok

Konknni Oparinchem Bhanddar hem anink sagonaka, itlea zannvaiechea utramnim boroilolem pustok, dor ghorabeant oslim

pustokam asonk favo.

Sangchem mhollear tujim aninkoi borovpam zoxim **Goa Times** potrar, *Amche Monis, Amchi Mati,* **Gulab-ar** *Korpam ani Kalvam,* **V Ixttar,** *Tuzo Vichar,* monxeanchem ginean uzvaddaitat, ani bori rit-rovis amkam ditat, ani amche Konknnik lagon tum dis aslolo rat korta.

Malayalam Manorama

Fevrer 6, 1983

Borovpi: **Ramesh Payanur Pai**

Tannem 5vea Bharoti Lekhok Sammelonant 1979t ezmanki choloili. 1983t satvea Lekhok Sammelonan tancho gourov kelo. Te Delhiche Sahitya Akademiche, ani Kola Akademiche Budh Dinare somiteche vangddi.

Sonxodhon lavpi, xikpi, Pri Pereira sodancho ani chalto. All India Radiocho boreantlo boro ulovpi, ani sadovpi. Tanchim borovpam, zõi-mõim xompoddleam. Potram, masikam, vorsallim tanche likhnne vinnem sobonant dekhun tancho sohokar magtatuch. Xikop ani sodh jivitacho haves. Tim polleun ami ojeap zatanv. Tuje hanvkentlean Konknnicho bhokt ani zannkar amchea yugant asa mhonn ami Devak argam ditanv.

***Onvllam* Vixoim:**

Remedios Rodrigues, Jezuit xikpi, St Vincent H School, Poona, 5/11/73

Sounsarantli khobor gheunk hanv pustoklaiant guslom. Thõi mhoje nodrek ek hirvea korachem pustok poddlem. Tacher ek parvo aslo, to-i bi dislo. Eklo Jezuit bhav tem topasunk laglo. To Gõykar nhõi aslo. To fokannamnim vachunk laglo. To sarkem vachinaslo. Tachea hatantlea putokar hanvem A Pereira hem nanv vachlem. Oslem pustok borounk lagleat mhonn tunvem mhaka sangonk na. Tem mhojea hatant poddtoch, hanv chodd khuxal zalom.

Dr R V Pandit, Konknni Kovi, Block 12, Bambolkar Bld, Fontainhas, Panaji, Mars 20, 1975:

Bhou manest Dhorm-guru, A Pereira hankam nomoskar.

Tumchem *Onvllam* hea pustokantlem borovp motachem aslench. Tem nirmonn korpachem vhoddvik tumcheant asli dekhunuch tem nirmonn zalem. Edi mannkam-motiamni bhorleli vost pustokachea rupan mhojea

mezar itlei dis poddun astona, ojeapanchi gozal ti mhaka disli. Kiteak pett mezar asa. Punn hanvem ti ugtich keli na, zalear bhitor kitem asa mhunnpachem mhaka koxem kollpachem?

Mat jea khinnak tim ughddun hanvem bhitorlea vostuncher nodor marli, teach khinnak mhaka gomun ailem ki Konknni bhaxentlim him sadim borpam nhõi, tor onbhovanchea porzollit kirnamni zog-zogvpi tim vozram. Omol (priceless) oxim.

Bhaxek lagon asa tacheai poros chodd mol tantuntlean ukte zavpi vicharanchem ani vicharam porosui chodd mol munisponnachem!

Tumchea utra-utrantlean su-sounskrut monachea poddimbimb poddlam.

Goychea Mannika Sobondim

Uzvadd – Evagrio George:

He lhan zhopddecho boroch faido zatlo. Pri Agnelachem jivit lokache ollkhichem korpak Pri A Pereira Konknnintlo ek huxear borovpi mhonn tannem vhodd nanv zoddlam ani inamam zoddleant. Tachem utponui chodd asa. Bhas surek-sundor, asa ani utram ghoddpachi taket dakhoilea. Xivai dhormxastr ani totvginean Konknnint haddpacho proitn korta.

Goenche Igorje modekat Pri Pereirak lagtolo dusro huxear ani pikalll borovpi az na mhollear hotitai zaunchi na.

Goenche Dhortorevoilo Vixoim

Vidiajyoti, Novembr 1978 **P A Couto:**

This excellent book is the tenth in succession from the pen of the famed Goan writer, preacher, and scholar, Antonio Pereira, s.j. Written in his characteristic style that combines erudition with simplicity, the book reflects a conscious effort on the part of the author to couch his message in a language that is easily undertandable in order to make the book accessible to all sections of Konkani readers.

As it is evident from the title *Dhortorevoili Sundori* (Earthly Beauty) the author in the light of Mariology laid down in the Second Vatican Council and the teaching of world-renowned theologians of today like Karl Rahner, Edward Schillebekx, René Laurentin, Joseph Neuner, and others to expand theologically Mary's role in the mystery of Christ and economy of salvation, and consequently to establish her relation to and her place in the church. Theology cannot be the monopoly of a few languages. With the publication of the present work Fr Pereira responds to the vision and hope

of the church of India today towards 'regionalizing' and 'localizing' theology and its teaching; he proves himself a pioneer in the task of building up an adequate regional theology in Konkani that will lay the base for the eventual formation and function of a full-fledged theologate in Goa.

Jezuchea Komllam Vixoim

Uzvadd, Fatima de Souza:

Thoddeanch vorsam modhem hem Pri A Pereira, hanchem nnovem pustok. Itlea sodsodditponnan Pri Pereira hanchea penantlim pustokam bhair sorunk lagleant ki tannem kharkhannech koxe toiar kel'le koxe distat.

Konknni bhas Pri Pereira hannim borich kamais kelea ani tanchea pustokam udexim bori Konknni loka mhoreant pavonk boro adhar zata.

Konknni Xastri — Dalgado Vixoim

V Ixtt, Agost 22, 1981, Lactancio Almeida boroita:

Khoreponnim hem pustok borounk ani tem uzvaddaunk Pri Pereira hankam zaito vaur korcho poddlo, rat asloli dis korun Dalgada vixim Pri Pereira hannim sonvsodon kelem ani vachpeanchea hatamnim poddta tem pustok nhoinch Dalgadachea vauracher uzvadd ghalta bogor Dalgada adim Konknni vixim poristithi koxi asli ani uprant amchi bhas sudhronk pavli tachi mahiti mellta.

Pri Pereira hannim boroilolem pustok vachun ojap zatanv karann tantunt Dalgada-chem jivit cholchitr koxem vachpeanchea dolleam mukhar poddta. Punn toruiastanam Dalgadochem jivit dadosponachem zaunk na mhonn purave melltat. Zaite koxtt Dalgado-haka poddle. Hea pustoka vorvim Pri Pereira amchea xastreak omor kortat. Punn Dalgado borobor Pri Pereira hea pustoka udexim omor zatat.

Prabhakar Tendulkar, Goykar, 5-9-1981:

Hea voilea nanvachem Konknnint bhov moladik ani gorjechem charitr-pustok Konknni xastri Pri Antonio Pereira hannem bòroun uzvaddailam. Tem bore toren ani sundor xailen zoxem boroilam toxench sobitkaien xaplam, Pilarchea Xaverian Xhapkhanneant.

Hea pustoka vorvim Mgr Dalgada vangddach tacho borovpi legit omor zalele asat, itlo tancho ho vavr moladik asa.

Hem tachem 14vem pustok zaun asa. Te Konknnicho itlo vaur kortat

ani sodh laitat ki tankam ami Konknni Xastri mhunn pachartanv. Tanchea haddantuch nhõi, monant, masant ani rogtant Konknni boroiloli asa, ani ti tankam rat ani dis sovost ravonk dina, oxem dista zoso Konknnicho mog Mgr Dalgadak, Shennoy Goybabak aslo tosoch Pri Pereirak asa.

Lubin de Loliem, Borovpi, tiatr rochpi. Baya, Shelli, 20/3/89:
Konknni-Xastri — Dalgado. Hea mahan Ponditak bhettoilolem tumchem pustok aiz savn vachunk suru kelem. Poilo ovesvor vachun sompoitanam mhaka dislem ki hanv ek khorem chitr polletam oxem, Tumi oxech borounche. Devan boro arog diuncho.

Fr J Velinkar, Indica, Mumboi 1983:
Every word in this, Pereira the literateur's book, is a sermon about Konkani. Only such a devotion to its cause will earn Konkani the inclusion in the Eight Schedule of the Indian Constitution. And surely Shennoy Goembab, Manohar Sar Dessai, R V Pandit, Antonio Pereira and others need many, many more followers who will whole-heartedly strive to put Konkani on the literary map of the country.

Fr Philip Nazareth, Mungllurcho Konknni xastri, Mungllur, 15 Otubr, 1981:
Bhov bore bhaxen chhaplolem hem pustok polleun mhaka khup sontos bhoglo. Unchlea panvddeachem ani Sahityk mhotvachem hem moladik pustok uzvadda haddchea khatir hanv tumchem obhinondon kortam. Hache nimitim Romi Lipiche borpavollik ek nanvacho zago melltolo ani Konknni Xastri Dalgadocho vavr Konknni ekvottak upkarak poddtolo mhonn axa ballgitam ani tumche fuddle borpavollik ies magtam.

Manest Dr José Pereira, Fordham University, 1 Setembr 1981:
Mogall Pe Antonio Pereira, Konknnichea maha monxeak *discipulorum Rudolphi facile princeps.*
Dalgadacher tunvem livr buroilo to tsorch boro zala. Dalgadachea vidvanam bitory tuka lagtolo konn na, *facile princeps* ani to livr Dalgadachery *obra definitiva* mul'lleary zata. To Inglez bhaxenui bhair solleary (Dalgado the Man and Scholar) taja hounum ghorghor zatolo.

Fuddarea Vixoim

V J P Saldanha, editor *Amar Konkani*, Monica Garden, Lower Berdoor, Mangalore, 575 002

Thank you very much for your latest books, *Kokanṇi Oparinchem Bhanddar* and *Fuddari*. Fuddari Sant Inas de Loyola. Needless to say, that in my opinion, your contribution to Konkani through your books in Rọmi Script stands unmatched. Over and again congratulations.

Ubaldo Fernandes, Alphie da Silva, Manoel Dias, Donato Rodrigues, Andrew Pereira, Brito Fernándes, Antonio Castelino, Alfredo Vaz, Simplicio de Souza, Domingos Abranches, Tony Esteves, Raiturche seminarist 30/9/88:

Bhag Inasachea jivita vixoim boroill'lem pustok amkam khub avoddlem. Tumchi zannvai itli otong ani likhnni itli suddsuddit.

Avoiche Manddier Vixoim

Navhind Times, Pe Moreno de Souza, *Second Spring of Catholic Literature:*

By his writings he has ushered in amongst the Konkani speaking people an era which can be called the second spring. By his incessant effort to write in Konkani on religious and Theological and Christological topics, Fr Pereira wants to show that high and deep thoughts can be expressed in the vernacular of Goans who yet do not know to appreciate the wealth of their mother-tongue.

In the XVI and XVII century the Fransiscans and the Jesuits — all from the West — in their zeal to propagate and preach Christ, took pains to learn the language of Goans and became great poets and writers. They wrote doctrinal booklets, catechisms and Purannas.

That era could be called the First Spring of Catholic Literature. After a lapse of more than two centuries, following in the footsteps of the missionaries of yore, Fr A Pereira seems to introduce now an era which the historians one day may be tempted to call 'The Second Spring.'

The Makers of Konkani Literature Vixoim

Navhind Times:

Until a definite book on Konkani literature is published Fr Antonio Pereira's book will be used for a long time as a mine of information on Konkani literature. The author himself says that it is not a complete book

and expresses his concern for some omissions yet Fr Pereira deserves our congratulations for his bold venture.

***Tujo Vichara* Vixoim**

Anthony Correia Pienkar, V Ixtt, 2/12/1971:

Kalchea Nov:25 ani Dez V Ixtt hachea'ankar 'Tuzo Vichar' hea bhagant amchea nanvloukik ani hea potrachea sodanche vo neman borovpi Pri Anthony Pereira, s.j. hannim G Fernandes hachea lambdig ani khol chitnen, revddaila toslo dhormik zabab dil'lo ami lokx diun vachlo ani to amkam khupuch avoddlo ani teach barabor ami heo don volli borounk orombh ghatlo.

Pri Pereira hanche sangnne pormannem khorench tannim khup ani khup vachop korun, uprant tacho khol obheas korun amkam vachpeank boro sar ani girop dila mhonn tanchea tea uzvaddit zababavelean spoxttponnim kollun ieta.

***Vadoll ani Varem* he Kadambori vixoim:**

Fr Ubaldo Fernandes, Navhind Times, *A rich book on the life of a priest:*

Vadoll ani Varem is not to be swallowed but ought to be chewed and digested. It is rich in abundant measure. Besides vast erudition and beautiful flow of Konkani language, the novel reflects a lot of personal experience of the author, i.e. his account about the day when Goa was liberated. For those reading Konkani in the Roman script this will be another gem of Konkani literature.

Mr Anthony Correia Pienkar, O Heraldo Ponnje:

Eke udkache zhori sarkem Pri Antonio Pereira hanchi likhnni vhanvot asun tantuntlean kitlich Konknnintlean borpavoll ani pustokam toiar zatat tancho kont ani ixeob na mhollear zata.

Pri Pereira hanchea adlea pustokam von hea voilea nanvachem pustok khupuch sundor asun, tem poilea panvddear urta mhollear lottkem zaunchem na. Ekdam hatant dhorlem tem koxench vachun sompoilea bogor khala dhorunk disona.

Bisp-Saib, D José Colaço, Margao, 15/4/1980:

Esta vai ocupar, sem dúvida un lugar de relevo na serie e vai ser acolhida pelo publico e Academias com apreço igual ao que foi atribuido

às outràs. Nosso Senhor o ajude a continuar o meritório trabalho e a acolher mais louros neste campo.

Ao percorrer as 340 paginas da Vadoll ani Varem debaixo de lençol da imaginação criadora, surgiram na minha memoria muitas figuras, muitos acontecimentos historicos da vida em Goa nos ultimos tempos. Evocados com muita arte e sinceridade, tornam seu escrito um documento valioso que os contemporaneos leem, com recordação e os vindouros lerão como uma reconstituição historica duma fase interessante da nossa vida socio-religiosa.

Kalljidara Vixoim:

Fr Ubaldo Fernandes, V. Ixtt agrlekh:

Jerul S Fransisk Xavier vhodd Kalljidar zaun gelo. Kristacho khoro sevok koso sota khatir zuzlo, sotachi govai diunk potttiddken to vavurlo. Bhag Fransisk nizacho kalljidar mhonn anek bhaxen Pri Pereiran aplea pustokar sidh kelam. Kalljidar anink ek Konknni mannik ani Bhagevontam jivitam modhem amrut.

Chirmuleam Vixoim:

F da Cruz, Goencho Avaz, Julai 6, 1989:

Hem eke kherit torechem pustok. Konknni sorospot girestaita, tea bhair vachpeank zannvaien girest korta, ani vividh budhim vorvim purnntaie lagsar pavoita.

Bonaventure D'Pietro, Gulab, Mai 1989:

Sahitya babtint Pri Pereirachea angant ek moladik gunn asa ani to mhonnllear, vhoddleo vostu to sadea ani sompea utramni nirupunk zanna.

Konknni sahitya mollar oslem pustok boroun ek novench pavl marlam mhonnllear lottkem zaunchem na. Borich chikittsann gheun kelolo ho vaur, hantunt dubhav na.

Jezuit Mahavhoddilachi, Peter Hans Kolvenback, hanchim porbim

Roma, Borgo 5 Spirito, 5. 27/6/1989

These few lines are to acknowledge receipt of the copy of your book *Chirmuleo.* I thank you for the same.

I note that this book is your 25th publication, and I take the opportunity

o offer you my congratulations for all that you have done in the field of writing and publication. May God continue to bless your apostolate of writing.

With my best wishes and assuring you of my prayers.

Your's sincerely in Christ,
Peter Hans Kolvenback s.j.
Superior General

Hanvem mhojea pustokam vixoinchim bhov thoddim motam dileant. Sangpachem itlench, pustok uzvaddaunche adim ani prokaxonn zatoch, Gõychea ani Gõybhailea khobre-sonsthamnim, disalleamnim ani nemalleamnim mhoji ani mhojea pustokanchi vhoddli tokhnnai keli. *Konknni Oparinchem Bhanddar* (devnagri) Arsebisp Raul Gonsalves hannim, ani *The Makers of Konkani Literature* Dr Willy de Souza, Band-kam-montrean ani *Fuddari* Shri Harish Zanttye, Vizmontrean prokasailim. Potrankar ani sompadpi mhoje khas ixtt asun, tannim mhaka ani mhojea rochpank vhoddlo vakhann dilo. Oxi hea pustokak sompnni diunchi asa. Mhozo ixtt, ani sangati borovpean, Felix da Cruz hannem oso mhaka noman kela. Tache vorvim hea pustokacho mozkur zauncho. Osoch Gomantak, moratthi dislleacher mhojea ixttan Shri Sadanand Kaddkaddean mhozo vakhann kelo.

Oso boroita Shri Felix da Cruz, *Goa Times*, Otubr 1988:

Adanv Eve tem az passun hea sonvsarant gonnit na title lok zolmole ponn tantlea thoddeamnim aplea jivitant, vangdda jieteleam ani fuddarak zolmotoleam khatir upott borem korun dovorlem. Oslea mha-monxam modhle ek Pri Antonio Pereira s.j. Tankam Devan sabar gunnanim bhorleat ani tea gunnam vorvim te Goem giresth korit asat.

Poile ani vhoile svater Pri Pereira ek bore gonvlli, aplea hinddachi vhodd fikir gheun rakhounn kortat. Aplea xell'iem modhli ek legun sanddli zalear, soglleank ranant soddun te sanddleleche sudhik vetat (Lk 15:4-7) Tis vorsam patthim Pri Pereira mhojea ganvant eke kherit porbek toiarechim provochonam korunk ail'lo. Tea disamnim mhojeach ganvant ek ekte eksuro jieun vidh sarlolo zanttelo mornak tenklolo. Zaitim vorsam tannem kumsar komunhanvam viret sompoil'lim. Tachem mon boldunk ganvantlea dev-muniareamnim kelole soglle proitn omtea kollxear udok zalole. Tea zantteleachi khobor Pri Pereira hankam gomoili. To kaim

pavtti tea zantteleak bhettunk gelo ani xekim tachem kalliz Jezuk jikun ghetlem. Pri Pereira vorvim tea zanttelean Deva lagim aplem sondhon (reconciliation) kelem, Jezuchi kudd xevli, piddevontancho sonvskar ghetlo ani xantikaient aplo otmo Bapache adin korun ho sonvsar soddlo. Pri Pereira oti khoxi zalo. Apunn amchea ganvant provochonam korunk ailoleacho foll apnnak Devan dakhoun dilo mhonn tannem svikarlem ani Devachi tust keli. Oxim tanchea jivitant puskoll prokronnam ghoddun aileam. Bicholechi firgoz ani thoinchi xalla tanchea ghonvllikponnachi toxich karbhar cholovpache ani bandavolli vhoir kaddpache kopxechi ek jivi govai. Borea gonvlleache oparint Jezun khud oxem sanglam, "Mhaka anikui menddre asat tim hea ghottheantlim nhoi: tankam-i hanvem haddunk zai. Tim-i mhozo tallo aikotelint. Ani oso ekuch hindd zatolo ekuch gonvlli (Ju 10:16) Bicholent Kristi toso dusro lok Pri Pereira hankam khorench bapui koxe mantat ani tanchem nanvuch ghetlear, dhormavadeanchea legun monantle vegllecharache ani duspottiche vinchar poisavtat.

Pri Pereira ek sudoll jibeche ani bollvont talleache ulovpi. Ho aplo gunn upegak ghalun, Devachem utor porgottunk te pavonk nastana Goeant ekui Igroz ani kopel urunk na mhonnllear lottkem zanvchemna. Hea xivai Goeam bhair legun aixilea poixilea svatancher to pavla, provochonam khol zannvaiecher adharlelim ani aikoteleanchea monant rigtat toslim astat.

To ek sfurtivont sodh korpi ani hurbevont borovpi. Tanche toklentlean jeo chintnacheo zori denvtat tanchi gongotri pustokanchea ani lekhanchea rupant tanche liknnentlean vangloli dixtti poddta. Tannim 20 tori pustokam boroun porgottleant. Hantlea zaiteank Kala Akademi ani Konknni Bhasha Mandalachim inamam favo zaleant. Tanchem ek adlea Konknni borovpea vixim pustok Sahitya Akademin porgottlam. Tanchim pustokam xaplim, kaim proteo he te vachnnalient daddleo, om'ke tomke sonvsthechim inam zhoddlim ani urloleo proteo konxeak thapi marun dovorleo oxem nhoi. Portem zalear tim upott khoptat ani thoddeancho proteo sodlear legun vikrek mellonant. Khol obheas ani vinchar korun boroilole tanche lekh az na kal uzvaddak ieunk nastana Goenkaranchem ek tori Konknni potr na mhonnlear otitai nhoi. *Dor Mhoineachi Rotti, Vavraddeancho Ixtt* ani *Gulab* hankam patthlim sabar vorsam than te niamit boroit asat. Tanchi bhas ani xoili soroll ani hallu aslelean tanchim borovpam sado lok kegun ruchin vachtat. Konknni xivai *The Vineyard, Ronovocão, Boletim do Instituto Menezes Braganza, The Navhind Times, Herald*

hancher tachim Inglezintlean borovpam porgott zatat. Konknni zannkar Prof L A Rodrigues hanchea xobdamnim "jim gneanim dennim Devan taka dileam, bhou korun ek viroll (extraordinary) ead ani ek odbhut motxokti, tim samaneo lekhokank favo zaunk na." Thoddkeant sangchem mhonnllear, Pri Pereira ek khup unch ani unch dorjeache borovpi zaun asat.

Pri Pereira hanchea 70vea zolm disa nimitan, *Thomas Stephen Konknni Kendran* Agostache 25ver tancho sotkar korunk ievjilam, ti sogllea Konknni mogiank ek vhodd khuxalkiechi goxtt. Hea somoiar hench Konknni Kendr *Antonio Pereira Konknni Puroskar* sthaptolo khoim. Ho puroskar Rs 10,000/- astolo ani Konknni sahityachi ani sanskrutaiechi patthlim 15 vorsam tori seva kelolea viakteak to favo zatolo. Ho puroskar dor vorsa divpa khatir Rs 1,50,000/- nidhi (fund) punzaunk tharailam. Konknni borovpeachea nanvan he torecho ani itlea duddvancho ho ek poiloch puroskar zaun astolo ani oslo bhou man Pri Pereria hankam khorench favo. Hanv Pri Antonio Pereira hankam un'unit porbim diun noman kortam ani Devachi, Konknnichi, Goenchi ani hea vorvim Bharat Avoichi seva korunk tankam utom bolaiki, boll, auk ani sogllem goroz tem di mhonn Deva lagim magtam. Argam tuka Somia! Argam Tuka Dhonia!

Oso boroita, **Romeo Almeida, Gulab, Julai 1989:**

Before marriage, love is blind. After marriage, love puts on its spectacles — kolejintlea tornatteam lagim hem hanv Inglez bhaxen xiklam. *Yes, we put on microscopic spectacles* — hem hanv mhojem laitam.

Oslim vhoddlea arxeanchim oklam laun, ami zaite pavtti dusreak poletanv, ani tanchea jivitantlim lhan-san ogunnachim ani oskotaiechim kiskuttam amkam dongor koxe distat.

Gomotichem dusrem nattok oxem: Ami amkanch ani amchea ghorcheank, soireank ani ixttank choitanam amchea okłanche arxe sarkhe 100 porsent *microscopic postitive* astat ani ami kortanv titlem-i borem ani khorem-oxem amkam dista. Dusreank poitanam matr, soglem urfattem zata. Tanchea jivitant noketram porzolltat, fulam pormolltat, punn amchea dolleamni kallokhuch ani kantte vetat. Dollech kiteak, kan legun toxech vankdde choltat.

Te sasumainche nodrent nit ani sot nam dekhun, ticho tallo aroddtta: "Konn go tem, darantuch *foro-foro* korun mut'ta tem?" Sun nhoi, punn apli dhuv mhonn gomtoch, ticho suadik tallo muzgaita: "Tum go baie, *pitti-pitti* korun mut'tai tem?"

Torui bhagi ami! Jivitant bhangarache monis soglekodden asat. Dusreanchea jivitant jem kitem boreponn ani vhoddponn asa tem, te vhoddlim arxeachim oklam laun polletat ani be bhaxen aplem ani dusreanchem jivit rongoitat ani fuloitat. Hantlo eklo monis, zannem mhojem jivit girestailam, to mhonnllear amcho apurbaiecho **Fadar Antonio Pereira s.j.**

Tachim 'Korpam ani Kalvam' 'Ximpio ani Xinnanio' hanv vachit ailam, ani ho monis peleachea mogan khoroch bebdo zata — oxem mhaka sangun dista.

Jivitant ditat teach mapan melltta. Taka ollkhotat title-i tachea mogan gull zal'le asat. Goeant, Indient, Gulfant ani Evropant, tachea jivitantleo 'moga-kannio' tannem boroun, ek pustok xhapun haddchem mhonn mhoji vinonti asa.

Porbe disa, bhettovnne vellar, Ormolche xamulen ek dhovem ful, kombiechem pil, tachea hatant ghatlem ani mhonnllem: "Pat'tiu, hem tuka, tem Devak nhoi."

Tacho kallzo-gonddacho ixtt, **Fadar Freddy J Da Costa**, ek dis, mhaka sangunk laglo: Fadar Pereira kednach dusrea padrincheo khobro korinam. Konnui padri vankddea margan cholta, oxem tachea kanar poddlear, avoiponnachea uskean ani mogan to ti khobor khori kai nam, tem zanno zaunk sodhta.

Torne ani jivitant kornbonaslole padrich nhoi, punn zannvaien ani zanttikaien bhorlole ani vorsamni cheplole kaim padri bab legun, dusreanchi ani aplea Bism Saibachi legun gorje bhaili ttika kortat. Torui Pap Saib pois-pois asa mhonn boro. To tor Goeam laginch asto, te taka-i katortole asle kai?

Fadar Pereirachea vhoddponnacho gutth hangach asa: Jivit bhor to dusreancho mog korit aila, dekhun atam to soimbinch ani ap-ap dusreanchea mogan bebdo zata.

To dusreanchea vicharank ani vegllecharank virodh ani zhuz manddpi. Punn hea veg-vegllea vicharanchea ani chintpachea monxeank sodanch sovostkai ani mog diun aila. Ami vad-vivad jikhot, punn ixttagot ogddait-oso taka usko zata.

Dusrea mhoineant taka 70 vorsam bhortat. Ho 70 vorsancho tornatto, anikui zaitim vorsam tornattoch dislolo, oxem mhaka sangun dista, Kiteak, jea mon'xeachea monant ani kallzant kosloch ani konnachoch rag nam, taka kednach *disease* nam, pidda lagonam (*Disease* mhonnche dis-ease – mon-xastri vidvan voiz atam nettan gazounk lagleat).

Fadar Pereira ugtea monacho ani kallzacho. Tache paiem legun ugte. to moche ghalun bhovonam. Apunn mortoch paiank moche choddounche ani boro uzvadd ani varem aslolea Bhagant zadda ponda, apleak purcho oxem kitem-kitem Fadar-an ek pavtt boroilolem.

Jivitache gutth jivit zanna. Torui hea mon'xeak purpache dis koxe-i lagim nant, oxem mhaka sangun dista. Kiteak zhoim mog asa thom jivit asa. Fatrachea kallzant hunhunit ani khotkhotit mog zixta, dekhun to jivitachi *century* marlea xivai rachonam

Bhagi ami, Porvore ravtole Goenkar! Tachea jivitachi dekh gheun ami soglea Goenkarank mogan bandhun dovorpache asat. Hea ekvottacher dolle dovrun tachea 70vea vadd'disak, hatant hat ghalun sogleamni gaichem:

Fadar Antonio Pereira
Mollba-edea monacho
Dorea-edea kallzacho
Jivitant, moga-bebdo
Fuddlem jivit amgelem
Tachea paulamni choltolem!

SOMPCHE ADIM

z, Agostache 25ver, 1989t, Xavier Centre of Historical Research, Jesuit Residence, hangasor hem mhojem pustok sompta. Bagant hanv eksuro aslom. Tem eksurponn marunk hanvem mhojea vhoddila lagim mhaka hea ghorant dhaddunk vinoilem. Setembrache 3rer 1988t hanv hea ghorant bhitor sorlom. Jezuit bhavancho sangat zoddlo. He asat mhoje sangati: Pe Charles Saldanha, Pe Moreno de Souza, Pe Theotonio de Souza, Pe Charlie Borges, Pe Timoteo Lobo ani prodhan-sevok Cajetan Coelho.

Pe Charles Saldanhan Gõycho itias boroilo. Khup vachpi, ani khup sangpi. Pe Moreno Souza Rottiecho sompadpi. Koslo-i dubhav aslear soddovpi. Pe Theotonio de Sousak hanv upkari. Itiasik pustokam boroitanam, akrek pustok-volleri diunk tannem mhaka suchoilem. Tem hanv korit ailam. Lekh boroitam tanchi volleri korun dovornkui suchna keli. Ti suchna hanv palltam. Mhataro zatoch, ughddas komi zata. Toxench mhaka sanglam: *"The worst Jesuit is better than the best man outside"* hem-i sanglam, tem-i-bi mhaka khorem dislem. Pe Charlie Borgesachea oslo mogall ani monxall Jezuit hanvem polleunk na. Konnakui, ani kedea-i vellar to adhar diunk toiar. Oso to mhaka adhar dita. Pe Timoteo Lobo Delhik xikunk gela. Prodhan-sevok Cajetan Coelho mhozo Divcholcho xikpi. To mhaka borich ghottai, put zalolea porim sobar mhojim kamam korta. Soglle amim ixttagotin vaddhum.

Lagsar zaite mhaka ixtt asat. Mhojim soirim Sirlekaram Agnes de Souza ani tichi dhuv Ameeta mhoji khobor ghetat ani koslea-i kamak pavtat. Toxich mhoji adli xikovpinn Shrimati Fatima Lobo ani ticho ghorkar, ani xikpinn Fatima Monteiro ani ghorkar ani mhozo ixtt Romeo Almeida ani Zeleia e'in tea vellar adhar ditat.

Hanv atam boroit asam, sermanv sangot asam. Bhonvtam, vachtam, uloitam, mog kortam. Disandis Goencho Avaz-achea sompadpeak, Pe Freddy da Costa haka ani tachea sohokareank bhett ditam. Potra khatir nhõi ponn potrankaram khatir hi mhoji bhett. Freddy boro asot zalear, Goencho Avaz fultolo. Hanv sompadpeak rakhtam, tumim potrak rakhchem. Mhojem choritr sompoitanam mhojem jivit toltanam hanv tem vorsamnim

mejinam ponn ixttanchea ankddeamnim maptam. Porvorchea mhojea kuddant astanam hanv kombiechea pila bhaxen paktte kovllun aslolea porim zatam ponn bhair sortoch sonara bhxen sogllea sonvsarak monxeank sodhunk ufetam. Ozar mon'xeank hat diun ani mog korun, hanv puro zatam.

OXI SOMPTA MHOJI KANNI

z, Agostachi 25 tarik, 1989t, jednam Gõychi porza mhoji iad kaddhta, mhojea nanvan ek Puroskar sthapunk sodhta tedna hanv 'Mhozo Otmo Dhoniak Porkhondta' hem Moriechem gaian gaitam. Mhoje avoi-bapai khatir hanv Devak argam ditam. Mhojea padrichea apovnnea khatir, Devak vakhanttam. Hanv sodanch sontoxi, ani khuxal padri koso jielam. Hanv Jezuit apovnnea khatir Devak argam optam. Tichh sobha mhojea jivitachem vatavoronn. Thõi hanv bhagevontponnachi vatt xiklam, tantunt hanv khup xiklam, hanvem vachlam, boroilam. Hanvem zaite pavttim gorjevinnem mhoji vhoddvik sanglea, tori ti sangtanam Kristachi otivhoddli mohima visrunk na. Hanv mhojea denneam pormannem vaurlam.

Ad Maiorem Dei Gloriam!
Devache oti-vhoddle mohimek

Ad Naiorem Christi Glorian
Kristache oti-vhoddle mohimek

Porvorim 25/8/89

SUCHI POTR